incursiune în paranormal

MESAJ PARANORMAL SAU PRESENTIMENTUL UNEI CRIME!

După serialul anterior, realizat cu dl. inginer Silviu Georgescu, în care am putut urmări „jocul" energiilor la nivelul entității umane și al Universului, avem acum prilejul să urmărim o relatare care relevă și alte fețe ale paranormalului. Fără alte detalii, să urmărim momentele dramatice pe care le-a trăit cu ani în urmă dl LORIN STĂNESCU, din Cîmpina :

„Era în toamna anului 1945, luna august, zi călduroasă, de vară. Stăteam la umbra unui nuc, mă răzbise toropeala. Privirea îmi era ațintită asupra soarelui care apunea, gîndul îmi era dus undeva departe. La un moment dat, parcă independent de voința mea, am scos stiloul din buzunar și am scris într-un carnet : „Eu sau tata ? Unul din noi va muri !" Am închis carnetul și imediat am uitat ce-am scris și de ce. Nu exista nici un fel de divergență în familia mea. Eu aveam 21 de ani, eram coproprietar pe mașină, un taxi înscris pe piață, de cîteva zile îmi scoseseem permisul de conducere. Tata avea și el o mașină, cu care făcea curse Cîmpina — Ploiești. Locuiam într-un garaj, deoarece casa ne fusese bombardată. După 10—15 zile de la data cînd scrisesem în carnet acel text, fără să-mi fi dat seama de ce, mașina tatălui meu s-a stricat. A dus-o la un mecanic, s-o repare. Era într-o simbătă, m-am decis să plec la București, pentru cumpărături. Am scăpat primul autobuz și, dintr-o dată mi s-a făcut inima grea. N-am mai stat în stație să prind o ocazie pentru București, și m-am întors acasă. Știam că starea pe care o trăiam îmi arăta o nereușită. Mecanicul a putut să începă repararea mașinii abia în ziua de duminică. M-am mirat, știind că tatăl meu respecta întotdeauna repausul duminical. La fel și mecanicu'. Din nou mi s-a închis inima. N-am mai avut răbdare să-l aștept, și m-am dus la el. În aer parcă plutea nervozitatea. Tata a plătit, ne-am urcat în mașină și am plecat. Era foarte nervos. L-am auzit la un moment dat : „Dumnezeule ! (și a urmat o înjurătură), dacă există, ia-mă la tine acolo sus !" Am simțit un curent care mi-a furnicat tot corpul. În jurul orei patru dimineața, a venit o vecină să ne roage să-l ducem pe soțul ei, bolnav, la spital cu mașina. Tata i-a promis, dar m-am oferit și eu. Tata m-a respins. M-am culcat să mai dorm. Am început să visez : se făcea că eram în mașina lui taică-meu, ședeam pe canapeaua din spate, în partea dreaptă, iar pe spătarul scaunului șoferului se afla haina tatălui meu. Mașina staționa. Deodată am văzut în vis o mînă cu un pistol ; mîna a îndreptat pistolul spre haină și a tras. Am auzit o bubuitură puternică, care m-a trezit din somn. M-am dus în oraș și m-am întîlnit, la prima intersecție, cu tata care îl ducea pe medic acasă. Tata a oprit și m-am urcat și eu, iar după ce l-am lăsat pe medic acasă, ne-am îndreptat spre stația de autobuz. Nu după mult timp, a oprit în stație și un camion, cu călători luați pe drum. Din camion au coborît și doi indivizi îmbrăcați în haine rusești. S-au îndreptat spre noi, împreună cu șoferul care-i adusese. Acesta ne-a spus : „Dumnealor vor să meargă pînă la drumul de la foste'e tunuri nemțești". Tata a spus că are deja clienți pentru Ploiești și nu se poate abate din drum. Rușii au întrebat cît costă, i-au dat banii. Pus în fața faptului împlinit, tata n-a mai putut da înapoi. Tata a luat cu el și un ucenic, pe care îl pregătea atunci în meserie. Eu am coborît cu gîndul să plec, totuși, spre București. Tata a pornit spre Ploiești cu cei doi și ucenicul. După ce-au dispărut din raza mea vizuală, am simțit din nou acea stare proastă, de neliniște, de gol în stomac și mare greutate în inimă. Nici vorbă să mai pot pleca .Am așteptat să se întoarcă tata. Dar nu s-a mai întors. Tocmai cînd aranjasem simțind ceva, să merg după ei cu un coleg, a apărut motocicleta jandarmeriei cu șeful de post. Acesta mi-a pus cîteva întrebări de rutină, ne cunoșteam. Neliniștea mea sporise la culme. Șeful de post mi-a întins actele tatălui meu, și ale mașinii, și mi-a spus că atît tata cît și ucenicul au fost împușcați ! Cu o coloană de taximetriști din Cîmpina ne-am dus acolo unde ni s-a spus că se întîmplase omorul. Mașina tatălui meu era cu fața spre Cîmpina, deci pe drumul de întoarcere, farurile mașinii erau aprinse. Am constatat imediat că tata fusese împins jos de la volan și tîrît cîțiva metri, iar ucenicul se afla ceva mai încolo, împușcat în ceafă. Pe banchetă se aflau banii pentru cursă, semn că tata refuzase să-și continuie drumul cu cei doi. Tata avea bani în buzunarul de la spate și un ac de aur la cravată. Și banii și acul le-am găsit la locul lor. Pentru ce fuseseră omoriți ? Pentru că n-a vrut tata să continuie cursa ? Cînd corpul neînsuflețit al tatălui meu se afla încă pe masă, am fost anunțat că la poartă stă un cercetor. M-am dus să-i dau ceva, cum se obișnuiește, dar cînd l-am văzut, am tresărit puternic : semăna foarte bine cu unul din cei doi criminali ! Mai tîrziu, cînd am început să mă preocup de fenomene paranormale, am luat legătura cu spiritele, care mi-au confirmat că criminalii nu au fost ruși. Mi s-au dat chiar și nume, comuna de unde erau ei. Însă am fost sfătuit să-i las în pace, pentru că ei nu vor scăpa pînă nu-și vor ispăși pedeapsa. Le-am îndeplinit dorința. Cum și eu și tata fuseserăm implicați în cele relatate, mă întreb și acum cine și de ce a decis ca el să aibă soarta pe care a avut-o ? Trebuie să mai adaug că în toate momentele pe care le-am descris, mașina era de-o ostilitate incredibilă, atunci cînd era pe mîna tatălui meu. După moartea lui, asasinat, cînd am trecut eu pe mașină, aceasta a funcționat perfect. Nu mai aveam pentru ce să intervin cu vreo reparație. În legătură cu criminalii, spirite'e cu care comunicasem au avut dreptate : am reușit să identific atît localitatea cît și pe făptașii crimei ; numele lor îmi fuseseră date exact, acei oameni nelegiuiți existau".

Presupunem că, întrucît argumentele dlui Lorin Stănescu n-ar fi folosit la nimic în justiție, la vremea respectivă, nici n-a apelat la aceasta. Lucrurile au rămas să fie judecate de destin ! Iar noi vom reveni în numărul următor la vise...

ION TUGUI

Punți către lumea de dincolo

ÎN PARTEA NEVĂZUTĂ A LUNII

Atunci cînd toate aparatele sale îi indică faptul că Elisabeth Kübler-Ross, al cărui corp se află într-o relaxare totală pe **waterbed**-ul său, Robert Monroe se sperie și... o recheamă imediat. EKR se supără : cînd face o experiență, vrea să o ducă pînă la capăt. Așa că ea relatotul a doua zi Ne aflăm în anul 1972, și Elisabeth este bolnavă. Eforturile extraordinare pe care le-a depus au lăsat urme. Așa că ideea de a „scăpa", chiar și pentru cîteva clipe de corpul său i se pare evident tentantă...

„Deci, o a doua decolare fulger. A doua călătorie. În jargonul lui Monroe, ea „dispare pe partea nevăzută a Lunii'. De data aceasta însă, Elisabeth nu-și amintește de nimic. Doar de două cuvinte, **shanti nulaya**. ...Atît. Deși e un fel de-a spune. Căci o schimbare incredibilă a avut loc. Elisabeth strălucește de sănătate. Mica doamnă cu mină cenușie de adineauri arată acum ca și cum ar fi revenit după o vacanță de șase luni la munte... Este complet vindecată.

Este ușor de imaginat agitația și discuțiile interminabile, care au urmat. Cum să explici un asemenea fenomen ? Spre miezul nopții însă se simte cuprinsă de o ușoară neliniște : „Nu cumva am mers prea departe ?', se întreabă dintr-odată Elisabeth. La ora unu, cînd se duce în pul. În jurul orei patru dimineața, a venit o vecină să ne roage să-l ducem pe soțul ei, bolnav, la spital cu mașina. Tata i-a promis, dar m-am oferit și eu. Tata m-a respins. M-am culcat să mai dorm. Am început să visez : se făcea că eram în mașina lui taică-meu, ședeam pe canapeaua din spate, în partea dreaptă, iar pe spătarul scaunului șoferului se afla haina tatălui meu. Mașina staționa. Deodată am văzut în vis o mînă cu un pistol ; mîna a îndreptat pistolul spre haină și a tras. Am auzit o bubuitură puternică, care m-a trezit din somn. M-am dus în oraș și m-am întîlnit, la prima intersecție, cu tata care îl ducea pe medic acasă. Tata a oprit și m-am urcat și eu, iar după ce l-am lăsat pe medic acasă, ne-am îndreptat spre stația de autobuz. Nu după mult timp, a oprit în stație și un camion, cu călători luați pe drum. Din camion au coborît și doi indivizi îmbrăcați în haine rusești. S-au îndreptat spre noi, împreună cu șoferul care-i adusese. Acesta ne-a spus : „Dumnealor vor să meargă pînă la drumul de la fine în bungalow-ul pe care i l-a pus la dispoziție Monroe, neliniștea se transformă în teamă : știe că un eveniment grav este pe cale de a se petrece. Dar ce ? Încearcă un presentiment teribil. **În orice caz nu trebuie să adoarmă.** Dar de ce ? Nici asta nu știe. Dar îi este frică, foarte frică. Pentru o clipă îi vine ideea să cheme pe cineva în ajutor, să rămînă cu ea. Dar o stranie resemnare o cuprinde. Este prea tîrziu, nu se mai poate întoarce din drum. Lasă totuși toate luminile aprinse și, timp de o jumătate de oră se mai luptă cu somnul. Degeaba. Îmbrăcată, adoarme. Și atunci, ca un fulger alb...

Imediat ce își pierde (aparent) cunoștința, se simte smulsă din ea însăși. De data asta nu mai este o joacă. Și Monroe nu este cu ea să o cheme înapoi. EKR are impresia că se ridică cu mare viteză în noapte. Și dintr-odată prin fața sa încep să defileze imagini. Nu orice fel de imagini, ci acelea ale persoanelor pe care le-a ajutat să moară. Toate. Una cîte una. În fața sa. Le revede fețele de muribunzi. Și imediat o greutate cumplită i se pune pe inimă și îi taie respirația, în timp ce o durere insuportabilă o fulgeră. Și într-o suflare, înțelege : simte ce au simțit toate persoanele care i-au murit în brațe. De fiecare dată cînd o nouă figură apare, o altă greutate și o altă durere o sfîșie. Și sînt cu sutele. Terorizată, Elisabeth încearcă să fugă. Dar unde poate găsi ieșirea ? Vrea să se trezească. Dar evidența o îngheață : corpul său doarme, dar conștiința este trează. Într-o situație neobișnuită, desigur, dar trează. Și nimeni nu poate face nimic pentru ea. Atunci începe un lung vis infernal. O tortură interminabilă.

EKR simte cum un cancer îi roade fața și mărunțaiele. Scleroza face să-i explodeze venele. Mușchii se tetanizează... Îți vine să urli... O greață infinită îi întoarce stomacul pe dos. Pielea îi este o groaznică rană purulentă și arzătoare... Iar durerea fizică nu-i anesteziază greutatea pe care o simte. Dimpotrivă ! Niciodată nu a simțit o asemenea amărăciune și n-a cunoscut o asemenea singurătate.

Înțelege imediat că nu poate face nimic pentru a scăpa de acest coșmar monstruos. Simte nevoia prezenței unui bărbat lîngă ea. Se aude rugîndu-se ca o nebună : Doamne, dacă măcar mi-aș putea sprijini capul pe umărul unui bărbat !

Spre marea sa surpriză, venind de peste tot și de nicăieri, o voce îi răspunde imediat, calmă dar categorică ; Nu. Tresare. Oare acest supliciu să fie o înscenare ? Au atras-o la Monroe ca să o poată tortura în voie ? Dar cine au' ? Nu are timp să se întrebe. Calvarul se accelerează. Suferința sa este dincolo de limita suportării. Figurile muribunde defilează prin fața ei — prin ea — cu o intensitate și o încetineală exasperante. Și din nou setea de o prezență masculină care i se învîrte în minte. Din nou se trezește rugîndu-se, fără să înțeleagă. Oh, fă să pot măcar să țin de mînă un bărbat. Și din nou răspunsul care parcă o pălmuiește : Nu ! ...Cu ultimul strop de energie care îi mai rămîne, se aude murmurînd : Măcar un deget... Nimic. Și atunci încetează orice luptă și se abandonează răului care o devorează.

Chiar în acest moment, un văl negru trece prin ea. Și, brutal, totul se inversează. Simte cum durerile o părăsesc și o pace imensă o învăluie. Ce se întîmplă ? Două fraze îi revin mereu în gînd, pe care și le va aminti mereu : ‚Pot fi acceptată' și ‚Sînt o parte a Unului'. Și iată că miile de figuri de agonizanți se metamorfozează în mii de perechi de mîini care închipuie o targă. Și în timp ce o poartă, aceste mîini o reîncarcă, o umplu de energie. Apare o lumină albă și aurie. În ea erupe un torent de bucurie. Modul în care va descrie mai tîrziu această senzație va fi : ‚un orgasm la puterea zece mii'.

Cînd își revine, este încă noapte. Au trecut aproape trei ore și jumătate de cînd a adormit. Se regăsește îmbrăcată, pe canapeaua din cabana lui Monroe, cu toate luminile aprinse..."

MIHAELA DOROBANȚU

SAXA — UN EXEMPLU PENTRU ESTUL EUROPEI

Landul est-german cel mai populat al momentului Saxa, cu cinci milioane de locuitori, este și cel mai dezvoltat al acestei părți a Germaniei. Bucurîndu-se de o îndelungată tradiție industrială, artizanală și comercială, regiunea prezenta în trecut un izvor de bogății fără egal pe întreg teritoriul țării, cu excepția zonei Ruhr-ului. Încă cu 50 de ani în urmă, Saxa era în continuare considerată drept una dintre cele mai bogate regiuni din lume. Factorii săi conducători ar dori ca, prin intermediul unei „mutații structurale sistematice", să instituie în acest land condițiile necesare obținerii de performanțe economice deosebite, care să o facă să rivalizeze cu landurile din vest.

Saxa prezintă condițiile cele mai favorabile din toate zonele est-germane pentru realizarea unei creșteri economice sigure și susținute. Prin amplasarea sa geografică, la întîlnirea a trei state, Germania, Polonia și Ceho-Slovacia, Saxa este o veritabilă „poartă deschisă spre est", pe lîngă faptul că Germania este și membră a Pieței Comune. Landul posedă grupe de populație cu o înaltă calificare, precum și un număr de universități mai mare decît cel existent în toate celelalte patru landuri est-germane luate la un loc. Un recent sondaj de opinie a confirmat aceste păreri exprimate de experți în favoarea Saxei, indicînd faptul că 40 la sută dintre investitorii germani se orientează cu prioritate spre Saxa, dintre toate landurile estice.

Nu mai puțin de 50 000 de noi întreprinderi industriale, artizanale și comerciale au fost anunțate numai în primul semestru al acestui an. Dintre giganții industriali ce au investit aici, se remarcă Volkswagen cu 4,6 miliarde de mărci, marea casă de vînzare prin corespondență „Quelle" cu circa un miliard de mărci investite într-un mare centru de distribuție a mărfurilor la Leipzig, AEG a preluat o importantă firmă de construcții de instalații de înaltă tensiune din Dresda, cu 1 000 de angajați — „Starkstromanlagenbau Dresden" și execută în prezent o importantă comandă în valoare de 300 de milioane de mărci pentru statul iranian. La rîndul său, marele concern „Airbus" intenționează să coopereze în viitor cu șantierele aeronautice „Dresdner Flugzeugwerft".

Leipzigul este hotărît să-și reia vechiul rol de metropolă a tîrgurilor și expozițiilor, a mediilor de informare în masă și a comerțului. Capitala landului, Dresda, nu vrea să rămînă nici ea mai prejos : să-și întărească rolul de centru administrativ și cultural și prestigiul institutelor de cercetări științifice, dintre care se desprind în special cele reunite sub patronajul celebrei Societăți Max Planck. În imagine se află ministrul-președinte al landului Saxa dl. Biedenkopf informîndu-se asupra producției de dantelărie a întreprinderii „Plauerner Spitze GmbH" din orașul Plauen. *(S.F.)*

starea de VEGHE

INDIFERENȚA ȘI PASIVITATEA FAVORIZEAZĂ CRIMA?

Ne-am ocupat timp de cîteva săptămîni, pe spațiul acestei rubrici (cu îndreptățirea deplină, sperăm, asupra necesității stării de veghe) de tot mai numeroasele manifestări ale climatului de infracționalitate, de escalada criminalității, de dinamica accelerată a violenței sociale. Pretutindeni în lume. Deci, implicit, și la noi.

Încă în urmă cu aproape 30 de ani, regretatul criminolog de origine română, Vasile V. Stanciu, cel care a impulsionat și direcționat efectiv, pînă în 1986, activitatea Societății internaționale de profilaxie criminală, avertizase argumentat — nu numai lumea cercetătorilor, ci și marele public ! — asupra unor atari evoluții nociv-agresionale în planul raporturilor interumane, la scară mondială. Prin intermediul unei lungi suite de eseuri, interviuri și studii de micro și macro-criminologie, apărute în diferite publicații franceze („Les Cahiers Vasile Stanciu" continuă să apară și acum, la 6 ani după decesul său), previziunile sale, deseori ultimative, au alertat cele mai înalte forumuri științifice de psiho-sociologie și, nu în ultimul rînd, Academia de Științe morale și politice a Franței. Impactul social, însă — în planul acțiunii concrete — n-a dus la o replică pe măsura avertismentului. Celor care vedeau pe atunci doar evoluțiile majoritar pozitive declanșate de acțiunea spiritului concurențial, în contextul societății post-industriale moderne, Vasile V. Stanciu le atrăgea atenția și asupra consecințelor regretabile, deseori, ale stării concurențiale în planul moralității și al acelui moment de impas psiho-social, în care publicitatea exacerbată a unor mari reușite în planul bunăstării, printr-o concurență fără scrupul și o marcată inegalitate socială pot conduce la desfășurări maldive ale inteligenței înșăși, ale moravurilor — ale amoralității, în fapt, ce preludiază crima. **Fără o reformă a structurilor**, scria V.V. Stanciu, **Cain va fi totdeauna tentat să-l ucidă pe Abel. Și mai mult decît ura** — aserțiune confirmată de societatea modernă — **starea de indiferență publică și pasivitate (neimplicarea) creează un climat de tensiune morbidă, antisocială.**

■

Frustrările — atît cele reale, cît și cele imaginate (dar trăite efectiv, psihic) de un „subiect" maladiv — **au consecințe imprevizibile** : de la cele imediat infracționale («compensatorii», aparent, și «justițiare» formal pentru cel care le întreprinde) pînă la cele care structurează un climat de permanente răzbunări și o abordare nelimitat agresivă. Cei duri, cei care-și fac singuri dreptate ajung să fie recomandați, deseori, ca un model uman. Eroii — veterani ai fostei Legiuni Străine, și dăm acest exemplu pentru că am citit de curînd un reportaj elogios despre «trecutul de sînge» al acestor «ași» ai unor păgubitoare, dacă nu aberante, conflagrații internaționale în care au fost implicați (dar unde n-au luptat? În Mexic, în Indonezia, în Algeria, în Zair) — sînt prețuiți, s-ar zice, li se face un «cult» fără nici un fel de rezerve. O vizită la căminul „Căpitan Danjou" din Provence, pentru veteranii-pensionari, luptători în retragere ai acestei Legiuni, cît și prezentarea «eroilor» pledează explicit pentru acceptarea ideii că **a ucide** — absolut organizat și, evident, retribuit corespunzător — **se poate dovedi o profesie în sine.** Un oarecare Epprecht (66 de ani în prezent), originar dintr-un canton elvețian, german ca origine, s-a angajat în Legiunea Străină, dacă «antecedentele» mai au vreo importanță, deoarece lăsase gravide patru tinere, în majoritate minore. Ca să scape de remușcări, a «făcut» tot războiul din Algeria... Un alt «erou» — de data asta al celebrei bătălii, uitată azi, de la Dien-Bien-Fu — remarcă filozofic că **„arta de a învăța să ucizi și să riști** („totul pe o singură carte") — nu este simplă deloc..." Cu corolarul că **„este greu să mori demn, cînd ești îmbrăcat în haine civile..."** etc., etc. **Viața fiecăruia** — ne mai asigură semnatarul acelui reportaj — **ar merita un roman (!), dar din păcate** (din fericire, mai curînd), **foștii membri ai Legiunii Străine au destule motive să-și refuze confesiunile.** Spre deosebire de atîți alți criminali — de drept comun, mai ales, ne-aureolați de nici un fel de legende războinice — care-și folosesc din plin anii de detenție pentru a ne îmbogăți cu „Memoriile" lor. Ceea ce se cultivă, voit sau nu, este starea de acceptare pasivă a criminalității, ca fenomen social în ordinea naturală a vieții, climatul de indiferență față de consecințe și gravitate substituindu-se astfel reprobării. Oricărei reprobări.

■

O femeie, o pictoriță, se căsătorește cu asasinul lui Martin Luther King, acel cutremurător obsedat rasial James Earl Ray, condamnat la o detenție de 99 de ani. Anna, pictorița, a avut prilejul să-l cunoască pe James Earl Ray pe cînd participa la realizarea, în incinta închisorii, a unui film despre împrejurările asasinării lui Martin Luther King. Anna avea pe atunci 32 de ani. După cum mărturisește, nu încerca nici-o aversiune pentru crima comisă de Ray, îi **era indiferent faptul că fusese condamnat pentru o crimă abominabilă.** După 12 ani de pseudo-conviețuire, cei doi ajung totuși la despărțire pentru că Ray nu se mai dovedește... la fel de afectuos pe parcursul rarelor «vizite» ale soției la închisoare.

De la atitudinea de indiferență față de crimă și criminal, se poate ajunge oricînd, cum observa V.V. Stanciu, **la o veritabilă morbiditate.** Compasiunea inițială, dacă a fost compasiune și nu cumva adulare, se transformă într-o nevoie virtuală de conviețuire și de cooperare cu cel care a agresat, a lovit, a ucis. Nu întîmplător, Anna ajunge să-l iubească pe asasinul lui King, tocmai pentru că era... altfel : era un criminal absolut.

■

O apreciată cîntăreață din Turcia, nume de afiș Bergen (29 de ani), căsătorită cu un bărbat de o gelozie extremă, are de suferit, succesiv, toate bestialitățile cu putință. La capătul unui recital, soțul — afectat de publicitatea făcută soției — urcă pe scenă și-i aruncă cu vitriol în obraz. Internată de urgență, pierzînd definitiv un ochi, cîntăreața lansează curînd un nou disc **„O femeie iubită, care suferă..."** (200 000 exemplare vîndute) și luptă din răsputeri pentru a-l elibera din închisoare pe soțul agresor, condamnat la 20 de ani temniță grea. O lungă campanie de presă, de compasiune lacrimogenă sfîrșește prin a-i aduce mult-iubitului... grațierea. Dar soțul, odată eliberat nu ezită să-și lovească soția din nou, cu un pumnal... După alte cîteva luni, în care s-a aflat între viață și moarte, soția-cîntăreață lansează un nou disc, **„Și totuși îl iubesc..."** (300 000 de exemplare vîndute !), luptă din nou pentru eliberarea infractorului, izbutește o nouă grațiere. De data asta, însă, soțul nu mai are scrupule. Eliberat, descarcă trei gloanțe în trupul soției, cea atît de iubitoare... Moartea ei concide, de la sine înțeles, cu lansarea ultimului șlagăr, post-mortem, al celei care a fost «frumoasa și sensibila Bergen». Titlul discului : **„Dragoste pînă la moarte și dincolo de mormînt".** Sau invers.

În micro ca și în macrosocial compasiunea față de crimă cît și indiferența, asociată cu pasivitatea, nu rămîn fără efectul nociv, absolut previzibil.

Finalul acestei suite de însemnări — în numărul următor al revistei.

DOREL DORIAN

Patrick și Laurent amînă nunta

Dacă vorbind despre homosexualitatea masculină gîndul mă duce la Platon, asta nu înseamnă că prețuirea mea pentru filozoful cetății ideale diminuează vreun moment. Dar iată că după două mii de ani, în cetate (adică în contemporaneitate) se petrec lucruri care, dacă ar fi fost menționate în „Republica", ar fi fost considerate diabolice. Francezii Patrick și Laurent, ambii de 22 de ani, vor emigra în 1993 în Danemarca pentru [illegible] ori.

asta nu e totul. Cei doi tineri, susținînd că „dragostea lor e luminoasă și-i face radioși ca pe orice îndrăgostiți", speră ca și biserica să-i accepte pentru o cununie religioasă ! Unde ești, discipol al lui Socrate ?

Întrebarea de mai sus nu este una retorică. Una din cele mai confortabile și

ra Eminescu, 1984) — aluzie la deznodămîntul procesului lui Socrate — este o încîntare a spiritului transportat în labirintul ideatic al antichității. Dar pe noi ne interesează relația lui Platon, în piesă, cu cele două admirabile curtezane care i se oferă necondiționat. Arheanassa (se pare unica femeie din viața lui) și Lastheneia (posibilă elevă într-ale gîndirii lui abstracte) îl adoră și vor să împartă neîntîrziat același culcuș cu filosoful. Tentația dragostei carnale, a îmbrățișărilor frenetice și mîngîierilor fierbinți este respinsă de Platon prin formula „dragoste sufletească". Sinii și coapsele lor nu fac obiectul gîndirii și de aceea el le evită cu toată inteligența replicilor sale sclipitoare. Deși nu uită că și el este făcut din carne și sînge, Platon știe foarte bine ce suspiciuni plutesc asupra lui. În finalul piesei o întreabă pe Arheanassa „Crezi că oamenii mă vor porecli **neputinciosul Platon ?"** Răspunsul femeii ce se vrea fe-

● **RECONVERTIRE.** De mai mulți ani, industria de armamente din fosta Uniune Sovietică lucrează pentru sectorul civil. Ea a ajuns să producă înainte de realizarea Comunității Statelor Independente televizoare în proporție de 100 la sută; articole optice – 100 la sută; frigidere – 95 la sută ; tramvaie – 80 la sută ; mașini-unelte – 70 la sută; macarale – 60 la sută. La Moscova se apreciază această convertire ca insuficientă. Se va ajunge la transformarea uzinelor de tancuri în fabrici de tractoare ? Trebuie mers mai departe, deoarece nici o societate nu poartă la acest sfîrșit de secol o atît de puternică pecete a militarilor ca cea rusă. Să fie convins Boris Elțin de acest adevăr de netăgăduit ? Folosindu-se resursele în beneficiul industriei militare nu s-a lăsat de izbeliște agricultura și industria ușoară ?

● **VECHIMEA VENEȚIEI.** Locuitorii splendidei așezări legendare răspund cînd sînt întrebați de vizitatorii din alte țări, chiar și de conaționali, că piatra de temelie a Veneției a fost pusă la 21 martie 421 e.n., pe malul Rivus Altus (Rialto), loc de refugiu în fața atacurilor barbarilor, a hunilor. Prima construcție înălțată ar fi fost biserica „San Giacomo", inima Veneției de mai tîrziu. Iată că Ernesto Canal, arheolog autodidact în vîrstă de 66 ani, afirmă că în in-

POPASURI
WORLF
ÎN JURUL LUMII

sula lagunei – care în decursul mileniilor s-a transformat, unele părți afundîndu-se – ar fi existat o așezare mică de pe vremea Imperiului Roman, din secolul I al erei noastre. După două decenii de săpături, sub straturile suprapuse de secole s-a descoperit temelia unei locuințe patriciene construite în sec. I.

● **AVANTAJELE ECOLOGICE ALE ENERGETICII NUCLEARE.** Ele există și nu pot fi tăgăduite, în ciuda demersurilor ecologiștilor din unele țări de a se opri centralele atomoelectrice aflate în funcțiune sau a nu se mai construi „cetăți ale luminii", acționate de forța atomului. Presupunînd că am putea reduce la jumătate acțiunea negativă pe care centralele termice o exercită asupra naturii, ceea ce ar necesita importante eforturi materiale și financiare, am fi, totuși, departe de posibilitatea de a putea asigura aceleași avantaje ecologice pe care le prezintă centralele atomice, subliniază reputatul om de știință francez M. Boiteux.

● **SOCUL PETROLULUI.** Anul viitor se vor împlini două decenii de la primul „șoc" al petrolului. Țările occidentale au tras învățămintele necesare și au reușit să-și diminueze apetitul pentru „aurul negru". În prezent, ele consumă aproape tot atîta cît consumau în urmă cu 19 ani. Această strategie le-a permis să scadă în balanța lor energetică ponderea petrolului brut cu circa 5 procente : de la 58 la 53 la sută. Este un procentaj apreciabil. Dacă se utilizează mai puțin petrol în industrie și la încălzitul edificiilor și locuințelor, transporturile devorează în schimb tot mai multe calorii obținute din hidrocarburi.

● **REDUCERI.** Armata Germaniei va fi redusă de la 500

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

PUTEREA SEDUCȚIEI

Parfum, imagine, voci, idei... Seducția nu este numai în budoare și alcovuri, ea cucerește birourile instituțiilor și platourile televiziunii. Ce resorturi declanșează și întreține această alchimie? Seducția umană, înrădăcinată în animalitatea noastră este în același timp „o afacere" de voință și de strategie. Sub imperiul seducției se înscrie de exemplu și faptul că Louise Ciccone s-a decis să se numească... Madonna. Alergări, gimnastică făcute zilnic cu scopul declarat de a place, completează strategia Madonnei. Spectacole, videoclipuri al căror „parfum" de scandal este cu exactitate determinat se înscriu în același plan. Totul este făcut în acord cu temperamentul seducătoa-rei.

Unii au înțeles că a te face plăcut presupune și știință. Ceea ce ne separă de „necuvîntătoare" este situat în sfera mijloacelor folosite pentru a seduce și a fi sedus. Elementul seducției poate fi produs de om și interpretat de ceilalți. Îmbrăcămintea, machiajul, parfumul dar și gesturile, atitudinile, intonația vocii sînt elemente ce permit încadrarea fiecăruia în diverse tipuri de personalități — serioși, neglijenți, „dulci", severi. Cu tot ansamblul de reguli și uzanțe dictate de statutul social al fiecăruia, de imaginea ce trebuie s-o prezinte în funcție de circumstanțe. Altfel spus, fiecare își creează imaginea în context familial, profesional, amical. Jocul aparenței se schimbă în funcție de epocă și țară, modă, cultură. Maniera de a juca, cu discernămînt sau cu stîngăcie, conformist sau original, discret sau provocator, reprezintă baza unor raporturi de seducție pe care fiecare le poate pune în valoare în anturajul său. Seducția ține în primul rînd de domeniul aparenței. Este deci o strategie pentru că aparența poate fi decisivă. Este lucrul pe care-l știu foarte bine marii seducători, foarte atenți la imaginea lor, de fapt „discursul mut" pe care ei îl țin „victimelor" lor. Concluzia? Totul se joacă din prima privire. Aparența este condiția esențială a seducției. Bărbați și femei, cu toții sînt conectați la aceeași regulă. Seducția este un joc care nu se joacă și mai ales, nu se cîștigă întîmplător. Care sînt regulile sale? Seducția este înainte de toate o afacere a cuvintelor. Seducătorul este, fiecare o știe, un bun vorbitor. Discursul este un drog, în ciuda stereotipiilor pe care-l presupune. Pentru a fi eficace necesită totuși aptitudini. Codurile folosite trebuie bine dozate și, pentru a nu părea banal, este necesară și puțină... originalitate. Prima datorie a seducătorului este de a picura tulburarea în suflete. Întotdeauna pentru început esențială este privirea, sărutătoare sau curioasă aruncată asupra lumii și ființelor din jur. Seducătorul nu este un visător. Visătorul este din contră, o pradă ușoară pentru seducătorul cu spirit de observație. Decurge de aici un sfat important. Priviți cu atenție totul. Îmbrăcămintea care trebuie să cadă impecabil, ținuta. Toate actele vieții cotidiene sînt revelatoare: felul cum ținem țigara, cum o aprindem, dar și maniera în care mergem, felul cum dansăm, cum comandăm într-un restaurant. Prima lecție a seducției ne învață să privim ceea ce ne place, dar nu cu prea mare insistență pentru a nu ne discredita. Apoi, trebuie să învățăm să surîdem în momentele potrivite. Momentul irezistibil în care două surîsuri se întîlnesc poate fi decisiv. Și apoi, vorbitul. Este un atu al seducătorului dar cu condiția receptării corecte de către „victimă". Alte lecții pentru seducători sau seduși, cu altă ocazie.

• Indiscreții •

CUPLUL ANULUI

Richard Gere nu mai este celibatar. În sfîrșit i-a ieșit în cale „aleasa inimii". La 42 de ani actorul s-a căsătorit cu manechinul-vedetă Cindy Crawford. La ceremonia de la Las Vegas au asistat puține persoane prieteni apropiați ai perechii considerată de pe acum „cuplul anului". Protagoniștii s-au întîlnit prima oară, în urmă cu trei ani la o „soirée", iar iubirea lor apreciată drept „un coup de foudre", rezistă. Cindy Crawford are 25 de ani, dimensiunile unui model perfect (1,77 m, 86—58—84 cm), și... cele mai mari cîștiguri dintre modelele celebre de astăzi. Imediat după luna de miere Richard Gere și-a reluat locul pe platourile de filmare, iar Cindy cel din studiourile foto ale celebrei firme „Revlon". Anul precedent manechinul a semnat un contract fabulos, de 3,6 milioane de franci, cu firma de produse cosmetice. Pentru suma respectivă lucrează 20 de zile pe an.

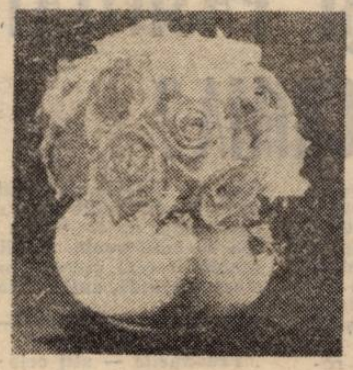

ȘARMUL VAZELOR

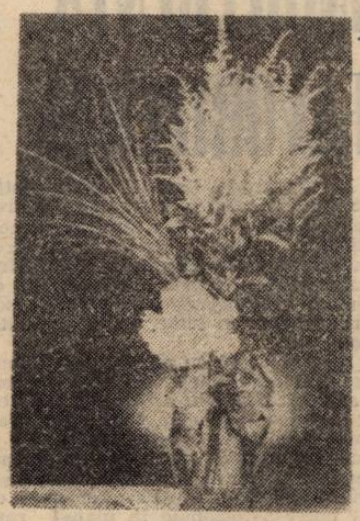

Frumusețea unui buchet de flori poate fi umbrită sau pusă în valoare de frumusețea vazelor. În același timp o vază poate fi punctul de pornire pentru o compoziție florală reușită. Pentru ambele ipostaze vă oferim cîteva sugestii. Nu vă rămîne decît să alegeți...

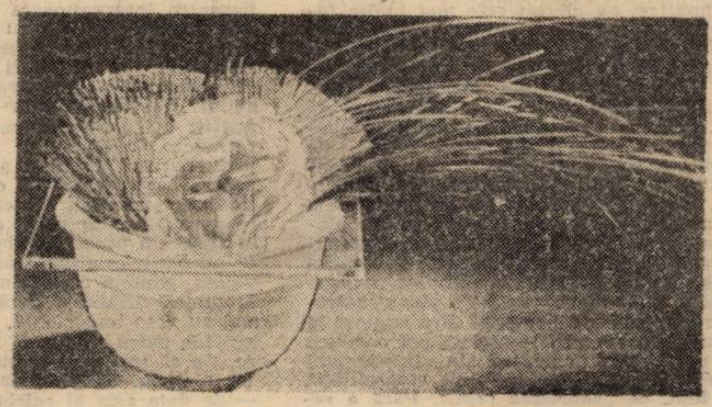

Pentru părinți

MASA ADOLESCENȚILOR

Între 13 și 16 ani, deci la vîrsta adolescenței, nevoile alimentare se schimbă. Și pentru ca fetița sau băiatul dv. să parcurgă ușor și fără erori această etapă, cîteva sfaturi. Specialiștii consideră pubertatea o perioadă critică din toate punctele de vedere, inclusiv în privința alimentației. Modificările hormonale antrenează schimbări fizice și psihice importante. Din acest motiv, necesitatea unei alimentații echilibrate nu trebuie neglijată. Copilul are nevoie încă de „materialele" care să-i asigure creșterea. În plus, adolescentul are în această perioadă dificultăți relaționale, cu părinții, cu profesorii, cu prietenii, dificultăți care uneori se concretizează și printr-un prost comportament alimentar. Sfatul specialiștilor? Interveniți cu tact. Observați copilul timp de cîteva săptămîni; dacă acumularea sau pierderea în greutate nu sînt importante, nu aveți motiv de îngrijorare. Dacă însă oscilațiile ponderale sînt importante, abordați subiectul fără a dramatiza pentru că modificările comportamentului alimentar traduc de fapt dificultățile adolescentului în confruntarea cu... viața. Important este ca regimul său alimentar echilibrat să cuprindă lactate, echivalentul unui litru de lapte zilnic, carne, pește, ouă. Se impun însă și unele „corecturi" în funcție de sex. La 14 ani, băiatul este în plină pubertate, în vreme ce fata a încheiat perioada respectivă. Nevoile lor alimentare vor fi deci sensibil diferite. Dacă fiica dv. are un apetit bun și tendințe de a lua ușor în greutate, n-o încurajați dîndu-i prea multe dulciuri. Înlocuiți-i tartinele cu unt și dulceață de la micul dejun cu un ceai slab și doi biscuiți sau două felii de șuncă. Aceste obișnuințe alimentare vor fi profitabile pentru viitoarea viață de tînără femeie.

glob MAGAZIN

CONSTANTIN TĂNASE și visul său

Cinematograful „Regal" din Bulevardul Elisabeta 12 invita luni, 11 aprilie 1932, ora 9 seara, la premiera de gală a primului film sonor românesc, „Visul lui Tănase", avîndu-l ca interpret principal și susținător financiar pe marele artist comic, Constantin Tănase. Coproducție româno—germană realizată la Berlin în studiourile „Tobias-Klang Film", pelicula reunea pe generic numele lui Bernd Aldor-regie, al lui Nicolae Kiriţescu-scenarist și vechi colaborator al lui Tănase la textele revistelor și cel al lui V. Gociu-operator din partea română.

Filmul apărea într-un moment de răscruce pentru cinematografia românească. La 26 octombrie 1929 se proiectase primul film sonor în România, „Cîntăreţul nebun", cu Al.Jolson. Disputa estetică și tehnică dintre filmul sonor și cel mut cuprinsese din acea zi întreaga opinie publică. Pentru cineaștii români, însă, primii ani ai sonorului aveau să fie marcați de greutăți financiare și tehnice. Perioada crizei economice (1930—1933) va afecta profund producția națională de filme. În ideea propagandei românești culturale în străinătate vor fi încurajate versiuni străine ale unor teme literare românești care, în cele mai multe cazuri, nu ne reprezentau.

Dar filmul lui Tănase atrăgea datorită personalității artistice a popularului comic, creatorul și susținătorul neobosit al teatrului de revistă românesc.

Cînd, în martie 1919, împreună cu actorul N. Grigorescu-Tuciu obține, printr-o licitație, grădina din strada Academiei, Tănase era un nume cunoscut al spectacolului bucureștean. Înființarea companiei „Cărăbuș" încheia un capitol și deschidea un altul în destinul artistic al lui Constantin Tănase.

La Vaslui, în anii copilăriei, fusese cucerit de reprezentațiile teatrale și muzicale din grădina publică. Artiști ca Zaharia Burienescu sau I.D. Ionescu susțineau adevărate stagiuni de vară în oraș. Actor ocazional, îndrăgind trupele ambulante, învățător, voluntar într-un regiment de cale ferată, Tănase va fi mereu dispus să o ia de la capăt în căutarea identității sale. Drumul său către teatru, către desăvîrșirea artistică va fi brăzdat de multe alte ocupații cărora Tănase le

va face față cu succes. Numai în perioada studenției la Conservatorul de Artă și Declamație din Bucureşti el se împarte între plutonier în regimentul 1 Geniu, comandant al pompierilor, grefier al comisiei de disciplină, figurant în teatru și corist la Biserica Popa-Tatu.

În 1905 absolvă Conservatorul la clasa lui Constantin Nottara și a Aristizzei Romanescu — profesori de artă dramatică și a lui Dimitrie Kiriac — teorie și solfegii. Examenul îl susține cu fragmente Molière, Caragiale, Hugo și cu o partitură din „Bărbierul din Sevilla" de G. Rossini. Colegii săi, nume mari ale teatrului românesc : Ion Manolescu, Tony Bulandra, V. Maximilian, G. Storin.

După absolvire îl regăsim alături de alte trupe de operete și cuplete cu care colindă țara cum au fost : trupa „Nicu Poenaru" condusă de fostul tenor Alecu Bărcănescu sau „Compania de operete Grigoriu" care vara se producea pe terasa Oteteleşanu și în programul căreia figurau nume ca Ion Băjenaru, Nicu Leonard și N. Niculescu-Buzău. În timpul primului război mondial face parte din echipele artistice de front, însoțindu-i pe George Enescu, Marioara Ventura și Constantin Nottara.

Inaugurată la 2 iulie 1919 cu revista „Pisică pe orez", grădina „Cărăbuș" reprezintă momentul culminant al perioadei de căutări și ucenicie artistică a lui Constantin Tănase. Cei 26 de ani ai teatrului de revistă „Cărăbuș" (1919—1945) sînt anii de glorie ai cupletului românesc. În spectacolele revistei, bucureștenii își recunoșteau suferințele și sacrificiile pe care nu le puteau mărturisi, interpretate cu un umor necruțător, pe care cenzura politică a anilor celui de al doilea război mondial nu a reușit niciodată să-l înăbușe. Tănase era sufletul tuturor spectacolelor, pentru publicul său nu numai că a redus prețul biletelor în timpul crizei economice, dar s-a luptat pentru aducerea în țară a unor vedete străine ca Prince Rigodin (1924) sau Josephine Baker (1928), pentru organizarea unei corride la Arenele Romane cu toreadori și tauri autentici (1927) sau pentru proiecția de „umbre reliefate".

Dintre cei care i-au fost alături între anii 1920—1945 îi amintim pe actorii N. Niculescu-Buzău, G. Timică, Stroe și Vasilache, Nae Roman, Virginia Popescu, I. Talianu, Grigore Vasiliu-Birlic, Elena Zamora, Radu Zaharescu, Titi Botez, Geo Barton, Silly Vasiliu, Maria Wanwrina, Lisette Verea, Zizi Șerban, Colea Răutu și, nu în ultimul rînd, Maria Tănase ; textierii : George Brăescu, Nicolae Kiriţescu, Alexandru Kiriţescu, D.D. Hertz, Alfred Moşoiu, George Ranetti, Durstoi ; compozitorii Ionel Fernic, Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Vasile Vasilache, Elly Roman.

Visul lui Tănase de o viață, acela de a face film, trăiește prin pelicula „Visului lui Tănase". Iluzoria sa aventură la Berlin ca mare actor se destramă, cum este și firesc, în finalul filmului.

Printr-un procedeu regizoral, inovator în epocă, sînt puși față în față, într-o dispută de identitate, Tănase, actor la Berlin și Tănase, actor român visîndu-se celebru.

Cu siguranță că Tănase cel adevărat este acela care se urcă pe scenă și își spune cuplet, iar renumele teatrului de revistă „Cărăbuș", va rămîne veșnic.

IULIA MACARIE

Mariaj reușit

Celebrul actor american Don Johnson și soția sa apreciata Melanie Griffith, cunosc totul despre capcanele Hollywood-ului. Și cum ar putea fi altfel cînd amîndoi au căzut în cursa întinsă de droguri și alcool pe parcursul anilor în care au încercat din răsputeri să devină staruri ale marelui ecran ? Don și Melanie au urmat, fiecare o cură de dezintoxicare de alcool și droguri. Această tristă experiență i-a determinat să-și crească cei trei copii în așa fel încît aceștia să nu cadă și ei vreodată în această cumplită patimă. „Le vorbesc tot timpul despre „Dumnezeu", mărturisește Melanie, în prezent în vîrstă de 34 de ani. „Ei sînt conștienți de existența unei puteri superioare, de faptul că cineva a creat Pămîntul, oamenii, iar dacă vor avea vreodată nevoie, vor putea vorbi cu această putere superioară. Iar eu cred că o fac de pe acum". Melanie, al cărei cel mai recent rol este cel interpretat alături de Michael Douglas în filmul „Shining Through", lansat la începutul acestui an, are o fetiță — Dakota — de la Don Johnson, precum și un băiețel — Alexander — în vîrstă de 6 ani, de la actorul Steve Bauer. Don, la cei 41 de ani ai săi, are și el un băiat — Jesse, 9 ani, de la actrița Pati D'Arbanville.

Seducătorul irezistibil din „Miami Vice" — Don Johnson, își crește și el copiii după datinile și preceptele creștine. Dar iată ce a declarat el presei : „Încerc să le cultiv respectul față de viață. Le spun că Raiul este aici, pe Pămînt, și că nu depinde decît de fiecare dintre ei calea pe care o s-o apuce." Don are o experiență extrem de bogată în privința comiterii de fapte prea puțin onorabile : la numai 12 ani a avut necazuri cu legea din cauza furtului unei mașini, iar trei ani mai tîrziu părăsea pentru totdeauna mediul ostil în care a crescut, respectiv ferma săracă a familiei sale din statul american Missouri. Ulterior, utilizarea necontrolată a drogurilor și alcoolului i-au pus viața în pericol, însă, după internarea la clinica Betty Ford, în 1983 pentru o cură complexă de dezintoxicare, a dus o viață curată, fără abuzuri. Traseul parcurs de Melanie pînă la cunoașterea consacrării pe scenă a început cu partitura interpretată în „Păsările" lui Hitchcock, în care a jucat rolul fiicei eroinei filmului, splendida blondă Tippi Hedren, a continuat cu fuga de acasă, petrecută la vîrsta de 14 ani, concomitent cu începutul vieții în comun cu Don Johnson, care avea atunci 22 de ani. La vîrsta adolescenței, ea a căzut sub influența nefastă a drogurilor și alcoolului. A avut norocul de a scăpa dintr-un accident de mașină, a cărui victimă era să fie în 1980, pe cînd traversa o stradă din Hollywood, ametită de droguri. În 1989, efectele cocainei rafinate și ale alcoolului au devenit atît de devastatoare, încît a fost de acord să se intereseze de clinica de dezintoxicare Hazelden din Minnesota.

Este normal ca Melanie și Don, doi oameni provenind din familii dezorganizate, să dorească să-și ferească copiii de o soartă cît mai asemănătoare. Pentru a-și ajuta copiii să stea departe de uriașele tentații ale Hollywood-ului, cuplul, care traversase o perioadă de divorț între anii 1976 și 1989, a cumpărat o casă la Aspen. Melanie a dezvăluit că Don este drept, dar aspru cu copiii, iar atunci cînd el spune că ei nu pot face un anumit lucru, au și uitat despre ce a fost vorba. Pe de altă parte, Don îi lasă să vizioneze tot ce doresc la televizor, inclusiv canalul Playboy, spunînd că îi lasă să-și trăiască cu plăcere copilăria. El este adeptul principiului : „Faceți-vă temele, dar după aceea distrați-vă." O altă metodă care și-a dovedit pînă acum pe deplin eficacitatea în buna creștere a copiilor este „mituirea" acestora : dacă se poartă bine șase săptămîni, le cumpără o jucărie nouă și foarte scumpă, avînd grijă ca aceștia să nu devină răsfățați. Don și Melanie sînt foarte fericiți și doresc să mai aibă încă doi copii...

ŞERBAN FILIP

oameni...

oameni...

Un mare tenor sub povara propriilor sale kilograme!

Săptămînalul american „The Sunday Times" a publicat recent informații privind pericolul la care este supus Luciano Pavarotti, „acest bărbat masiv", pradă unor potențiale boli, aflate sub semnul... surplusului de kilograme. Celebrul tenor italian ar fi amenințat, printre altele, de diabet, artrită de genunchi și de șold, tensiune și ruptură de menisc.

Luciano Pavarotti, considerat demn urmaș al lui Caruso, încîntă de peste 35 de ani publicul din întreaga lume cu vocea sa minunată. Un bărbat masiv : 1,80 m înălțime și... 120 kg ! Articolul publicat de săptămînalul american a reușit „să-i pună pe jar" pe admiratorii săi.

Profesorul Andrea Stratta de la Universitatea din Parma și dietetician personal al lui Pavarotti, afirmă totuși că supozițiile privind bolile tenorului sînt pure născociri. „Luciano suferă numai de ruptură de menisc la piciorul stîng, datorită greutății sale, exagerat de mari", declara el într-un recent interviu apărut în „La Stampa".

Criticii muzicali newyorkezi care au avut recent prilejul de a asista la concertele lui Pavarotti de la Philadelphia, sînt de părere că „marele Pav" se îndreaptă spre sfîrșitul carierei : „Vocea sa nu mai este atît de strălucitoare ca odinioară. Tenorul italian mai mult țipă decît cîntă. Fiecare pas îi provoacă o durere uriașă, își trage piciorul stîng" — scria criticul Dan Webster. Zvonuri privind condiția precară a tenorului, de obîrșie din Modena, sînt confirmate de informații provenite de la Londra. Pavarotti urma să inaugureze stagiunea de la Cocent Garden cu „Tosca", dar din cauza dificultăților de a se deplasa, o scară uriașă a trebuit să fie înlăturată din decor. Legendă ? Adevăr ? Oricum, melomanii din întreaga lume nu-l vor „trăda" așa ușor pe celebrul tenor.

M.D.

Se însoară Stallone?

Mama lui Sylvester Stallone, Jackie, își imploră fiul să nu se însoare cu actuala sa prietenă, Flavin. Jackie Stallone nu și-a ascuns nici o clipă antipatia pe care o încearcă ori de cîte ori dă cu ochii de Jennifer, prietena lui Sylvester, un model în vîrstă de 23 de ani, care a ocupat „pole-position" timp de trei ani în inima lui Rocky. „M-am săturat de fitele cu picioare lungi și subțiri. California este plină de astfel de fetițe care se află permanent în căutarea unui loc de aterizare. Este frumoasă, dar mie îmi plac fetele care au și minte. Ar putea să-i fie recunoscătoare lui Sylvester că a lansat-o ca model. El a format mai multe modele decît agenția Ford."

Jackie consideră că, în pofida celebrității sale, Sylvester, în prezent în vîrstă de 45 de ani, este cel mai singur om de pe Terra. „Nici o femeie nu este destul de bună pentru el, dar dacă insistă să se recăsătorească, ar trebui să fie o nuntă în stil italian. Ar trebui să aibă o soție europeană, care să aibă grijă de toate of-urile și durerile sale. Ea a fost întotdeauna împotriva precedentelor căsătorii încheiate de fiul său, considerînd că fostele sale nurori nu au fost destul de bune pentru Sylvester. Cel puțin, evenimentele i-au dat, pînă la urmă, dreptate lui Jackie — ambele căsătorii s-au încheiat cu divorț.

Jackie este mîndră că i-a spus odată, celei de-a doua nurori, Brigitte Nielsen că o face praf dacă îi va face vreodată un rău fiului ei, numind-o purcea. Declarație „Italian Style", nu-i așa ?

Ş. F.

Nr. 15 (1799) din 11 aprilie 1992

MADE IN PARIS, o etichetă pe cale de dispariție?

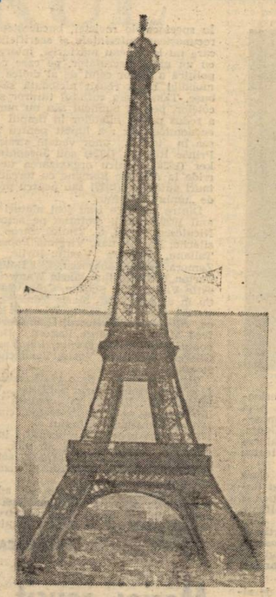

Apreciind după etichetele „Made in Paris" care însoțesc milioanele de produse de tot felul, răspândite în lumea întreagă, capitala Franței este prototipul hărniciei. Totodată, dacă dreptul autorului telefonic al Parisului la filele galbene, este uluit de numărul societăților, firmelor, întreprinderilor din acest oraș. Dar lucrurile stau așa numai la prima vedere. Ca și alte capitale occidentale, de-a lungul anilor Parisul și-a pierdut capacitatea sa de producție efectivă, devenind treptat un oraș al celor ce gîndesc și caută soluții, al celor ce dau ordine și, bineînțeles, al comercianților. În Paris a rămas asadar doar sediul social al întreprinderilor, localurile de producție fiind împinse mult către periferie sau provincie.

Care să fie cauza ? Se știe, fiecare metru pătrat parizian se cumpără sau se închiriază la prețul aurului. Este interesant de amintit că acest preț este totuși de două ori mai scump decît la Londra, dar de trei-patru ori mai mic decît la Tokyo. De aici tentația societăților de a-și plasa localurile de producție în afară. Pentru Camera de comerț și industrie a Parisului, această atitudine, justificată în bună măsură, a reprezentat însă o problemă : Parisul se va multumi să devină doar un oraș administrativ și un oraș al muzeelor ? Spre deosebire de Roma, capitala unei țări drenate din punct de vedere economic de alte două mari orașe, Milano și Torino, Parisul este unica vitrină internațională a Franței. În străinătate, oamenii de afaceri nu cunosc sau nu se lasă impresionați de nume cum ar fi Lyon sau Marseille.

Implicațiile fenomenului amintit sînt și de natură socială. Intors mult cu fața spre o economie bazată în special pe domeniul serviciilor publice, Parisul se găsește în situația de a nu mai putea oferi loc de muncă decît persoanelor calificate : celor care nu au așa ceva le e greu să găsească un mijloc de integrare. De acea, Camera de comerț și industrie a Parisului face eforturi pentru a menține măcar în cartierele periferice unele activități de producție efectivă. Cu toate acestea, majoritatea produselor rămîn în situația de a fi doar „etichete" la Paris, nu și realizate.

Și totuși, există o industrie care a rezistat de-a lungul timpului și a rămas găzduită de Paris. E vorba de industria de lux care s-a dezvoltat continuu, grație unei clientele cu putere mare de cumpărare (aristocrație, marea burghezie, bogătași din întreaga lume). Pe primul loc se află „la haute couture", urmată de arta bijuteriilor, artele decorative, arta instrumentelor. De menționat este că o rochie purtînd un veritabil label „Made in Paris" costă între 60 000 și 250 000 franci, și că de asemenea produse uzează cel mult trei mii de clienți din întreaga lume. Și totuși, în 1989, cifra de afaceri a acestei activități s-a ridicat, de exemplu, la 330 milioane de franci. Colectilie de „haute couture" au antrenat totodată o întreagă activitate complementară reprezentată de accesorii, parfumuri, cosmetice, ochelari etc. Desigur, colectilie de lux isi găsesc o prelungire în fabricile de confecții din afara Parisului. Prototipul de la Paris este reprodus în serii mici sau mai mari.

Soarta bijuteriilor este aceeași. Cele de lux, cu pretenție de creație artistică și unicat sînt realizate la Paris. În schimb, bijuteriile „fantaisie" sînt produse în afara capitalei.

Unicul produs „Made in Paris" de consum relativ mare și care nu este afectat de concurență este cultura. Dar și în acest caz, deși sutele de muzee, săli de operă, de spectacole, edituri, saloane, scoli, universități etc. oferă Parisului imaginea unui veritabil centru cultural, întreprinderile care participă la realizarea părții materiale a acestor activități se află tot în afara orașului. Există un fel de diviziune geografică a muncii. De exemplu, aproximativ 75% dintre casele editoriale au sediul la Paris, dar multe dintre servicille lor (birouri comerciale, tipografii etc) sînt amplasate la periferie sau în afara orașului. Deși Parisul se poate lăuda cu peste 1 000 de tipografii, tehnica nouă și capacitățile de producție reclamă amplasarea multora dintre acestea în provincie.

Cunoscînd situația pe multi parizieni nu-i mai miră faptul că se întîmplă să achiziționeze produse cu eticheta „Made in Paris", dar de fapt importate din... Asia. Oricum, prețul e mult mai accesibil în comparație cu un Dior veritabil.

AURORA POPESCU

Colecții și colecționari

„BANII N-ADUC FERICIREA?!..."

Dar nici soția lui Jean Forien de Rochesnard, de care aminteam într-o însemnare anterioară, nu s-a lăsat mai prejos de soț și, împărtășindu-i pasiunea pentru colecțiile rare. Atita doar că la ea s-a manifestat virulent... glicofilia, „iubirea pentru zahăr" ! La originea acestei curioase pasiuni — despre care am mai avut prilejul să vorbim — a fost un număr de pachețele de zahăr, moștenite de la o mătușă. Intre acestea, era și un pachețel „Sucre pochette Asept" datînd din 1968, unic, cel mai vechi cunoscut, în vreme ce primul pliculeț datează abia din anul 1917 ! „Doar colecția mai poate salva de la distrugere lucrurile prin excelență trecătoare !", susține Micheline Forien. În prezent, colecția glicofilă a celor doi soți numără nu mai puțin de 130 000 de piese ! Cei doi le-au repertoriat și inventariat cu toată dragostea în clasoare special concepute și firește, n-au neglijat să redacteze, asupra acestui subiect, cataloage în cîteva volume... Să notăm că Micheline a și fost prima președintă a Clubului Glicofililor, care avea 40 de membri în 1984 iar în anul 1991, avea nu mai puțin de 750 de membri. Pentru îmbogățirea unei astfel de colecții există o singură modalitate : schimbul între colecționari. Numai în Germania, cei doi au 95 de corespondenți ! „Am refuzat întotdeauna să cotăm colecția noastră. Nu dorim să ne speculăm plăcerea, acest minunat pretext de a face noi cunoștințe mereu, de a călători și a petrece timpul", declară Micheline, demonstrînd astfel că marii glicofili ai lumii refuză jocurile economiei de piață, pasiunea lor rămînînd un domeniu închis avatarurilor „cererii și ofertei"... Iată, s-ar zice, o nobilă confirmare a celebrului adagiu „Banii n-aduc fericirea"...

DANIEL VERBINA

Școala de ghizi pentru... cîini

In această primăvară își deschide porțile la Clermont — Ferrand in Franța primul Centru european de creștere a cîinilor-ghizi pentru orbi. Principalii candidați sînt cîinii ciobănești germani și mai ales labradorii ce sînt deosebit de blînzi și credincioși. Instruiți aceste animale suferă deseori de boli ereditare care le afectează mersul și văzul. Centrul își propune să selectioneze exemplarele cele mai potrivite pentru reproducție, eliminînd treptat posibilitatea apariției acestor defecte congenitale. Aceasta constituie o inițiativă utilă care răspunde unei cereri crescinde din partea celor 6 500 de persoane cît reprezintă numărul nevăzătorilor în Franța în prezent.

Presiunea atmosferică și memoria

Se pare că oamenii pîndesc și rationează mai clar și mai precis în zilele cînd presiunea atmosferică este mare. O serie de cercetări laboriouse efectuate de specialiștii japonezi au evidențiat faptul că atunci cînd presiunea atmosferică scade, memoria oamenilor se înrăutățește simțitor. De asemenea, un studiu al oamenilor de știință canadieni a demonstrat că în zilele cu presiunea atmosferică redusă numărul accidentelor rutiere este deosebit de mare. Deci atenție !

■ Sase din primii șapte ani ai existenței noastre de recorduri anuale de climă caldă aparțin deceniului al IX-lea al secolului actual. Numerosi specialiști interpretează aceste date drept dovezi de netăgăduit ale unei încălziri semnificative și continue a climei terestre, încălzire cauzată de prezența în atmosferă a unor poluanți care mențin căldura în vecinătatea suprafeței planetei Pămînt. Există și alți oameni de știință care sînt de părere că semnalele de alarmă privind schimbarea mediului de viață terestră sînt prematuре.

■ Gena care se află la originea miotoniei, forma cea mai comună a distrofiei musculare la adulți, a fost izolată de un grup de cercetători. La acest rezultat au ajuns simultan trei echipe de specialiști americani, canadieni, englezi și olandezi, rezultat care ar urma să permită punerea la punct a unor metode pentru un diagnostic prenatal înainte de apariția simptomelor bolii. Tratamentul pentru distrofie miotonică, care afectează mulți semeni de ai noștri, un adult din 8 000, nu va fi disponibil în scurt timp.

■ Imagini ale unei gigantice găuri negre, cu o masă de 2,6 miliarde de ori mai mare decît cea a Soarelui, situată în centrul galaxiei gigant M 87, una dintre cele mai străucitoare din Univers, au fost „surprinse" cu ajutorul telescopului spațial Hubble. Potrivit acestor informații prețioase, s-a putut trage concluzia că stelele acestei galaxii sînt puternic concentrate asupra nucleului M 87 „ca și cum ele ar fi trase spre centru și retinute de cîmpul de gravitație al unei găuri negre „masive", relevă experții de la NASA. M 87 face parte din constelația Fecioarei, care se află la o distanță de 52 miliarde ani-lumină de Terra și care este săisăuită de peste o sută de miliarde de stele.

■ În Franța există circa 450 000 de epileptici. Ce provoacă criza și convulsiile acestora ? Descărcări electrice bruște transmise de la sistemul nervos central la neuroni. De unde provine această dereglare imprevizibilă ? Un deficit în creier, al concentrației neuromedicamentului GABA, care controlează exact aceste sarcini electrice cu un întrerupător. S-a luat măsura măririi artificiale a concentrației neuromedicamentului GABA la epileptice. Rezultatele nu au fost cele așteptate. Atunci, un specialist de la laboratoriul Marion Merell Dow din Franța a avut ideea ingenioasă a distrugerii GABA — transaminazei, intermediatorul înșăcrinat în mod natural să distrugă GABA. Cum ? Grație unui nou medicament, care captează intermediarul și-l împiedică să dăuneze „întrerupătorului".

TELEX • TELEX

Din dosarele (încă) secrete ale bombei atomice

DE CE NU A DEȚINUT GERMANIA PRIORITATE ÎN PRODUCEREA BOMBEI ?

Doi specialiști germani de marcă, profesorii von Weizsaecker și Bagge, au dezvăluit într-un interviu, acordat BBC că, în ceea ce a șasea zi a atacului Germaniei hitleriste asupra Poloniei, în septembrie 1939, la Berlin s-a înființat un laborator științific ultrasecret căruia i s-a cerut să construiască „ bomba atomică. În componența respectivei echipe au figurat și cei doi oameni de știință amintiți. Activitatea se desfășura cu succes, deși Germania ducea lipsă de apă grea și de uraniu. Dar cînd responsabilii acestui program nuclear au trecut la extinderi substanțiale de ordin financiar și al personalului, ei au fost întîmpinați cu un refuz. Aceasta s-a întîmplat, de fapt, atunci cînd s-a aflat că activitatea de construire a bombei atomice urma să dureze cel puțin doi-trei ani. Hitler a optat pentru Blitzkrieg. Și nici unul din generalii săi nu a avut curajul să-i recomande să aștepte atît de mult pentru acea speratii „Wunderwaffe" — arma-minune. Programul atomic nu a fost totuși abandonat, dar a fost trecut pe un alt plan. Eforturile s-au concentrat asupra armelor-rachetă și, după cum se știe, în acest domeniu s-au făcut progrese remarcabile.

Americanii însă nu au știut nimic despre toate acestea și s-au temut toț timpul că Germania va cîștiga cursa de realizare a bombei atomice. Mai ales în urma asigurărilor primite din partea celebrului fizician danez Niels Bohr, care reușise să fugă din Danemarca ocupată în Statele Unite. În laboratorul de la Los Alamos se lucra intens, dar nu s-a reușit obținerea rezultatului scontat înainte de sfîrșitul războiului cu Germania. Prima experiență nucleară s-a efectuat, după cum se știe, de-abia în iulie 1945, pentru ca în luna august a aceluiași an cele două bombe să fie lansate deasupra Japoniei.

Și în tot acest timp fizicienii germani considerau că în ciuda limitării programului lor de cercetări, ei erau în continuare primii. Așa că lansarea de către

CITE BOMBE ATOMICE AU FOST ARUNCATE ASUPRA JAPONIEI ?

americani a bombelor de la Hiroshima și Nagasaki i-a luat prin surprindere...

În orice enciclopedie răspunsul este clar : două. Totuși nu este chiar atît de sigur că așa a și fost. Pentru că, după cum afirmă binecunoscuta revistă „Der Spiegel", se pare că în arhivele sovietice s-au găsit documente din care reiese că „Japonia a oferit U.R.S.S. o bombă atomică neexplodată".

Primul document care confirmă o asemenea tranzacție îl constituie scrisorile traducătorului armatei sovietice. Conform acestora, comandamentul armatei japoneze din China ar fi propus mareșalilor sovietici achiziționarea unei bombe atomice neexplodate. Motivul ? Chipurile, pentru ca nu numai americanii să dețină monopolul asupra producției acesteia. Sovieticii au crezut la început că e vorba de o glumă. Apoi însă și-au schimbat părerea. Stă mărturie o telegramă japoneză care recomandă trimiterea bombei la ambasada sovietică. S-a păstrat chiar și telegrama secretarului ambasadei, în care este vorba despre propunerea japoneză. Aici se pierde însă urma problemei în documente oficiale. Se știe însă că doar patru ani mai tîrziu rușii construiau și detonau propria lor bombă atomică ! Să fi datorat ei oare acest succes japonezilor ?

Americanii dezmint cu insistență ipoteza unei a treia bombe „japoneze" care să nu fi explodat. Sînt zeci de oameni care știu că S.U.A. au montat doar două bombe pe insula Saipan. Au existat într-adevăr doi cilindri metalici suplimentari, dar din ei a lipsit plutoniul, adică însăși „inima" bombei. De unde deci teza unei a treia bombe ?

Ar putea proveni dintr-o dezinformare datorată serviciilor de spionaj, sau ... dintr-o greșeală care le-ar aparține japonezilor. Anume, americanii au lansat, pînă spre sfîrșitul războiului, bombe monstruoase deasupra Japoniei. Deși foloseau explozibilii clasici, ele au produs distrugeri similare cu cele ale bombelor atomice de mai tîrziu. Cînd una dintre aceste bombe nu explodă, se putea ajunge la ea ; dar concluziile care s-au tras au fost total eronate.

Americanii respingă pe de altă parte și teza potrivit căreia bomba ar fi existat dar, că după ce a fost predată sovieticilor la Tokio, ar fi explodat înainte ca aceștia să înceapă cercetările. Oricum, rușii au avut încă din 1943 un spion devotat în mijlocul activității atomice din pustiul Nevadei — Klaus Fuchs. El îi informa permanent asupra oricărui progres în activitatea americanilor și a fost în mod sigur instrumentul prin care Stalin a reușit atît de repede să-i ajungă din urmă pe americani, în domeniul cercetărilor nucleare.

Într-adevăr, o concluzie clară nu pare posibilă. Un răspuns final nu se poate spera decît după o cercetare amănunțită a tuturor arhivelor sovietice. Și în măsura în care vom putea vreodată distinge adevărul de fabulație.

MIHAELA DOROBANȚU

Războiul păpușilor

Noua păpușă de mare popularitate (care în fond doreste să contracareze deja faimoasele Barbie), se numește „Happy to be me". Și ea are părul lung și un aspect elegant, preluat după ultimele modele ale modei americane. Măsurile sale (în raport cu Barbie) sînt însă un pic mai „voluminoase". Măsura peste piept și șolduri sînt un pic mai pronunțate. Picioarele sînt mai lungi, iar gîtul mai scurt. Nu știm care din aceste elemente fiziologice au avut eventual vreo influență asupra cumpărătorilor, cert este un singur lucru: noua păpușă pare să fie un adversar redutabil pentru Barbie, dacă ținem seama de succesele de care s-a bucurat pînă în prezent. Inventatoarea se numește Cathy Meredig și a justificat apariția noului model prin faptul că modelul său este mai apropiat de măsurile reale umane și pentru fetițe ele reprezintă o imagine mai „sănătoasă" în raport direct cu simultaneitatea creșterii lor.

Este pentru prima oară în ultimii 32 de ani de la apariția ei, că primul loc deținut cu autoritate pînă în prezent de Barbie este cumva „drunciniat" de un produs similar, dar în acelasi timp diverș prin forme și mărime. O incercare similară de detronare a păpușii Barbie s-a făcut cu un model nou intitulat „Miss America", caracterizat prin picioare foarte lungi și subțiri, un nas minuscul și îmbrăcată foarte somptuos, dar care nu s-a bucurat de succesul scontat de fabrica respectivă. La aceasta a contribuit și caracterizarea unanimă a educatoarelor care au apreciat modelul ca depășit și mai puțin educativ pentru fetițe (în sensul că această păpușă punea în primul rînd accentul pe frumusețea fizică și decorativă). „Războiul" dintre Barbie și „Happy to be me" se află în plină desfășurare. De partea cui va înclina balanța sau amîndouă vor fi acceptate ca păpuși potrivite pentru fetițe ?

SE VA OBȚINE ROȘIA CUBICĂ?

În special în lunile de vară, roșia triumfă pe toate mesele. Aceasta legumă gustoasă, cărnoasă și sforică este o adevărată regină a tuturor bucătarilor din lume. Astăzi roșia se pare că este în pragul unei mici revoluții, fiindcă se preconizează obținerea ei în formă... cubică. Viitoarea „revoluție a roșiilor" se va împlini grație unei operații de inginerie genetică.

Noul fruct al anului 2000 se află deja pe cale de realizare la Calgene Inc. din Davis (California) unde, din anul 1994 se lucrează la realizarea unui nou soi de roșie care, printre altele se va maturiza foarte rapid.

Primele rezultate au demonstrat cercetătorilor că se află pe drumul cel bun, iar primele roșii cubice au depășit așteptările tuturor. În acelasi timp, la institutul respectiv continuă cercetările pentru a se ajunge să se „construiască" o roșie care să crească în formă cubică adaptabilă pentru alăturarea unor sanviciuri cu pîine foarte mult preferate de americani și care ar prezenta mari avantaje și în privința transportului. În fața acestor performante genetice, s-au ivit însă numeroase proteste din partea unor asociații ecologiste, chiar a unor oameni de știință, care cer autorităților guvernamentale (prin extrapolare) să intervină energic în acest domeniu prin asigurarea unui control foarte riguros nu numai în ceea ce privește supele produse alimentare ci chiar și cele farmaceutice si să revadă legea care permite cu multă usurință diferite experiențe genetice fără să se aibă în vedere posibilitatea unor consecințe nefavorabile.

Marilyn Monroe, victimă a mafiei din Chicago?

Marilyn Monroe nu s-a sinucis, ci probabil a fost lichidată de mafia din Chicago. Noua versiune a evenimentelor de acum 30 de ani ar putea să sporească colecția ipotezelor neverosimile, dacă numele autorului ei nu ar fi Chuck Giancana, fratele mai mic al „nașului" Cosei Nostra din anii '60.

Editura „Werner Books" va publica în curînd cartea lui Giancana intitulată „Double Cross". Fratele boss-ului mafiot afirmă că în noaptea de 4 august 1962 în

dormitorul vedetei holly-woodiene au pătruns patru ucigași plătiți. Cu cîteva ore mai înainte, dormitorul acesteia fusese părăsit de Robert Kennedy, fratele președintelui, pe atunci ministru al justiției. După o scurtă încăierare, cei patru au reușit s-o imobilizeze pe Marilyn Monroe, s-o dezbrace și să o ucidă cu un supozitor otrăvit. Autopsia efectuată atunci a arătat că era vorba de o sinucidere. În versiunea oficială obligatorie în acel moment, Marilyn Monroe se sinucisese cu barbiturice.

Mandatarul crimei a fost Sam Giancana „capo di tutti capi" al Cosei Nostra din Chicago, unul dintre cei mai mari mafioți americani ai anilor '60. Crima se produsese în înțelegere cu Robert Kennedy care, ca ministru al justiției dorea să se răfuiască cu mafia din Chicago. Scandalul provocat de așa-zisa sinucidere a lui Marilyn avea să distrugă cariera politică a fraților Kenneoy, (MD)

„Cum te îmbraci doctore?"

Cum trebuie să se îmbrace medicul după părerea pacienților ? Această problemă a constituit obiectul unei anchete efectuate de psihologii americani în două spitale din orașul Boston. S-a dovedit astfel că aspectul exterior al medicului influențează buna dispoziție a pacientului și dorința sa de a se trata și însănătoși. Medicul trebuie să fie mereu în halat alb, simbol al autorității medicale, aceasta este concluzia psihologilor americani. 53 la sută din bolnavii intervogați s-au pronunțat împotriva faptului că medicii să poarte blue-jeans, iar 23 la sută au fost împotriva purtării pantofilor de tenis (Adidas), socotind aceasta drept lipsă de respect față de pacient. Mulți bolnavi au susținut ca medicii bărbați să poarte cravată iar femeile să poarte rochie sau fustă, dar în nici un caz pantaloni.

CARNAVAL, CARNAVAL!

Multe popoare au înscris în calendarul lor o sărbătoare publică prin travestiuri, care cu fiori, cortegii, mascarade etc. De ce ? Poate, pentru că fiecare dintre noi poartă în sine dorința de a schimba, ca cel puțin o zi pe an, personalitatea și stilul de viață să fie înlocuite, să existe un moment de fantezie. De la țară la țară și de la popor la popor, manifestările iau forme și semnificații diferite.

În Franța, la Nisa și în orașele din Sud, Carnavalul rămîne o sărbătoare populară. Confetiile, bomboanele, confruntările homerice, care fac parte din tradiția italiană, au fost împrumutate cu usurință, datorită vecinătății. De-a lungul marilor bulevarde se aruncă confetii colorate și se dansează în jurul carurilor împodobite, la care artizani și comercianți au lucrat cu mult timp înainte pentru a le orna. În plină desfășurare a Carnavalului

multimea intonează cîntece, uneori acestea avînd o nuanță melancolică.

La Roma, Carnavalul are aspectul unei sărbători naționale. Încă din timpul Renașterii, cei mai buni pictori și sculptori decorau străzile și piețele și confectionau costume. Poporul, fidel amintirilor din timpuri istorice, reproducea cele mai frumoase sărbători romane. Și astăzi încă, defilarea carurilor și bătăliile aduc o notă deosebită și mai trebuie amintit obiceiul potrivit căruia fiecare ține în mînă o luminare, încercînd să o păstreze aprinsă, dar să stingă flacăra adversarului.

La Veneția, unde străzile sînt canale și gondolele înlocuiesc carurile. Carnavalul reînvie personaje ale comediei italiene : Pierrot, Colombine și multe alte'e invenitate de verva populară. În fiecare an tehnica a permis realizarea unor spectacole de feerie, dar din 1541 se păstrează același ritual potrivit căruia de-a lungul Marelui Canal se vede circulînd o sferă imensă, reprezentînd Universul, în mijlocul căreia are loc un bal. Două sute de gondole iluminate îi urmează, iar în jurul flotilei, prin aer, zboară „genii înaripate". Cel mai faimos Carnaval din Valonia (Belgia) are loc la Binche și după părerea scriitorului italian Salvaneschi Nino poate fi apreciat : „o Mecca a bucuriei". Izolați sau în grupuri, drapați în alb, sugerînd fantomele, măștile intră în cafenele, cer de băut și tachinează consumatorii. Veselia și muzica acompaniază măștile de-a lungul străzilor. Eroul Carnavalului este Gilles de Binche, în costum pestrit, umplut cu paie, cu un guler imens în jurul gîtului, cu zurgălăi pe piept, iar pe cap poartă o cască uriașă, ornată cu pene de strut. Sute de astfel de „Gilles" reînvie în fiecare an o tradiție veche de cinci secole. La Binche se găsește și un muzeu international al Carnavalului, mărturie a importanței pe care locuitorii micuței comune belgiene o acordă acestor sărbări.

O exuberanță colcivă degajă Carnavalul și în Renania, în Germania, unde debutul său este diferit în funcție de localitate : la Mainz, Carnavalul debutează oficial la 1 ianuarie, în timp ce la Köln începe la 12 noiembrie ! Multimea este cuprinsă de o bucurie crescîndă, care culminează cu alegerea prințului Carnavalului. În acest moment, femeile sînt cele care invită la dans, apoi apar cortegiile umoristice ale scolarilor și în sfîrșit urmează „Rosenmontagzug", adică trecerea a circa două milioane de spectatori, marcînd astfel apoteoza balurilor mascate.

În Brazilia, Carnavalul de la Rio se desfășoară în cel mai frumos golf din lume, unde insulițe pline de pe o mare de smarald, unde pădurile de un verde opac mărginesc malurile, luîndu-se la întrecere cu zgîrie-norii, ca într-un film științifico-fantastic. În acest decor Carnavalul adaugă o risipă de strigăte și culori. Piețele abundă de fructe, pește, carne și toate imobilele de pe colină sînt decorate, înflorate, luminate. Taxiurile portocalii se transformă în monștri zbîrliți, iar multimea în delir cîntă, dansează, se îmbrățișează și defilează pe străzi. De tot trăsul de la Copacabana școlile de samba și balurile mascate pun stăpînire.

Nici un alt eveniment nu poate împiedica triumful Carnavalurilor, explozia de bucurie a sufletului omenesc, deșănțuirea fanteziei îmbinată cu dragoste de viață.

MANUELA SPĂTARU

Biblioteca magazin de proză scurtă

MONSTRUL

Omul acela mă plictisea îngrozitor. Mă exaspera. Uneori îmi venea să-l string de gît sau să-l azvîrl pe ușă și să-i dau un brinci pe scări. Sau să-l sechestrez în casa liftului. Trebuie să mărturisesc că la început mă pasiona. Era expert în mecanica cuantică, în ingineria genetică, în spectroscopie ; gravita cu nonșalanță în jurul științelor oculte, era un adevărat vrăjitor în arta tămăduirii dar nu-și refuza aproape niciodată răsfățul experiențelor homeopatice. Era în aparență un tip șters, fără nimic din înfățișarea unui savant sau a unui transcendental, părea mai degrabă un funcționar de modă veche, un antreprenor sau un agent fiscal. Locvacitatea ștergea însă orice urmă de mediocritate. Vorbea limpede, în așa fel încît să înțeleagă și un idiot, stîrnind în același timp curiozitatea unui ascultător avizat. Era suficient să-i oferi un punct de plecare, o banală migrenă sau o indispoziție, pentru a depista întreaga rețea de comunicare și a determina proprietățile informației, integrîndu-le unui sistem de calcul care nu dădea greș, așa încît în orice clipă, era gata să-ți ofere cu generozitate un remediu miraculos. Rîdea cu poftă ori de cîte ori îi vorbeam despre vulnerabilitatea sufletului sau despre suferințele fizice : pentru el toate astea se reduceau la simple formule și reacții chimice. Suprema lui bucurie era să vorbească despre toate astea. Îl trădau scînteile din priviri, dilatarea pupilelor, baia de euforie care îi inunda fața. Se înflăcăra repede și nimic nu-l mai putea opri. Peroratiile lui se preschimbau în imense șuvoaie de cuvinte care se revărsau, seară de seară, în timpanele mele. Am reușit odată să-l întrerup și să-l întreb de ce nu-și pune știința în slujba umanității, de ce nu oferă suferinzilor otrăvurile lui tămăduitoare, energiile secrete pe care le producea în micul său atelier din Institut în care își înghebase un observator astronomic, un laborator homeopatic, un pupitru electronic pentru analize spectroscopice și o linie flexibilă de stimulatoare bioenergetice. Pentru el ar fi fost o formalitate să găsească antidotul cancerului, al sindromului imunodeficitar, să proiecteze niște seismografe care să anunțe cutremurele de pămînt cu mult timp înainte de a se produce, ridiculizînd întreaga pleiadă de vizionari apocaliptici în frunte cu acel sadic, Nostradamus. Toate astea i-ar fi putut aduce venituri uriașe la care nici cei mai puternici magnați americani n-ar fi îndrăznit să viseze. Mi-a ris în nas și mi-a răspuns că dacă ar avea nevoie de bani i-ar fi mult mai simplu să cerșească și că cercetările lui nu sînt altceva decît o naivă pasiune precum numismatica sau filatelia, care nu au alt scop decît acela de a alunga plictiseala. În primele săptămîni vizitele acestui Mesia evazionist erau o binefacere pentru sănătatea mea : mă scăpase de migrene, colite, negi, pistrui, administrîndu-mi pliculețe cu otravă ori agitînd în dreptul punctelor astrale ale corpului meu un microgenerator de unde bioenergetice. Apăsa în fiecare seară butonul soneriei, cu un aer jubilativ lucru pe care-l simțeam fără să mă uit prin vizorul ușii, intra și se așeza pe fotoliul din mijlocul garsonierei. Mă studia cu o curiozitate maniacală din dosul uriașelor sale dioptrii,

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

îmi vîna cearcănele, paloarea feței, gesturile și, cu o precizie de ordinator, refăcea traseul existenței mele diurne, scenariul gîndurilor, stabilind compoziția alimentelor consumate, umplînd pagini întregi cu reacțiile chimice ale stărilor și sentimentelor mele. Rîdea victorios, după care începea să freamăte ca un vulcan, să bolborosească, să arunce lave de cuvinte. Căscam plictisit, ațipeam, uneori sforăiam ca un ciclop doar, doar, se hotăra să plece, dar, de fiecare dată, peroratiile lui deveneau mai posesive, mai vorace. Ar fi fost mai simplu să nu-l mai primesc, să plec pentru o vreme sau pur și simplu să-i trîntesc ușa în nas, dar gîndul de a recurge la soluții banale ar fi însemnat o umilință cu mult mai mare decît cele pe care le îndurам în fiecare seară. Conștiința îmi poruncea să înfrunt cu demnitate acest canon. Așa încît, extenuat, îl ascultam pînă la capăt, pînă în zori cînd soarele îmi aprindea draperiile și monstrul se retrăgea satisfăcut, cu forțe proaspete. Pînă într-o zi în care nu mai apăru. O pneumonie, desigur, o vizită în provincie, o călătorie în străinătate care nu puteau dura o veșnicie. Absența lui mi se părea deosebit de periculoasă. Trăiam cu spaima că monstrul va reveni pentru a-mi da lovitura de grație. Într-o seară m-am hotărît să-l vizitez. Locuia în apropiere în vila unui evreu stabilit în Occident. Imobilul era cufundat în beznă. M-am apropiat de intrarea principală cu bricheta aprinsă și m-am lămurit de îndată. Casa era de vînzare. Deci asta era. Se întorsese evreul își evacuase locatarii și acum spera să ia cîteva milioane bune pe ea. Așadar, martirajul meu luase sfîrșit. Eram mîntuit. Dumnezeu hotărîse că pot lua viața de la început. Cu timpul l-am uitat. Pînă în după amiaza în care plimbîndu-mă, lipsit de griji, pe străduțele din preajma Intercontinentalului, căscînd gura la reclamele firmelor străine, l-am zărit vis-à-vis de Ambasada americană. Stătea chircit, cu o pălărie în mînă și cu bărbia plecată. Nu încăpea nici o îndoială, prietenul meu înnebunise. Era sfîrșitul tipic al geniului. Creierul suprasolicitat cedase. Nu mi-am putut înfrîna un gest de compasiune, apropiindu-mă și lăsînd să cadă în pălărie, o bancnotă de o mie de lei. M-am îndepărtat în grabă, nu pentru că mi-ar fi fost teamă să mă recunoască ci pentru că prezența cerșetorilor mă înfuria. Peste cîteva zile însă, m-am întors. Am făcut-o probabil, mînat de același instinct care îl readuce pe făptaș la locul crimei. Nu mai era acolo. Un alt cerșetor îi luase locul. Intervenise, desigur, familia și fusese dus de acolo unde îi era locul : la o casă de sănătate. Un timp m-am lăsat ros de remușcări. Fusesem nedrept cu el. Genialul meu prieten îmi oferise o nouă lume pe care o respinsesem cu perfidie. Și în care mă trata de la egal la egal. Dar și aceste gînduri s-au risipit curînd. Îl uitasem din nou. Eram liber, relaxat, îmi vedeam de hobby-urile și aventurile mele galante. Așteptam într-o seară un exemplar rar, o thailandeză pe care o cunoscusem la o recepție. Aprinsesem luminările și adulmecam năucit masa princiară pe care o pregătisem și pe care o datoram în bună parte relațiilor de ambasadă ale seducătoarei mele prietene : pateuri calde cu ficat de gîscă, măsline răscoapte, supă de broască țestoasă, sos de trufe, pepene oriental, piersici în lichior... O așteptam din clipă în clipă, se deplasa întotdeauna cu o mașină a ambasadei și era mereu punctuală. Îmi pregătisem o băutură și tocmai reușisem să pescuiesc din frapieră o bucată de gheață cînd auzii soneria. Am tras pe nerăsuflate o duș că ca să-mi stăpînesc emoția și m-am dus să deschid. „Nici nu-ți închipui cît mi-ai lipsit, jubilă monstrul, îmbrățișîndu-mă cu ardoare. Îți cer mii de scuze, stărui el, sînt doar în trecere, am venit doar să-ți aduc vestea cea mare. Casa evreului îmi aparține, am cumpărat-o la o licitație cît se poate de amuzantă. Un etaj e complet liber. Are vedere spre lac. Te poți muta oricînd, fără nici o obligație. Vom putea sta de vorbă netulburați. Avem atîtea să ne spunem, nu ? îmi șopti complice, fluturînd mîna în semn de rămas bun. Pe curînd, prietene, îmi mai spuse, plecînd grăbit și lăsînd în urmă o dîră de lumină îmbîcsită, ca o coadă de cometă trecînd printr-un nor de praf.

DORIN MĂRAN

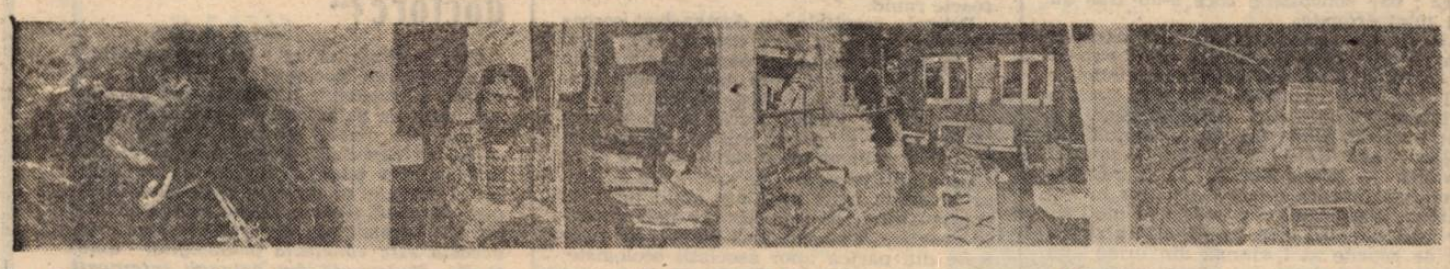

Un dramatic refugiu în Africa

Primii ani din viața micuței Dian nu au fost prea fericiți. În 1932, cînd a venit pe lume, în America, tatăl său, Georges Fossey, își cîștiga cu greu experiența, ca agent de asigurări în San Francisco. Dian era numai de 6 ani cînd părinții au divorțat și separată de tatăl său, pe care-l adora, micuța a descoperit de timpuriu că cea mai feroce junglă este cea a oamenilor. Din cauză că locul tatălui său a fost luat de un bărbat sinistru „ca un gardian de închisoare", Dian a avut o copilărie teribil de solitară.

Din 1949, Dian s-a văzut obligată să lucreze într-un mare magazin, apoi într-o uzină, pentru a-și plăti studiile. Lipsită de afecțiunea familială, neavînd norocul să împartă jocurile cu un frate sau cu o soră, fără prieteni, Dian, însetată de tandrețe, s-a atașat de animale. Prima sa dragoste a fost un... pește roșu, apoi adolescentă fiind a descoperit bucuria echitației și a decis să urmeze studii veterinare. Cu toate rezultatele satisfăcătoare la zoologie și botanică a avut un eșec tocmai la un examen de specialitate. Cu această ocazie, ea care iubea atît de mult animalele și compania lor, a descoperit că nu era făcută pentru lucruri abstracte. Atunci, pentru a-și cîștiga existența a decis să se ocupe de copii handicapați. Un fapt dictat, fără îndoială, de un fel de complicitate afectivă cu toți cei respinși sau maltratați de comunitatea oamenilor. Alături de acești copii, diferiți de ceilalți, ea a descoperit o adevărată familie. La 23 de ani, Dian nu era o frumusețe, dar era atrăgătoare. Energică și sportivă, cu silueta svelță și nervoasă, cu inteligența care-i lumina privirea și feminătatea accentuată de părul brun, părea din ce în ce mai seducătoare. Datorită prietenei sale, fiica unui reputat cardiolog, Dian pătrunsese în cele mai bune cercuri ale orașului Louisville, luînd astfel contact cu numeroase personalități. Deși lui Dian nu-i plăceau mondenitățile, o însoțea totuși pe prietena sa de mai multe ori și la una din reuniuni l-a cunoscut pe Franz Forrester, un tînăr african din Rhodezia, proprietarul unor imense întinderi de interes financiar în Africa. Acesta este fascinat de Dian, însă ea îi recunoaște numai un anumit farmec, fără a se simți atrasă de căsătorie. Sedusă de lectura cărții lui Georges Schaller, „Anul gorilei", Dian Fossey a decis să facă o călătorie în Africa. În lucrarea sa, celebrul zoolog american descria primele observații făcute în Congo asupra gorilelor. Tulburată de aceste povestiri, Dian s-a hotărît să exploateze ea însăși teritoriul gorilelor și să studieze mărturiile referitoare la originea speciei umane. Deși rezistentă fizic, din punct de vedere imunologic, Dian era destul de fragilă, suferind de alergie, astm și pneumonii repetate. În anul asasinatului lui J.F. Kennedy, mai precis la 26 septembrie 1963, pleacă în sfîrșit în Africa... La Mount Kenya Safary Club, a avut surpriza să fie primită de către actorul William Holden, proprietarul acestei luxoase stațiuni, care și-a invitat imediat tînăra compatrioată la masă, alături de cîțiva miliardari și de un rege al petrolului texan. Dar Dian Fossey nu venise în Africa pentru a se lăsa curtată. Ea avea întîlnire cu gorilele... așa că s-a îndreptat către Congo. După trei săptămîni, în care a efectuat o călătorie plină de încercări, a ajuns, în sfîrșit, pe înălțimile Virunga, unul dintre ultimile domenii ale gorilei din Africa situat la circa 4 mii metri altitudine. Niciodată iDan Fossey n-a uitat întîlnirea cu prima „sa" gorilă ! Sunetul a precedat apariția, iar mirosul pe amîndouă. Atmosfera devenise înspăimîntătoare, de parcă preceda o avalanșă. Cu fața ca de piele neagră, cu ochii înfundați și blînzi, gorilele erau impozante, dar nu monstruoase. Aflată în Africa, Dian s-a gîndit să-i facă o vizită prietenului său Franz, dar negăsindu-l acasă se împrietenește cu fratele acestuia, Alexie. În cîteva zile între cei doi se înfiripase dragostea. Întoarsă în Statele Unite, în martie 1966 doctorul Louis Leakey, care făcea cercetări asupra gorilelor din munții Virunga i-a propus să lucreze în echipa sa. Dian avea 34 de ani și i se părea că pentru ea s-au deschis porțile paradisului. Între cele două amoruri inima sa nu a ezitat... l-a părăsit pe Alexie și la 15 decembrie lua avionul pentru Nairobi, îndreptîndu-se către... gorile. Pentru a observa gorilele într-una din regiunile cele mai izolate din Africa, la o altitudine superioară față de Mont Blanc, Dian nu dispunea decît de un echipament extrem de sumar : un cort, găleți, butoaie, cîțiva colaboratori și în rest era complet izolată.

(Va urma)

MANUELA SPĂTARU

SPORT UNIVERS

● **Unul dintre artizanii categoricei victorii** obținute la Sofia de Sampdoria Genova în fața actualei deținătoare a CCE — Steaua Roșie Belgrad, cu scorul de 3—1, a fost și Roberto Mancini, autorul golului decisiv, ultimul înscris în această partidă în min. 78. Purtător al tricoului cu nr. 10, Mancini a debutat în prima divizie italiană la Bologna, la vîrsta de 17 ani. Achiziționat de Sampdoria în 1982, a fost o „enigmă" vreme de opt ani, jucînd foarte bine o etapă și slab în următoarea. Mancini și-a dat cu adevărat „drumul" în 1990, cînd a avut numai prestații constante, deosebite. În vîrstă de 28 de ani, Mancini va avea șansa disputării finalei CCE, întrucît este puțin probabil ca Sampdoria să nu facă acest ultim pas. El se află cu siguranță în „vizorul" selecționerului azzurilor, Arrigo Sacchi.

● **Prestigioasa revistă medicală „Lancet"** a publicat anul trecut un studiu care relevă că peste 10 la sută din atleții italieni folosesc uzual anabolizante. Studiul a fost efectuat pe un grup de 1 025 atleți și 225 de tehnicieni sportivi. 28 la sută dintre sportivi au declarat că se dopează din proprie convingere, ceilalți invocînd ca pretext factori externi.

● **Jocurile Olimpice de iarnă de la Albertville** au constituit singura șansă a stațiunilor din regiunea franceză Savoya de a ieși din criza „aurului alb", cum plastic a fost denumit impasul financiar traversat de regiune de către presa franceză. În ultimii ani, pasionații schiului ocoliseră zona într-un număr din ce în ce mai mare. S-a redus și durata sejurilor petrecute de turiști aici, chiar și numărul de week-enduri, fiind preferate alte stațiuni de iarnă. Cauza principală a acestui fenomen ? Lipsa de zăpadă înregistrată în ultimele cîteva ierni. Din fericire pentru investitori, însă, anul 1992 a fost extrem de darnic în această privință. Reușita deplină a Olimpiadei a permis investitorilor de capital să-și recupereze cheltuielile făcute în ultimii ani și să iasă cu fața curată din această competiție cu natura și cu economia de piață. Contractele încheiate cu sponsorii oficiali ai competiției (marile concerne Coca-Cola, Philips și altele), drepturile de transmitere a competiției oferite marilor rețele de televiziune din lumea întreagă, precum și avalanșa de vizitatori înregistrată în această perioadă au acoperit uriașele sume cheltuite în scopul punerii pe picioare a unei competiții de o asemenea importanță și anvergură. În fotografie se află medaliatul cu aur de la Albertville în proba de biatlon, pe distanța de 10 kilometri, germanul Mark Kirchner.

● **Celebra săritoare în înălțime,** germana Heike Henkel, principala candidată la medalia de aur a J.O. de la Barcelona, se face remarcată pe toate stadioanele unde evoluează. Și acesta nu numai datorită rezultatelor de excepție pe care le obține (a sărit în începutul acestui an 2,07 metri în sală — nou record mondial indoor, iar anul trecut, la C.M. de la Tokio — 2,05 metri) ci și tricoului pe care obișnuiește să-l poarte la antrenamente. Ce are acest tricou așa deosebit ? Mai „nimic" : doar o inscripție pe care scrie „To be on top without doping („A fi în vîrf fără a te dopa"), care se adresează, conform declarațiilor lui Heike, mai puțin publicului, cît partenerilor săi de concurs...

● **Pase imprecise,** controlul necorespunzător al balonului, alunecările, tendințele sau rănirea gravă a adversarului sînt cîteva din consecințele neplăcute ce pot surveni în urma utilizării unor crampoane ce se uzează rapid. Un posibil remediu al acestei probleme este sugerat de francezul Michel Figuereău, care a inventat un nou tip de crampoane, compuse dintr-un aliaj de aluminiu și ceramică. Cît rezistă acest tip de crampoane? Un sezon întreg ! Fotbaliștii argentinieni l-au testat deja, iar marea vedetă a fotbalului francez, Jean-Pierre Papin, care a primit nu demult cîteva mostre, s-a declarat pe deplin satisfăcut de calitățile acestuia.

ȘERBAN FILIP

HOROSCOP

Săptămîna 13.04 — 19.04

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Scădența unei datorii importante.
Marți : Sănătatea vă dă de furcă.
Miercuri : Pesimism, stagnare, iritare.
Joi : Tendință de redresare psihică.
Vineri : O întîlnire „parfumată" vă înviorează.
Simbătă : Singurătate, incertitudini.
Duminică : O zi senină, vindecătoare.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Primii pași într-o nouă afacere.
Marți : Exuberanță, optimism, confort.
Miercuri : Primiți bani.
Joi : Momentul unei decizii deosebite.
Vineri : Erotism frenetic, pasional.
Simbătă : Revizuirea unor planuri de viitor.
Duminică : Amor, tandrețe, dantelă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Deznodămîntul unei afaceri minore.
Marți : Relații încordate cu un Berbec.
Miercuri : O gafă sentimentală vă deprimă.
Joi : Suprasolicitări intelectuale.
Vineri : Insatisfacții materiale, iritare.
Simbătă : O petrecere mult așteptată.
Duminică : Zi calmă, propice meditației.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Bucurie deosebită în familie.
Marți : Reevaluarea unei investiții costisitoare.
Miercuri : Succes financiar neașteptat.
Joi : Zi obositoare, cenușie, eppizantă.
Vineri : O sugestivă propunere sentimentală.
Simbătă : Circumstanțe neprevăzute vă încurcă planurile.
Duminică : Intimitate, exil în dragoste.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Apatie, mahmureală după cheful din ajun.
Marți : Redescoperiți o veche prietenie.
Miercuri : Ghinion financiar.
Joi : O veste îngrijorătoare, dar nu disperați.
Vineri : Simptome de gelozie acută.
Simbătă : Spectacolul mult dorit devine realitate.
Duminică : Tendințe dominatoare în familie.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Intrevedere utilă de afaceri.
Marți : Suprasolicitări nervoase, confuzie.
Miercuri : O relație afectivă se depreciază.
Joi : Demersuri eficiente într-o nouă afacere.
Vineri : Succes financiar de proporții medii.
Simbătă : Sensibilitatea rănită de un Scorpion.
Duminică : Sănătatea vă îngrijorează.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Două satisfacții morale.
Marți : Digresiuni sentimentale trecătoare.
Miercuri : O afacere ratată din fașă.
Joi : Mobilizare psihică și intelectuală maximă.
Vineri : O surpriză plăcută în familie.
Simbătă : Încordare, productivitate, fantezie.
Duminică : Criză de orgoliu, polemici amicale.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Grave conflicte profesionale.
Marți : Succes moral desăvîrșit, triumfați într-o dispută.
Miercuri : Primiți bani.
Joi : O întîmplare anume vă dă de gîndit.
Vineri : Instabilitate psihică trecătoare.
Simbătă : Cheltuieli neprevăzute și costisitoare.
Duminică : Zi opacă, aburită, neproductivă.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Confirmarea unei presimțiri.
Marți : Oboseală, surmenaj, into'erantă.
Miercuri : Accident sentimental de profunzime.
Joi : Două vești promițătoare de departe.
Vineri : O nouă situație delicată, nesigură.
Simbătă : Succes financiar într-o afacere mai veche.
Duminică : Dispoziție sufletească excelentă.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : O surpriză foarte plăcută.
Marți : O decizie înțeleaptă, cu bătaie lungă.
Miercuri : Dispu'ă familială destul de aprinsă.
Joi : O injustiție sentimentală vă deprimă.
Vineri : Refugiu sentimental de ocazie.
Simbătă : Creativitate, fantezie, productivitate.
Duminică : Zi dedicată creației și atît.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Încleștare nervoasă inevitabilă.
Marți : Clipe sublime, tandrețe, amor, jurăminte.
Miercuri : Suprasolicitări profesionale.
Joi : Vești contradictorii de departe.
Vineri : Deznodămîntul unei afaceri rentabile.
Simbătă : Spirit plumburiu, impenetrabil.
Duminică : Povara timpului pierdut, apatie.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Conflicte profesionale de circumstanță.
Marți : Libertatea de a visa cu ochii deschiși.
Miercuri : Două vești, una bună, una rea.
Joi : Somnolență, plictiseală, irascibilitate.
Vineri : Suprasolicitări nervoase epuizante.
Simbătă : Toate vă merg d'n p'in.
Duminică : Detașare, intimitate, seducția lecturii.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Premieră tehnică mondială

Inteligența tehnică românească din epoca medievală are drept unul din cele mai interesante și importante capete de afiș celebra roată cu făcaie — dispozitiv original construit din lemn, parte integrantă a morilor de apă. Cunoscută încă din secolul XIV, celebritatea acestui dispozitiv a făcut ca un exemplar recuperat din zona localității Ciineni, județul Vilcea, să fie transportat și prezentat la loc de cinste în Muzeul Capodoperelor Științei și Tehnicii din München (Germania).

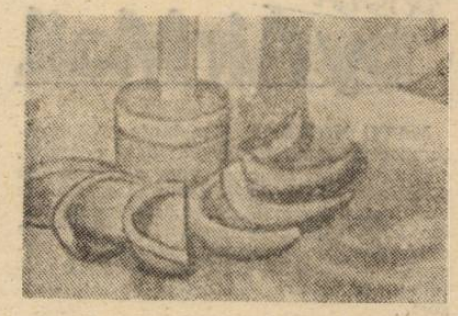

Un alt exemplar — provenind din zona localității Strîmba, azi Nucet, județul Gorj — a fost depus la Muzeul Tehnic „Profesor inginer Dimitrie Leonida" din Capitală. Vechea roată cu făcaie românească este considerată de mulți specialiști în materie drept unul din strămoșii turbinei hidraulice moderne, care a fost prefigurată în 1884 de inginerul american Lester Allen Pelton.

Primul seism atestat documentar

Deși nu ne face plăcere să amintim despre astfel de evenimente geofizice, să remarcăm faptul că în cronicile moldovenești este atestat pentru prima oară cutremurul de pămînt din data de 29 august 1471. Epicentrul acestui seism istoric a fost situat în zona Vrancea. Scara magnitudinilor fiind inventată mult mai tîrziu, se pare totuși că acest cutremur a fost destul de puternic, întrucît cronicile menționează stricăciuni provocate în arii largi din Moldova și Țara Românească, fiind resimțit și la Brașov (probabil, în termenii de azi, peste gradul 5 pe scara Richter). Un alt seism puternic s-a produs peste aproape un secol, la 19 mai 1571, seism care a provocat daune însemnate la Brașov. Un alt seism important a fost cel din anul 1802, care a avariat, printre altele, celebrul Turn al Chindiei aparținînd curții domnești din Tîrgoviște (construit pe vremea lui Vlad Țepeș).

Superlativ sculptural

Este considerată cea mai valoroasă sculptură în lemn a evului mediu românesc, în Țara Românească, ușile de la vechea mănăstire Snagov, realizate în anul 1453. Aceste capodopere de artă românească medievală au fost depuse la Muzeul de Artă al României (actuala biserică din Snagov datează din anii 1512—1521).

Prima farmacie

În anul 1494 este menționată prima farmacie publică de pe teritoriul țării noastre, la Sibiu. Cunoscută sub denumirea de „farmacia orașului", a fost condusă de la bun început de magistrul Johannes — considerat a fi primul farmacist din Transilvania —, apoi de către numitul Martin Flaschner. Dar, întrucît aceasta era considerată o farmacie civilă, trebuie menționat faptul că prima farmacie militară este atestată tot la Sibiu, în anul 1460, deci cu peste treizeci de ani mai devreme. La Brașov, prima farmacie este atestată în 1521, al cărei inventar cuprindea 172 medicamente cunoscute în epocă.

GUINNESS BOOK

PE DOUĂ ȘI PATRU ROȚI

Automobilele oferă nenumărate ocazii de desfătare a spiritului, asociată permanent cu tentația imposibilului tehnic, a superlativelor. Mersul pe două roți pe o distanță cît mai mare este întotdeauna un spectacol ieșit din comun. Pe un traseu măsurînd 9 kilometri cascadorul profesionist american Joie Chetwood a „navigat" cu un Chevrolet Chevette pe două roți, la 13 mai 1978. Mașina nu a avut o construcție specială unica modificare tehnică fiind scaunul șoferului care a trebuit să respecte un unghi de circa 60° față de orizontală.

Dacă performanța de mai sus a fost bine gîndită și pusă la punct, Guinness ne pune imaginația la încercare menționînd cele mai lungi urme de derapaj pe un drum public. Desigur, fără intenția de a deveni un nume de notorietate, șoferul unui Jaguar a lăsat pe autostrada M1 de lîngă localitatea engleză Luton, comitatul Bedfordshire o dîră a cauciucurilor lungă de... 285 metri! Mașina respectivă fusese implicată într-un accident, iar cercetările poliției au relevat că viteza înainte de apăsarea frînei a fost de peste 160 km/oră. Recordul lungimii urmelor de cauciucuri de automobile, pe pistă de sare, aparține vehiculului construit anume pentru a bate recordul de viteză terestră, „Spirit of America". Această mașină specială, condusă de Craig Breedlove, a avut o evoluție fantastică pe celebra pistă Bonneville Salt Flats, statul american Utah, la 15 octombrie 1964. După atingerea vitezei maxime, a urmat o frînare cu derapaj pe o lungime uluitoare de 9,6 kilometri, timp în care controlul asupra direcției a fost salvator — deși mașina era prevăzută cu parașută de frînare (ce bine ar fi dacă parașuta ar însoți unele mașini și pe șoselele noastre).

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

N. VIRGIL, Bacău : (n. 14.09.1958) V-ați născut în anul Cîinelui de Pămînt, doi Lap Chun, luna Cocoșului, ora Boului. Ecuația vieții este : Pămînt+Metal+Metal+Apa+Foc (echilibrat, principial, inteligență practică, generos, sociabil). Afinități : Cal, Tigru. Adversități : Dragon, Oaie, Bou. După specia europeană sînteți Fecioară, zodie de Pămînt de gradul II, planeta dominantă Mercur. Zona sensibilă a sănătății este aparatul digestiv. Cuplul sexual optim : EA — Gemeni, Pești. La naștere, în constelația gemelor mistice a strălucit jaspul. Prima respirație cosmică a avut parfumul azaleei. Pitagoreicii v-au fixat cifra favorabilă 3, iar ziua optimă a săptămînii este miercuri. Umbra protectoare în viață v-o oferă Teiul — tendință pronunțată spre confort, detașare, liniște sufletească, neimplicare. După specia indian sînteți Rîndunică, cea pentru care cuibul reprezintă totul.

SANDA MARINESCU, Baia Mare : (n. 18.08.1962) V-ați născut în anul Tigrului de Apă, un Lap Chun, luna Maimuței, ora Dragonului. Ecuația vieții este : Apa+Lemn+Metal+Lemn+Foc (verticalitatea principiilor, lăcomie și generozitate, abilitate deosebită a spiritului). Afinități : Cal, Cîine. Adversități : Șarpe, Maimuță, Cîine. După specia europeană sînteți Leu, zodie de Foc de gradul II, cu planeta dominantă Soarele. Sănătatea sensibilă în regiunea inimii. Cuplul sexual optim : EL — Gemeni, Scorpion, Leu, Vărsător. La naștere a șclipit în constelația gemelor mistice Rubinul. Parfumul primei respirații a fost al heliopei. Pitagoreicii v-au fixat cifra cosmică 6, iar ziua favorabilă a săptămînii este duminică. Umbra protectoare în viață vă este oferită de Curmal — umbră care mîngîie cu optimism clipele înnegurate. După specia indian sînteți Urs, pe cît de masiv, pe atît de sensibil la infidelitățile soartei.

LUDOVIC MARADIN, Satu Mare : (n. 7.05.1970) V-ați născut în anul Cocoșului de Pămînt, în luna Calului, ora Șarpelui. Ecuația vieții este : Pămînt+Metal+Foc+Foc+Foc (primejdia unui temperament ardent, vulcanic, posibil de stăpînit doar de cortina Pămîntului din spiritul dv.). Afinități : Șarpe, Bou. Adversități : Iepure, Șobolan, Cal. După specia europeană sînteți născut în zodia Gemenilor, zodie de Aer de gradul I, cu planeta dominantă Mercur. Sănătatea sensibilă în zonele plămînilor și ale brațelor. Cuplu sexual optim : EA —Leu, Săgetător, Pești. Licărul discret al berilului a însoțit nașterea dv., iar prima respirație cosmică a avut parfumul generos al lăcrămioarei. Pitagoreicii v-au fixat cifra norocoasă 2, iar ziua favorabilă a săptămînii este miercuri. Umbra protectoare în viață vă este așternută de Carpen, ceea vă trezește în spirit o sensibilitate artistică aparte. După specia indian sînteți Capră, sensibilă și irascibilă, placidă și ambițioasă.

Mă simt nevoit să răspund unei întrebări frecvente, prezentă în epistolele dv. Noțiunea de afinitate a zodiacului chinezesc se referă la acele necuvintătoare care, pe cercul adunat de Buddha la sfat, se situează la 120° unele față de altele și formează cîte trei acele triunghiuri echilaterale (trigoanele din astrologia europeană) ; acestea sînt : Șobolan — Maimuță — Dragon, Bou — Cocoș — Șarpe, Tigru — Cîine — Cal și Iepure — Oaie — Mistreț. Adversitățile se remarcă prin unghiuri de 90° și de 180° față de necuvintătoarea anului de naștere (opozițiile planetelor din astrologia europeană).

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

● Trăim mult prea puțin pe lumea asta, draga mea **TEODORA A. (Galați)**, abia cîteva zeci de ani, pentru a ne mai îngădui și luxul unei vieți ponosite, sufocate de imaginile neîmplinirilor, insatisfacțiilor regretelor de tot soiul, coșmarelor, individiei, visurilor și dorințelor fără liman — toate avîndu-și izvorul în păcătoase complexe de inferioritate iscate cîndva din pricina unor accidente de care sîntem sau nu răspunzători... Am cunoscut și fete și băieți de o frumusețe răpitoare, ceea ce nu i-a împiedicat să eșueze lamentabil, într-o lagună stearpă a vieții — și nu datorită „frumuseții". Așa încît am crezut și voi crede mereu, cu toată convingerea, că mult mai important pentru un Om este cum arată a fi... pe dinlăuntru, cum și cu ce și-a „mobilat" sufletul și mintea. Pentru că am cunoscut și oameni „nesemnificativi", „șterși", chiar „urîți" fizic, însă care pur și simplu sclipeau de inteligență, cultură, omenie și bun simț, întrecînd cu mult și de departe toate „învelișurile" frumoase care, alături, se dovedeau a fi niște biete... forme fără fond ! Ești la o vîrstă la care ai enorm de multe de făcut pentru a deveni așa cum îți dorești — și ți-o doresc — „un om întreg", mult mai importante decît a-ți pune părul pe moațe sau a-ți tencui obrajii cu boia de ardei ! Nu zic, și astea sînt importante, dar nu constituie un capăt de țară și nici un scop în viață... Nu spun nici că-i ușor, însă **trebuie**, să-ți domini, să-ți învingi poftele spre autocompătimire, înainte ca — Doamne, ferește ! — să te domine ele pe tine. Asta ar fi o dovadă a superiorități tale suf'etești. Hai, fruntea sus, găsește puterea **să zîmbești prima** cînd auzi ineptiile spuse în urma ta, sînt și se vor găsi mereu destui („oameni" ? !) dispuși să ne facă rău așa încît nu merită, zău, să ne mai amărîm și noi zilele din pricina lor ! Cît despre limba japoneză, cu atîtea schimbări în învățămînt e greu de aflat ceva sigur. Ți-aș sugera să-i întrebi pe cei de la redacția revistei „Tribuna învățămîntului".

Dragul meu **DAN V. (Baia Mare)**, îți mulțumesc pentru scrisoarea ta care, o recunosc, m-a bucurat tare mult. În (aproape) tot ce mi-ai scris îți dau dreptate. Așa e, nu pot nega : „lumea se lasă amăgită, de cele mai multe ori, de amănunte nesemnificative, uitînd că fiecare are în el un bob de lumină, o rază de speranță pentru aproapele său..." Dar nu prea avem ce face ! Nu ne-am ales noi lumea și vremurile în care trăim ! Așa că trebuie să ne împăcăm cu ideea că, și cu noi, și fără noi, lumea se va schimba doar atunci cînd va înțelege necesitatea imperioasă a schimbării și va dori această schimbare. Nici mai devreme — nici mai tîrziu. Tot ce putem face e să ne alegem prietenii și partenerii de viață. Și asta nu-i puțin deloc, ba chiar e esențialul în viață ! Că ai „eșuat" de cîteva ori și n-ai prea avut succes pînă acum în aflarea iubirii frumoase și statornice, demne de sufletul tău, de tine, ca **Om**, trebuie să-ți fie un avertisment că încă n-ai reușit să cunoști suficient de bine oamenii și că lipsa (probabil) a experienței de viață încă te face să te lași, chiar și tu !, „amăgit" de aparențe... Scrie-mi dacă-mi dai voie să-ți public adresa pentru ca persoana respectivă să-ți scrie. Oricum, „în măsura posibilităților", continuăm corespondența !

LAURA

POȘTA by Air Mail

MAȚU NICOLAE, Constanța : Vă mulțumesc pentru aprecieri în mod deosebit, trebuie să vă spun că vom continua să publicăm astfel de articole lărgindu-ne eventual sfera și implicit aria fenomenelor. Cărțile pe care le citați ne sînt bine cunoscute. Ne-ar interesa experiențe personale — dacă ați trăit sau cunoscut astfel de experiențe. Vă aștept cu alte scrisori...

În atenția energeticienilor : Mă fac mesagerul unei idei care poate interesa specialiștii, personal excluzîndu-mă de la orice competență, dar găsind totuși „ideea tentantă" și promițătoare. **DI. PANAITIU MARICEL, din Onești, Bacău, str. Perchiului bloc 8 sc A et III ap. 5, cod. 5450** ne scrie următoarele : „Ceea ce doresc este rugămintea de a contacta orice persoană, societate sau grup care ar fi interesați de toate detaliile despre ceea ce voi scrie mai jos.

În urmă cu mai mult timp am observat un proces natural în care energia mecanică, se completează (în raport de 1 la 5) cu o altă energie, din fericire inepuizabilă. Dar care nu poate fi folosită în stare naturală ! În comparație cu orice energie obținută în prezent, tehnologia este avantajoasă. Ar fi echivalentul energiei obținută în atomo-centrale, dar fără să rezulte deșeuri radioactive, fără consumuri enorme de apă și multe alte dezavantaje... Dacă există cineva interesat, o întîlnire cu mine și puțin timp de discuții, își va da seama că sînt folositoare. Eu mulțumesc celor ce au citit aceste rînduri și dacă vor avea și efect, cu atît mai bine..."

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

CE ESTE MULCIREA?

Mulcirea solului este o lucrare agrotehnică specială, de mare importanță în mărirea producției la unele specii de legume, fructe și flori. Ea constă în acoperirea solului cu un strat protector din materiale foarte diferite ca : paie, pleavă, frunze, bălegar păios, alte resurse vegetale locale, peliculă din polietilenă sau din policlorură de vinil (transparentă, fumurie, maron sau neagră), emulsii bituminoase, polistiren expandat, emulsii din cauciuc sintetic, hîrtie mai groasă, turbă etc. În condițiile grădinarului amator, lucrarea făcîndu-se pe suprafețe reduse, se execută manual. Grosimea stratului de mulci este în funcție de materialul folosit. De ex. din paie, bălegar păios, frunze, pleavă etc., grosimea stratului va fi de 3—5 cm.

Prin mulcire se urmăresc două obiective importante : asigurarea unor condiții optime de dezvoltare a plantelor în timpul perioadei de creștere din anotimpurile calde și apărarea de îngheț a plantelor în timpul iernii. În primul caz, prin mulcire se împiedică formarea crustei și creștereaburuienilor și se obține o temperatură mai constantă a solului, evitîndu-se pierderea apei din sol. Tot prin mulcire se evită deprecierea fructelor unor plante, în contactul direct cu solul (de ex. căpșuni, fragi), Speciile de legume care reacționează pozitiv la mulcire sînt : pepenii, dovleceii, castraveții, ardeii, vinetele, salata și sparanghelul. Deosebit de util s-a dovedit ca mulci gunoiul de grajd semidescompus. Degajînd bioxid de carbon în concentrație de circa 1 la mie, el constituie un îngrășămînt și pe această cale. Se poate folosi în cultura crizantemelor, trandafirilor, stinjenelilor și în general a plantelor perene (vivace). Este foarte importantă mulcirea în regiunile secetoase, ca armă de combatere a secetei. În acest sens, mulcirea trebuie făcută atunci cînd umiditatea solului este ridicată (60—70% din capacitatea de cîmp), după ploaie sau după udări. Personal, am aplicat, cu bune rezultate mulcirea cu folie neagră de polietilenă a căpșunilor. În afara unor recolte curate, am redus udările și prașilele. Tot deosebit de utilă s-a dovedit mulcirea cu folie de polietilenă transparentă, a semănăturilor obișnuite de primăvară (morcovi, ridichi, salată, pătrunjel etc.), mai ales în condițiile unor primăveri secetoase, cum au fost în unii ani în sudul țării. Prin neformarea crustei și menținerea umidității în sol, plantele au răsărit mult mai uniform. În ambele cazuri, fixarea foliei pe sol s-a făcut cu agrafe, lungi de 10—15 cm, confecționate din sîrmă. Am folosit folie uzată, recuperată de la solar. În cazul mulcirii pentru protejarea de îngheț, este important de reținut că lucrarea trebuie făcută numai după ce timp de două-trei zile, s-au înregistrat temperaturi de minus 4—5 grade C. Dacă se aplică la temperaturi mai ridicate, mulcirea poate fi dăunătoare. Primăvara, mulciul trebuie ridicat din timp (cînd temperatura are încă valori negative) pentru a nu dăuna plantelor.

IOAN URSU

PROGRAM TV

● SELECȚIUNI ●

Săptămîna 13.04 – 19.04

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,10 Calendarul zilei 14.20 Worldnet Usia 15,20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16,00 Cheia succesului. Treptele privatizării (V) 16,30 Muzica pentru toți 17.00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Televiziunea vă ascultă ! 19,05 Studioul economic 19.30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Tezaur 21.00 Teatru TV. Mostenirea 22,00 Universul cunoașterii 22,30 Actualitea sportivă 23.00 Cronica Parlamentului. Actualități 23,30 Confluențe.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Film artistic Amanta (SUA, 1987) 18,50 Repriza a treia 20,00 Super Channel 20,30 Magazin automoto 21,00 Studioul muzicii contemporane 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARTI

Programul 1 : 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 TVE Internacional. Tele—EXPO '92 — Sevilla 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferențe 13,30 Muzica pentru părinți 13,50 Actualități 14,10 Tradiții 14,40 Preuniversitaria 15,15 Teleșcoală. Curs de limba franceză. Curs de limba spaniolă 15,45 Agendă muzicală 16,15 Convietuiri 17,00 Actualități 17,05 Repere transilvane 17,35 Codrule, măria ta ! 18,00 Salut prieteni ! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20,45 Telecinemateca. Cei din Sud (SUA, 1945) 22,20 Mistificare sau adevăr ? 23,20 Cronica Parlamentului. Actualități 23,50 Jazz-Fan.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16.40 Cercetarea științifică agricolă 17.10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. Marc si Sophie 19,10 Euro-gol 19,40 Tribuna non-conformiștilor 20,00 Super Channel 20.30 Muzica de azi 21.00 Deale pietei în economia Capitalei 21,30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

MIERCURI

Programul 1 : 10.00 Actualități 10.20 Calendarul zilei 10.30 Film serial. Familia Polaniecki 11,15 Worldnet Usia 12,20 Ora de muzică 13,10 Virsta a treia 13,40 Divertisment internațional 14,00 Actualități 14,20 Civilizația montană 14,50 Avanpremieră TV 14,55 Preuniversitaria 15,30 Teleșcoală. Curs de limba germană. Curs de limba italiană 16,00 Interpreți ai cîntecului popular 16,20 Lumea sportului 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Actualități 17,05 Arte vizuale 17.30 : 15, 16, 17, 18 18,00 Reflector 18,30 Muzicorama 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Doamnele de la malul mării 21,35 În fața națiunii 22,00 Dosarele istoriei 23,00 Cronica Parlamentului. Actualități 23,30 Pro Musica.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16,40 Emisiunea în limba maghiară 18,10 Teatru TV. Hagi Tudose de Barbu Ștefănescu Delavrancea 20,10 Video-clipuri 20,30 Dialog cu edilii Capitalei 21,00 Bijuterii muzicale 21.30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

JOI

Programul 1 : 10.00 Actualități 10.20 Calendarul zilei 10.30 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 13.30 Jazz-Magazin 14.00 Actualități 14.20 Audio-vizual studio 14,50 Preuniversitaria 15,30 Teleșcoală. Curs de limba engleză 16,00 Muzica pentru toți 16,30 Forum 17,00 Actualități 17.05 Repere moldave 17,35 Reporter '92 18,00 Tele-discul muzicii populare 18,20 Virstele peliculei 19,00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20,00 Actualități 20.35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 Baschet : repriza a II-a a finalei Cupei campionilor europeni 22,30 În fața națiunii 23,00 Cronica Parlamentului. Actualități 23,30 Reflecții rutiere 23,45 Vedete în recital 0,05 Stadion

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Motor ! 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Concertul Orchestrei Naționale Radio 20,30 O viață pentru o idee 20,50 Baschet : finala Cupei campionilor europeni 21,40 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service

VINERI

Programul 1 : 10.00 Actualități 10.20 Calendarul zilei 10,30 Film artistic. Noaptea ne priveste (Anglia, 1942) 11,50 Super Channel 12,50 Siria. Documentar 13.00 Ora de muzică 14,00 Actualități 14.20 Mondo-Musica 14,40 Medicina pentru toți 15,10 Bicentenar Rossini 15,25 Preuniversitaria 16,00 Limba noastră 16,30 Muzica pentru toți 16,45 Tragerea Loto 16.55 Actualități 17,00 Emisiunea în limba germană 18.00 Pro Patria 18,45 Video-Ghid 19,05 Viața parlamentară 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Film serial. Familia Chisholm 21,25 Campionatele mondiale de gimnastică 22,40 Simpozion 23,30 Actualități 23,45 Campionatele mondiale individuale de gimnastică 0,45 Gong !

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Sport-Magazin 18,00 Seară de balet 19,10 Oratoriul „Broekes-Passion" 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 Feriți-vă de măgăruș ! 11,10 Descoperirea planetei 11,30 Viața spirituală 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7 × 7 14,00 Actualități 14,10 Tele-Club 15,15 Campionatele mondiale individuale de gimnastică 17,45 Mapamond 18,15 Campionatele mondiale individuale de gimnastică. Partea a II-a 19,05 Cintece de voie bună 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Șotron (SUA, 1980) 22,25 Varietăti internaționale 23,25 Actualități 23,40 Film serial. Eu spionez 0,35 Rock-panorama.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16.40 Convietuiri 17,10 Film artistic. Portita de scăpare (Franța, 1990) 18,40 Video-clipuri 19,00 Se caută o vedetă ! 20,00 Umor și muzică 21,00 Serenada 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața 9,30 Clovnissimo 10,20 Film serial pentru copii Operațiunea „Mozart" 10,50 Actualități 11,00 Cine nu știe ce-i doru'... 11,25 Lumină din lumină 13,00 Viața satului 14,00 Actualități 14,10 Video-Magazin 16,05 Campionatele mondiale individuale de gimnastică 18,10 Film serial. Dallas 19,00 Actualități 19,30 Fotbal. Steaua-Dinamo 21,20 Film artistic. Urmărește avionul ! (Franța, 1989) 22,45 Actualități 23,00 Salut, adolescentă!

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 15,40 Convietuiri 17,10 Pop-Club 17,30 Orase si civilizații 18,00 Varietăti internationale 18,30 Serata muzicală TV 21,00 Cintecul inimii mele 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

Semeni care ne pot alina suferinţele

MIRACOLUL NATALIA MOSCU (III)

— Singură ţi-ai impus o stare psihică pe care o consideri favorizantă a unei boli canceroase, singură, dorind să renunţi la viaţă, ţi-ai impus apoi contrariul — adică să trăieşti şi tot singură te-ai vindecat de cancer ! Ai străbătut un traseu pe cit de dramatic, pe atit de spectaculos. Dar ai repurtat acelaşi succes şi cu alte persoane bolnave de cancer?

— În anul 1985, după ce m-am simţit sănătoasă, deloc întîmplător am cunoscut o doamnă bolnavă de cancer. I se extirpase deja un sîn şi urma să se internеze pentru extirparea celui de-al doilea. Cînd am cunoscut-o, primul lucru pe care mi l-a spus a fost : „Nu pot să fiu fericită". Mi-am dat seama atunci că această convingere a ei favoriza boala. Ştiind rezultatul benefic prin subconştient, asupra mea, am cerut pentru această doamnă cuvintele corespunzătoare ajutorării ei. De fapt mi s-au dictat din planul sensibil. I-am explicat bolnavei cum să procedeze în momentele de criză, repetînd cuvintele dictate. Primeam zilnic telefon că se simte din ce în ce mai rău. Ceea ce, din punctul meu de vedere era foarte bine : subconştientul ei primise mesajul. De la apariţia bolii, subconştientul primise informaţia negativă a bolii, iar de la intervenţia asupra subconştientului, prin cuvintele dictate, s-a creat o luptă materializată prin acele crize foarte puternice. Dacă la început mă suna zilnic, după o lună nu mi-a mai telefonat. Ulterior însă m-am întîlnit pe stradă cu acea doamnă. M-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Sînt fericită. Acum sînt o femeie sănătoasă !" Era confirmarea vindecării...

— Dacă aş fi medic, aş nega o asemenea vindecare. Nefiind medic, sînt doar curios : poţi cita şi alte cazuri, şi alte boli vindecate ?

— Evident. Mă pot referi la o boală foarte gravă, cum este scleroza în plăci. Este cazul unei fetiţe într-o fază foarte avansată a bolii respective. Mai exact, este propria mea fiică. Eram impresionată, voinţa ei nu era suficientă, abandonul ei m-a întristat cumplit. Dar în acest caz este vorba de o poveste personală. Fetiţa era perfect sănătoasă, o bună elevă, bună studentă şi, dintr-o dată au apărut primele simptome, dureri de cap şi greţuri — care demonstrau acumularea de energii foarte mari, negative. De ce apăruse boala la ea ? Repet că orice boală are la bază păcatul. Ea era perfect conştientă de atitudinea ei pentru că asista la scene dramatice. Dar ea n-a reacţionat în faţa unor grozăvii. M-a durut atunci starea de nepăsare a fetiţei mele. Şi iată că **vocea care mă atenţionează** mi-a spus că fata va plăti scump atitudinea ei. O iertasem. Nu vroiam să păţească ceva. Dar ea acumulase energia rea, negativă.

— Ne aflăm în plin miracol. Te rog, trebuie să-l facem credibil ! Altminteri vom fi bănuiţi că încercăm să clădim ceva şi am uitat să-i punem construcţiei temelie !

— Omul are tendinţa de a vedea miracolul în afara lui. Dar adevăratul miracol se află în noi înşine. Acest miracol este Dumnezeu din noi, care poate totul, îndură, rabdă, iubeşte. Deci actul de vindecare nu poate interveni decît asupra unui astfel de om, care colaborează cu Dumnezeu din el. De aceea acel ce se împovărează cu responsabilitatea de a vindeca, nu e deplin conştient de acest lucru ; dar trebuie să fie. Sînt vindecători cu o mare capacitate de a prelua şi de a elimina acea energie neagră — ei pentru mine înseamnă sfinţi. Aceştia fac asupra pacientului mai întîi o purificare spirituală, şi luptă să menţină această stare.

— Să revenim la fiica ta bolnavă de scleroză în plăci...

— Au apărut primele pareze şi orbise de ochiul drept. Toate tratamentele alopate şi investigaţiile medicale de la Spitalul 9 au dat diagnosticul meu. Din punct de vedere energetic, ceea ce **eu vedeam** în biocîmpul ei demonstra acumularea de energii negative. Erau plasate la nivelul subtil, pe coloana vertebrală (şi îi afectase sistemul nervos) şi ochiul care-şi pierduse vederea. După cîteva luni paralizia picioarelor s-a accentuat, nemaiputîndu-se ridica din pat să se mişte. Orice îndemn sau sfat din partea mea erau refuzate, încît această situaţie îngrozitoare a blocat-o timp de 2 ani. Disperată, a apelat în ultimă instanţă la Valeriu Popa care a întrebat-o dacă vrea să fie vindecată — ceea ce o întrebasem şi eu, neştiind de întîlnirea ei cu Valeriu Popa. Dar pentru că a spus că **vrea să fie vindecată**, şi nu **să se vindece**, ajutorul reputatului bioenergetician nu i-a putut folosi, pentru că şi dumnealui ajută pe oameni **să se vindece.** După doi ani de imobilizare la pat, i-am repetat aceeaşi întrebare şi a acceptat colaborarea prin puterea subconştientului. Fata fiind o sceptică, doar disperarea imobilizării a determinat-o să încerce calea mea de vindecare, de auto-vindecare. Eu am lucrat telepatic pe subconştientul ei, pe unda de legătură între mamă şi fiică. Tratamentul tradiţional al acestei boli nu dăduse nici un rezultat timp de 2 ani. Dar fiica mea şi-a revenit treptat, iar acum merge pe picioarele ei...

(Va urma)

ION ŢUGUI

CÎTEVA REGULI DE AUR PENTRU SOMNUL SĂNĂTOS

Cei mai mulţi dintre noi ne plîngem din cînd în cînd de insomnie. Nu este deci de mirare că zece la sută din populaţie suferă de insomnie cronică ! Femeile într-o proporţie mai mare decît bărbaţii !

Oamenii de ştiinţă au evidenţiat 40 de cauze majore ale insomniei şi au „prescris" cîteva „poveţe" fundamentale care să o combată. Care ar fi ele ?

● Trebuie în primul rînd precizate şi respectate ora de deşteptare din somn şi cea de mers la culcare. Apoi, în ceea ce priveşte somnul de după masă : trebuie să fim consecvenţi. Fie dormim zilnic, fie nu. Cei care aţipesc din cînd în cînd pot să fie siguri că seara nu vor putea dormi.

● Exerciţiile de gimnastică trebuie făcute dimineaţa, nu înainte de somn : efortul fizic înainte de culcare nu este recomandabil.

● Să nu bem cafea sau ceai după masa de seară...

● ...Dar nici alcool înainte de somn. E adevărat că adormim mai repede, dar ne vom trezi adeseori în timpul somnului. Şi încă ceva : înainte de culcare nu este recomandabil consumul exagerat de alimente.

● Pilulele de somn trebuie şi ele luate cu măsură. Şi nu pentru intervale de timp mai lungi de trei săptămîni.

● Camera în care dormim trebuie să păstreze o temperatură constantă.

● Înainte de somn trebuie să ne relaxăm — o baie caldă, o carte uşoară, o muzică plăcută şi... să nu ne gîndim la situaţii stresante.

● După cum se ştie, somnul se compune din trei faze. Cînd aţipim, dormim un somn uşor şi putem fi treziţi de cele mai mici zgomote. Urmează faza somnului adînc, tensiunea scade, activitatea inimii este mai relaxată. A treia fază este cea a somnului foarte adînc.

● Ar mai fi o întrebare : de cît somn avem nevoie ? Ei bine, nici un doctor nu poate da un răspuns precis la această întrebare. Sînt oameni care se pot mulţumi cu patru ore de somn, altora nu le ajung nici zece-unsprezece.

● Şi, în fine, nu uitaţi : cel mai bine se doarme noaptea, într-un aşternut de culoarea azurului...

M.D.

LUMINA - „PATA ÎNTUNECATĂ" A ŞTIINŢELOR MEDICALE

Dacă soarele reprezintă, iar medicina modernă nu mai pune la îndoială acest lucru, primul medic al condiţiei umane, indiscutabil că radiaţiile sale, iar dintre acestea cele ultraviolete, calorice şi luminoase, sînt de fapt ajutoarele cele mai importante ale omului. Din acest punct de vedere mult timp s-a mers pe ideea că doar radiaţiile ultraviolete ca şi cele calorice sînt cel mai mult implicate în procesul complex al sanogenezei. Cercetări recente ne demonstrează că tot atît de mult sînt implicate în acest proces şi radiaţiile luminoase, respectiv acelea care se constituie în „umbra" lui Zeus, după cum se specifică în latina medicală a unui anume cadran solar.

Apropo de aceste radiaţii, mult timp medicina a fost convinsă că singura manieră de a respira a omului constă din acele 14—16 inspiruri pe minut ce revin adultului sănătos în stare de repaos, pe calea cărora se introduce în organism acel combustibil vital care este oxigenul, ca şi din cele 14—16 expiruri , secondîndu-le pe primele, pe calea cărora acelaşi organism se debarasează de acest deşeu metabolic reprezentat de bioxidul de carbon. **Un alt gen de respiraţie, proprie tot omului, constă din nevoia acestuia de a inspira lumină şi în special lumină naturală.** Altfel vorbind, omului îi este într-un fel proprie o foame de lumină naturală, identică din foarte multe puncte de vedere cu foamea de oxigen.

Lumina este reprezentată de razele vizibile ale spectrului solar şi constă din cele 7 radiaţii ce intră în componenţa luminii albe. Măsurătorile efectuate din acest punct de vedere indică faptul că la suprafaţa terestră, razele vizibile ale spectrului solar, deci cele luminoase, se află într-un procent de 40%, în comparaţie cu cele 59 de procente ce revin radiaţiilor infraroşii, deci calorice, şi, în comparaţie cu procentul de numai 1% ce revine ultravioletelor. Din capul locului subliniem faptul că banala **lumină naturală, fără de care viaţa n-ar fi posibilă,** reprezintă în esenţă un cocteil alcătuit din 7 culori. Fiecare rază solară poate fi din anumite puncte de vedere identificată cu o fringhie, şi asta pentru simplul motiv că o prismă interpusă în calea ei, pur şi simplu o „despleteşte", ca să spunem aşa pe aceasta în 7 sfori sui-generis, fiecăreia dintre ele fiindu-i proprie una din următoarele culori : roşu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo şi violet. Dacă, în continuare, în faţa acestor „sfori" colorate, interpunem o altă prismă, sforile în cauză se vor reîmpleti din nou şi vor reconstitui fringhia iniţială, adică raza luminoasă albă. Merită a şti şi faptul că această rază deţine recordul vitezei în Univers, motiv pentru care ea ar putea înconjura Pămîntul de 7 ori într-o singură secundă. (!) De altfel, nici nu cunoaştem pînă în prezent o viteză mai mare decît aceea a luminii.

Totuşi, chiar în contextul acestei ameţitoare viteze, razei de lumină îi sînt necesare 8 minute şi jumătate pentru a ajunge la ochiul nostru, deci pe retină, străbătînd imensele distanţe cosmice. Aşadar, ştia ce ştia Eminescu cînd afirma că „La steaua care-a răsărit, E-o cale atît de lungă..." Aceasta este explicaţia faptului că atunci cînd ultimele raze ale astrului solar ajung pe ochiul nostru, într-un superb amurg, pe care îl contemplă ca atare, acesta a şi dispărut deja după orizont, de mai bine de 8 minute. Şi, în sfîrşit, un alt lucru care merită a fi reţinut, ţine de faptul că un maximum de energie al razelor luminoase ne este furnizat de porţiunea mijlocie a acestora spectrului luminos, aşadar de cea galbenă.

Nu este nici o exagerare în a afirma că **lumina reprezintă Totul în Univers şi în Viaţă.** Într-adevăr, acestui vehicul al comunităţii universale, cum este etichetată lumina de către poetul romantic german Novalis, îi datorăm totul şi implicit sănătatea. Oamenii au observat, şi asta din chiar epoca preistorică că plantele pur şi simplu mor la lipsa îndelungată a luminii. De aici ei au tras concluzia că fără lumină nu se poate trăi.

Planetele posedînd clorofilă literalmente se hrănesc cu lumina soarelui şi cu aer, mai precis cu bioxidul de carbon extras din acesta, proces care a fost elucidat ştiinţific şi denumit fotosinteză. Grăuncioarele de amidon, formate în contul fotosintezei şi depozitate în structurile plantelor şi mai ales în tuberculii şi seminţele lor, reprezintă din anumite puncte de vedere autentice „conserve solare", înmagazinînd energie, realitate care hrăneşte toate celulele vii şi toate organismele vii, de la virus la om, cu toţii aşadar ne „hrănim" cu lumină solară.

ARCADIE PERCEK

Nr. 15 (1799) din 11 aprilie 1992

Întîmplări adevărate

Coşmarul stăpînilor de cîini

Cînd micuţa Leslie, în vîrstă de 4 ani este întrebată pe cine iubeşte cel mai mult ea răspunde fără ezitare : „pe mama, pe tata şi pe Dick." Dick este cîinele, un brac german, care a fost adus în familia Bordas o dată cu venirea pe lume a fetiţei. În casa de la Coursac, aproape de Périgueux, Franţa acest cîine este considerat ca o persoană.

Numai că, într-o zi, spre sfîrşitul anului trecut Dick a fost furat... Membrii familiei au căutat zadarnic timp de 7 ore împrejurimile, cu speranţa că îl vor regăsi. Jean-Marie Bordas, bunicul lui Leslie a luat legătura cu S.P.A. (Societatea pentru Protecţia Animalelor), fundaţia actriţei Brigitte Bardot şi s-a încăpăţînat să afle adevărul. După două luni de căutări fotografia lui Dick apărea pe prima pagină a unui ziar, însoţită de promisiunea unei recompense substanţiale pentru cei ce puteau furniza informaţii. În cele din urmă Dick a fost găsit, dar slăbise atît de mult încît era de nerecunoscut.

Cercetările familiei Bordas au dus la descoperirea unei filiere de ţigani, care furau cîini în scopul comercializării şi în special pentru laboratoarele de cercetare. Împreună cu Dick au mai fost salvaţi şi cîinii altor familii disperate de pierderea acestora.

Micuţa Leslie şi-a regăsit prietenul, care va primi toate îngrijirile necesare pentru a se reface, iar actriţa Brigitte Bardot a promis că va lua noi măsuri pentru protejarea acestor necuvîntătoare.

Infernul de la telefon

Telefonul suna de două sau trei ori pe zi şi se auzeau fluierături, fraze obscene, ameninţări, apoi lungi tăceri şi... dacă telefonul se închidea suna din nou.

Lui Annie şi Jean-Pierre Labrousse, proprietarii unui restaurant din Bordeaux, Franţa, această hărţuială telefonică le-a transformat viaţa în coşmar. Odiosul individ întrebuinţa diferite tactici : de la ameninţări pînă la anunţuri şi comenzi făcute în numele lor. A urmat apoi pretinderea unor sume de bani, sosirea unui convoi de pompe funebre, ambulanţe şi pompieri...

Ca urmare a unei plîngeri depuse la poliţie a fost identificat un tînăr de 20 de ani, total necunoscuţi soţilor Labrousse. Originea persecuţiilor sale venea dintr-o decepţie sentimentală şi găsea că aceste telefoane sînt „amuzante" !

La capătul acestor tracasări Annie a fost nevoită să urmeze un tratament pentru o depresiune nervoasă, încercînd să uite calvarul la care fusese supusă timp de şase luni.

De trei ori la rînd, gemeni!

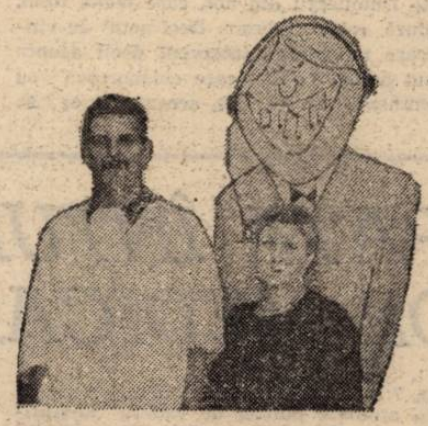

Ca să naşti de trei ori la rînd cîte doi gemeni, reprezintă, desigur, un adevărat record. Nemaipomenita performanţă are ca „autoare" pe Maria Moon din Melbourne (Australia) prezentată în fotografie cu cei şase copii. Astfel, pe lîngă primii patru gemeni, Katie, Mark, Michael şi William, s-au adăugat alţi doi băieţi, Richard şi Stephen. Desigur că pentru Maria Moon nu va fi de acum încolo uşor. Să ai grijă simultan de şase copii constituie o treabă deosebit de dificilă, chiar dacă există o parte afectivă accentuată, ştiind că ai numai copii gemeni (cinci băieţi şi o singură fată).

Brute cu chip de om

În acea săptămînă, 16 noiembrie 1991 era o zi mohorîtă şi puţini clienţi intrau la „Tonic Junior", magazinul de îmbrăcăminte pentru copii, situat în strada Pompiers din Schiltigheim, la periferia oraşului Strasbourg, Franţa.

Era ora 16, cînd doi tineri deschiseră uşa magazinului în care vînzătoarea Nathalie Schneider, în vîrstă de 24 de ani, era singură şi îşi aranja marfa în rafturi. Nathalie îşi primi surîzătoare clienţii şi le arătă marfa pe care o solicitaseră, dar deodată fu trasă cu violenţă şi lovită cu o şurubelniţă peste faţă. Furia agresorilor creştea iar teroarea la care era supusă îi dădea lui Nathalie sentimentul că va fi ucisă. Durerea cumplită o făcea să creadă că şi-a pierdut ochiul stîng. Banditii începură să devalizeze magazinul, imobilizînd victima şi lovind-o continuu.

Cînd brutele părăsiră magazinul, Nathalie era complet desfigurată, cu faţa plină de sînge şi aproape de sincopă. Cu ultimele puteri a telefonat surorii sale, care înspăimîntată a transportat-o la spitalul Haute-Pierre din Strasbourg. Examenul medical a confirmat că ochiul poate fi salvat, dar trebuie făcut un test de depistare pentru SIDA, din cauză că fusese muşcată pe faţă.

Nici pînă astăzi agresorii nu au fost identificaţi, iar Nathalie mai suferă încă urmele numeroaselor lovituri de picioare şi pumni întipărite pe trup. Deşi Nathalie recunoaşte că în toată această nenorocire a avut noroc că a scăpat cu viaţă, ea nu va putea uita niciodată figurile celor două brute.

Criminal notoriu, dar autor de basme pentru copii!

Un autor de basme pentru copii poate fi în realitate un criminal recidivist ? Poliţia austriacă este de părere că da şi acesta a şi fost motivul pentru care l-a reţinut pe Jack Unterweger, unul dintre cele mai controversate personaje ale societăţii vieneze. Deşi părăsise închisoarea cu doi ani în urmă, poliţia apreciază că între timp el ar fi ucis... şapte prostituate. În cele din urmă a fost descoperit în Florida.

Totul a început în 1973 cînd Unterweger a sufocat cu perna o prostituată. Deşi tribunalul i-a acordat circumstanţe atenuante, căci el fusese respins de propria mamă încă de cînd era nou-născut, nu şi-a cunoscut tatăl şi a fost îngrijit de un unchi alcoolic şi de o mătuşă prostituată, el a primit totuşi pedeapsa cu închisoarea pe viaţă.

În detenţie, Unterweger a fost supus unui intens proces de reintegrare. A început să studieze şi apoi s-a apucat de scris. Mai întîi a produs senzaţie cu un volumaş de versuri, apoi a început să scrie basme pentru copii. În cele din urmă — aflîndu-se în continuare în spatele gratiilor — şi-a înfiinţat o editură proprie, repurtînd un succes răsunător cu romanul său autobiografic în care-şi descria tinereţea, inclusiv crima făptuită ! Cei mai cunoscuţi scriitori austrieci, s-au adresat autorităţilor pentru graţiere. Pe de altă parte, psihologii au fost de părere că el a încetat de fapt să mai fie periculos, de vreme ce agresiunea sa a putut fi aşternută pe hîrtie de autorul însuşi.

La sfîrşitul anului 1990, după 14 ani de detenţie, Unterweger este pus în libertate condiţionată.

Ce-i mai rămîne de făcut, decît să devină o adevărată atracţie a saloanelor vieneze ? Şi să înceapă o viaţă de playboy. Este invitat frecvent la conferinţe în calitate de scriitor. Dat fiind că oricine doreşte să cunoască un neobişnuit scriitor-fost criminal. Dezlănţuie adevărate pasiuni în rîndul femeilor. Şi astfel începe seria crimelor secrete ale căror victime vor fi din nou prostituatele...

Poliţia îl pune de la început sub supraveghere, dar de fiecare dată el are un alibi. De regulă, momentul crimelor nu poate fi niciodată stabilit cu precizie. După un timp, concluzia poliţiei este că Unterweger se află totdeauna în apropiere de locul crimei. Oare întîmplător ? Se ştia că era în continuare atras de lumea prostituatelor, iar ele îi cădeau rînd pe rînd victime...

În urma unei percheziţii într-un imobil aflat sub supraveghere au fost însă găsite şi probele acuzatoare : printre altele, un spray cu gaz lacrimogen de tipul celui pe care îl purta în permanenţă asupra ei una dintre victime. Totuşi nici de data aceasta Unterweger nu este acuzat definitiv. Şi el va fugi împreună cu logodnica sa — o elevă de 18 ani ! Sînt căutaţi de poliţie în întreaga Europă şi America. Iar presa se întreabă : dară Unterweger este vinovat, logodnica ar putea deveni următoarea victimă ? Presupusul vinovat sună el însuşi la redacţie declarîndu-şi... nevinovăţia. Şi declară că se va sinucide dacă va ajunge din nou în spatele gratiilor. Într-un mic hotel ascuns în Florida, lucrătorii Interpolului sînt surprinşi că el nu a săvîrşit (încă) crima la care se aşteptau.

Ce se va întîmpla ? Va fi din nou arestat ? Şi dacă va ajunge iarăşi în puşcărie, ce va face ? Se va sinucide, cum a declarat, sau... va scrie un nou basm pentru copii ?...

• IMPORTANT •

Casa Editorială „Magazin" – SRL cu sediul în Piaţa Presei Libere nr. 1 angajează prin concurs administrator cu experienţă în domeniul difuzare-presă-editare şi contabil-casier (cu studii şi referinţe).
Relaţii la telefoanele 17.66.48 ; 18.24.27 (orele 10–14) pînă la 17 aprilie a.c.

CASA DE LICITAŢIE
Cercul Militar National bd Kogălniceanu 2
730 564 orele 17.00-20.00
Relatii: Cercul Militar National
Luni-Vineri, orele 10.00-18.00
Expertizari-evaluari obiecte de arta, gratuit
Consultatii cu personalitati in domeniu:
miercurea si simbata, 9.00-13.00
Cercul Militar National, intrarea prin
B-dul Kogalniceanu
Expertizari la domiciliu pentru mic mobilier stil
covoare, in vederea vinzarii prin licitatie
OBIECTE DE ARTĂ

verificati-vă cunostintele

DIN DOMENIUL ASTROFIZICII

Astronomia a preocupat pe mulți gînditori, oameni de știință și amatori astronomi încă din antichitate dar dezvoltarea sa impetuoasă a început de-abia prin secolul 15, o dată cu apariția unor pasionați astronomi.

Printre aceștia figurează polonezul Mikolaj (Nicolaus) Copernic (1473—1543), danezul Tycho Brahe (1546—1601), italianul Galileo Galilei (1564—1642), (care în 1609 a inventat luneta terestră, făcînd cu ea numeroase descoperiri astronomice), apoi germanul Johannes Kepler (1571—1630), englezul Isaac Newton (1642—1707), care în 1671 a inventat telescopul ce-i poartă numele, englezul William Herschel (1738—1802) și mulți alții. Toți acești astronomi au făcut însă cercetări numai în domeniul spectrului vizibil. Descoperirea de mai tîrziu a radiațiilor infraroșii, ultraviolete, Roentgen și gamma au extins însă posibilitățile de investigare.

Apariția electronicii și a radiotehnicii au mărit și mai mult aceste posibilități.

Astrofizica a apărut în a doua jumătate a secolului 19, ea completînd domeniul astronomiei, mai ales de cînd a luat naștere radioastronomia, după 1945. Obiectivele astrofizicii sînt : determinarea de mase ale stelelor, de luminozități ale lor, a diametrelor acestora, a temperaturilor externe și interne ale lor, a spectrelor, a compoziției chimice, a densităților medii, a cîmpului gravitațional, a perioadelor de rotație și de revoluție, a distanțelor pînă la Terra și altele.

Majoritatea acestor determinări se fac cu mijloace optice, care pe Pămînt sînt cuprinse între lungimile de undă de circa 350—1.000 nanometri. Radioastronomia terestră permite observații mai extinse, între circa 1 cm și 20 m lungime de undă. În spațiul extraterestru însă, aceste domenii sînt mult mai largi.

Despre astrofizică s-ar putea scrie foarte multe dar ne vom opri aici, propunîndu-vă însă cîteva întrebări :

1. Unde se află cele mai mari telescoape din lume și ce diametre au oglinzile lor ?

2. Unde se găsește radiotelescopul cu antenă parabolică avînd diametrul cel mai mare de pe glob ?

3. Care sînt descoperirile cele mai importante ale astrofizicii actuale și cînd au fost făcute ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Charles August de Coulomb

1. Coulomb a fost acela care a descoperit că între sarcini electrice punctiforme, de polarități diferite, are loc o atracție reciprocă, ce se poate exprima prin relația $F = (k \times Q1 \times Q2)/d^2$, în care F este mărimea forței de atracție ; k este o constantă, Q1 și Q2 sînt mărimile sarcinilor electrice, sau cu alte cuvinte, cantitatea de electricitate, ale fiecăreia, iar d este distanța dintre ele. Este interesant că această formulă seamănă cu formula lui Newton, a atracției universale, în care $F = (k \times m1 \times m2)/d^2$ unde însă k este tot o constantă, dar diferită de aceea a lui Coulomb, iar m1 și m2 reprezintă masele corpurilor și d este de asemenea, distanța dintre corpurile care se atrag gravitațional.

2. Aprecierea unanimă cu privire la cercetările lui Coulomb a oamenilor de știință contemporani lui, sau de mai tîrziu, a constat în aceea că aceste cercetări deschideau noi drumuri în domeniul electricității și magnetismului, într-o perioadă cînd se cunoșteau prea puține lucruri despre electricitate și magnetism. În fond, Coulomb a fost un pionier al științei, ca și Volta, Ampère, Ohm, Faraday și alții.

3. În prezent unitatea metrologică de măsură „Coulomb" se definește astfel : Un coulomb este sarcina electrică ce trece într-o secundă printr-un conductor electric parcurs de un curent continuu și constant, cu intensitatea de un amper.

Ing. LIVIU MACOVEANU

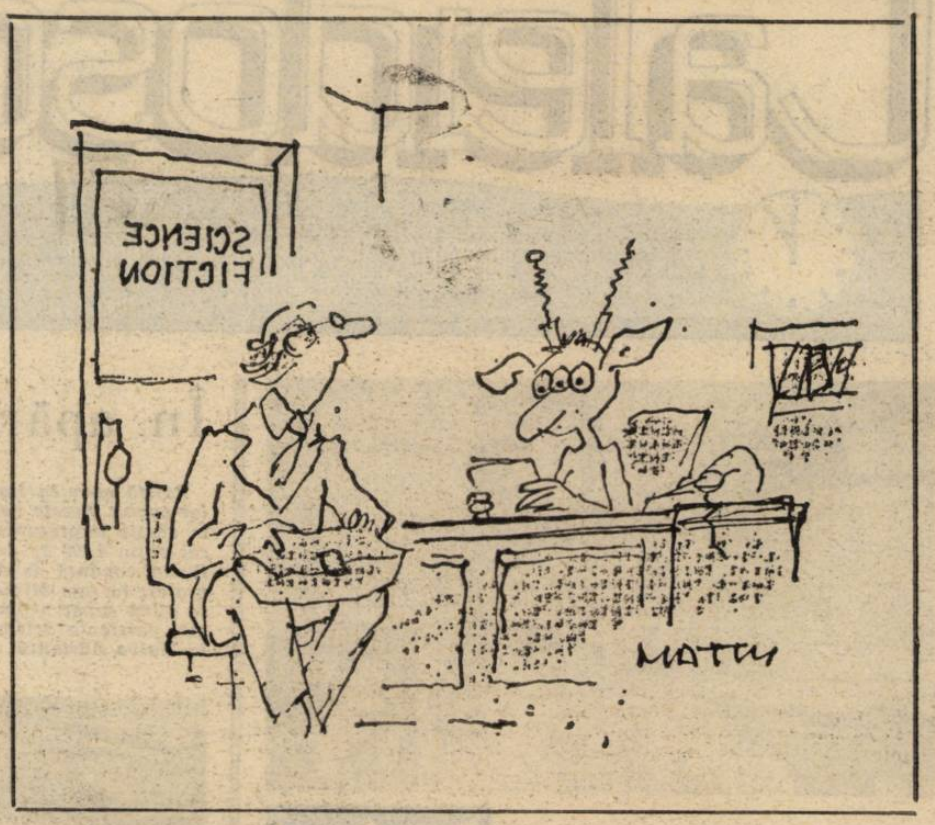

FEL DE FEL

● **Papagalul** este una dintre puținele păsări din lume care se servește de gheare pentru a duce mîncarea la gură.

● **Cel mai înalt** monument existent în SUA se află în localitatea Saint Louis și se numește Gateway Arch. Proiectat de arhitectul Eero Saarinen, monumentul a fost terminat în 1965 și prezintă un arc parabolic de oțel inoxidabil înalt de 192 metri. Costul lui (în perioada respectivă) : 29 milioane de dolari.

● **Strict autentic.** Cu peste 20 de ani în urmă, la Ministerul Lucrărilor Publice din Italia a sosit o scrisoare de la un cetățean englez, Neil Strong, din localitatea Dorsetshire, prin care acesta cerea ministrului să ia măsurile necesare pentru a repara străzile pe care soldații romani le-au construit în zona respectivă în urmă cu... două milenii !

Test

UMBRE CHINEZEȘTI

Fiecare desen își are umbra sa cu excepția unui desen și a unei umbre. Descoperiți dvs. care sînt „intrușii" ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

UNUL DIN CINCI

Desenul B fiindcă celelalte patru reprezintă mici „greșeli" făcute intenționat de desenator.

În alb și negru

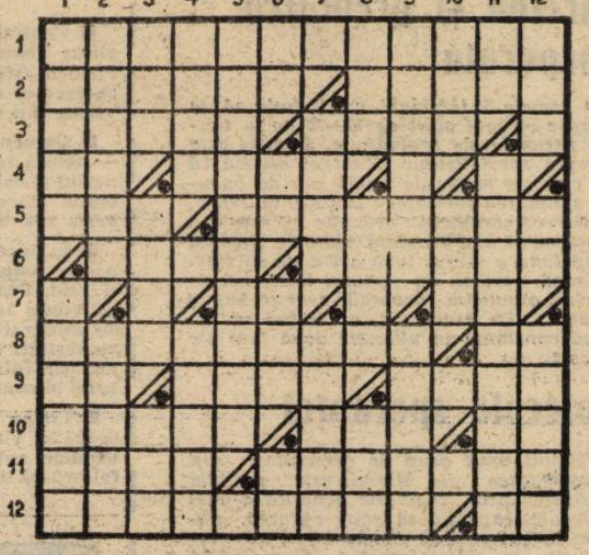

ORIZONTAL : 1) „Țara...", volum de lirică semnat de Nicolae Tatomir, care cuprinde poezia „Negrele, albele" 2) „...albă a gîndului", titlu din creația lui Ion Dodu Bălan (neart.) — Scriitor contemporan (Ion), autorul volumului de aventuri „Furtuna albă" 3) Localitate în județul Caraș-Severin — Piept țărănesc 4) Cete ! — „...de fulgere", volum semnat de Radu Boureanu, care cuprinde poezia „Oameni în alb" 5) „...negru", volum din creația lui Cezar Petrescu (neart.) — Figură a ecranului francez (Danielle), distribuită de regizorul René Clair în filmul „Roșu și negru" 6) Regizor francez (Autant-Claude), autorul peliculei „Jurnalul unei femei în alb" — Țara cu întinderi albe 7) Dramaturg italian (Dario), semnatarul piesei „Avea două pistoale cu ochi albi și negri" — „Demonul cu... albe", poezie din creația Mirei Lupeanu (sing.) 8) „...negru", roman de E.M. Remarque — Andrei Bogdan 9) Sorin Ungureanu — Caiet de școală (Criș. pl.) — „...conversației", roman de Ileana Vulpescu 10) Negri (pop.) — Numele a cinci localități din S.U.A. — În șură ! 11) „Royal Navy Patrol Service" (abr.) — „Întîmplare dintr-o veche...", volum de Nazaria Buga în care găsim o „Scrisoare pe un perete alb" 12) „... albă", film de propagandă realizat de Ion Sava — Bine !

VERTICAL : 1) „...un bivol negru", documentar de lung metraj realizat de Mircea Veroiu, Dan Pița și Petre Bokor (2 cuv.) — „...negru", film din creația regizorului francez André Cayatte (pl. neart.) 2) Film realizat de Stanley Kramer în care întîlnim doi actori celebri, unul alb și unul negru (Tony Curtis și Sidney Poitier) — Poet scoțian (1759—1796), autorul poeziei „Atita alb..." 3) Veche metodă pentru determinarea sensibilității fotografice — Păsări domestice — Localitate în Ungaria 4) Arbore din India — Absență 5) „...albi", titlu din creația poetului Mircea Micu 6) În tren ! — Oana Anghel — Din neamul oscilor — Ger ! 7) „Întreprinderea de Piese Radio și Semiconductori" (abr.) — Păsări cu penajul negru 8) „...negru", poem de Pușkin (neart.) — Publicist român (n. 1911, Nicolae) — Localitate în India 9) Poet contemporan (Negoiță), autorul poeziei „Peisaj în alb" — Stadiu în dezvoltarea unor animale la ieșirea din ou 10) „... lebedelor, balet de P.I. Ceaikovski în care apar o lebădă albă și una neagră (neart.) — Localitate în S.U.A. 11) „...negru", poem din creația poetului rus Serghei Esenin (neart.) — „Inelul...", volum al lui Mihu Dragomir, în care întîlnim „Întîia noapte albă" (2 cuv.) 12) Din cînd în cînd — Xenopol Aurel — Prozator contemporan, autorul volumului „Săgeata albă" (Vasile)

DICȚIONAR : IRCI, ORR, BSI, APC, AANS, RUSU, RAL, EDO

DANIEL MARIAN DERZSI
Ploiești

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DIN MERS

ORIZONTAL : Mișcare — Arab — Automobil — Do — Stîncă — Tunel — Ciut — Tainuri — O — Tina — Necaz — Trona — CEC — Ri — Aere — Sărace — Pi — Cămară — S — Ca — Comprimat — Arap — Săi — Iar — Sat — Săritori — Atașare — Ineu

O ENIGMĂ pe săptămînă

MINCINOASELE

La o petrecere între prieteni, patru surori, avînd 22, 23, 24 și 25 de ani, au fost rugate să-și spună pe rînd vîrsta. Iată ce a răspuns fiecare :

Anca : Maria este mai în vîrstă decît mine. Ștefania e mai mică decît Virginia. Dar eu nu sînt cea mai tînără.

Maria : Virginia are 24 de ani. Anca este mai mare decît Ștefania. Între mine și Anca este diferență de un an.

Virginia : Eu am 22 de ani. Sînt mai mică decît Anca. Între mine și Ștefania este diferență de un an.

Ștefania : Eu sînt mai tînără decît Virginia. Virginia are 23 de ani. Maria are 25 de ani.

Vorbind despre vîrsta lor, fetele au strecurat unele inexactități. Totuși, fiecare dintre ele n-a mințit decît o dată, deci fiecare a spus cîte două adevăruri. Avînd în vedere aceste lucruri, puteți stabili vîrsta fiecăreia ?

RĂSPUNS LA PROBLEMA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

La o licitație

Nu poate exista decît o singură explicație : șeful comisiei de expertiză a autorizat, interesat, vînzarea unui fals. El era complice cu acel colecționar care l-a vizitat acasă pe cumpărătorul tabloului. Pentru a deruta cercetările, colecționarul insistă să-l cumpere după licitație. Cele două zile scurse de la ședința de licitație tind să disculpe pe organizatori.

POȘTA REBUS

NELU TIUREAN — Blaj : careul „Amalgam" n-are temă. Nu l-am reținut. Da, pentru „Oameni". Foarte bun !

REMUS BUTĂNESCU — Sibiu : prea multe rare în „La cinema" + îngrijarea grupului literal VAMP (definit ca „femeie fatală"...)

VASILE MARIAN — București : lăudabilă intenția dv. de a compune un careu, dar ce facem cu regulile ? În curînd vom publica un îndrumar de compunere.

CONSTANTIN CITIREAG — București : am reținut cu unele rezerve, „Pescărească" dv.

MARIAN MITROI — D.T. Severin : am reținut cele trei careuri.

MARIAN MINCULESCU

Nr. 15 (1799) din 11 aprilie 1992

Caleidoscop

magazin

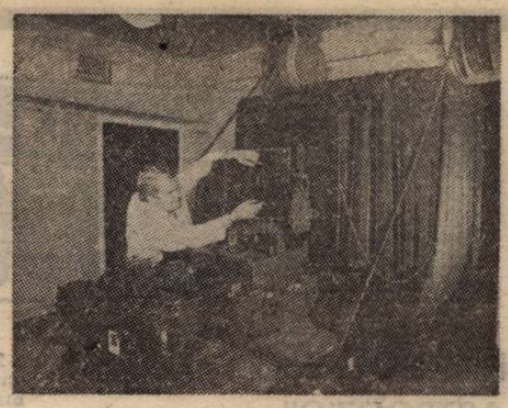

LA MULȚI ANI, DOAMNELOR!

Urarea se adresează reginei Angliei, Elisabeta, care a celebrat de curînd 40 de ani de domnie și frantuzoaicei Haguette Funfrock, care a sărbătorit 20 de ani... de sosie a reginei. După cum se vede, sosia se amuză din plin !

În apărarea delfinilor

Există nave în Italia pentru pescuirea în mod special a peștilor-spadă. Aceste vase sînt înzestrate cu un sistem de plase care, în aceste împrejurări și condiții, provoacă indirect și moartea a cel puțin 4 000 de delfini în fiecare an. O asociație ecologică din Roma, condusă de Athos De Luca, a organizat o manifestație de protest în fața Ministerului Marinei Comerciale pentru a cere să se pună capăt nefastei tehnici de pescuit care amenință nu numai existența delfinilor, dar și a altor specii de pești capturați în Marea Adriatică.

Uriașul

În localitatea Derby din Anglia, într-o încăpere specială, se află în funcțiune cel mai mare aparat de fotografiat din lume. Construit din materiale speciale și dispunînd de o deosebită precizie caracteristică celor mai sofisticate avioane, aparatul cîntărește 27 de tone, măsoară 14 metri lungime și produce negative cu o mărime de 116 centimetri pe 76. Construit la cunoscuta firmă „Rolls Royce Limited", aparatul este destinat lucrărilor de reproducere pe care le execută cu extremă precizie, chiar și a celor mai mici detalii. Fireste acest gigant unic în lume se află deja înscris în „Cartea recordurilor".

Sarcina și greutatea corporală

O femeie însărcinată nu trebuie să se îngrașe cu mai mult de 10—12 kg în timpul perioadei de graviditate. Aceasta este părerea specialiștilor și tot ei afirmă că nu este un motiv de laudă sau de bucurie adoptarea formulei : „un kg. pe lună". Creșterea normală în greutate nu este nici continuă și nici regulată. Ea este firească între luna a 4-a și luna a 8-a de sarcină. În mod normal, în primul trimestru de sarcină greutatea corporală n-ar trebui să crească. De asemenea, ar trebui să rămînă constantă în ultimele două luni ale sarcinii.

Molecula speranței

Potrivit unui grup de cercetători din Universitatea din Miami, este posibilă realizarea prin inginerie genetică a unei molecule, capabilă să evite căderea părului la bolnavii de cancer aflați sub tratament cu chimioterapice. Deocamdată însă eficacitatea acestei molecule „a speranței" nu a fost demonstrată decît pe animalele de laborator.

Un hobby straniu

A „cartat" peste 18000 cutii, pachete de dulciuri (bomboane, caramele etc) pentru a strînge... cutiile și învelișurile în care se aflau. Bineînțeles că originalul colecționar n-a consumat și dulciurile respective, ci le-a donat unui cămin de copii. Curiosul colecționar este un... scriitor american, Ray Broekel (67 ani), care plecînd de la scrierea unei cărți despre istoria... ciocolatei s-a pomenit cuprins de dorința de a colecționa cutii și învelișurile bunătăților dulci. În prezent, colecția sa numără peste trei mii de asemenea modele din întreaga lume, exceptînd cele din Nepal întrucît în această țară nu se produc dulciuri și, implicit, cutii sau pungi. Broekel afirmă că această preocupare are și o valoare culturală și chiar istorică deoarece examinarea evoluției prezentării cutiilor și pachetelor conținînd dulciuri are chiar o semnificație istorică. Cine poate să-l contrazică ?

Jungla de asfalt

Fotografia pe care o prezentăm nu este o secvență dintr-un film științifico-fantastic, ci, pur și simplu, o imagine obișnuită, banală, surprinsă în timpul zilei pe una din străzile orașului Roma. Capitala Italiei este (după controale efectuate), un oraș asediat de traficul extraordinar de intens al mașinilor și, implicit, de o poluare excesivă. Controalele efectuate de organele de specialitate menționează că această intensă poluare duce practic la condiții de viață și de sănătate imposibile. Cu toate tentativele întreprinse de primăria orașului pentru găsirea unor soluții potrivite pentru a frîna această situație catastrofală, fiecare zi aduce după sine potențarea stării de haos și a nivelului de poluare cu consecințe pentru sănătatea marii metropole europene.

Ciinele-mascotă

Nu este atît de frumos și maiestos ca acei cai albi pe care îi însoțește în mod ordonat, dar Tamburino, ciinele-mascotă al regimentului de carabinieri-călare din Verona, nu pierde niciodată ocazia de a parcurge alături de ei cu ocazia diferitelor împrejurări festive itinerariul prevăzut.

În pas, am putea spune cadențat și în ritmul muzicii, Tamburino defilează alături de protectorii săi sub privirile admirative ale trecătorilor. Povestea are o vechime de patru ani și nimeni și nimic nu a putut tulbura această neobișnuită amiciție.

TELEGRAME

■ **Centrala energetică solară cu oglinzi Thèmis, de la Torgassonne, în Pirineii Orientali, a fost convertită în observator pentru studierea radiațiilor venite din Cosmos.**

■ **Oamenii care beau apă obișnuită — săracă în minerale, cum ar fi magneziul și calciul — suferă în medie mai multe atacuri de cord decît cei care beau apă bogată în minerale.**

■ **În încercarea de a micșora prăpastia tehnologică existentă între Est și Vest, BERD a și stabilit un plan de activitate ieșit din comun. Este vorba de asigurarea unui control strict al respectării mediului ambiant și al dezvoltării întreprinderilor particulare în estul și centrul Europei.**

■ **Firma japoneză Mazda intenționează să vîndă pînă la finele secolului primele automobile în S.U.A. care să folosească hidrogenul drept carburant.**

■ **Mercedes își dorește și ea să livreze, pînă în 1997, autobuze care să utilizeze tot hidrogenul drept carburant. Producerea și stocarea hidrogenului necesită, deocamdată, prețuri prea mari, datorită consumului mare de electricitate.**

■ **Timp de 20 de ani Bulgaria a primit ajutor financiar de la organisme și fonduri ale O.N.U. Cu aceste fonduri s-au finanțat 100 de proiecte din domeniul roboticii, electronicii, pregătirii de cadre, ocrotirii sănătății și a capitalului.**

■ **Cel de-al doilea fiu al împăratului Japoniei, prințul Akishino, s-a consultat cu lingviștii înainte de a da un nume fiicei sale și primei nepoate a lui Akihito, hotărînd ca acesta să fie Mako. Un vlăstar imperial este botezat, potrivit tradiției, la o săptămînă de la nastere.**

■ **În Austria, un comportament „agresiv" față de un agent de poliție sau un act de vandalism vor fi pasibile de o detenție de 14 zile, fără intervenția justiției. Aceasta rezultă dintr-un proiect de amendament al unei legi privind siguranța datînd de pe vremea monarhiei austriece. Se apreciază că măsura va permite „îngrădirea actelor de huliganism și vandalismul". Ecologiștii sînt de părere că o detenție de două săptămîni, fără examinarea prealabilă de către un tribunal a cazului, constituie „o violare a Convenției europene a drepturilor omului".**

■ **Tancurile moderne ale armatelor terestre pot fi izolate etanș împotriva efectelor armelor nucleare, biologice și chimice.**

Citiți în numărul viitor:

„EU CUNOSC DIN VIS CEEA CE VOI VEDEA MAI TÎRZIU"

Biblioteca județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 50

ANUL XXXV ● Nr. 16 (1800) SÎMBĂTĂ 18 APRILIE 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

premieră științifică

COLIZIUNI FANTASTICE ÎN TUNELUL HERA

EU CUNOSC DIN VIS CEEA CE VOI VEDEA MAI TÎRZIU

popasuri în jurul lumii

O ZI ÎN "ȚARA MINUNILOR"

ÎNGEMĂNAREA PSIHOLOGIEI CU CRIMA

medicina la zi

CHIRURGIE FĂRĂ BISTURIU

NOUA TINERETE A DIRIJABILELOR

povestire s.f.

Biblioteca Județeană

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

NEWS, NEWS...

■ Încep, pentru a vă binedispune, cu o „perlă" aparținînd unui pretins D.I. al TVR : „partea a doua a topului este ocupată de formații si soliste de sex feminin" — Vai de lume...

■ Un nume nou, pentru mulți dintre voi, este **Alison Limerick**, o reprezentantă a noului val, a stilurilor care mișcă totul : rap, house și hip-hop. Noul ei hit este **Come back.**

■ Dacă nu ați aflat deja, vă spun că noul LP al americanei, de origine suedeză, Martika se intitulează „Bucătăria Martikăi" — Martika's Kitchen, melodie ce dă titlul albumului si clipul ce o însoțește, putînd înveseli pe oricine. Producătorul acestui disc este Prince.

■ Poimîine va avea loc la Londra, pe Wembley, un concert de binefacere, dedicat memoriei celui ce a fost Freddie Mercury. Suma rezultată din încasări va fi donată unor organizații britanice de combatere a flagelului SIDA. Show-ul va fi transmis, prin satelit, în 70 de țări si va fi urmărit de o jumătate de miliard de spectatori. Fiți liniștiți, TVR-ul este depășit de eveniment... La concert vor participa David Bowie, Guns 'N' Roses, Elton John, Seal, Paul Young.

Vă recomand ca luni seara să comutați televizoarele pe posturile TV din Rusia, Ungaria sau Bulgaria deoarece, în mod sigur, acestea vor transmite concertul...

■ În ultimii ani, grupele de funk au făcut multe compromisuri stilului lor introducînd elemente de rap, hip-hop sau chiar tehnopop. Printre puținele trupe care nu au plecat Steagul este si **Cameo**, noul lor album intitulat **Emotional Violence**, demonstrînd că băieții au rămas adepții sound-ului care i-a consacrat.

■ Kiss a încheiat lucrul la noul album realizat în studiourile din Los Angeles. Acest al 24-lea LP al grupului va apărea la sfîrșitul acestei luni si va purta titlul **titlul Revenge** — Răzbunare.

Fostul Modern Talking, intrat în istorie alături de Thomas Anders, a editat la finele lui '91 un LP care conține cele mai bune piese ale „erei" Modern Talking.

■ Unul din grupurile reprezentative ale punk-ului european, **The Cure**, a editat un nou disc în ajunul zilei de nastere a lui Robert Smith (liderul trupei). Pe 21 aprilie el va împlini 34 ani. La mulți ani ! Albumul este intitulat **Wish** — Dorință, conține piese înregistrate la Oxford pe parcursul a sase luni. În această lună grupul a susținut 11 concerte în Anglia acestea fiind doar „încălzirea" turneului american din luna mai...

■ Noul album al **Tanitei Tikaram** poartă titlul „11 feluri de singurătate" — **Eleven Kinds Of Loneliness**. Vă recomand single-ul **You Make All World Cry**.

■ În încheiere vă semnalez un barbarism dintr-un cotidian de mare tiraj : titlul unei rubricuțe ce se vrea muzicală — Epistoliada. O, zei !

TOLBA CU SCRISORI

Încep rubrica de azi cu cîteva precizări adresate celor ce mi-au scris rugîndu-mă să le trimit, contra-cost, casete audio și (sau) video: la ora actuală, în București, o casetă audio (Goldstar sau RAKS) înregistrată costă 350—400 lei iar una video 1400—1500 lei. Adăugați o sută de lei (cheltuieli de expediție) și, dacă suma rezultată vă convine, reveniți cu o nouă scrisoare...

CRISTIAN NEGOESCU — București : Hammer, c/o „Bust It" Records, 80 Swan Way Suite, 130, Oakland, CA 94621, USA.

AURELIA SANDU — București, str. Narciselor nr. 67, bl. TFI, sc. A, ap. 8, sector 2, dorește să corespondeze cu fani NKOTB.

Chiar dacă rubrica noastră este muzicală n-am putut rămîne insensibili la rugămințile celor ce mi-au cerut adresa la care îi pot scrie lui Arnold Schwarzenegger. Iat-o c/o OAK Productions, 321, Hapton Drive SN 203, Venice, CA 90291, USA.

ALINA GHEORGHIU — Huși : nu-ți pot trimite versurile cerute.

ALINA CÎRSTEA — Pitești : foarte bune albumele „Soul Provider" și „Time Love & Tenderness". Prieteni, Alin vă roagă să-i trimiteți adresa (pe care n-o am) la care îi poate scrie lui Michael Bolton, la redacția noastră.

DR. LILIANA NISTORESCU — București: Gipsy Kings este un grup spaniol ce-și are „cartierul general" la Paris. Cei sapte magnifici sînt Nicolas André și Frtncois Reyes, Tonino, Pàco și Diego Baliardo cărora li se alătură Chicc Bouchikhi. Dacă vă interesează, iată și numele celor din cvartetul lor de acompaniament: Gérard Prevost-bass, Dominique Droin — clape, Jorge Trasante Crocco — tobe si Charles Benarroh — percuție.

CIPRIAN ANTOCHI — Roman : a fondat un fanclub Mădălina Manole și îi anunță pe toți fanii Mădălinei că se pot înscrie la adresa: str. Dobrogeanu Gherea, bl. 5, ap. 73, cod 5 500, Roman Neamț. Multumesc pentru legitimație...

Albumul săptămînii

Întoarcerea nebunului — SNAP

După triumful albumului de debut, World Power, din 1990, iată că duetul Snap a revenit în actualitate cu un nou LP o combinație de hip-hop si rap. Noua producție include 10 piese noi si un remix (Keep It Up). Sînteți gata pentru dans ? Începem, în forță, cu **The Madman's Return** care este urmată de primul extras pe single de pe acest disc, **Colour Of Love**. A treia piesă este, vizibil, mai „slabă" decît precedentele, remarcîndu-se doar prin monotonia liniei melodice. Titlul acestei melodii este **Believe In It**. Treziți-vă deoarece „bucata" care vine este o excelentă piesă de dans cu un ritm susținut — **Who Stole It?**, ritm înmuiat simțitor în **Don't Be Shy**, o melodie mai lentă. A șasea melodie îmi place cel mai mult si cred că se va bucura de mare succes în discoteci — **Rhythm Is A Dancer**, la fel ca următoarea, mai lentă, tipică pentru Snap (interesantă, totusi, introducerea xilofonului...) — **Money**. „Văd lumina" — **See The Light** se remarcă prin ruperi de ritm, pasaje lente alternînd cu cele zbuciumate, pregătindu-ne astfel pentru Ex-terminator care începe cu o atmosferă tensionată (mă așteptam să apară si Arnold...) snartă brusc de un ritm hipnotic care risipește încordarea acumulată între timp.

Albumul se încheie cu **Keep It Up** (care a apărut întîi pe single) si cu **Homeboyz**, două piese destul de anoste salvate, parțial, de inspiratele pasaje de rap. Ce-as mai putea să vă spun după „parcurgerea" melodiilor componente ale acestui LP ?

Snap a deviat, într-o anumită măsură, de la linia trasată în albumul de debut neputînd să spun, totusi că acest LP este de calitate inferioară. Fanii duetului vor fi, cu siguranță, mulțumiți de această recentă producție si vor trece cu vederea cele cîteva melodii mai puțin reușite...

TOP TEN „MAGAZIN"

Hello everybody ! Este primăvară, se nasc noi iubiri și m-am gîndit că niște slow-uri noi ar fi binevenite...

10. New entry. Maestrul Slowhand **Eric Clapton** intră în topul nostru cu „Lacrimi în rai" — **Tears In Heaven**...

9. ...în timp ce un alt specialist în melodii lente **Michael Bolton** coboară două locuri cu **Missing You Now**.

8. Cădere spectaculoasă de trei locuri a „Diamantelor și perlelor" lui **Prince**, devalorizate rău de tot...

7. **KLF** se pare că nu vor reusi reeditarea succesului avut cu **Justified And Ancient** chiar dacă **What Time Is Love ?** nu este o melodie de duzină.

6. **Gary Moore — Cold Day In Hell**. Coboară trei locuri.

5. Al doilea new entry. **Mr. Big — To Be With You**, un hit care a fost N.O. în Billboard, un slow de excepție...

4. „Steaua Atlanticului" sare patru locuri cu „capodopera" sa de dans. Deci : **Atlantic Star-Masterpiece**...

3. ...iar **Right Said Fred** care crede că este „prea sexy" avansează un loc cu **I'm Too Sexy**

2. **Shanice** nu cedează poziția a doua cu excelentul **I Love Your Smile**.

1. ...pe cînd fenomenul din Gary, Indiana — **Michael Jackson** este pentru a treia săptămînă Number One cu **Remember The Time**.

PUNCTE

Parisul a cucerit a doua oară Bastilia

Un deosebit eveniment cultural la sfîrșitul lunii martie și începutul lui aprilie, la Paris, a fost prezența celebrului tenor Luciano Pavarotti *la Opera Bastilia pentru o serie de spectacole cu* Bal Mascat *de Verdi, sub bagheta lui Myung-Whun Chung. Iubitorii de operă din Paris au luat cu asalt moderna clădire a Operei (care nu are decît 2300 locuri) pentru a-l asculta „pe viu" pe cel care este considerat cel mai mare tenor al lumii. Au fost peste 30 000 de doritori care n-au mai încăput în sală, motiv care pentru această au fost instalate ecrane uriașe de televiziune în jurul Operei, pe care s-a putut urmări, gratuit, evoluția domnului Pavarotti în rolul său fetiș : Ricardo, „un rol complet, care cere toate culorile vocale, forță dramatică și finețe interpretativă". Cum era de așteptat, Patrick Sabatier, animatorul emisiunii televizate „Tous a la une", nu a pierdut prilejul și l-a invitat, dedicîndu-i întreaga emisie, pe platou. Pavarotti a povestit lucruri interesante ale copilăriei lui muzicale ,cîteva lucruri despre tehnica sa interpretativă, nepierzînd prilejul de a încuraja o tînără „voce" de numai 14 ani, care a cîntat în fața maestrului. Rămînînd tot la Opera Bastilia să mai notăm faptul că pe 15 aprilie, regizorul de film* Roman Polanski *va „debuta" la Paris cu opera „Povești de Hoffmann", după Offenbach. Această operă care povestește pasiunea unui bărbat pentru trei frumoase femei și care este concepută ca o inițiere poetică a femeii, i se potrivește lui Polanski ca o mănușă, motiv pentru care și-a ales o distribuție excelentă, rolul titular fiind deținut de unul dintre cei mai buni baritoni-bași din lume, belgianul* Jose Van Dam. *Debutul de care vorbeam la început nu este însă unul absolut, Roman Polanski avînd la activ alte două montări : Rigoletto la München și Lulu la Spoleto. Poveștile lui Hoffmann de la Paris (orașul său de adopție) îmbină romantismul cu fantasticul, cu un „puternic impact vizual asupra spectatorilor", după propriile sale declarații. Întrebat, în cadrul unui scurt interviu, dacă a pus între paranteze regia de film, regizorul de origine poloneză a spus că exact în paralel cu montarea de la Paris lucrează la montajul viitorului său film, o poveste de dragoste care se termină prost. În fine, la întrebarea de ce în filmele sale toate poveștile de dragoste se termină prost, Polanski a răspuns cu o întrebare : „Cunoașteți dv. și povești de dragoste care se termină bine ?".*

Milionari și, totuși, vegetarieni

Familia McCartney *este fabulos de bogată și extrem de celebră. Dar dacă pentru* Paul McCartney *celebritatea și banii au venit aduse de muzică în mod special de legendarul grup* Beatles, *pentru Linda, soția sa, celebritatea poate veni și din scris. De curînd a apărut la Paris cartea sa intitulată „Bucătăria mea vegetariană", o carte despre arta culinară în familie. „Am scris această carte pentru... carnivori, spune Linda McCartney în introducere. Am vrut să le dovedesc cu argumente și nu prin imprecații un singur lucru : carnea nu este indispensabilă, nu e de fiecare dată utilă și uneori e chiar nefastă". Cît despre muzică...*

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Premieră științifică

COLIZIUNI FANTASTICE ÎN TUNELUL HERA

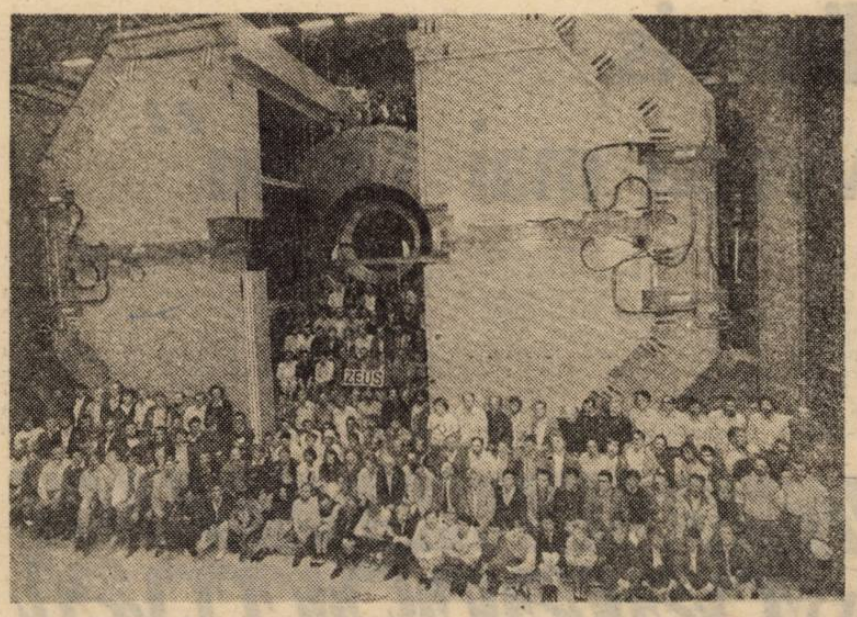

Activitatea de cercetare efectuată în Germania a înregistrat de curînd un mare succes : în tunelul de accelerare a particulelor HERA, s-au observat, pentru prima oară, coliziuni între electroni și protoni. Specialiști de la Institutul de cercetări DESY din Hamburg au apreciat aceste prime coliziuni observate dintre electroni și protoni drept „cea mai importantă piatră de temelie" din cadrul punerii în funcțiune a obiectivului HERA. Această instalație, a cărei realizare a costat un miliard de mărci, este utilizată în studierea particulelor elementare. Este primul tunel de accelerare în care electronii și protonii sînt aduși în coliziune frontală cu o înaltă energie. Instalația este compusă din două inele de stocaj situate într-un tunel subteran, a cărui lungime depășește șase kilometri. Inelul de stocare a protonilor este echipat cu 650 de mari magneți supraconductori, ce trebuie menținuți la o temperatură constantă de —269°C.

Protonii și electronii sînt stocați în două inele distincte în care domnește vidul absolut, în pachete de talia unui capăt de ac, iar viteza lor este accelerată pentru a se apropia de cea a luminii, adică de 300 000 de kilometri pe secundă. Specialiștii au reușit pentru prima oară să utilizeze simultan cele două inele de stocare, să vehiculeze în ace'ași timp, în fiecare dintre ele două fascicule compuse din peste un miliard de electroni și protoni și să le dirijeze unul asupra celuilalt, relevă agenția DPA.

În prezent, se află în curs de instalare ce'e două mari aparate de măsură H1 și ZEUS la care lucrează peste 600 de oameni de știință din 16 țări. H1 și ZEUS vor înregistra reacțiile produse de șocuri, urmînd ca HERA să intre în funcțiune în această primăvară, fapt ce va permite începerea experiențelor. **(S.F.)**

BIOMOS-urile, soluția salvatoare a depoluării Terrei!

Ce sînt aceste biomos-uri? Substanțe artificiale de o categorie specială din rîndul bioregulatoarelor naturale puse la punct după cercetări îndelungate de către specialiști din Harkov. Se apreciază că salvarea omenirii, ecologică desigur, poate veni numai de la aceste substanțe unice, rod al creativității omului. Tratarea terenurilor cu biomos-uri permite înlăturarea pesticidelor și erbicidelor, fără a se altera plantele cultivate, ele fiind curate din punct de vedere ecologic. Specialiștii din Harkov sînt de părere că biomos-urile ar putea fi folosite cu succes și la curățirea produselor rezultate din dezintegrarea radioactivă. Dacă așa vor sta lucrurile, atunci chiar terenurile poluate cu radionuclide, ca urmare a catastrofei de la Cernobîl, ar putea fi refăcute și apoi reintegrate în circuitul productiv.

Se apreciază că formele medicamentoase ale biomos-urilor ar putea elimina din organismul uman metalele grele, radionuclidele, și chiar spori rezistența omului la influențele nefavorabile ale mediului natural.

Computerele și pescuitul

Folosirea computerelor în acțiunile de pescuit oceanic devine tot mai complexă și mai utilă. Ultimul produs și cel mai sofisticat reprezintă un nou tip de computer portabil, denumit „Selector de specii". El a demonstrat însușiri deosebite. Este vorba de un computer bazat pe principiul conversiunii energiei electrice în unde sonore care pot diferenția obiectele întîlnite în cale. Atunci cînd întîlnește bancuri de pești, mașina emite anumite sunete care indică ce fel de specii de pești compun bancurile identificate.

„Noi sîntem aici pentru viitor"

AST COMPUTERS — O NOUĂ DESCHIDERE PENTRU LOGIC

O nouă realizare a firmei LOGIC SRL vine să se adauge peisajului de o mare varietate al lumii românești a calculatoarelor : prin intermediul său va fi de acum înainte prezentă în România firma AST Computers, nume bine cunoscut în întreaga lume mai ales pentru produsele sale în domeniul microcalculatoarelor. Sperăm deci că nu peste mult timp larga gamă de produse AST, de la notebook la desktop și de la servere de rețele la monitoare și accesorii, binecunoscute în lume pentru fiabilitatea și calitatea lor, să devină prezențe familiare și în viața noastră de zi cu zi...

Iată însă cîteva date care sîntem siguri că vă vor interesa, privind atît activitatea firmei AST, cît și prezența sa în țara noastră și colaborarea cu firma LOGIC, așa cum le-am putut afla de la Dl. **Chris Shallow**, Directorul pentru vînzări al firmei AST pentru Europa Centrală și de Est și Dl. **Sorin Marpozan**, Președinte-Director General al LOGIC.

AST COMPUTERS — Carte de vizită : Sediul — Irvine, California, SUA ; număr de angajați — 2.400 ; cifră anuală de vînzări — aproximativ jumătate de miliard de dolari ; printre clienți — Națiunile Unite, Elveția, Guvernul Hong Kong, Riyadah Bank, Arabia Saudită, Tokyo Grain Exchange ; locul trei (după IBM și Compaq) în vînzarea a două dintre cele mai populare modele de microcalculatoare, 30 de reprezentanțe care distribuie produse AST în aproape 100 de țări.

AST despre... AST : ● o companie flexibilă, agresivă, a cărei axă principală o constituie cercetarea, dezvoltarea, producerea de calculatoare, aducînd importante inovații tehnologice în domeniu ● o filosofie deschisă din care putem să învățăm ● unica firmă de microcalculatoare cu birou în Europa de Est (Praga), adoptînd drept strategie aici găsirea de parteneri (în cazul României — LOGIC).

LOGIC despre AST : ● prima firmă care a introdus conceptul de „upgrading" — dezvoltarea sistemului pornind de la hardul existent ● o firmă care a entuziasmat specialiștii în hard și în soft prin construirea unui nou tip de calculator — microframe — bazat pe o structură multiprocesor și care face să dispară barierele existente între familiile de calculatoare ● clienți potențiali la noi — presa, Institutul de Meteorologie, băncile, anumite unități medicale...

AST despre produsele sale și despre parteneri : ● Ne distingem de ceilalți (de ex. IBM) — printr-o adaptare la zona de lucru ● cercurile de afaceri (companiile) se bazează tot mai mult pe utilizarea datelor ● adevărata revoluție pe piața computerelor : costuri foarte mici, pînă la o treime din prețul unui minicalculator (față de noul miocroframe) ● unul din lucrurile care au impresionat în țările din Est — înaltul nivel de competență software al specialiștilor, pentru că au fost nevoiți să facă totul prin ei înșiși ● credem că avem hard-ul cel mai bun — am selectat partenerii cei mai buni pentru conceperea noilor produse. Cooperăm cu ei la nivel de corporații dar și în teritoriu pentru a obține rezultate bune ● informatica în prezent, nu înseamnă mai nimic fără lucrul în echipă pentru a găsi soluția optimă din două puncte de vedere :

— reducerea decalajului între hard (un pas înainte) și soft

— conceperea acelei structuri hard care să permită lucrul sub oricare dintre cele mai cunoscute sisteme de operare utilizate în prezent

● aplicații imediate : administrație (sectorul III al Capitalei) și sănătate (program pilot)

Și, pentru a întregi imaginea unui — credem noi — fericit început de colaborare între două firme, am ales două dintre declarațiile făcute cu acest prilej.

Dl. Chris Shallow : „Sîntem aici nu pentru bani, ci pentru viitor, pentru a-i credita pe distribuitorii care cresc odată cu țările din Est din care fac parte."

Dl. Sorin Marpozan : „AST devine pentru noi un partener de lungă durată."

MIHAELA DOROBANȚU

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

Apa pe care o beau bucureștenii de altădată (II)

În anul 1388 bucureștenii primeau o cantitate de 40.000 m.c. de apă filtrată pe zi. Dar deși filtrată, și această apă era încărcată de bacterii, iar filtrele înghețau în timpul iernii. Vara debitul abia atingea 28.000 m.c. pe zi, volum insuficient, ceea ce a condus la aprovizionarea locuitorilor Bucureștiului numai cu apă limpezită în decantori. Cîțiva ani mai tîrziu, în 1891, administrația comunală este nevoită să reconstruiască filtrele și se pune problema forării de noi izvoare subterane bogate în apă de băut. La această alternativă se ajunge deoarece Dîmbovița era încărcată de nămol și nisip, ceea ce făcea filtrarea apei anevoioasă.

O comisie de ingineri străini, cărora li se adaugă Elie Radu, Saligny și dr. Istrati, descoperă că stratul de apă din subsolul văii Argeșului, din împrejurimile satelor Bragadiru și Ulmi, este abundent și apa bună de băut. Acum orașul București reclamă necesitatea, pentru nevoile curente, unui minim de 120.000 m.c. de apă pe zi. Însă colectoarele de la Bragadiru dau un maxim de 40—50.000 m.c. zilnic, astfel deficitul ridicîndu-se la circa 40.000 m.c. pe zi. O acută lipsă de apă s-a resimțit imediat după primul război mondial, anii 1924—1925 fiind cei mai duri în acest sens.

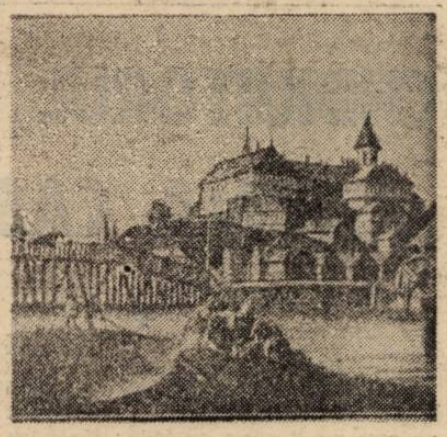

Și din nou se revine la „dulcea apă" a Dîmboviței și la intensificarea filtrării apei riului, însă prin refacerea filtrelor de la Arcuda. Abia în anul 1927 instalația de la Băcu Arcuda va fi renovată și dată exploatării.

Alternativele — apa riului și apa de izvoare au balansat multă vreme opțiunile administrației și implicit ale specialiștilor vremii. Aceeași situație poate fi întîlnită, o dată cu mereu crescînda nevoie de apă potabilă și menajeră, în multe orașe din Europa și America. De pildă Hamburgul, cu o populație de un milion de locuitori, folosea apa din Elba, Chicago lua apa necesară orașului din lacul Michigan, prin 6 canale. Parisul avea pînă în anul 1900 „două feluri de apă", apă de băut extrasă din izvoare și apă pentru spălat din Sena. La noi, apa Dîmboviței va intra mai tîrziu în decantori, limpezitori, însă stînd prea multe ore, depune nămolul și se limpezește. La Arcuda se vor construi 7 bazine degresoare. Din acestea, apa trecea în 26 prefiltre — acestea fuseseră folosite pentru prima oară în anul 1898, de F. Götz, pentru purificarea apei Wesserului. Ce însemna de fapt un filtru de apă ? O suprafață de 500 metri și o lățime de 10 metri, deci, prin ridicarea numărului de filtre de la Arcuda, la opt, rezulta o suprafață utilă de 5000 metri pătrați de fiecare filtru. O mențiune privind filtrele este exprimată astfel : „Puterea de curățire a filtrului pentru apă rezidă într-o pieliță fină de corpuscule organice ce se formează la suprafața nisipului, pieliță ce are porii foarte fini, astfel că reține bacterii".

Ca și cum un destin potrivnic urmărea apa în drumul ei spre București, nici aceste filtre nu se vor dovedi eficiente, căci pielița groasă și mucilaginoasă împiedica filtrarea apei, nivelul apei în filtru ridicîndu-se, presiunea creștea și pielița era ruptă. Prin spărturi, apa trecea încărcată de bacterii iar filtrul murea. Filtrele trebuiau reînnoite des. Inconvenientul nu era numai economic, ci avea multe alte adrese cu consecințe grave.

ION ȚUGUI

(Va urma)

„Eu cunosc din vis ceea ce voi vedea mai tîrziu"

incursiune în paranormal

De data aceasta avem de-a face cu un caz special. Special prin manifestări paranormale, dar și prin inocența relatării. Orice suspectare sau suspiciune sînt excluse. MIHAELA STEFĂNESCU, din București, poate uimi prin relatările ei. Nu fac decît să o ajut să povestească — transcriind totul cum mi-a fost relatat. Începutul poate să șocheze — și pe mine m-a șocat dar nu uit că Mihaela...

„... am 14 ani. Nu sînt o fată deosebită. Nu cred în Dumnezeu și ceea ce voi scrie nu-i atribui Lui. Aș dori, dacă se poate să-mi dați o explicație — dacă există pentru ceea ce vă spun eu. Sînt sigură că nu sînt singura căreia i se întîmplă astfel de lucruri.

De mai mulți ani încoace am diferite vise pe care după un interval de timp le trăiesc în realitate. Primul vis l-am avut în clasa a VII-a, cînd am visat că o colegă de-a mea, Andreea, scria ceva într-un caiet. Iar un coleg s-a aplecat să vadă ce scrie. Peste cîteva luni în aceeași bancă visată, cu aceiași colegi s-a desfășurat scena exactă. Alt vis : Doamna profesoară de rusă am visat că mă ridică în picioare și mă întreabă un anume cuvînt. Peste cîteva luni profesoara avea aceeași îmbrăcăminte din visul meu, aceleași mărgele la gît, aceiași pantofi și a repetat ceea ce eu visasem. În seara aceea am discutat despre acest subiect cu tatăl meu, care mi-a spus că el cînd era mic, s-a visat cu fizionimia de mai mulți ani încoace...

Actuala noastră profesoară de matematică a sosit de-abia la începutul anului acesta în școală, deci în clasa a VII-a nu aveam de unde să o cunosc. Dar am visat-o că se îmbrăca într-o geacă cenușie, la sfîrșitul orei geaca avea o pată albă, probabil de clor. În vis eu intram prin acea pată și mi-au apărut alte imagini pe care nu mi le mai amintesc. Peste cîteva luni, însă, la începutul clasei a VIII-a, ne-a fost prezentată noua noastră profesoară de matematică. Aveam o vagă impresie că o cunosc. În aceeași sală de clasă pe care am visat-o, aceeași geacă cenușie și aceeași pată albă, de aceeași mărime, din vis, și de aceeași formă — și mi-am adus aminte de unde avusesem impresia că o cunosc pe noua profesoară. O văzusem exact cum era în realitate, în visul meu. Repetîndu-se astfel de întîmplări, mi-am dat seama că eu cunosc din vis ceea ce voi vedea mai tîrziu, în realitate.

În luna decembrie, anul trecut, am avut un vis care nu se poate întîmpla în realitate. După ce-am visat, în aceeași dimineață am scris visul în jurnalul meu. De aceea vă pot da mai multe detalii :

Se făcea în vis că eu vedeam Luna sau nu mai știu care dintre planete, și toate planetele pe care la un anumit timp Luna le eclipsa. Țin minte că o planetă cu inele avea culoare bleu, alta era roșie-maronie. Mai era vorba în vis și despre 17 rotații ale Lunii. Apoi am zis în vis : s-a observat că toate planetele pe care Luna le eclipsează, sînt acoperite total, oricît de mări ar fi ele. Dar s-a mai observat că cei de la munte văd o parte din planeta eclipsată, sub forma unor munți cu creste mai rotunde deasupra liniei orizontului Lunii. Dar imediat imaginea s-a schimbat la mare, cu un superb apus de soare. După aceea am văzut alte imagini. Acest din urmă vis nu mi-l pot explica deloc, dar ce știu, este că niciodată visele mele nu sînt fără un ecou în realitate. Adică nu am vise lipsite de premoniție. Eu visez mereu ceea ce peste un timp se întîmplă pînă în cele mai mici detalii. Cum poate fi explicat așa ceva ?"

Cunoștințele care ne stau la îndemînă despre explicarea viselor premonitorii ne vin din cărți, din tradiții empirice și din analize psihologice, mai ales în sondarea subconștientului. Știm de pildă că imaginea concretă din realitate, devine în vis imagine subiectivă a subconștientului. Dar această imagine subiectivă nu este cu nimic alterată în „concretețea" ei. Ea poate fi o copie identică, deși subiectivă, a realului. Aceste conotații elementare nu ne pot, totuși, ajuta să ne explicăm visele, mai ales pe acelea cu o funcție sau un rol premonitor.

De aceea visele pe care le-ai relatat nu pot fi explicate prin raportări la ceea ce cunoaștem în acest „domeniu". De aceea astfel de vise fac parte din fenomenul paranormal. Iar dacă am deține explicații corecte și certitudini privind fenomenul, ar trebui să ieșim din sfera paranormalului. Dar nu știm unde anume ne vom plasa atunci ? Este riscant pentru mine să mă transform în preceptor sau în pedagog al revelațiilor subconștientului. Pedeapsa noastră, a oamenilor, este de a ne trudi propria inteligență spre cunoaștere, fără a ne înfatua cu trufie că am fi ajuns să stăpînim în mod absolut ceea ce am acumulat în cunoaștere.

Nu sînt duhovnic și nici habotnic, ci creștin cum sînt cîteva milioane, sute de milioane de oameni de pe această planetă. Vreau să spun că la 14 ani se nasc sau sînt născute deja marile întrebări ce ne vor urmări toată viața. Nu știu dacă la vîrsta ta eram sau nu eram credincios. Acum însă pot spune de pildă de ce sunt credincios și de ce nu putem trăi fără Dumnezeu. Nu e locul aici să o și fac, ci să-ți sugerez să-ți pui întrebările vîrstei tale. Nu mă îndoiesc că mai devreme sau mai tîrziu vei ajunge singură la adevăr. Deocamdată visele tale premonitorii reprezintă un adevăr — dar un adevăr învăluit în mister. Acest mister ne statuește să înțelegem că viața nu-i numai un „eveniment concret", și că evenimentele care se abat de la rațiune ar putea fi pentru viață un „concret" esențial.

ION ȚUGUI

Punți către lumea de dincolo

CHINUITORUL DRUM SPRE „ULTIMA CASĂ A PĂCII"

După acea cumplită noapte petrecută în vila lui Bob Monroe, Elisabeth Kübler-Ross știe că viața sa nu va mai putea fi niciodată aceeași. Și că visul trăit cu atîta intensitate o va bîntui de acum înainte fără încetare. Nu îndrăznește să spună nimănui — dar există un amănunt pe care nu îl poate ascunde : sănătatea pe care și-a regăsit-o. „Ce minune se petrece cu tine ? — o întreabă prietenii. Nu știe ce să răspundă. O minune ? Nu — cel puțin dacă nu consideri viața însăși ca o minune — căci valul de grație divină care a trecut prin corpul său ascultă de legi pe care oamenii le cunosc. Mai ales oamenii din Orient. Nu este vorba pur și simplu de **trezirea lui Kundalini ?**

Lui Elisabeth îi vor trebui ani de zile pentru a-și reveni după experiența sa. Primii care îi pot da o explicație sînt studenții de la Facultatea de Psihologie din Berkley, prietenii lui Stan Grof. Lor îndrăznește să le povestească întreaga întîmplare fără să se teamă că o vor considera nebună. Iar ei sînt cei care îi explică lui EKR că a trecut printr-o experiență bine cunoscută înțelepților : a atins starea de **conștiință cosmică.** Cît despre cuvintele **shanti nilaya,** cu care revenise și al căror sens nu mai spera să-l afle, ele înseamnă în sanscrită „ultima casă a păcii"... Cu aceste cuvinte își va boteza ea de altfel casa, cînd se va retrage după ani de zile în sudul Californiei, lîngă frontiera mexicană. Și pentru mii de oameni această casă devine simbolul renașterii. Nu doar pentru muribunzi și îndoliați. Căci iluminarea pe care a trăit-o în timpul nopții de la Monroe i-a modificat traiectoria vieții într-un punct crucial : moartea nu mai este pentru ea de acum înainte o ruptură, ci un „stadiu al creșterii". Ea îi va ajuta pe oameni să crească.

Nouă, de fapt, nu ne este frică să murim, ci frică să trăim. Frică de moarte nu-i este decît celui care nu a știut să trăiască din plin. Dar ce înseamnă **a trăi ?** Ce înseamnă **a crește ?**

Elisabeth va avea și alte experiențe mistice. Un nou personaj își va face intrarea în viața sa — îi va spune cînd „ghidul" său, cînd „fantoma" sa (my ghost !)... Aceste experiențe îi vor aduce în practica sa clinică tocmai perspectiva care încă îi lipsea. Elisabeth are impresia că, în fine, a găsit un nume pentru lupta cumplită pe care o dă de atîția ani. Împotriva cui luptă ea de fapt ? Care este această faimoasă frontieră pe care visează încă de cînd avea 11 ani să o împingă cît mai departe ? Frontiera morții ? Totul ne lasă să credem că așa este. Chiar și ea a căzut în această cursă. Dar nu era așa. Atunci ?

Nimic complicat. Pentru EKR totul se luminează cînd înțelege că de fapt ea luptă **împotriva negativității.** Ce este negativitatea ? Tot ce blochează fluxul de energie și ne împiedică să trăim în iubire și armonie — și deci tot ce ne face nefericiți, răi, stupizi, bolnavi.

Și îngerul său îi spune : negativitatea fiecărui individ nu face decît să se adauge la negativitatea generală care amenință lumea. Și invers : cînd, undeva pe Pămînt, cineva reușește să devină „mai pozitiv" atunci întreaga umanitate și-a diminuat, chiar dacă foarte puțin, riscul de a se autodistruge.

Cum să devii „mai pozitiv" ? Îngerul nu-i contrazice pe savanții moderni ai psihicului (nu cumva chiar el este cel ce i-a inspirat ?) : trebuie ca emoțiile refulate să scape din închisoarea inconștientului, pentru ca fluxul vital să poată din nou să circule liber. Emoțiile **naturale** — îi suflă lui Elisabeth îngerul — se numără pe degetele de la o mînă. Mai întîi **frica** (frica de a cădea, frica de zgomotele mari), **furia** (împotriva schimbării), **gelozia** (care te împinge să imiți și să faci ceva mai bun), **amărăciunea** (în fața unei pierderi) și, în fine, **iubirea** (care adeseori constă în a avea impresia că spui nu). Toate celelalte emoții (toate !) nu ar fi — după părerea „fantomei" lui Elisabeth — decît subproduse pervertite, fiind doar rodul refulării celor cinci emoții naturale.

Și moartea ? — întreabă într-o zi Elisabeth. Ce legătură este între a-i ajuta pe muribunzi și lupta contra negativității ?

— Foarte simplu, spune îngerul. Agonia reprezintă ultima șansă pentru un individ de a se debarasa de negativitatea de care nu a reușit să scape în timpul existenței sale. Ultima șansă deci de a împlini scopul pentru care s-a încarnat. De altminteri, singurul lucru pe care un om îl poate face pentru a „ajuta lumea".

— Adică ?

— Să încerce să devină el însuși „mai pozitiv". Chiar dacă face aceasta în ultima secundă a vieții sale, într-un fel poate spune că și-a îndeplinit misiunea. Dar lucrul acesta ar fi foarte dificil dacă ar rămîne blocat într-unul din stadiile intermediare ale agoniei.

— Și în cazul acesta ?

— Ei bine, atunci el va trebui să revină. Să se reîncarneze și să reia iarăși și iarăși aceeași muncă, pînă cînd va reuși să atingă un alt nivel de conștiință."

Cutremurat, Patrice van Eersel hotărăște să meargă pînă la capăt. Să se afle un timp lîngă Elisabeth, să participe la seminariile sale, la care vin cei care suferă fără speranță. Vin să plîngă și să se liniștească. La aceste stranii seminarii va asista el la așa numita „metamorfoză a înjunghiaților". Apropiindu-se prin ea, încă o dată, de frontiera necunoscutului...

MIHAELA DOROBANȚU

JAPONEZII ȘI... „SEXY-HĂRȚUIELILE"!

moravuri XX

SCENA 1 : New-York, sediul companiei Japan Trading Co., filiala americană a unei societăți japoneze. Interiorul biroului în care lucrează domnul Yoshida, tînărul PDG (președinte-director general) al acestei filiale. Se răsfață în noul și somptuosul său fotoliu directorial, admirînd vizibil satisfăcut un număr din revista „Playboy", larg deschisă chiar sub nasul vicepreședintei, o tînără și frumoasă americană, la fel de vizibil enervată de manierele cel puțin jenante ale bossului. Yoshida îi comunică intenția sa de a organiza un dineu de afaceri, în aceeași seară, la un restaurant, cu unul dintre clienții de care ea se ocupă personal. „Am o idee, tresare patronul. De ce n-ați veni și dumneavoastră cu noi ? Sigur, sînteți liberă din clipa asta, vă rog să vă duceți pentru a vă schimba, îmbrăcați ceva sexy... ceva de genul ăsta !", îi spune, arătîndu-i în revistă o fotografie... hm ! cu port-jartiere...

SCENA 2 : Restaurant de lux, aceeași seară. Clientul a contramandat întîlnirea în ultimul moment, susține plicid japonezul, așa încît dineul se va desfășura doar în doi. „Am auzit că femeile în America se culcă cu oricine dacă asta le poate fi de folos în cariera profesională !", atacă Yoshida, abrupt și jovial, „problema". Observînd, totuși figura ofensată a tinerei, patronul amenință : „Avansarea dumitale depinde de calitatea relațiilor noastre..." Indignată, pe bună dreptate, femeia îl trimite la... plimbare !

SCENA 3 : Din nou în biroul directorial al lui Yoshida. Vexat că tînăra a avut nemaipomenita „impertinență" să îi refuze, o concediază.

SCENA 4 (și ultima) : Ex-vicepreședinta pune mîna pe telefon și își anunță avocatul că va chema în justiție compania Japan Trading Co., sub acuzația de „hărțuieli sexuale" și că va cere despăgubiri și daune-interese.

Între fiecare din cele patru scene apar în cadru doi juriști care prezintă flegmatici și meticuloși noianul de infracțiuni prin care feluritele legi americane au fost încălcate de Yoshida. Comanditarul și producătorul acestui veritabil video-pamflet despre despotismul oriental în versiune „business class" ? Nu, nu e vorba de vreo asociație feministă în luptă cu samuraii : filmuletul a fost comandat de... Takeshi Okuda, directorul departamentului „riscuri în management" al societății „Kyoie Mutual Life and Marine", o cît se poate de serioasă și de respectabilă companie de asigurări din Tokyo ! Filmul a avut drept scop să prezinte cadrelor japoneze ce urmează cursuri de pregătire managerială pentru a lucra în S.U.A., genul de comportament care trebuie evitat cu orice preț în relațiile cu personalul feminin al firmelor japoneze implantate pe teritoriul american. După cum aveam să aflu, uimit, nu atît aspectul moral al problemei, fără îndoială important a determinat compania să producă acest film educativ, ci îndeosebi riscurile... financiare ! În anul 1990, „hărțuielile sexuale" au costat nu mai puțin de **un miliard de dolari** (!) pe funcționarii americani, sub forma amenzilor, cheltuielilor de judecată și daunelor-interese. Iar între acești funcționari... japonezii ocupă, și aici, un neplăcut — de astă dată — loc prim ! Din 3 000 de societăți japoneze care activează pe teritoriul Statelor Unite, 150 au fost, în același an, virite în boxa acuzaților de angajatele lor care le-au învinuit de „hărțuieli sexuale". Și cifra e în continuă creștere! Cei din Tokyo sînt tot mai îngrijorați de sumele tot mai substanțiale pe care firmele lor sînt nevoite să le plătească pentru astfel de procese...

Dar de unde pînă unde proliferarea aceasta a „hărțuielilor" provocate de întîlnirea demnilor reprezentanți ai Floriî de Cireș și ai Soarelui-Răsare cu admirabilele reprezentante ale Noului Continent ?...

DANIEL VERBINA

(Va urma)

starea de VECHE

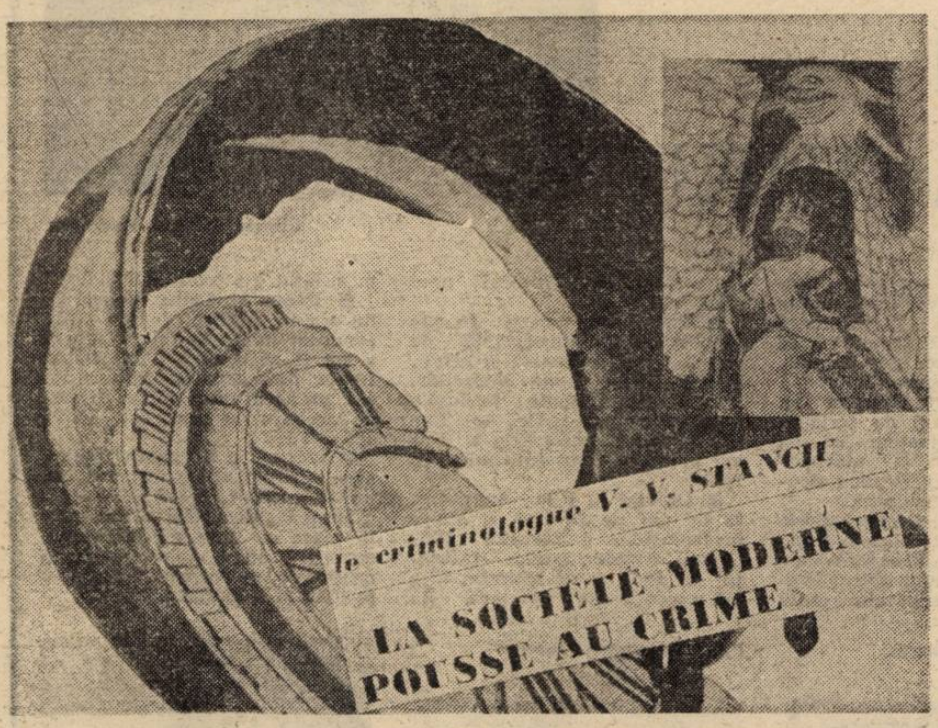

MACROCRIMINALITATEA ȘI MAJESTATEA SA IMPERIALĂ JEAN-BEDEL BOKASSA

Între 20 și 23 martie, într-un răstimp centrat calendaristic (astronomic, de fapt) pe momentul privilegiat al echinocțiului de primăvară, agențiile de presă înregistrau **trei acte teroriste de proporții, prăbușirea enigmatică a unui Boeing 707** (sudanez) în apropierea orașului Atena, **un accident nuclear** la reactorul de la Sosnovi Bor, aflat la o sută de kilometri de Sankt Petersburg, toate în paralel cu **agravarea conflictelor armate din cel puțin cinci zone diferite ale lumii**, unul dintre conflicte, de la sine înțeles, îngrijorîndu-ne în mod nemijlocit. Să revenim însă, la cele trei atentate și, însumînd, la veritabila **explozie de macrocriminalitate** (magnocid, cum i se spune azi) la care asistăm. Nu se stinseseră încă ecourile internaționale ale atentatului terorist din capitala Argentinei (cu zeci de victime și sute de răniți), paginile externe ale cotidienelor continuau să dezbată refuzul guvernului libian de a extrăda pe cei doi agenți bănuiți de a fi provocat prăbușirea avionului „Pan-Am" (cu alte sute de victime), și iată că — revenind la intervalul 20—23 martie — un autoturism al unei ambasade iraniene este atacat cu arme automate, în plină zi, la Bagdad, Armată republicană irlandeză își asumă răspunderea detonării unei uriașe cantități de explozibil în centrul Londrei, în timp ce la Istambul, un grup de indivizi, se presupune kurzi, declanșează un alt atac criminal asupra unui autobuz, pe un bulevard supraaglomerat. Faptele nu mai uimesc, se transmit «pur și simplu», nu se mai comentează, nu-i timp — înainte de închiderea edițiilor din ziua de 23 avea să se mai afle, la fel de lapidar, că și personalul ambasadei israeliene din Bruxelles ar fi fost alertat, în aceeași perioadă, de un posibil atac terorist — deci, nu mai are **cine** să se mai întrebe, sau nu mai are **cînd**, în iureșul evenimentelor, cu zeci și sute de victime zilnic, dacă macrocriminalitatea planetară nu potențează cumva, la rîndul său, variatele forme de agresivitate socială, în timp ce criza morală a acestui sfîrșit de mileniu, tot mai marcată de escaladarea violențelor, nu ne blazează și ne atenuează din riposta pe care ar îndreptăți-o fanatismele, genocidul, crima superorganizată ?

■

Am recitit de curînd cartea lui David Randall despre **«nebuniile și ciudățeniile»** unora din «mai-marii» lumii contemporane, «nebuniile» și «ciudățeniile» ne mai fiind simple extravaganțe, anormalități de natură paranoică sau schizofrenică, ci **veritabile fărădelegi**, crime abominabile chiar dacă asasinatul în masă — în cazul Bokassa, bunăoară — trecea în planul II, față cu uluitoarele învinuiri de canibalism.

Cunoscîndu-și cititorul, mult prea obișnuit s-ar părea că magnocidul modern, David Randall preferă să descrie în detaliu nu atît crima (crimele) care abundă în viața marilor paranoici, conducători de state, cît extravagantele lor comportamente, cu **un așa-zis «inedit»**, ori cu un grotesc care frizează absurdul.

Jean-Bedel Bokassa, împăratul de tristă memorie al Republicii Centrafricane, nu mai e prezentat numai ca asasinul de drept, a sute și mii de conaționali... Ce ar mai putea să însemne și să releve o crimă, pe lîngă imaginea insolită (la fel de terifiantă) a unui împărat, Bokassa, așezat pe un imens tron de aur, purtînd pe cap o coroană care a costat și ea mai mult de 5 milioane de dolari ? Sărbătorirea instalării sale în «funcția supremă» a golit visteria imperiului, lipsind-o de întregul buget al imperiului pe anul respectiv ! Haremul lui Bokassa, cu cele cîteva sute de june, adunate de pe toate meridianele lumii, interesează mai mult s-ar părea, decît banala hotărîre a dictatorului de a extermina o sută de elevi, cu unica vină, poate, de a nu se fi ajuns de reverențioși față de sanctitatea sa, marele împărat. Și cît a mai «suferit» sărmanul Bokassa, cînd Marele Pontif al Bisericii Catolice a declinat ferm rugămintea de a-l încorona personal, îngemănînd în memoria posterității — cel puțin în intenția lui Bokassa — cele două vîrfuri ale lumii moderne : Papa și Împăratul... Randall are dreptate ! E infinit mai captivant să prezinți, cu lux de amănunte, ceremoniile desfășurate în exoticul Bangui, capitala nou-născutului imperiu, țară plasată, după date ONU, printre cele mai sărace ale lumii. Pe scurt, învățînd de la Randall : capa din zibelină a lui Jean-Bedel Bokassa, cu o trenă de 20 metri lungime, avea încrustate 785 000 de perle veritabile ! Croitorii parizieni, plătiți împărătește, i-au pregătit împăratului zece uniforme napoleoniene, pentru uzul său personal, împodobite, fiecare în parte, cu toate cele 48 de decorații pe care «proaspătul uns» împărat și le atribuise în numai cîțiva ani. Pe coroana sa strălucea, în momentul încoronării, nu mai puțin de 2000 de diamante, caleașca îi era aurită, iar haremul său tindea spre efectivul și prestigiul unui Mis-Batalion de Asalt... Ca fapt divers, mult mai puțin interesant, se va spune, Bokassa își lichida oponenții într-un stil african personal : îi arunca drept pradă, de vii, crocodililor... Originalitatea... primează !

■

În 1979, dacă ne amintim bine, pe cînd se afla într-o vizită oficială în Libia, Bokassa a fost îndepărtat de la putere printr-o lovitură de stat. S-a refugiat, fără dificultăți în Franța, unde a și trăit, pînă prin 1987, într-un castel așa-zis «părăginit» din apropierea Parisului. Printr-o ciudată amnezie, și printr-o incredibilă clemență față de extravagațele criminale, Bokassa a devenit, însă, treptat, un fel de «dizident» care voise «binele» poporului său, ba chiar un fel de «erou», din momentul în care, în 1987, a acceptat să se prezinte în fața unui tribunal menit, în opinia sa, să-l disculpe de orice vinovăție. Nici nu mai știm bine, azi, dacă sentința de condamnare la moarte a lui Jean-Bedel Bokassa a fost executată sau comutată într-o altă sentință... Nici dacă va fi reabilitat peste vreo trei decenii, sau abia peste o jumătate de secol... La întrebarea „cine a fost Bokassa ?", se va răspunde, laconic, pe la jumătatea secolului viitor: „Primul împărat al unei țări central-africane". Restul va fi tăcere... Că Bokassa a fost și un criminal ? Dar cine nu ucidea pe atunci, în secolul trecut, XX, și cîți n-au fost «unși» conducători pe viață spre sfîrșitul celui de-al doilea mileniu ? Ca să nu mai vorbim că și acel timp viitor va avea crimele sale «fierbinți», tot atît de seducătoare...

Institutul mondial pentru cercetarea macrocriminalității și, în speță, a variatelor forme de genocid — fizic, biologic, demografic, cultural — institutul mondial pentru care pledase regretatul criminolog Vasile V. Stanciu, încă în 1976, pe cîte știm, încă n-a fost creat.

DOREL DORIAN

TRISTEȚEA CUIBULUI DE CONDORI

Despărțirea brutală și rece a relațiilor sexuale de ceea ce din timpuri imemoriale putem numi DRAGOSTE este foarte delicată. Dragostea aceasta pură și intimă, după opinia mea, aș putea-o compara cu atît de discretele și olimpienele cuiburi de condori — retrase în plămînul norilor și atît de greu accesibile privirilor curioase. Exteriorizarea sentimentului cel mai nobil al umanității este, pentru unii, inadmisibilă, dar pentru alții nu există nici o regulă (mă refer, desigur, la obiceiurile diferitelor națiii ale lumii). Cred, din acest punct de vedere, că jurnaliștii francezi bat toate recordurile în ceea ce privește ascensiunea în intimitatea „cuibului condorului", adică în zonele cele mai intime ale sufletului și spiritului uman. O recentă anchetă făcută cu mult tact și profesionalism de două ziariste de la „L'Evenement du Jeudi" îmi permite să fac o trecere mai puțin abruptă de la articolele dedicate homosexualității (feminine și masculine) la heterosexualitate. Iată un prim caz, care, pentru un regizor amator de astfel de teme, ar putea reprezenta un scenariu de succes.

O franțuzoaică, Charlotte, are 19 ani, și tot farmecul acestei vîrste. Numele băiatului de care s-a îndrăgostit pînă peste cap — ca să folosim un termen mult răspîndit nu este menționat. Ceea ce trebuie însă neapărat subliniat este că baiatul respectiv nu i-a căzut cu tronc de la bun început. Nu, nici vorbă de așa ceva! Și tocmai în aceste circumstanțe drama lui Charlotte s-a agravat nespus de mult. Acel băiat a început să-i facă curte insistentă, i-a dat întîlniri, s-a purtat cu ea precum un autentic îndrăgostit. Era în preajma bacalaureatului și tînăra fată a găsit în iubirea lui un refugiu binevenit al stresului. Treptat, s-a îndrăgostit atît de

aprig de băiat, încît în cele din urmă una din întîlnirile lor a devenit extrem de intimă. Ar fi fost anormal să nu fie așa... Și totuși, cu toate sentimentele pure ale vîrstei, cu toate jurămintele fierbinți și promisiunile pentru viitor, ajunși la inevitabilul moment al actului sexual, el i-a dezvăluit în ceasul acela plin de tandrețe divină că este homosexual!

A fost un adevăr pe care Charlotte l-a receptat cu greu. A fost ca o avalanșă care te surprinde pe **cea** mai senină vreme. Evident, iubindu-l în continuare ca o post-adolescentă umilită, cu sentimentele serios clătinate dar încă rezistente, l-a părăsit cu cuvinte jignitoare, cu reproșuri greu de reprodus, cu spiritul maltratat de lipsa de loialitate a tînărului. S-a aruncat, ca o veritabilă prostituată, în brațele primului venit — un bărbat cu familie și copii — și n-a avut calmul și înțelepciunea să înțeleagă că respectivul homosexual încercase cu ajutorul ei să se vindece, să revină la o viață normală. Din punctul de vedere al gazetarului francez, drama a fost dublă și tind să-i dau dreptate. Dacă nu cu ajutorul unei femei — chiar și fără un tratament psihiatric adecvat —, atunci cum un homosexual își poate tămădui anormalitatea? Pe de altă parte, „victima" pederastului era complet nepregătită pentru a fi suportul psihic și fizic al ipoteticului tratament...

Cel mai trist și șocant aspect al acestei love story neîmplinită este reprezentat de declarația lui Charlotte : „Acum, la aproape un an de la despărțirea noastră, tot îl mai iubesc !" Să recunoaștem că oricît de abili am fi în chirurgia sufletelor, ne este greu să ne imaginăm o dragoste sinceră, reală de ambele părți, sufocată de incompatibilități sexuale. Presupunînd că, în conformitate cu unele precepte religioase încă în vigoare, nunta ar fi presupus virginitatea miresei, vă puteți imagina dimensiunile dramei? Vom reveni.

PAUL IOAN

● **URAGANE TOT MAI DEVASTATOARE.** În baza modelelor sale informatice, Kerry Emanuel, expert în meteorologie la Massachusetts Institute of Tehnology, anunță că în cazul în care mările și oceanele se vor încălzi, ca urmare a amplificării fenomenului „efectului de seră", intensitatea uraganelor (care este determinată în parte de temperatura de suprafață a apei marine) va fi cu 40 pînă la 50 la sută mai mare decît cea a celor mai puternice uragane din ultimii 50 de ani.

● **„FAȚA RASISTĂ" A EUROPEI.** O treime dintre cetățenii celor 12 state membre ale Pieței Comune consideră că în țările lor există prea multe persoane de alte naționalități. În Marea Britanie, țara care se confruntă în mod special cu un „nivel ridicat de obstrucționare rasială și violență", se înregistrează anual 70 000 cazuri de atacuri rasiale. Mișcarea britanică neonazistă „Skinhead" s-a răspîndit și în alte țări europene, în special în Germania, Belgia și Olanda.

● **ASPIRATOARE PENTRU ORDINATOARE.** În Franța se vinde în magazinele de profil electrotehnic

un aspirator liliput care poate curăța claviatura unui ordinator sau părțile inaccesibile ale unui aparat de filmat. Microaspiratorul este dotat cu un mic săculeț, în care se adună praful, și cu trei terminații de 10 cm (cap lat, perie și aspirator). Alimentat cu baterii electrice, aspiratorul liliput are lungimea de 20 cm și cîntărește 200 grame. Pentru aparatele sensibile, aspiratorul poate fi folosit ca suflător la evacuarea prafului, fără contact deci cu suprafața care trebuie curățată.

● **PRIORITĂȚI ALE PENTAGONULUI.** Întrucît armele viitorului vor trebui să corespundă unor vremuri noi, Ministerul Apărării al SUA și-a întocmit deja lista proiectelor ce ar urma să prindă viață în secolul XXI. Cu atît mai repede, cu atît mai bine, se apreciază la Pentagon. Printre priorități se află : optica integrală, stațiile sensibile de radiolocație, sateliții-spioni, depistarea automată a țintelor „intelectul" artificial, sisteme de unde microondulatorii de mare capacitate, arma cinetică, materialele biotehnologice, tehnica „Stealth" etc.

● **MOȘTENIRE.** Părinții Constituției noastre ne-au lăsat moștenire, releva recent ministrul de externe al Germaniei, trei obiective. În primul rînd realizarea unității germane, obiectiv care a fost înfăptuit. Ceea ce ne mai rămîne de făcut este să contribuim la unificarea Europei și la asigurarea păcii în lume. Și vicecancelarul Germaniei ținea să mai sublinieze : Această datorie trebuie îndeplinită pentru că „trăim în inima Europei, că avem o experiență istorică și știm unde poate duce aroganța națională". Și pentru că Germania este situată în centrul Europei, indiscutabil ea are și răspunderea ca în cadrul Comunității Europene, a Alianței Occidentale să nu fie uitat centrul și estul continentului ; va trebui să fim conștienți că această Comunitate Europeană se numește europeană și nu vest-europeană".

● **PERFORMANȚE.** Racheta de croazieră (SLCM) Tomahawk a fost folosită pentru prima dată în timpul războiului din Golf. Propulsată de un turboreactor cu o viteză de croazieră de 885 km/h, racheta, în lungime de 6,4 m., navighează la joasă altitudine pentru a evita radarele inamice și poate atinge ținte situate între 1300 și 2500 km. Racheta poate transporta și o încărcătură nucleară.

Luisa și Roger Moore

LUMEA STARURILOR ȘI FIDELITATEA CUPLULUI

Charles și Ulla Aznavour

În universul spectacolelor, în lumea starurilor, alianțele nu sînt întotdeauna atît de efemere pe cît s-ar părea. Sînt multe cupluri care preferă, în materie de mariaj, ritmul unei armonii „savurată" de-a lungul multor ani. Altele sînt convinse de efemerul alianțelor. Să credeam că fidelitatea nu face „casă bună" cu celebritatea? Printre vedete sînt multe care au înțeles fragilitatea tandreței și a bucuriilor simple ale vieții de familie, care își apără de ani sau de decenii delicatul echilibru al fericirii conjugale. Cîteva dintre secretele acestor cupluri de vis au fost dezvăluite de „Paris Match" într-unul din numerele sale.

■ **Julien Clerc și Virginie Couperie** au sărbătorit cinci ani de căsătorie și cei trei ani ai micuței lor Vanille. Secretul lor? Important este ca cei doi să nu-și abandoneze preocupările preferate, consideră Julien Clerc. Virginie are viața sa în care strălucește, exprimîndu-se în termeni superlativi. Este o formidabilă jocheu. Participă la concursuri hipice de înalt nivel. Ea nu este ca alte soții de artiști care își petrec timpul în așteptări. „Ceea ce este vital pentru mine, spune Virginie Couperie, este acțiunea de a face tot timpul ceva. Nu aș putea rămîne acasă în așteptarea soțului meu. As suporta foarte greu așa ceva. De cînd eram mică am urcat pe cal. Se deschidea în fața mea o carieră. Competițiile hipice îmi ocupă mult timp. În fiecare zi știu că trebuie să muncesc cu caii. Am senzația că trăiesc pentru mine". „N-aș putea spune că ar exista rețete ale fericirii" spune Julien Clerc. Un lucru este important: între noi sînt extrem de rare momentele tensionate. Apoi, diferența de vîrstă într-un cuplu (între cei doi este o diferență de 15 ani) nu este un handicap. Mai ales în epoca noastră. În linii generale timpul este mai sever cu femeile decît cu bărbații. O diferență de vîrstă permite femeilor să rămînă în putere, „în formă", ceea ce le dă siguranță.

■ **Anne și Kirk Douglas** au petrecut 36 de ani de fericire. „Patriarhul" cinematografiei își iubește încă soția și mărturisește că apreciază în mod deosebit compania feminină.

■ **Veronique și Gregory Peck.** 35 de ani ai unei alianțe franco-americane. „Frantuzoaicele sînt mai dulci, spune starul Hollywood-ului, și apoi ele cîntă lucruri tandre". Cîntecul unei mari iubiri.

■ **Paul Newman și Joanne Woodward** simbolizează 32 de ani de viață amoroasă și profesională. Sapte filme împreună. „Noi împărțim toate pasiunile noastre, spune el. De fapt, împărțim totul. Oscarurile și drama pierderii unui fiu, mort în 1978".

■ **Charles și Ulla Aznavour.** 23 de ani de fericire și glorie profesională. Secretul lor: „Toate femeile, spune cîntărețul, au dorit să mă schimbe. Ulla mă acceptă așa cum sînt. Ea m-a lăsat cu toate defectele..."

■ **Roger și Luisa Moore.** 30 de ani de plutire, de vis. „Am renunțat la unele roluri pentru a nu fi obligat să îmbrățișez femei, partenere de film. Adesea am aerul unui imbecil", spune el. „Nu, al unui soț bun", spune ea.

■ **Gerard și Elisabeth Depardieu.** 20 de ani de armonie și un formidabil gust al vieții. „Cuplurile de actori cărora nu le place să lucreze împreună, spune el, au o viziune specială asupra acestui aspect. Eu găsesc posibilitatea fantastică".

Gerard Depardieu și Elisabeth

Anne și Kirk Douglas

Paul Newman și Joanne

Veronique și Gregory Peck

Julien Clerc și Virginie

magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

*CRONICA modei

Linia simplă a veșmintelor este întotdeauna cuceritoare. Iată această rochie bleumarin, ușor cambrată pe talie, cu umerii bine marcați, închisă în față, ca un mantou, cu un singur nasture. Eleganța este sporită de gulerul foarte amplu, de un alb strălucitor. (A.P.)

101 diferențe...

● După o hemiplegie bărbații au de trei ori mai frecvent probleme de vorbire decît femeile. Și totuși, este unul din cele mai mari avantaje ale comunicării existente între emisferele cerebrale. De fapt femeile învață din nou să vorbească cu ajutorul zonei neatinse de accident. La bărbați zona vorbirii este localizată în jumătatea stîngă a creierului.

● În Franța frecvența Sidei la bărbați este de șase ori mai mare decît la femei.

● 59% dintre femei și 41% dintre bărbați dau atenție deosebită contemplării în oglindă. Dar ce gîndesc reprezentanții fiecărui sex în fața a ceea ce văd este total diferit. Astfel, un studiu realizat de cercetători americani relevă că 70% dintre bărbați sînt extaziați de frumusețea lor din oglindă, în vreme ce doar 22% dintre femei gîndesc la superlativ despre imaginea lor.

VA VENI EA, VARA...

rețeta săptămînii

Ouă umplute

Se fierb ouăle tari, se lasă în apă rece ca să se curețe ușor, se curăță apoi de coajă, se taie în jumătăți și se scot gălbenușurile.

Se calculează cam 2—3 jumătăți de ou pentru fiecare persoană.

Pentru 10 ouă se face o maioneză dintr-un gălbenuș din care se ia o lingură bună și se incorporează în gălbenușurile pasate.

În aceste gălbenușuri se adaugă circa 100 g carne fiartă bine sau prăjită, tăiată mărunt contra-fibră, un castravecior acru, de asemenea mărunt tăiat și stors, sare, piper, o linguriță de muștar și mărar sau pătrunjel verde tocat.

Se amestecă totul bine și dacă pasta e prea tare se mai adaugă o lingură de maioneză sau smîntînă.

Cu această pastă se umplu jumătățile de ou și se decorează cu cîte un mot de maioneză și o frunzuliță de pătrunjel

Se așează pe foi de salată și se țin la rece înainte de a fi servite (I.S.).

Dosarele frumuseții

CULORILE... PRIMĂVERII

Specialiști în materie de coafură, foarte atenți la nuanțele moderne ale părului ne anunță că în această primăvară tendința este spre natural. Culori perfecte fine și subtile care să „îndulcească" figura și în același timp să asigure sănătate podoabei capilare. Au existat veri cînd obligatoriu trebuia să fiți blonde, ierni cînd „cuvîntul de ordine" era negru, toamne în care suverane erau nuanțele de roșu. Erau timpurile cînd părul alb era obligatoriu să dispară. Dar azi, știm că nuanța adoptată trebuie să fie cea care se armonizează cu carnația, tunsoarea și stilul fiecăreia. Și încă un amănunt: culorile machiajului aduc strălucire sau dimpotrivă defavorizează nuanța părului. Și pentru acelea dintre dv., tot mai numeroase care nu știm de ce... își încearcă propria îndemînare în obținerea culorilor celor mai potrivite, alte cîteva sfaturi ale specialiștilor. Este ideal să învățați arta de a obține nuanțe cît mai sofisticate. Culoarea nu trebuie să fie cea care rezultă dintr-un singur tub care să se aplice uniform, de la rădăcină spre vîrful părului. Ni se recomandă să amestecăm mai multe tonuri de vopsea pentru ca în final părul să capteze mai multă luminozitate. Se impune ceva ingeniozitate pentru a încălzi aspectul tern al părului natural. Vopsirea părului nu este numai un mijloc de a-l ascunde pe cel alb, ci reprezintă o modalitate de a sublinia frumusețea coafurii. De asemenea, diversele tunsori ca și diversele lungimi ale părului îi conferă reflexe diferite. Oricum, concluzionînd cei ce se pricep, există o culoare pentru fiecare femeie. Măiestria ingeniozitatea fiecăreia constă în a o găsi...

globMAGAZIN

Corespondență specială din Franța. În exclusivitate pentru revista „MAGAZIN"

EURODISNEY LA PARIS

O ZI ÎN „ȚARA MINUNILOR"

La 30 de kilometri în estul Parisului, pe un vechi cîmp cultivat cu sfeclă, la Marne-la-Vallée, în urmă cu cinci ani a început amenajarea celor 1 948 de hec are. Și, ca-ntr-un basm adevărat cu 10 000 de constructori și 90 de macarale, din bagheta magică a arhitecți'or a răsărit o nouă localitate valorînd pînă acum 22 de miliarde de franci. Cum povestea abia începe, lăsăm deoparte terenul de golf, hoteluri'e luxoase, piscinele, campingul, restaurantele, imobilele cu birouri din viitorul centru de afaceri, terenurile rezervate studiourilor cinematografice... Parcăm mașina alături de alte 12 000 și ne urcăm pe trotuarul rulant care traversează imensul parking, dispuși să uităm preocupări'e anterioare și să ne aventurăm într-o lume aparte.

Pe biletul de intrare este scris clar „pașaport" tocmai pentru a sublinia invitația gazdelor de a ne distanța de ale noastre și de a ne lăsa conduși, cu gentilețea acaparatoare specifică locului, spre o altă planetă, planeta Disney. Cumpărînd la intrare tichetul magnetic (225 de franci pentru adulți, 150 pentru copii sub 12 ani) puteți vizita ulterior „gratuit" toate cele 29 de atracții din cele 5 țări dispersate pe 60 de hectare ale parcului Eurodisneyland. Vom traversa pe rînd : Main Street USA, Frontierland, Adventureland, Fantasyland și Discoveryland.

Odată trecută „frontiera", începe vastul spectacol popular care se derulează peste tot unde te întorci și care vrînd-nevrînd te obligă și pe tine, vizitator, să participi. Pășind pe MAIN STREET sîntem dintr-odată în America începutului de secol, pe o stradă principală a unui mic orășel cu animația ei obișnuită : iată tramvaiul tras de cai, omnibusul, mașina pompieri'or trecînd în trombă, pompa de benzină din 1916, vechile automobile cu care te poți plimba cît vrei cu „pașaportul" în regulă. Dar noi o luăm pe jos pentru a admira mai bine fațadele colorate ale caselor, lampadarele cu gaz, cutii'e poștale, vitrinele false sau cele adevărate cu vînzători în costume de epocă... Știința Hollywood-ului de a construi și anima cinematografic realități de altădată se face simțită. (Fără să vreau îmi vine în minte faptul că unul din decizionarii actuali ai Disneylandului, Michael Eisner, a trecut cu succes meteoric pe la canalul de televiziune ABC, pe la Stud'ourile Paramont și că cîștigul său de acum — 5 milioane de franci pe lună ! — se datorează desigur profesionalismului dar și flerului său, intuind gustul public... Să lăsăm, totuși, culisele pentru mai tîrziu...)

La capătul străzii, a uliței mari, într-o largă piață se-naltă „Castelul frumoasei din pădurea adormită", emblema Eurodisneylandului, o construcție din butaforie ale cărei fine turnuri roz-violet se pierd în albastru-gri a' cerului. Desigur că, alegîndu-l pe Charles Perrault cu a sa frumoasă din pădurea cea mai adormită, inspirîndu-se și din arhitectura celebrului Mont-Saint-Michel, americanii și-au oferit un atu în plus pentru integrarea lor atracțioasă printre francezi, măgulind orgolii'e țării cu cele mai frumoase castele.

Castelul domină FANTASYLAND-UL, țara unde trăiesc Alice, Peter Pan, Pinocchio, Albă ca Zăpada cu ai săi șapte pitici, Dumbo-elefantul zburător, țara unde poveștile prind viață, unde încîntarea te învăluie. Interiorul castelului e pe măsura ambiției. Trei mari vitra'ii cu scene din basmul citat difuzează lumina colorată peste enormi arbori din piatră care se pierd în înălțime peste tapiserii, basoreliefuri și sculpturi în care apar mereu cele trei zîne Flore, Păquerette și Pimprenelle. Muzica lui Ceaikovski compusă pentru baletul cu același nume completează ambiața auditivă. În subteranele castelului, umede, slab luminate de torțe, descoperim balaurul care doarme. Cei mai curajoși dintre voi se pot apropia dar, atenție copii ! În curînd se va trezi și-atunci, furios, scuipă flăcări și fum... Mulțime de obiecte decorative te incită mereu la cheltuială. La astea, pașaportul de intrare nu mai are valabilitate. Dar alături, cu un decor inspirat din p'anurile grădinilor franceze ale secolului 18, într-un teatru în aer liber cu 1 500 de locuri, începe parada personajelor ieșite din paginile care se-ntorc singure ale unei uriașe cărți de basm... Piticii Albei ca Zăpada nu erau acasă, mai încolo, în bordeiul lor cu acoperiș de paie — alt pretext pentru a vinde alte obiecte ! — doar micile paturi cu numele lor gravate îi așteptau să sforăie obosiți după o zi de muncă. Ne vom intersecta cu ei curînd în drum spre atelierul lui Geppetto unde asistăm la fabricarea și nașterea lui Pinocchio căruia îi vom urmări apoi aventurile cu balena Monstro. Nu ne oprim prea mult la hanul Cenușăresei, doar pentru a gusta din fugă cîteva bunătăți — 1 000 de rețete culinare au fost concepute special pentru Eurodisneyland, dar și despre asta poate altădată). Atrași de "It's Small World" într-o croazieră feerică traversăm continentele pe o melodie de frații Sherman, autorii muzicii filmului „Mary Poppins". Instalați la borul vasului, peisaje înflorate și arbuști decupați în formă de animale defilează în fața noastră. Pe maluri sute de păpuși Audio-Animatronics reprezentînd copii din toate regiunile pămîntului cîntă și dansează. Coborînd de pe vas, un alt spectacol de dans „World Chorus" omagiază comunicarea modernă și apropierea dintre oameni. În gara de la Fantasyland trei trenuri cu locomotive cu aburi fac legătura cu alte „țări". Dar pînă să vină trenul, într-o sală a gării cu 500 de locuri, o altă revistă muzicală începe să-și agite ritmurile în tradiția disney, personajele amestecîndu-se nostalgic într-o voioșie generală. Nu luăm trenul. Rămînem încă în acest spațiu al fanteziei îndreptîndu-ne spre „Alice's Curious Labyrinth" unde, pătrunzînd într-o grădină, ne rătăcim într-un labirint verde. Pisica din Cheshire ne indică direcții false, drumul ne este barat de un zid cu multe goluri pe unde doar copiii pot pătrunde. Pe noi, cei mari, ne salvează Iepurele Alb. Ajungem la Castelul Reginei de Cupă și, în sfîrșit, „sa'vați", coborîm pe un tobogan spre un alt episod extras din imaginile filmelor Disney. 18 mari cești de ceai ne așteaptă să luăm loc în ele. Întreg platoul se pune în mișcare și valsul începe să se deruleze amețitor Cuprinși de euforia nou'ui dans nu mai simțim trecerea timpului. Ne amintim de o altă poveste unde toate animalele circului rideau de Dumbo-elefantul și de urechile lui mari pînă cînd, încurajat de micuța Timothée a început să zboare Ei bine, iată-ne de acum încălecați pe pachidermul care și-a transformat urechile în aripi, survo'ind cerul fanteziei, într-un superb manej aerian. De sus, zărim imaginile altor locuri atrăgătoare. Fantezia din basme se împletește cu realitatea care acum pare fantastică. Frontierland-ul ne așteaptă să retrăim epoca de cucerire a vestului sălbatic,

OCTAVIAN GREAVU

(Va urma)

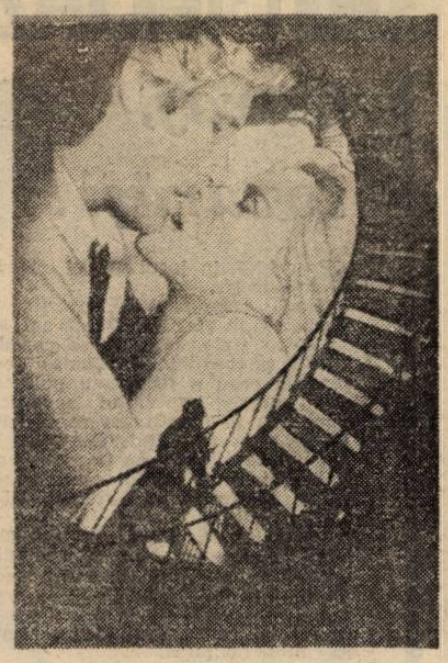

ÎNGEMĂNAREA PSIHOLOGIEI CU CRIMA

Practicarea psihologiei poate conduce la comiterea unei crime — acesta este, cel puțin, cazul unui celebru psihiatru (Richard Gere), care, sedus de o frumoasă misterioasă (Kim Basinger), se regăsește curînd implicat în investigarea unei crime (pe pelicula cinematografică). Precedentul film în care aceste două mari vedete ale Hollywood-ului au evoluat împreună a fost apreciatul „No Mercy", realizat în 1986. Ei s-au regăsit pe platoul de filmare cu ocazia turnării lui „Final Analysis" o poveste polițistă cu un accentuat caracter psihologic, a cărei acțiune se petrece pe străzile San Francisco-ului. Seducătorul Gere interpretează rolul doctorului psiholog Issac Barr, încrezător în capacitatea sa profesională, perfect stăpîn pe sine și pe universul situat în imediata sa apropiere. Dar iată că în această lume aparent imobilă își face apariția Heather Evans (Kim Bassinger), o tînără, tulburătoare, cu care Barr începe un joc strins de-a șoarecele și pisica, care transformă crima în mister.

Cunoscutele filme „American Gigolo" și „Ofițer și gentleman" l-au consacrat definitiv pe Gere ca pe una din figurile cele mai charismatice ale Hollywood-ului. A urmat apoi „Pretty Woman", filmul situat pe locul al doilea în clasamentul încasărilor în 1990. În 1991, Gere a fost pur și simplu sedus de scenariul lui Wesley Strick pentru „Final Analysis" (scenaristul care a colaborat cu Martin Scorsese în „Cape of Fear"), astfel că a acceptat nu numai să interpreteze rolul principal, ci și să fie producător executiv pentru același film (prima sa ipostază de acest tip).

Realizatorii filmului au avut-o în vedere pe Kim Basinger de la bun început pentru interpretarea rolului Heather Evans. Cîteva din peliculele care au făcut-o celebră la Hollywood au fost: „My Stepmother Is An Alien", „Batman" (unde a evoluat alături de Michael Keaton) și „The Marrying Man" (cu Alec Baldwin). Argumentele forte care au recomandat-o de la sine pe Basinger pentru acest rol au fost remarcabila sa frumusețe (care a și avut în film un efect devastator asupra calculatului și atoatețiutorului psiholog Barr) și marea capacitate de adaptare la situații diferite, dificile, nemaiîncercate pînă în acel moment. Rolul surorii mai mici a lui Heather — Diane — este interpretat de Uma Thurman, o actriță interesantă și imprevizibilă, care s-a făcut remarcată în „Dangerous Liasions" și „Henry & June". Foarte interesantă este remarca lui Gere vis-à-vis de felul complet diferit de căutare a adevărului al polițistului și al psihologului: „unul din punctele forte ale filmului se datorează inspectorului Huggins, aflat în căutarea unui adevăr care s-ar putea să nu coincidă cu cel al lui Barr". Aici își află originea conflictul dintre cele două personaje. Noi nu putem face altceva decît să vă recomandăm filmul cu căldură...

ȘERBAN FILIP

VIRGINĂ ȘI, TOTUȘI, MAMĂ ÎN DEVENIRE...

Martie 1991. Scandal în Marea Britanie. O tînără anunță prin intermediul presei, păstrîndu-și însă anonimatul, că este virgină și s-a hotărît să recurgă la procedeul inseminării artificiale pentru a da naștere unui copil. O suită de articole apar în continuare pe marginea acestui subiect, declarația este tratată de mulți cu amuzament, unii o sfătuiesc pe tînăra britanică să crească mai bine o pisică... Spiritele conservatoare, tagma bisericească, papa însuși se arată extrem de revoltați, pretinzînd că este vorba de erezie.

Despre femeia care a stîrnit atîtea discuții se știau puține date : că are 20 de ani, că este artă din punct de vedere medical pentru a da naștere unui copil și că se adresase unei clinici specializate în inseminare artificială (British Pregnancy Advisory Service din Birmingham). Într-un comunicat oferit massmediei, clinica a precizat că tînăra nu a avut niciodată relații sexuale cu un bărbat și nici nu-și dorește așa ceva pentru viitor. În schimb vrea să aibă un copil, pe care să-l nască și să si-l crească singură.

La ora aceea cazul nu era singular încît a fost nevoie să se aprecieze dacă cererea femeilor virgine de a avea copii prin inseminare artificială nu contravine legilor. Problema a ajuns chiar la

nivelul guvernului britanic care în cele din urmă a oferit un răspuns favorabil dar cu o precizare : medicii sînt cei ce pot decide asupra oportunității practicării inseminării artificiale. Mulți psihologi au susținut această decizie. Ei spun că sînt tot mai multe tinerele virgine care își doresc un copil. Dar sînt și femei celibatare în această situație. Toate au un punct comun, acela de a procrea fără să parcurgă un act sexual. Desigur, donatorii sînt supuși unor controale riguroase, pentru a fi eliminat orice risc privind incompatibilitatea Rh-ului sau contaminarea cu SIDA. De asemenea, medicii care poartă răspunderea în cazul acordării unui aviz favorabil de inseminare se asigură dacă solicitanta este o structură solidă din punct de vedere psihic, dacă dispune de resurse financiare care să permită creșterea copilului etc. Psihologii și medicii consideră că dacă toate aceste condiții sînt îndeplinite, riscurile psihologice pentru copil nu reprezintă un pericol.

Femeile care apelează la inseminarea artificială provin din toate mediile sociale, iar vîrsta lor este între 20 și 35 de ani. Numărul inseminărilor artificiale ajunge pînă la trei mii pe an. Dacă e mult sau puțin, specialiștii sînt cei care își pot spune părerea. În orice caz, o întrebare care pare firesc să se pună este : ce implicații în plan social poate avea acest fenomen mai ales dacă merge spre extindere ? Este un răspuns pe care psihologii caută să-l formuleze pe baza studiilor întreprinse de ei, după cum tot ei promit să descifreze mecanismele care duc la dorințele femeilor(mai ales a celor virgine) de a da naștere la copii prin inseminare artificială.

AURORA POPESCU

Curaj, tovarăşi!

...Pe orbită, în jurul Terrei, el s-a învîrtit luni în şir.

Cînd cosmonautul sovietic Serghei Krikalev, în vîrstă de 34 de ani, se înălţa către stele, ţara sa se chema încă URSS şi creditele atribuite cercetării spaţiale erau o prioritate politică. După dezintegrarea imperiului sovietic şi întoarcerea la identitatea republicilor, bugetele s-au fărîmiţat. Resursele financiare ale Moscovei s-au împuţinat substanţial, existînd pericolul ca Serghei şi colegul său Volkov să rămînă prizonieri ai staţiei „Mir".

Serghei este plecat din mai 1991. Pe Pămînt, Elena şi Olga, soţia şi fiica l-au aşteptat cu speranţa că ziua revederii nu va fi prea îndepărtată... Şi ea a venit în martie trecut. Pînă la revenirea pe Terra cei doi cosmonauţi făceau „turul" Terrei de 16 ori pe zi.

La bordul staţiei orbitale „Mir"au rămas cosmonauţii Alexandr Viktorenko şi Alexandr Kaleri.

Curaj, tovarăşi!

MANUELA SPĂTARU

ÎNCEPUTUL ETERNITĂŢII

„Cînd am scris «Fundaţia», care a apărut în numărul din mai 1942 al «Astounding Science Fiction», nici nu mă gîndeam că încetuşem de fapt o serie de şase volume, cu un total de 650 000 de cuvinte (vină acum). Nici că acestea se vor integra în seria mea de schiţe şi romane cu roboţi şi cu cele despre Imperiul Galactic, ajungînd astfel la un total general de 14 volume şi 1 450 000 de cuvinte...

Voi mai adăuga şi alte cărţi la această serie ? Poate. Există loc între «Roboţii şi Imperiul» (vol. 5) şi «Curenţii Spaţiului» (vol. 6) şi între «Preludiu la Fundaţia» (9) şi «Fundaţia» (10), şi chiar şi între altele. Apoi, aş putea continua «Fundaţia şi Pămîntul» (vol. 14) cu alte volume — oricîte îmi voi dori.

Evident, există şi aici o anumită limită, pentru că nu mă aştept să trăiesc veşnic, dar intenţionez să rezist cît mai mult".

Cu aceste cuvinte se deschide „Preludiu la Fundaţia", cel de-al şaselea din seria Fundaţiei, începută acum 50 de ani şi care a devenit probabil cea mai grandioasă serie de science-fiction a tuturor timpurilor. Este greu de presupus că mai există cineva astăzi pe faţa Pămîntului, care să nu ştie cine este **Isaac Asimov**, autorul său, sau să nu-i fi citit măcar cîteva din cărţile sale, traduse sau nu.

Gloria lui Asimov este uriaşă, el fiind cel care a introdus, printre altele, cele trei legi ale roboticii şi care a descris primul celebrul „salt în hipersaţiu". Dar această glorie, emoţia cu totul deosebită pe care o încearcă cititorul în faţa oricăreia din scrierile sale, fie că sînt romane, sau simple povestiri, sau chiar cărţi de popularizare a astronomiei şi geneticii, se datoresc în mare măsură lipsei oricărei superficialităţi în tratarea subiectelor. Mai mult, unei implicări directe a cititorului care devine odată cu eroii cărţii responsabil pentru viitorul întregului Univers.

Isaac Asimov se pare însă că a hotărît să nu mai scrie, ci să plece el însuşi într-una din acele călătorii înainte şi înapoi în timp, pe care nimeni nu le-a descris ca el. Poate că lui i-a fost dat să fie primul care să execute „saltul în hipersaţiu" :

...Ceva s-a rupt şi s-a rotit într-o pată de lumină şi durere sclipitoare. Cădea...

— şi se învîrtea

— şi cădea cu capul înainte

— în tăcere

Era moartea.

Era o lume fără mişcare şi fără senzaţii. O lume a unei constiinţe ceţoase şi nesimţitoare ; o constiinţă a întunericului şi a tăcerii şi a luptei fără formă.

Mai presus de toate, o constiinţă a eternităţii...".

O eternitate care pentru Isaac Asimov, a început la 6 Aprilie 1992.

MIHAELA DOROBANŢU

■ **O echipă a laboratorului de biochimie celulară a Colegiului Franţei şi a Centrului de cercetări al serviciului sanitar al armatei a reuşit să reconstituie în vitro o gingie umană. Finalitatea acestei abordări va fi studierea experimentală a ţesutului gingival, elucidarea rolului salivei, a impactului medicamentelor sau al produselor toxice, cercetarea oncogenezei orale şi a posibilităţilor de grefă de gingie în caz de traumatism sau după un cancer.**

■ **Există numeroase bacterii care se pot orienta după cîmpul magnetic al solului. Aceste organisme, descoperite în urmă cu 17 ani, de un cercetător american, îşi datorează această capacitate unor „senzori" minusculi din cadrul celulei, numiţi magnetozomi. Aceştia sînt de fapt particule de magnetită înconjurate de o membrană. Magnetita este un oxid de fier şi are caracteristicile unui ac magnetic.**

■ **Petrolul rezidual, rămas după exploatarea cu metode uzuale, va putea fi scos din pămînt printr-un procedeu chimic mai ieftin ? Desigur, susţin chimiştii americani de la Laboratorul de cercetare „Douglas Naal Texaco" din Houston. Ei au pus la punct un procedeu prin care se obţine din lignină fenol-lignină. Acest procedeu ar fi soluţia salvatoare, de înlocuire, a substanţelor chimice foarte scumpe ce se folosesc în prezent la extragerea ţiţeiului rezidual din zăcăminte.**

■ **Un microcapiator care permite detectarea unor modificări biochimice apropape la scara unei celule a fost realizat în S.U.A. El se bazează pe cîteva celule vii introduse într-o microincintă, cărora li se măsoară variaţiile de aciditate ca răspuns la substanţe diverse. Exemplele de aplicaţii ar fi următoarele : reacţia celulelor tumorale la agenţii anticancerosi, a celulelor ochiului la agenţi iritanţi, reacţia virusilor la acţiunea medicamentelor antivirale. Oameni de ştiinţă au ca obiectiv testarea pe viu a substanţelor toxice sau medicamentoase susceptibile să afecteze vitalitatea celulelor.**

TELEX • TELEX

COMOARA ÎN „ÎMPĂRĂŢIA LUI NEPTUN", DESCOPERITĂ DE UN ROBOT

Istoria navigaţiei este bintuită de catastrofe marine şi scufundări de vase. Ceea ce însă pentru navigatorii de odinioară insemna adesea o tragedie, costindu-i mai totdeauna viaţa, pentru contemporani poate uneori semnifica o sursă de averi fabuloase. Cum a fost cazul celor trei temerari americani care au descoperit la două mii cinci sute de metri în adincul mării ceea ce pare a fi cea mai importantă comoară de aur scufundată vreodată la bordul unei nave — „Central America".

Vasul s-a scufundat în 1857... Efectua curse din California la New York, iar pasagerii săi erau în majoritate căutători de aur. Duceau cu ei, bineînţeles, averea tocmai agonisită, aşa că încărcătura navei consta în butoiaşe cu aur şi cazane cu monede din acelaşi metal preţios. La 12 septembrie 1857, după şase zile de furtună, Central America s-a răsturnat în apropierea coastelor Carolinei de Sud şi s-a scufundat. Au fost salvaţi doar 30 din cei 500 de pasageri...

În vremea aceea, recuperarea comorii scufundate la mii de metri era cu nepuţinţă. Acum — nu ! Trei entuziaşti exploratori subacvatici — un ziarist, un tehnician şi un scafandru profesionist — au hotărît să găsească şi să recupereze încărcătura aflată la bordul lui Central America. Celor trei temerari li s-au aliat... computerele. Acestea au fost folosite pentru a reface traseul navei, direcţia furtunii şi pentru a stabili în final cu aproximaţie locul naufragiului. 161 de sponsori au oferit fără ezitare fondurile necesare !

Şi astfel, cei trei au putut închiria un vas şi un super-modern robot subacvatic, numit „Nemo". După îndelungi şi migăloase cercetări care au durat cîteva săptămîni, eforturile au fost răsplătite şi nava „Central America" a fost localizată!

În prezent au fost aduse la suprafaţă cîteva mii de monede precum şi primele butoiaşe cu aur (cîntărind 19,7 kg fiecare). Cei trei scafandri intenţionează să valorifice comoara treptat, pentru a evita inundarea pieţii cu aur şi a nu provoca o prăbuşire a preţurilor.

Precauţie normală, dacă ne gîndim că vasul pionierilor californieni de odinioară transporta cea mai mare comoară de aur din lume... **(MD)**

CINEMA X

Sub acest nume (Cinema X) se înscriază de fapt filmele porno care nu sînt o invenţie a zilelor noastre, ci ating aproape vîrsta centenară. Totuşi, abia în 1969 au ieşit din clandestinitate. Interesant este că foarte multe vedete au debutat sub cortina acestui gen cinematografic. La vîrsta de aur a Hollywood-ului, cineastii de talia lui Charlie Chaplin au realizat filme care însă nu figurează în cinematecă. După cum afirmă revista „Le nouvel intimité", Stallone şi-a început cariera cinematografică prin turnări X. La fel Madonna. Indoiala planează în ceea ce priveşte actriţele Marilyn Monroe, Barbra Streisand sau Jane Mansfield. În schimb, Cicciolina n-a ascuns niciodată pasiunea ei pentru filmele „picante". Talentul său în acest domeniu a purtat-o în Italia pînă la Camera... Deputaţilor.

LA 92 DE ANI, ANNE HAUPTMANN CONTESTĂ PROCESUL SECOLULUI

Văduva lui Richard Hauptmann, executat în 1936 pentru răpirea şi uciderea copilului aviatorului Charles Lindbergh vrea să-şi reabilitieze soţul După 56 de ani, Anna Hauptmann, astăzi în vîrstă de 92 de ani, redeschide un proces pentru revizuirea sentinţei...

Afacerea Lindbergh a cutremurat întreaga Americă. „Anne ne-a furat copilul" au fost cuvintele poliţiei pronunţate de Charles Lindbergh în seara zilei de 1 martie 1932 cînd a început tragedia. Singurele indicii în sprijinul afirmaţiei sale erau atunci o scară rezemată de zidul casei şi o foarfecă. După nouă săptămîni de groază, corpul neînsufleţit al micutului a fost găsit în pădure, foarte aproape de casa părinţilor săi, apoi, doi ani mai tirziu, la New York, un bărbat plătea benzina cu o monedă suprimată, renusă ulterior în circulaţie. După indicaţiile date de lucrătorul de la pompa de benzină, FBI a identificat proprietarul masinii : un anume Richard Hauptmann, timplar de origine germană. În atelierul său poliţia a găsit mii de astfel de monede şi deşi acesta îşi reclama nevinovăţia, au fost descoperite aceleaşi amprente digitale ca cele de pe scară şi foarfecă. A fost apoi făcută dovada că obiectele în discuţie aparţineau lui Richard Hauptmann şi lipseau de la domiciliul acestuia. A mai fost întreprinsă şi o analiză grafologică, iar la 3 aprilie 1936 s-a dat verdictul procesului : Richard Hauptmann a sfîrsit pe scaunul electric.

Astăzi însă, Anne Hauptmann sustine că probele au fost „cumpărate" si denunţe la politie, devenind „mărturii convingătoare".

Afacerea care, de atunci a făcut să curgă multă cerneală (două cărţi si mii de articole) rămîne încă tulbure !

Avocatul Annei Hauptmann afirmă că : „procesul secolului este fără nici o îndoială cea mai mare fraudă din istoria judiciară..."

MANUELA SPĂTARU

Noua tinereţe a dirijabilelor

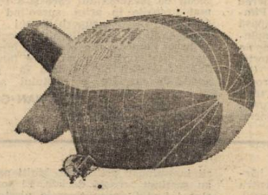

Singurul şantier din lume de carenaj al dirijabilelor — WDL —, situat în localitatea germană Mulheim, din bazinul Ruhr, a reuşit să conceapă un dirijabil capabil a transporta 16 persoane. Avînd o lungime de 60 de metri, acest dirijabil ar costa circa 10 milioane de mărci. Deşi în comparaţie cu predecesorii săi, uriaşele aparate ale începutului de secol XX, el pare o simplă jucărie, totuşi, în privinţa securităţii zborului, le este cu mult superior. Heliul nu este inflamabil, şi chiar apariţia unei găuri în învelişul exterior nu creează riscuri.

Soliditatea ţesutului sintetic folosit este atît de mare, încît este practic imposibil ca o gaură să capete proporţii. Cele 6000 de metri cubi de gaz sînt suficiente asigurării unei aterizări în siguranţă, chiar în ipoteza existenţei unor găuri relativ importante. Prezenţa mai multor camere cu aer în interiorul aparatului, ce navighează cu o viteză de 60 de kilometri la oră, pot compensa variaţiile volumului de gaz, pilotul avînd posibilitatea de a pompa sau de a aspira aer în aceste camere. Şi încă un amănunt, extrem de interesant: în lume există doar 30 de piloţi care posedă o licenţă de zbor pe dirijabil, fapt care-i face să fie extrem de „vinaţi". **(S. F.)**

Dacă sînt idei, prosperă şi negoţul

Americanul de origine italiană Dan Bilotti, proprietarul pizzeriei „Grădina lui Bilotti" care se află în localitatea Manitowic, în statul Wisconsin, a avut o foarte originală idee pentru a-şi mări producţia şi, implicit, încasările. Întrucît foarte mulţi dintre clienţii săi obişnuiţi se află la depărtări care nu le permite să vină mai des la micul său restaurant, Dan Bilotti a avut ideea să le trimită unele din produsele sale specifice (este adevărat în cantităţi moderate) cu ajutorul... unor porumbei călători lăsaţi în custodie la Bilotti. De cîte ori primeşte un telefon de la clienţii săi care posedă astfel de păsări la ei

şi doresc să guste din pizzele pe care le face, Bilotti, care cunoaşte cui aparţine fiecare porumbel că'ător, pregăteste un mic pachet şi încredinţează porumbelului respectiv şi acesta îşi ia zborul pentru ca, apoi, în cel mai scurt timp posibil să ajungă la destinaţia respectivă. Dacă ai idei prospera şi negoţul.

OMENIREA NU VA PIERI ÎN ANUL 2000. NICI MAI TÎRZIU

Unde se va găsi în spaţiu planeta noastră peste 100 milioane de ani ? Întrebarea aceasta îl mistuie de multă vreme pe matematicianul Jacques Laskar, de la Biroul longitudinilor din Paris, care, în final, a conchis că nimeni nu poate oferi răspunsul potrivit. Ani în şir, Laskar a studiat mişcările eliptice ale planetelor interne ale sistemului nostru solar. Recurgînd şi la serviciile celor mai sofisticate calculatoare, matematicianul francez înclină să creadă că atracţia planetelor implică prea mulţi factori pentru a se putea prevedea evoluţia pe termen lung. Au fost studiate şi mişcările marilor planete exterioare : Jupiter, Saturn, Uranus şi Neptun, de către cercetătorii de la Massachussetts, Institute of Technologie, care au ajuns la concluzia că mişcările acestor patru planete sînt stabile. Traiectoria celei mai îndepărtate planete — Pluton după cum se ştie — este imprevizibilă următorii 500 milioane de ani.

Alarmă în SUA — STRESUL

Stresul reprezintă pentru organismul uman un pericol mult mai mare decît se presupunea pînă în prezent. Conform unor studii recente întreprinse în SUA, şi publicate în „Journal of neuroscience", s-a ajuns la concluzia că stresul constituie o cauză decisivă în îmbătrînirea celulelor cerebrale, conducînd la pierderea memoriei şi a capacităţii mentale. În urma cercetărilor întreprinse s-a constatat că atacul împotriva neuronilor este determinat de adrenalină, un hormon produs de organism care determină acţiunile de stres. Desigur că cele mai ex. Puse la aceste rezultate sînt persoanele care duc o viaţă la limita existenţei şi mai ales acele persoane care sînt angrenate în diferite afaceri sau au probleme în legătură cu serviciile lor. „Este o descoperire, a declarat neurologul-biolog A. Kjachaturian, care contribuie foarte mult şi la înţelegerea cauzelor care provoacă boala denumită morbul lui Alzheimer şi la alte boli care se produc datorită creşterii cantităţii acestor hormoni". După opinia unui alt grup de cercetători din Kentucky, stresul este capabil să scadă puterea de apărare a organismului, acesta devenind mult mai vulnerabil la afecţiuni chiar banale ca gripa, dar şi la persoane bolnave de osteoporoză şi ate. roscleroză.

Soluţie inedită

Se pare că pentru orice problemă există şi o soluţie cît mai convenabilă, şi chiar logică. Un asemenea exemplu ni-l oferă un caz petrecut la periferia oraşului Nürnberg (Germania), unde s-a ivit o problemă care părea fără soluţie mai ales că aveai şi o latură tehnică destul de complicată. Cazul se prezenta astfel : urma să se construiască o linie de cale ferată pentru transportul unor mărfuri. Pentru traducerea în practică a planului existaţa un singur, dar serios obstacol. Traseul trenului prevedea un drum care ajungea în faţa unei... case. Existau două soluţii : ori dărimarea clădirii respective sau schimbarea parcursului printr-un ocol|ş care presupunea o cheltuială mare în plus. Ambele soluţii au fost abandonate în favoarea uneia mult mai ingenioasă : s-a decis ca în dreptul clădirii să se construiască un... tunel care străbate casa şi îşi continuă mai departe cursa. Evident, s-au luat măsurile corespunzătoare pentru ca tunelul să fie construit în aşa fel încît să se evite orice risc, iar traversarea „casei" să fie cît mai si. lenţioasă. Si astfel toată lumea a rămas mulţumită.

Un grădinar talentat

Nu numai locuitorii oraşului Yorkshire (Anglia) ci şi oaspeţi ocazionali sosiţi din alte localităţi se consideră indemnaţi să viziteze poate unicul parc din lume de acest gen care aparţine inspiratului şi talentatului grădinar Fred Suggit. Vizitatorii originalului parc pot întîlni aici fel de fel de animale (fiecare îşi are denumirea sa) realizate prin tăierea corespunzătoare a unor tufişuri. Spre exemplificare vă prezentăm iepurele Bunny, înalt de trei metri. Si pentru ca modelul să fie cît mai apropiat de original lui i s-au fixat şi trei butoni. Animalele sînt aşa de perfect reproduse, astfel că prima senzaţie a vizitatorilor este că se află pur şi simplu într-o... grădină zoologică.

10 GLOB MAGAZIN

Nr. 16 (1800) din 18 aprilie 1992

Biblioteca magazin de proză scurtă

SCURTĂ POVESTIRE CU REMBRANT

Rupsese legătura cu lumea de cîteva clipe. Cum se întîmplase ? Un accident stupid, ca-n filme. Era chimist la un institut de cercetări. La acea oră prepara o soluție, care, în caz de reușită ar fi constituit în lumea chimiei — și nu numai — o descoperire senzațională.

Dar reacția a fost însoțită de o explozie foarte puternică, asurzitoare, care a distrus laboratorul și, bineînțeles, viața personajului nostru.

Imediat ce Rembrant a fost catapultat în spate, viața s-a desprins de el ca o foaie de hîrtie dintr-un caiet prost legat.

Apoi, contrar conținutului rubricilor din presă ce-și propun o „incursiune în paranormal" sau în „starea de trecere", Rembrant „nu s-a simțit detașat de trup, de partea materială", „nu s-a simțit mai curat, nu s-a ridicat către cer", nu, vă spun sincer citindu-l : „Aveam un gust amar în gură și nu știam unde-mi sînt organele. Dar am luat o aspirină nemțească și mi-am mai revenit".

Cineva l-a spus, pocnind din degete :

— Hei tu, „come here" !

— „Sorry" ?

— Hai nu mai face pe lingvistul, vino aici, că dup-aia nu mai poți să intri și rămîi ca un greier fără ciriit.

— Fără ? Atunci vin.

— Let's go, c-avem de mers, nu glumă.

Și au pornit. Rembrant se uita în jur, nedumerit. Mergea în gol. Nici tu podea, nici tu covoare, nici tu nimic. Nu se vedea absolut nimic. Nu avea nici un punct de reper. „Mergeam stînd pe loc", glumea chimistul meu.

— Auzi, și unde mergem ? Ce crezi că eu sînt la dispoziția oricui ? Dacă mă duci undeva să-mi dai în cap ? Cum ?... Mă lași singur ? E, în cazul ăsta merg.

Pentru prima oară în „viață" lui Rembrant începu să se facă frică cu adevărat. Privea în jos. Își privea umbra incoloră, proiectată pe aerul inecăcios. Frica îi invada sufletul așa cum, nu cu mult timp în urmă dăduseră buzna irakienii în Kuweit. Senzația aceea de echilibru în neant îi declanșa în suflet o dorință nebună de a sări cu parașuta. Simțea cu fiecare globulă roșie, cu fiecare celulă haploidă, trecerea aerului prin sita corpului. Dorea să cadă. Avea nevoie să cadă. Dar nu putea. Tremura din tot corpul, împingîndu-se în jos. Cu greutate, cu o ultimă putere, întinse mîna spre buzunar, de unde scoase o a doua și ultima aspirină nemțească. Spre surpriza lui și a însoțitorului, medicamentul îl calmă, redîndu-i și buna dispoziție.

Pe drum, ghidul mai spuse :

— Fii atent. Vei intra într-o sală în care sînt două persoane. O să te descurci OK, dacă vrei."

— Mă băiete, tu ești cumva vreun Eminescu sau un geniu necunoscut.

— Pardon ?

— Hai, lasă, numai românul se naște poet.

După puțin timp ajunseră la mal, deși nu merseseră cu barca. Atunci observă că nu era singur, deși așa se simțise. Eminovici, autoritar rosti :

— Halt ! De mînă, doi cîte doi. Cu ceafa la spate. Gura închisă. Fiți laconici.

— În Laconia... Bine, tac.

Mergeau toți ca mielușeii imbecilizați, doar cravată de pionier nu aveau. În fine, ajunseră în sala de așteptare. Intrau în ordinea deceselor. Rembrant fu al treilea pe podium. Era mîndru.

— Good luck, spuse comandantul de detașament.

— Thank You, said poletily mr. Rembrant.

— You're welcome.

— „Ți-o veni și ție rîndul", și intră. Demn. Cu pași mari.

Două persoane, fără aripi de înger, nealbe, stăteau la masă, cu un dosar voluminos în față. Vorba vine în față.

— Dă și sarea. Mersi, dragă.

— A, tu. Tocmai luam masa, spuse Stăpîna, vrei ceva ? Vai, dar ce manierat este. Dacă nu dorești nimic de mîncare ia totuși loc. Femeia nemachiată spuse :

— Așadar tu ești domnul Rembrant. Pictorul ?

— Nu, dragă, ăla a venit acu'... mă rog, cu mult timp în urmă. Nu contează, spuse Stăpînul. Spune-mi numele.

— N-auzi dom'le ? Ca pictorul.

— Bine-bine. Și pictorul ăsta era la coadă cu „d" sau cu „t" ?

— Nu știu. I-auzi el zice cu „d".

— Așaaa ! Deci îți spunem pe șleau și fără emfază. Noi sîntem, după cum ne spun supușii, „cei supraputernici", care avem puterea în degetul mic de la mîna stîngă. Puterea este pentru noi un inel de alarmă pe degetul unui orb. Sîntem, of course („Engleza e la modă" gîndi Rembrant) **nemuritori**, pe înțelesul tău.

Stăpîna luă un pahar cu vin de Murfatlar ca să-și mai umezească și, în același timp, să-și contracte coardele vocale care se transformaseră în niște gheme de lînă netoarsă, din cauza vorbirii excesive.

— Îți spuneam pe șleau („Ăștia au ticuri multe și idei puține), spuse Stăpînul : „Nu vrem ceai, cafea, bomboane ci doar arme nucleare". Ca să-ți faci o viziune asupra lumii în general, trebuie să-ți spun că pe așa-zisul Pămînt, nu trăiți numai voi, așa-ziși pămînteni. În același timp își desfășoară activitatea alte 4732 d....

— Cu noi, 4733, interveni Doamna.

Fără s-o bage în seamă, distinsul continuă :

— ... e civilizații. Uite, le-avem numerotate aici. De exemplu, în locul în care ai murit tu, în același moment, în civilizația 457 o vietuitoare mînca de pe jos sau în 1392 este zonă pustie ; iată, în 4302 niște hoți sparg Cotroceniul, în...

— Co-tro-ce-ni-ul ?

VADIM GEORGE CUȘNARENCU

(Va urma)

UN DRAMATIC REFUGIU ÎN AFRICA (II)

Dar inconfortul și insecuritatea o afectau prea puțin. După cîteva zile începuse deja studiul asupra cîtorva gorile pe care le numise „grupul nr. 1". De mai multe ori și-a riscat viața, comițînd greșeli de comportament cu giganticele animale, dar după șase luni Dian Fossey era capabilă să comunice cu gorilele și în cele din urmă a fost chiar adoptată de acestea.

În această perioadă, Dian a început să scrie primele articole însoțite de fotografiile noilor săi „prieteni", pentru revista americană „National Geographic". Cu această ocazie se comunica cititorilor că **gorilele de munte** (Gorilla Beringe) ating o greutate de peste 200 de kilograme și măsoară chiar mai mult de 1,70 m. Supraviețuitoare ale unei alte lumi, gorilele reprezintă o specie pe cale de dispariție. Marea majoritate a acestor populații (în jur de 400-500 de indivizi în anii '60) trăiau în parcul național Virunga, adică între Zair și Ruanda. Braconajul, foarte dezvoltat în Africa, făcea ca cea mai mare parte a gorilelor de munte să fie adesea capturate și vîndute apoi clandestin grădinilor zoologice, sau să fie ucise de vînători. Braconierii din Virunga sînt în general pigmeii batwa, supranumiți „Twa". Dian a avut multe confruntări cu braconierii în urma cărora a trebuit să părăsească acele așezări.

Cum în acea perioadă începuse și lupta pentru independență în Congo, Dian Fossey a trecut, la 24 septembrie 1967 în teritoriul Ruandei, instalîndu-și o nouă cabană în apropierea gorilelor. Noua bază a fost denumită „Kariseke", compoziție inspirată de numele munților Karisimbi și Viseke. Îndată după stabilirea sa în aceste părți, Dian a reluat contactul cu grupurile de maimuțe mari, îmbogățindu-și notele și observațiile cercetărilor efectuate. Dian Fossey însă, nu voia să înțeleagă că paradisul său începuse să se transforme în infern, datorită „războiului" declanșat cu braconierii. Lupta sa pentru protecția gorilelor nu cunoștea nici măsura și nici implicațiile politice. Începînd cu 1968, toți cei care au cunoscut-o pe Dian Fossey au numit-o „marea prietenă a gorilelor". În timpul numeroșilor ani pe care i-a petrecut singură în junglă, „anii de foc", avînd numai compania gorilelor, Dian și-a schimbat profund personalitatea. Opoziția față de braconieri, faptul că începuse să bea studenții care o vizitau și pe care nu-i găsea niciodată la înălțimea dragostei ei pentru gorile !... iată numai cîteva exemple, care cred vid în jurul ei. Totuși Dian devenea din ce în ce mai celebră pe măsură ce comunitatea științifică internațională recunoștea importanța fundamentală a lucrărilor

Gorila, animalul impresionant prin dimensiuni colosale nu se hrănește totuși decît cu frunze, liane și plante !

sale. În jurul său se țesea o legendă misterioasă. Atît doctor Leakey cît și Robert Campbell, un fotograf de la „National Geographic Society" au fost îndrăgostiți de ea, iar în noiembrie 1971 Dian descoperea că este însărcinată și cum în Ruanda catolică nu e de conceput că o femeie albă poate întrerupe sarcina, au fost necesare multe încercări, pînă ce în cele din urmă, un medic belgian a acceptat să efectueze avortul.

Fotografului i-a succedat doctorul Peter Weiss, apoi Dian a întreținut relații amoroase cu Jean Gasper, apoi cu doctorul Glenn Hausfater, dar... în inima pădurii relațiile de cuplu nu sînt deloc ușoare ! După fiecare aventură Dian se regăsea singură, cu un gust amar. Niciodată n-a avut bucuria să fondeze o familie umană. Numai fotografiile gorilelor, pe care le adoptase ca membrii ai propriului clan, ornau pereții cabanei sale. Dintre toate gorilele preferata sa era Digit, pe care o întîlnise în 1976, pe cînd avea numai 5 ani și un deget fracturat și deformat. Dian o considera drept „logodnicul" ei. La 2 ianuarie 1978, un colaborator al său a găsit-o pe Digit omorîtă de braconieri. Începînd din ziua acea zi, Dian Fossey n-a mai fost niciodată ea însăși. Înnebunită de durere, Dian a decis să declanșeze o luptă aprigă împotriva braconierilor. Devenită „star" a luptei pentru supraviețuirea marilor maimuțe, Dian a realizat și un film cu moartea lui Digit și a întreprins turnee internaționale pentru a ține conferințe. Războiul declarat braconierilor a mers pînă la cel mai înalt nivel, acela al instanțelor guvernamentale. Datorită energiei formidabile a lui Dian Fossey, acordurile Convenției de la Washington începuseră să aibă un anume efect în Ruanda. Această „Convenție asupra comerțului internațional al speciilor de faună și floră sălbatică amenințate de dispariție", semnat în 1973, interzice într-adevăr, ca anumite specii rare să fie comercializate. Dar, pentru braconieri această convenție nu era decît o hîrtie fără valoare. Pentru ei un lucru era clar : Fossey era dușman și trebuia doborît.

La 22 decembrie 1985, Dian se pregătea pentru Crăciun. În cabana sa, situată în apropiere de cimitirul gorilelor, Dian își făcuse un brad. Principalii săi colaboratori, Kanyaragana și Wayne McGuire locuiau tot în Karisoke, dar mai departe. Cînd a intrat la Dian, în dimineața zilei de 27 decembrie, Kanyaragana a găsit-o moartă. Pe jos erau sticle sparte, mobilele erau răsturnate, dar bradul de Crăciun era intact. În apropierea patului, întinsă pe spate, cu capul spart în diagonală, zăcea Dian... Pe pereți, portretele mute ale gorilelor priveau spectacolul funebru. Pînă în prezent împrejurările morții lui Dian Fossey au rămas neelucidate... misterul domnește...

Pe ultimul drum, Dian Fossey a fost însoțită de un misionar din vecinătate, iar pe o plăcuță pusă la căpătîiul său e scris : „De acum înainte ea se va odihni printre cele cu care a trăit. Și dacă vă gîndiți că distanța de la Christ la om nu e atît de mare ca cea de la om la gorilă, atunci nu cunoașteți suficient omul. Sau gorilele. Sau pe Dumnezeu".

MANUELA SPĂTARU

SPORT UNIVERS

MANSELL CÎȘTIGĂ TOTUL. A fost și cea de-a treia etapă a Campionatului mondial de Formula 1 la automobilism, Grand Prix-ul Braziliei, Williams-Renault și piloții ei, **Mansell** și **Patrese** au alergat, la Sao Paulo, pe terenul rivalului lor, **Ayrton Senna**, campionul mondial „en titre". Așa cum se așteptau specialiștii, britanicul și-a adjudecat victoria, Mansell aflîndu-se acum pe primul loc în clasament cu un punctaj maxim, 30 puncte, trei victorii în tot atîtea Grand Prix-uri. Și cu toate acestea, cursa de la Sao Paulo se anunța fantastică, duelul rivalilor la fel, așa și datorită faptului că Ayrton Senna se prezenta cu o nouă mașină, complet electronizată, modelul MP 4/7. Senna, fără să-și facă mari iluzii a recunoscut înainte de cursă că are nevoie de o oarecare doză de șansă pentru a o pune la punct în 48 de ore și a cîștiga Marele Premiu al Braziliei. „Mici miracole sînt posibile, doar știți că Dumnezeu este brazilian", a de-

clarat el surîzător. Lăsînd însă la o parte șansa, care pînă la urmă nu i-a surîs, să vedem ce declara campionul mondial despre noua mașină pe care urma să o piloteze : „4/7 este o mașină care a rulat mult la Silverstone, dar în condiții climatice asemănătoare iernii engleze. Cum se va comporta ea în condițiile de la tropice, asta voi vedea după start". Și mai departe : „Motorul este sensibil superior celui vechi, rămîne de găsit, dacă modelul este fiabil, echilibrul dintre aerodinamică și suspensii." Senna recunoaște că sezonul din acest an va fi foarte dur, avînd în vedere unele modificări de regulament. Viteza a crescut, iar introducerea sistemelor electronice pe mașină au făcut din pilot un mic robot al cărui „feeling" nu-i va mai folosi la nimic. O ultimă declarație consemnată de ziariști, aparținînd tot lui Senna : „Dacă nu voi cîștiga la volanul acestei rachete demnă de NASA, înseamnă că am îmbătrînit". Și brazilianul se pare că, într-adevăr, a îmbătrînit un pic.

NOU RECORD MONDIAL DE NATAȚIE. Australianul Kieren Perkins a stabilit un nou record mondial la 400 m liber, la Campionatele de natație ale Australiei de la Canberra, 3'46"/47 este performanța sa. Cu 48 de sutimi de secundă mai puțin de-

cît vechiul record care-i aparținea germanului (exRDG) Uwe Dassler, din 23 septembrie 1988, la Seul. Perkins deține acum trei recorduri mondiale, celelalte două fiind în cursele de semi-fond, 800 și 1500 m.

SPECTACOL PALPITANT ÎN CUPA AMERICII. Cupa Americii este o întrecere nautică a celor mai puternice ambarcațiuni din lume. La începutul lunii aprilie întrecerile erau în toi, dar spațiul nu-mi permite să intru în amănunte. Am reținut doar cel mai palpitant fapt : la puțin timp după start, două ambarcațiuni sînt antrenate într-un accident. **Ville de Paris** și **Nippon**. La un moment dat, vasul japonez virează brusc spre stînga pentru a se plasa

în fața ambarcațiunii franceze, barîndu-i astfel calea. Marc Bouet, aflat la cîrmă nu vede imediat mișcarea bruscă. Iar cînd observă manevra nu-i rămîne decît o secundă pentru a reacționa. Virează și el la stînga, dar etrava ambarcațiunii sale lovește spatele lui Nippon, la o viteză de 9 noduri pe oră. În urma acestui incident, Ville de Paris rămîne „mutilată" cum se vede în imagine, și pierde, totodată, șansa calificării.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 20.04 — 26.04

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Oboseală, pesimism, vedeți totul în negru.
Marți: Vă confruntați cu o problemă delicată.
Miercuri: Zi norocoasă pe plan financiar.
Joi: O veste foarte favorabilă.
Vineri: Suprasolicitări intelectuale, surmenaj.
Simbătă: Tolerați o injustiție familială.
Duminică: Detașare, intimitate, meditație.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: O dezamăgire spirituală surprinzătoare.
Marți: Primiți bani.
Miercuri: Aveți de luat o decizie importantă.
Joi: Oscilații psihice îngrijorătoare.
Vineri: Excese temperamentale, irascibilitate.
Simbătă: O vizită agreabilă, refacere psihică deplină.
Duminică: Refugiu în propriul cămin, nimic deosebit.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Confruntări profesionale inevitabile.
Marți: Obsesia realizării unui vis recent.
Miercuri: Erotism frenetic, exil în amor.
Joi: Prospețime, creativitate, fantezie.
Vineri: Fragilitatea sănătății vă deprimă.
Simbătă: O criză de orgoliu profundă.
Duminică: Zi cenușie, opacă, neproductivă.

RAC (22.06—22.07)

Luni: Stare prelungită de deprimare.
Marți: Muncă îndîrjită, preocupări multiple.
Miercuri: O afacere mai veche eșuează.
Joi: Farmecul sexului opus, irezistibil.
Vineri: Elan psihic deosebit, realizări profesionale.
Simbătă: Luciditate, planuri de viitor, noi afaceri.
Duminică: Călătorie costisitoare, obligatorie.

LEU (23.07—22.08)

Luni: Un ghinion vă irită profund.
Marți: Zi norocoasă pe toate planurile.
Miercuri: O nouă relație amoroasă se stabilizează.
Joi: Inspirație, fantezie, productivitate.
Vineri: Confruntări, polemici colegiale.
Simbătă: Neașteptat succes financiar.
Duminică: Petrecere intimă, cu șampanie și amintiri.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Noi obligații profesionale, tracasări.
Marți: O indiscreție creează un conflict puternic.
Miercuri: Farmecul unei Balanțe vă domină.
Joi: Stagnare, monotonie, impas sentimental.
Vineri: O veste bună vă remontează psihic.
Simbătă: Două evenimente contradictorii.
Duminică: Sînteți iar plin de umor și fantezie.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Dispoziție sufletească deosebită.
Marți: Un succes profesional remarcabil.
Miercuri: Succes într-o nouă afacere.
Joi: Reacții agresive, excese temperamentale.
Vineri: Zi calmă, propice creației.
Simbătă: Cheltuieli neprevăzute, costisitoare.
Duminică: Împrejurări favorabile, pe plan financiar.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Toate vă merg din plin.
Marți: Instabilitate psihică accentuată.
Miercuri: Reușită profesională deosebită.
Joi: Reacția unui amic vă deprimă profund.
Vineri: Un conflict trecător cu un Taur.
Simbătă: Nesiguranță în amor, gelozie.
Duminică: Scadența unor datorii importante.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Compromis sentimental inevitabil.
Marți: O inițiativă foarte profitabilă.
Miercuri: Două vești bune, optimism debordant.
Joi: Zi obositoare suprasolicitantă.
Vineri: O problemă acută își cere o soluție promptă.
Simbătă: Fantezie, creativitate, suplețe intelectuală.
Duminică: Un cuvînt vă rănește sensibilitatea.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: O decizie cu bătaie lungă.
Marți: Succes financiar remarcabil.
Miercuri: O întîlnire neașteptată, nostalgie, amintiri.
Joi: O replică foarte caustică declanșează un conflict.
Vineri: Excese temperamentale, confuzie și iritare.
Simbătă: Refugiu în căldura căminului.
Duminică: O bucurie deosebită în familie.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Vă luați revanșa într-o polemică.
Marți: Ghinion financiar minor.
Miercuri: Zi foarte productivă, inspirație fecundă.
Joi: Cîteva motive de pesimism acut.
Vineri: Eșuează o afacere incertă.
Simbătă: O veste foarte bună vă tămăduiește moralul.
Duminică: Drumul spinos al iubirii e iar la început.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni: Începe o săptămînă foarte agitată.
Marți: Suprasolicitări intelectuale, productivitate.
Miercuri: Polemici arzătoare, încleștări de principii.
Joi: Se destramă o speranță mai veche.
Vineri: Dispoziție sufletească optimă, creativitate.
Simbătă: Călătorie foarte utilă, profitabilă.
Duminică: O întîlnire de afaceri, planuri de viitor.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate tehnică mondială

În multe laboratoare cu specific de chimie din lume se folosește binecunoscutul „bec Teclu" — un dispozitiv foarte simplu dar eficient de tip arzător în care se poate regla foarte lesne debitul de aer cu cel de gaz. Este cea mai răspîndită invenție a marelui chimist român Nicolae Teclu (1839—1916), care a funcționat ca profesor de chimie (generală și analitică) la Academia Comercială din Viena și a

fost ales membru al Academiei Române în anul 1879. Savantul Nicolae Teclu a elaborat numeroase studii teoretice — cum ar fi cele asupra hîrtiei și fibrelor lemnoase, asupra pigmenților minerali etc. —, dar și-a adus o foarte importantă contribuție la realizarea unor aparate extrem de utile pentru determinări chimice calitative și cantitative. În acest sens, putem menționa : aparat pentru detectarea prezenței gazului metan în mine (și evitarea exploziilor), aparat pentru determinarea bioxidului de carbon, pentru obținerea ozonului, pentru evaluarea intensității luminoase etc.

Transporturi

Primul mijloc de transport folosit în sprijinul serviciilor poștale din Țara Românească (înființat în anul 1837) a fost o trăsură cu coviltir de Tiletin, numită „brașoveanca" — inaugurată în 1841. Prima diligență rapidă (pentru transportul de persoane) a fost pusă în circulație în anul 1846 ; aceasta a fost numită „carul iute".

Cel mai vechi castel

Situat într-o zonă strategică din punct de vedere comercial și militar, castelul Bran este considerat ca fiind cel mai vechi din țara noastră. El datează din anul 1212. Prima atestare documentară asupra cetății Bran aparține anului 1378. Aceasta a fost feudă a Țării Românești (fiind cedată lui Mircea cel Bătrîn în anul 1395) pînă în 1425, apoi a devenit proprietatea brașovenilor, pînă-n anul 1878.

Cea mai înaltă cascadă

Cea mai înaltă cascadă din România este cascada Bîlea. Aceasta are o înălțime de 50 de metri și se află în Munții Făgăraș.

Cel mai vechi turn

Cel mai vechi turn de pe teritoriul țării noastre datează din timpul ocupației romane. Este vorba de Turnul lui Sever, din actuala localitate Drobeta-Turnu Severin, ridicat în secolul al II-lea e.n.

Rarități vegetale

Deși se amintește destul de rar despre ele, și pe teritoriul patriei noastre se întîlnesc faimoasele și enigmaticele plante carnivore. Se apreciază că o parte din cele peste 450 de varietăți de plante carnivore din lume trăiesc și în România ; putem exemplifica cu cele numite Roua cerului (Drosera rotundifolia) și otrățelul (Utricularia vulgaris).

GUINNESS BOOK

ÎN JURUL LUMII LA VOLAN

Una din marile sfidări aduse celebrei „Călătorii în jurul lumii în 80 de zile" este aventura celei mai rapide traversări a globului la volanul unei mașini. Dacă pentru unii criza petrolieră a fost un șoc violent și dureros, pentru perechea de șoferi și „navigatori" canadieni Garry Sowerby și Ken Langley combustibilul nu a reprezentat nici o opreliște în calea stabilirii recordului mondial de 74 de zile, o oră și 11 minute. Ei au parcurs o distanță mai mare decît lungimea Ecuatorului, și anume 42.780 kilometri. Temerarii expediționari au plecat din Toronto (Canada) la 6 septembrie 1980 și s-au reîntors la 19 noiembrie. Au parcurs, nu fără peripeții de toate tipurile, patru continente și, în total, 23 de țări. Garry și Ken au folosit la traversarea globului o mașină tip Volvo 245 (devenită o mașină istorică).

Dar primul înconjur al lumii la volan s-a efectuat cu un camion. Puțin mai răbdători în ceea ce privește viteza de rulare, italienii Cesare Gerolimetto și Daniele Pellegrini s-au urcat la bordul unui camion de tip FIAT (diesel, cu șase cilindri, de 122 CP). La data de 17 august 1976 au „decolat" pe autostrăzile lumii din orașul italian Vicenza și s-au reîntors după doi ani și 245 de zile, la 19 aprilie 1979. Magnificul lor camion a luat în piept 182.880 kilometri, din care mai bine de 2.400 kilometri de drumuri „trasate" de ei înșiși prin decor. Îmi permit să adaug celor două recorduri de mai sus și pe următoarele : Volvo-ul canadian și FIAT-ul sînt cele mai prăfuite mașini din lume. (din păcate nu ni se spune nimic despre numărul de cauciucuri uzate și nici despre încălcarea regulilor de circulație din diferitele țări străbătute).

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

NICOLAE ISTRATE, Deva : (n. 16.09. 1943). V-ați născut în anul Oii de Apă, un Lap Chun luna Cocoșului, ora Dragonului ; ecuația vieții este : Apă + Foc + Metal + Lemn + Foc (spirit echilibrat, lipsește numai Pămîntul pentru „perfecțiune"). Afinități : Iepure, Mistreț. Adversități : Bou, Dragon Cîine. După specia europeană sînteți Fecioară, zodie de Pămînt de gradul II, planetă dominantă Mercur. Sănătatea sensibilă în zona aparatului digestiv. Cuplu sexual optim : EA — Gemeni, Pești. Gema mistică favorabilă, jaspul. Prima respirație cosmică a avut parfumul azaleii cifra mistică optimă este 3, iar ziua săptămînii cea mai propice este miercuri. Umbra protectoare în viață v-o conferă Țeiul (mireasma bunăstării tihnite). După specia indian sînteți Rîndunică (familia e totul).

RADU MARIA, București : (n. 29.06. 1945). V-ați născut în anul Cocoșului de Lemn, luna Oii, ora Mistrețului. Ecuația vieții este : Lemn + Metal + Foc + Apă + Foc (temperament, spirit practic). Afinități : Șarpe, Bou. Adversități : Cal, Șobolan, Iepure. După specia europeană sînteți Rac, zodie de Apă de gradul I, planetă dominantă Luna (excitabilitate, schimbări bruște de comportament, faceți o pasiune din orice). Sănătatea sensibilă în zona pieptului și stomacului. Cuplu sexual optim : EL — Berbec, Scorpion. La naștere, în constelația gemelor mistice a strălucit topazul, iar parfumul primei respirații cosmice a fost al florii de bergamotă. Pitagoreicii v-au fixat cifra mistică 4, iar ziua cea mai favorabilă a săptămînii este luni. Umbra protectoare v-o oferă Mărul, purtătorul apetenței pentru dragoste adevărată, fără compromisuri sentimentale. După specia indian sînteți Mistreț.

LUCIAN LEMNARU, Dej : (n. 14.03. 1956). V-ați născut în anul Maimuței de Foc fără Lap Chun, luna Iepurelui, ora Cîinelui. Ecuația vieții este : Foc + Metal + Lemn + Metal + Foc. Afinități : Dragon, Șobolan. Adversități : Tigru, Șarpe, Mistreț. După specia europeană sînteți Pește zodie de apă de gradul III, planete dominante Jupiter și Neptun. Sănătatea sensibilă în zona gleznelor, a tălpilor. Cuplu sexual optim : EA — Rac, Scorpion. La naștere în constelația gemelor mistice a strălucit coralul, iar prima respirație cosmică a avut parfumul iasminului ; pitagoreicii v-au fixat cifra favorabilă 2, iar ziua săptămînii este joi. Umbra protectoare în viață v-o conferă Țeiul, iar după specia indian sînteți Apa (generozitate, siretenie).

LAURENȚIU COROVAN, Bistrița : (n. 13.07.1947). V-ați născut în anul Mistrețului de Foc, doi Lap Chun, luna Oii, ora Iepurelui. Ecuația vieții este : Foc + Apă + Foc + Lemn + Foc (de regulă, Focul indică o personalitate foarte bine conturată, energică, dar la care raționalul lasă loc uneori pasiunilor). Afinități : Iepure, Oaie. Adversități : Șarpe, Maimuță, Tigru. După specia europeană sînteți Rac (vezi mai sus). Umbra protectoare în viață v-o oferă Bradul (refugiu frecvent în meditația religioasă, consecvență în aplicarea moralei). După specia indian sînteți Broască Țestoasă.

În legătură cu unele întrebări din avalansa dv. de scrisori, aș dori să precizez următoarele : elementele cosmice fundamentale din filosofia calendarului chinezesc nu se suprapun fidel cu semnificația acelorași elemente din specia europeană (nici numărul nu este același). Astfel, echivalența planetară a elementelor fundamentale chinezești este următoarea : Apa—Mercur, Pămînt—Saturn, Metal—Venus, Foc—Marte, Lemn—Jupiter. Comparînd cu corespondențele din astrologia europeană, constatăm că lui Jupiter, de exemplu îi este „dată în grijă" o zodie de Foc (Săgetător) și una de Apă (Pești) ; lui Mercur îi sînt atribuite o zodie de Aer (Gemeni) și una de Pămînt (Fecioara). Voi reveni.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

● Esti primul om, draga mea **LAURA L. (Galați)**, care crede că ochii mei sînt... „goi" (?!) și că din pricina asta pot „privi" detașată faptele pe care mi le relatezi. Din fericire pentru mine — dacă e să cred ce mi-au spus cîndva destui băieți și mai îmi spune și azi, din cînd în cînd, soțul meu — s-ar zice că nu semăn deloc cu... Homer și nu am „ochii goi" ! Sinceră să fiu, nu mă așteptam ca o tîză să-mi facă un astfel de compliment dar probabil că așa mă vezi tu din depărtare. Lăsînd gluma la o parte, necazul tău ți se trage de la faptul că „vezi" mai multe decît realitatea îngăduie să fie. Toată povestea ta de iubire s-a țesut doar în jurul acelei „priviri" cu totul întîmplătoare, într-un moment tragic, răscolitor pentru oricine — o ceremonie funebră —, pe care el, copleșit de durere, a îndreptat-o spre tine... Faptul că tu preț de **cinci ani** n-ai vorbit cu el decît (tot întîmplător) doar de două ori și că sentimentul tău față de el s-a înfiripat, tot mai devastator, la amintirea acelei priviri care ți-a impresionat atît de mult sufletul tău de adolescentă, în acele clipe de demult, este de natură să-mi confirme că imaginația ta a „lucrat" mai mult decît era cazul. La drept vorbind, **ce știi tu** cu adevărat despre el ? ce fel de om este ? ce caracter are ? Spune-mi, te rog, dacă timp de cinci ani n-ai fost în stare să afli răspunsuri la aceste întrebări, răspunsuri care ți-ar fi fost un temei în iubire, dacă timp de cinci ani ai trăit cu iluzia sperantei că „te iubește" sau că „s-ar putea" să te iubească o dată și o dată (cînd, adică ?..), în vreme ce el, de fapt (așa cum, singură recunoști), el își are propria lui viață, cu prietene și prieteni din mediul lui studențesc, nu crezi că e o risipă mult prea mare **de vreme, de viață, de iubire** pentru o privire tristă dar întîmplătoare ? Doar pentru **„acea privire"** ai început să fugi de „orice încercare de a lega prietenie cu un băiat" și preferi „tot mai mult cușca rece, de gheață" în care te-ai refugiat ?! Fată dragă, surioară, nu crezi că ceri prea puțin și în același timp prea mult de la viață ?... Mă întrebi cum îți poți „răscumpăra greșeala". Simplu! **Trăind, iubind,** lăsînd umbrele chinezești de pe pereții „custii", ieșind afară, la Soare ! E primăvară, anotimpul florilor și al iubirilor **adevărate** (nu închipuite!).

LAURA

POSTA by Air Mail

DI TRAIAN LAZEA, din Arad, ne transmite, într-o corespondență mai amplă, cîteva puncte de vedere ce ni se par noi și „nonconformiste". Le voi transcrie imediat, asigurîndu-l pe corespondentul nostru că o fac cu convingerea că revista nu este a noastră, a redactorilor care o scriu și gospodăresc, ci în primul rînd ea aparține cititorilor nostri și noi trebuie să ținem seamă de dorințele lor. Dl Traian Lazea crede că o „publicație, chiar aflată la un înalt nivel cultural-științific, trebuie, din cînd în cînd, să-și schimbe modul de lucru, să schimbe parțial caracterul materialelor publicate. E o problemă care aparține redacției, singura în măsură să cunoască dorințele cititorilor ei. Că eu socot că nimeni nu citește Horoscop, Zodiac... că nimeni nu crede în întîmplările mistice exagerate, că se exagerează cu articole sexy — e doar o părere proprie. Că aș dori două careuri pe penultima pagină (foarte multă lume dezleagă rebus), că pe lîngă umor cult, delicat, adaptat cerințelor moderne ale omului cult care nu rîde, ci numai zîmbește, am dori și noi „să rîdem", să dezlegăm probleme fără pistol, să avem cînd citim publicația, o clipă de relaxare, o clipă care să ne fure din încleștarea în care sîntem cuprinși..." etc. etc.

Din cele expuse de d-stră am tras concluzia că doriți sub titlul revistei noastre o altă revistă pe care noi nu o scriem și nu o avem în vedere. Rubricile care nu vă atrag pe d-stră întrunesc un număr de zeci de mii de cititori, deci nu putem renunța la ele. Dar ne face plăcere să constatăm că și rigorile d-stră sînt parțial satisfăcute de revista Magazin. Evident nu ne propunem, vulgar vorbind să „împăcăm și capra și varza". Dar sîntem datori să ne respectăm mandatul de popularizatori ai științei, în felul acesta răspunzînd unui deziderat mai actual ca oricînd, acela de a face posibilă în masă largă de cititori cunoașterea științifică prin performantele și descoperirile actuale. De asemenea, în aceeași serie de îndatoriri, considerăm necesar să familiarizăm cititorii cu „alt tip de cunoaștere", care ține de metafizică, de fenomene pe care o jumătate de veac am fost obligați să le ascundem. Ele sînt la fel de reale — vă asigur — pe cît de reale sînt experimentele și dovezile concrete ale cercetării științifice pragmatice. Desigur, am transcris punctul d-stră de vedere nu pentru a-l anula, dimpotrivă, sperînd că acest punct de vedere poate recruta multe altele, iar toate laolaltă ne vor inspira pe noi, profesioniștii, în realizarea unei publicații care să răspundă în totul cerințelor, gustului și rigorilor cît mai multor cititori.

În privința textelor d-stră pe care ni le propuneți spre publicare, ele sînt corecte, bine scrise, dar „vechi" prin informația domestică și prin nervul cuminte al ideilor descrise. Scrisul publicistic în sens informațional fatalmente efemer, trebuie să fie un șoc sau o noutate ; după ce a dispărut șocul, trebuie să rămînem cu amintirea faptului că ni s-a comunicat un adevăr demn de reținut de memorie. Cam atît, dar cu mulțumiri pentru lunga d-stră epistolă...

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

Lucrări de sezon

Este timpul cînd mai putem înmulți plantele, folosind o parte din ele. Cea mai simplă este înmulțirea prin divizarea tufei care se aplică, în general la legumele și florile perene : revent, tarhon, leuștean, măcriș, anemone, cane, lăcrămioare, crizanteme, tufănele, dalii, bujori. Operația se poate face, fie desprinzînd o parte din tufă, care rămîne în pămînt, fie scoțînd întreaga tufă și divizînd-o în mai multe părți, care se plantează apoi separat. Hreanul, care este tot o plantă perenă, se înmulțește prin butași, lungi de 4—6 cm care introduși în sol, dau plante noi. Pentru alte plante, este indicată înmulțirea prin bulbi. Plantarea se face primăvara pentru bulbii care au fost păstrați peste iarnă în adăpost ca : ceapa (arpagic), usturoiul, gladiolele, chiparoasele (tuberoze). Ceapa (matură) se plantează tot primăvara, în scopul obținerii seminței pentru anul următor. Prazul, care face parte din aceeași familie a bulboaselor se înmulțește prin semințe și răsad. Pentru narcise, lalele și zambile, care se scot din pămînt numai la 4—5 ani, în iunie-iulie, înmulțirea se face prin replantarea bulbilor toamna, la adîncimea de 6—8 cm și la distanța de 15/10 cm pentru lalele, 15/15 cm pentru narcise și 15/5 cm pentru zambile. Înainte de a se planta, la adîncimea de 8—10 cm și la distanța de 20/15 cm, bulbii de gladiole și de chiparoase, se vor curăți de frunzele de protecție și se vor dezinfecta într-o soluție de Captan 1,5% sau Formalină 0,4%. Înmulțirea cartofilor se face prin plantarea lor primăvara (aprilie), la adîncimea de 3—6 cm și la distanța de 70/20—25 cm. Cartofii se vor planta încolțiți. Vor fi de dimensiuni reduse (30—40 mm) iar dacă sînt mari, se vor tăia în 2—4 bucăți. Și căpșunile se înmulțesc prin folosirea unor porțiuni numite stoloni. Aceștia se fasonează, scurtînd rădăcinile la 8—10 cm și lăsînd 2—3 frunze apoi se mocirlesc și se plantează astfel ca mugurele să fie deasupra solului. Distanța de plantare este de 80/20 cm sau 40/40 cm.

Folea Nicolae com. Bran-Brașov. Cînd toate încercările se dovedesc ineficiente, singura soluție este înlocuirea pomilor neproductivi cu alte soiuri care dau cele mai bune rezultate, în condițiile pedoclimatice date. Pentru combaterea cîrtițelor, se toarnă ulei uzat (auto) în galerii. Fiind vorba de un număr atît de mare, vă amintesc că cu ani în urmă, în județul Timiș, exista o industrie prosperă care prelucra pieile acestor dăunători. Poate, cine știe ?

Octavian Băloiu, Ploiești. Cultivarea în balcon a căpșunilor și a oricărui arbust fructifer, vă va da satisfacții dacă, așa cum se pare, la îngrășămintele folosite, adăugați și o doză de pasiune. Vița de vie, avînd rădăcini profunde, este mai indicat să o plantați lîngă bloc și să o conduceți apoi la balcon.

P.S. În nr. 13 din 28.3.1992, pag. 12, col. 4, rîndul 11 de sus, se va citi 1 000 în loc de 100.

IOAN URSU

PROGRAM TV

● SELECȚIUNI ●

Săptămîna 20.04 — 26.04

LUNI

Programul 1 : 12,00 Inaugurarea Expoziției Universale — EXPO '92. Transmisiune directă de la Sevilla 14,00 Actualități 14,20 Worldnet Usia 16,00 Casa și grădina 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 19,05 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Teatru TV. O, ce zile frumoase! de Samuel Beckett 22,00 Sevilla '92. Spectacol prilejuit de inaugurarea Expoziției Universale. Transmisiune directă 22,55 Actualitatea sportivă 23,15 Cronica Parlamentului

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Film artistic. Rătăcitorii (SUA, 1979) 18,30 EXPO '92 19,30 Repriza a treia 21,00 Jazz-Show 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

MARȚI

Programul 1 : 10,00 Actualități 10,30 La Sept 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferențe 14,00 Actualități 14,55 Preuniversitaria 15,30 Telești oală 16,00 Agenda muzicală 16,30 Convietuiri 17,00 Actualități 17,05 Refrene transilvane 18,00 Salut, prieteni! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Telecinemateca. Cu ochii copilăriei (Spania, 1976) 22,40 Cultura în lume 23,10 Cronica Parlamentului. Actualități 23,40 Meridianele dansului.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Marc și Sophie 18,30 EXPO '92 19,00 EURO-GOL 20,00 Muzica azi 20,30 Documentar științific 21,00 De-ale pieței în economia Capitalei 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului

MIERCURI

Programul 1 : 10,00 Actualități 10,30 Film serial. Familia Polaniecki 11,05 Worldnet Usia 12,20 Ora de muzică 13,10 Vîrsta a treia 13,40 Divertisment internațional 14,00 Actualități. Meteo 14,20 SOS Natura! 14,55 Preuniversitaria 15,30 Tele-școala 16,00 Mugurel de primăvară 17,00 Actualități 17,05 Arte vizuale 17,30 : 15, 16, 17, 18 18,00 Reflector 18,30 Studioul muzicii ușoare 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Doamnele de la malul mării 21,45 În fața națiunii 22,10 Pro musica 22,45 Universul cunoașterii 23,30 Cronica Parlamentului. Actualități 24,00 Lumea ideilor.

Programul 2 : 15,50 Actualități 16,05 Desene animate 16,30 Emisiunea în limba maghiară 18,00 Dialog cu edilii Capitalei 18,30 EXPO '92 19,00 Teatru TV. Patima Roșie de Mihail Sorbul 20,35 Worldnet Usia 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

JOI

Programul 1 : 10,00 Actualități 10,30 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Întemeieri de cultură românească 14,50 Preuniversitaria 16,00 Muzica pentru toți 16,30 Forum 17,00 Actualități 18,00 Tele-discul muzicii populare 18,20 Vîrstele peliculei 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 În fața națiunii 22,10 Reflecții rutiere 22,40 Reporter '92 23,10 Cronica Parlamentului. Actualități 23,40 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Dicționar de personaje 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Arhive folclorice 18,30 EXPO '92 19,00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21,00 Club SF 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului

VINERI

Programul 1 : 10,00 Actualități 10,30 Film artistic. Adio, arme (SUA, 1932) 11,50 Super Channel 13,00 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,40 Medicina pentru toți. Alergia (I) 15,10 Bicentenar Rossini 15,25 Preuniversitaria 16,00 Limba noastră 16,30 Muzica pentru toți 16,55 Actualități 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Pro Patria 18,45 Ecranul 19,05 Viața parlamentară 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film artistic Iisus din Nazaret (partea întîi) 23,50 Actualități.

Programul 2 : 15,55 Actualități 16,05 Desene animate 16,30 Tradiții 17,00 Campionatele internaționale de gimnastică sportivă ale României 18,30 EXPO '92 19,50 Oratoriul de Paști de Paul Constantinescu 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 Tip-top, mini-top 11,10 Descoperirea Planetei 11,30 Viața spirituală 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7×7 14,00 Actualități 14,10 Tele-Club 18,00 Itinerarii Drumul mătăsii 18,30 „Ultimele șapte cuvinte ale lui Iisus pe cruce" de Joseph Haydn 18,45 Mapamond. 19,15 Teleenciclopedia. 20,00 Actualități 20,35 Film artistic Iisus din Nazaret. Ultima parte 23,40 Actualități 23,50 Transmisiunea directă a Sfintei Slujbe a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos 0,50 Armoniile nopții 1,05 Film serial. Eu spionez 2,00 Video-discoteca internațională 2,30 Închiderea programului.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16,40 Convietuiri 17,10 Film artistic. Marele Meaulnes (Franța, 1968) 19,00 Seară de balet „Giselle" de A. Adam 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9,00 Abracadabra ! 9,30 Film serial pentru copii. Operațiunea „Mozart" 10,00 Viața satului 11,00 Lumină din lumină 13,30 Obiceiuri de Paști din Bucovina și Scheii Brașovului 14,00 Actualități 14,10 Video-Magazin 16,00 Finalele pe aparate ale Campionatelor internaționale de gimnastică sportivă ale României 17,50 Convorbiri de duminică 18,35 Studioul șlagărelor 19,05 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Duminica sportivă 20,45 Film artistic Clarence (SUA, 1990) 22,15 Ce ne-aduce iepurașul... ? Tele-spectacol umoristic-muzical 0,15 Actualități 0,30 Melodii de neuitat.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. Stan și Bran 16,40 Convietuiri 17,10 Pop-Club 17,30 Orașe și civilizații. Legendele Olimpului 18,00 Varietăți internaționale 18,30 Serată muzicală TV 21,00 Cîntecul inimii mele 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

CHIRURGIE FĂRĂ BISTURIU

■ Mai mult de 200 de tipuri de intervenţii chirurgicale sînt realizate astăzi cu „corp închis". ■ Fibrele optice şi raza laser străbat circuitele organismului. ■ De la operarea genunchiului la hernia de disc, de la operarea vezicii biliare la chirurgia creierului, chirurgia fără bisturiu este pe punctul de a revoluţiona întregul registru chirurgical.

Specialiştii domeniului îşi amintesc : în 1969 se imagina un „submarin" microscopic care, injectat într-o arteră, „naviga" traversînd reţeaua sanguină a subiectului respectiv. Misiunea sa era să atingă creierul pentru a-l trata, pentru a face că dispară un angiom profund, o anomalie a vaselor, un ghem de artere, vene şi capilare multiplicate excesiv. Pentru a respecta acest adevăr astăzi specialiştii au ajuns în ziua unor explorări comparabile cu acestea. Cu cîteva diferenţe însă. Este vorba în primul rînd de materialele din care sînt fabricate, materiale adaptate la dimensiunile căilor de trecere. Cateterele, acele tuburi pe care medicii le plimbă în arterele noastre şi în vene, au ajuns să fie cu mult mai fine decît firul de păr. În prezent, instrumentele care avansează în corp pot fi urmărite pe ecran. Pentru medicină endoscopia a reprezentat o evoluţie uimitoare. Această tehnică s-a născut în ziua cînd fibre optice suple şi subţiri au permis să se observe şi să se exploreze pe loc, prin orificiile naturale ale organismului sau prin mici incizii, zonele cele mai inaccesibile ale corpului uman. Medicii au descoperit în direct faţa ascunsă a organismului. Ei au trebuit să înţeleagă o nouă anatomie, cea a organelor văzute din interior. A fost punctul de pornire în imaginarea unei maniere diferite de tratare a unor maladii, de reperare a unor leziuni. Un instrument minuscul, adaptat acestei chirurgii endoscopice a progresat foarte repede. Au fost puse la punct sonda port-instrument care nu sînt altceva decît o optică luminioasă cu un întreg evantai de instrumente liliputane. Se introduc pe rînd în aceste tuburi minipense, freze, ghilotine electrice, lasere.

Calea chirurgiei corpului închis a fost deschisă de artroscopia genunchiului. A urmat expansiunea rapidă a acestei chirurgii noi, chirurgie fără bisturiu care menajează organele corpului, oasele, nervii, respectă estetica, vindecă mai rapid bolnavii operaţi. Cu cateterele lor specialiştii străbat acum toate vasele, se fofilează de-a lungul arterelor, ajung chiar în inimă fără să se deschidă toraxul. Sau în creier, fără trepanaţie, deci fără a decupa acea tradiţională „fereastră" în craniu. Ele parcurg de la un capăt la altul tubul digestiv. Se introduc în articulaţii. Mai mult de 200 de intervenţii chirurgicale inimaginabile cu cîţiva ani în urmă sînt posibile astăzi. Chirurgia noninvazivă şi radiologia intervenţională îşi împart acest teritoriu pentru confortul şi binele pacienţilor. În cartea sa „Actul chirurgical" prof. Jean-Paul Binet descrie aceste noi practici cu ajutorul cărora ochiul medicului nu mai este obligatoriu îndreptat asupra pacientului, ci asupra ecranului. În plus, cele mai multe dintre gesturile efectuate pe cale endoscopică sînt reproductibile ori de cîte ori este necesar, iar recurgerea la chirurgia grea rămîne posibilă în orice moment. Pentru partizanii acestei noi chirurgii fără bisturiu rezultatele sînt cel puţin egale cu cele obţinute prin metode clasice.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Prima şcoală de medicină estetică

Se pare că Italia doreşte să păşească în avangarda medicinii estetice. Numai aşa se explică că la Roma s-a deschis prima şcoală internaţională din lume pe profilul medicinei estetice. Preşedintele acestei şcoli a fost numit prof. Carlo Alberto Bartoletti, preşedintele Societăţii italiene din acest domeniu, iniţiativa aparţinînd unei fundaţii internaţionale de binefacere.

Şcoala care va îngloba un mare număr de specialişti în acest domeniu, se va strădui ca, prin mijloace moderne, să vină în sprijinul celor pe care natura i-a „înzestrat" din păcate cu diferite defecţiuni fizice.

Adevărat sau fals?

Salata se consumă la începutul mesei. Aciditatea oţetului sau a lămîii cu care se asezonează salatele, permit stimularea secreţiei de suc gastric. Astfel digestia este uşurată. În plus, cruditătile sau salatele dau foarte repede o senzaţie de saţietate, ceea ce permite reducerea cantităţilor absorbite, mîncînd cu mai puţin apetit restul preparatelor.

Semeni care ne pot alina suferinţele (IV)

NATALIA MOSCU

— Dintre numeroşii bolnavi pe care i-ai vindecat, care sînt cazurile mai semnificative ?

— Semnificative sînt toate. Un alt caz a fost un elev al lui Mario Sorin Vasilescu, care practica de vreo patru ani yoga. L-am cunoscut în anul 1983. Avea un mers deficitar de vreo patru ani. Mi-a fost prezentat în disperare. Mi-a spus că singura lui şansă ar fi să ajungă în India, unde să-l vindece un maestru. Impresionată de starea lui, i-am spus că nu are nevoie de un maestru din India, că de tot ce are nevoie, se află în el. Aceasta a fost o primă experienţă (în 1983 eu nu cunoşteam puterea subconştientului). Dar mi s-a demonstrat prin acest caz ce poate ea să rezolve. I-am spus să se uite în oglindă, să se adreseze cu cea mai mare bucurie, convingere şi dragoste, ca şi cum ar iubi pe cineva, cu cuvintele : **Sunt sănătos şi merg perfect !**

— Mi-ai vorbit de mai multe ori de puterea cuvîntului, de puterea verbului, care înseamnă creaţie, care este creaţie. În cazul pe care-l relatezi, însă, prioritar pare a fi misterul...

— Pot afirma că după două săptămîni mi s-a comunicat prin cunoştinţe, care mi-l recomandaseră, că tînărul merge perfect şi îi dispăruse boala. I-am mai spus atunci că trebuie să refuze contactul cu cei care-l consideră şi văd bolnav, şi să-i roage pe cei apropiaţi să-l vadă sănătos — pentru că gîndurile de boală îi alimentau boala.

— Am pornit, totuşi, de la potenţialul bioenergetic. Bioenergoterapia a devenit o practică de care se interesează — dar beneficiază de ea, în acelaşi timp — numeroşi bolnavi. Tu adaugi acestui potenţial o dimensiune în plus, esenţială : aceea a credinţei, a sacrului...

— Dimensiunea ca atare este un alt subiect. Referindu-mă la bolnavul despre care discutăm, prin anturaj şi starea sa el acumulase în trup acele energii negative care erau de fapt bune conducătoare de boală. Prin ceea ce-l sfătuisem să facă, eu am avut în vedere tocmai concursul potenţialului bioenergetic, însă în acest caz, indus la persoana în cauză. „Sînt sănătos, merg perfect !" nu era o simplă formulă ci a avut capacitatea de a modifica fluxul energiilor negative, pentru a le lua locul treptat acele energii de care boala şi bolnavul aveau nevoie.

— Poţi cita şi alte cazuri de boli şi bolnavi ?

— Aş mai adăuga, fără a epuiza subiectul, două cazuri de boală foarte gravă — de epilepsie. Am cunoscut o fetiţă internată la Spitalul 9, în aceeaşi cameră cu fiica mea. Fetiţa era din Galaţi, iar medicii i-au pus diagnosticul de epilepsie. Fetiţa avea în jurul capului o energie negativă ca un şarpe (în planul subtil) care-i dădea (energia neagră) crizele epileptice. Mama fetiţei era disperată. Eu am făcut o operaţie de scoatere a energiei negative. Se lucrează cu mare rapiditate. De fapt nu eu fac acest lucru, prin mine lucrează entitatea, acel **medic subtil** a vindecat-o. A doua zi fetiţa era complet vindecată, medicii nu şi-au putut explica nimic. Alt caz. Nepoata unui prieten — se întîmpla în anul 1985. Mi-a fost adusă special, fata avea 12 ani şi era bolnavă de epilepsie. Prezenta aceeaşi acumulare de energie sub forma unui inel negru. Ea avea crize mai puternice. Am intervenit în trei etape asistată bineînţeles tot de „medicul suprem subtil". S-au dat cuvinte speciale pe care mama să le repete — după ce a fost curăţată, puterea subconştientului trebuia programată pentru vindecare. Iar fetiţa a fost vindecată...

— Toate acestea îmi insuflă un optimism special. Chiar dacă starea mea poate fi subiectivă, eu reţin faptul că ai vindecat bolnavi grav. Acesta este faptul concret, el ne interesează. Te poţi referi acum la ideea de diagnostic ?

— Diagnosticul adevărat arată de fapt cauza bolii, nu boala. Iar cauza bolilor se datorează aspectului subtil energetic nociv — cum am mai spus-o de atîtea ori —, care ia diferite forme de manifestare în corpul fizic, creînd boli vindecabile sau nevindecabile, cooperînd, prin epuizarea organismului, a resurselor sale, cu microorganismele generatoare de infecţii, care pot accentua şi generaliza o boală — precum este, de pildă, SIDA. Această cumplită maladie creează mesaje la nivelul cel mai subtil de autodistrugere, pentru că aceste energii inoculate prin subtilitatea la nivel celular, distrug pur şi simplu celula. O determină de fapt să se autodistrugă prin mesajul care-l are celula ce se înmulţeşte.

— Principiul aşadar este acela al înlocuirii celulei bolnave cu celulă sănătoasă. Este un deziderat ideal al ştiinţei medicale, acestui deziderat i se dedică munca a mii şi mii de specialişti...

— Pentru că înlocuirea celulei bolnave cu altă celulă, tînără, de data aceasta îi determină mesajul de înlocuire, de substituire a ei cu însăşi autoanularea ei, care este sinuciderea celulei. Ceea ce tradus în planul subtil, ne întrebăm cine îndeamnă la sinucidere ? Este vorba de cel mai subtil negativ, sau precum spun creştinii — diavolul, iar la nivel energetic, cea mai subtilă energie, energia negativă, opacă şi lucioasă, aducătoare de moarte şi de pustiu.

ION ŢUGUI

Mutageneza medicamentoasă merită toată atenţia

Riscul mutagen, adică o creştere posibilă a mutaţiilor genetice şi deci riscul apariţiei unei boli ereditare pe care îl comportă administrarea de medicamente de proveniență chimică, este considerat ca o problemă de importanţă primordială pentru medicina preventivă, fie ea umană, veterinară sau fitosanitară. Este foarte greu, dacă nu chiar imposibil, ca testele farmacologice pentru fiecare medicament ce urmează a fi pus în vînzare pe piaţă, să fie exacte în ceea ce priveşte potenţialitatea de a produce mutageneză. Aceste teste se fac în prezent numai în mod experimental. Deci orice banal medicament de proveniență chimică poate sau nu poate produce o mutageneză. De aici şi frica oamenilor de ştiinţă de a nu altera zestrea genetică a fiecărei specii în parte. Unii factori care contribuie la o creştere considerabilă a numărului de mutaţii nefavorabile se cunosc. Astfel, persoanele dependente de un medicament (uneori ani de zile), deci cu repetabilitate în timp a dozelor medicamentoase (diabeticii, cardiacii, canceroşii etc.), au un risc crescut de mutageneză. Trebuie spus că multe mutaţii nu duc la apariţia unei afecţiuni sau malformaţii vizibile, dar ele se acumulează în patrimoniul nostru genetic, ceea ce este nefavorabil şi în final ar putea avea ca rezultat o degenerescentă a speciei umane.

S-au iniţiat numeroase metode pentru evaluarea mutagenităţii medicamentoase. În aceste metode (deloc simple) trebuie, într-adevăr, să se evalueze acţiunile unui produs prin contactul direct cu acizii nucleici, care după cum se ştie reprezintă zestrea genetică a fiecărei specii. În acelaşi timp trebuie să se ţină seama şi de acţiunea indirectă a activării sau inactivării unor enzime, de modul de transport în organism a substanţei şi de rezorbţia chimică.

De aici rezultă şi importanţa elaborării unei baterii de teste standardizate pe bacterii şi mamifere mici. În prezent, se studiază mutaţiile „punctuale" la soarece, ceea ce este extrem de costisitor, prin inducţia rezistenţei la tioguanină. Domeniul mutagenezei medicamentoase este o problemă importantă pe care medicii şi biologii au abordat-o cu deosebită seriozitate, împiedicîndu-se producerea unei catastrofe genetice. Credem că ea se va afla în continuare în atenţia medicinei preventive. Se poate spera, în ciuda problemelor de depistare pe care am încercat să le expunem în mod succint, că în viitor se va realiza un sistem de control uşor de aplicat şi demn de încredere privind mutageneza medicamentoasă.

Dr. FILEA IOAN IVANA

Pe scurt

■ **Adevărat sau nu ? Nu e bine să dormi pe partea stîngă din cauza inimii.** FALS. În ciuda a ceea ce se obişnuieşte să se spună, această poziţie, care face ca întreaga greutate a corpului să apese inima, nu îngreunează circulaţia sanguină, deci funcţionarea cordului. Cavitatea toracică în care se găseşte plasată inima este suficient de rigidă încît să poată suporta acest tip de presiune.

■ **Şapte înţepături de albină pot ucide!** NU. Exceptînd persoanele cu reacţii alergice, se estimează că doar înţepăturile mult mai numeroase pot declanşa moartea. E vorba de 300—400 de înţepături pentru un adult.

Întîmplări adevărate

Locul nașterii: autostrada

Era ora trei dimineața. Micul orășel Var, din Franța era cufundat în calm. Deodată, Line Albarracin fu trezită de contracții puternice. Tînăra femeie, în vîrstă de 30 de ani aștepta cel de-al doilea copil, care urma să se nască peste vreo zece zile. Durerile însă deveneau din ce în ce mai puternice...

Neliniștită, Line își trezește soțul, înțelegînd că momentul sosise și în cîteva minute se pregăti pentru a pleca la maternitatea Saint-Jean din Toulon.

Mai rămăseseră vreo douăzeci de kilometri de parcurs, dar contracțiile se întețeau. Fără să-și piardă sîngele rece, soțul său, Eric, de 33 de ani, viră către cabinetul unui ginecolog din apropiere, însă medicul avea locuința în altă parte și ora era prea matinală pentru a fi la postul său. Repede, Eric întoarse mașina pentru a continua drumul către Toulon, dar... era prea tîrziu: bebelușul sosise pe lume! Fără panică, Eric o înveli pe Cyrielle, fetița abia născută, într-un prosop, o șterse puțin pe ochi cu apa de care dispunea în mașină și se precipită către maternitate, o dată cu primele strigăte ale fetiței. La ora patru și jumătate ajunseră la spital, unde medicii tăiară cordonul ombilical, în timp ce mama și copilul se aflau în mașină.

După cîteva zile, atît mama cît și copilul, care cîntărea 3,2 kg, simțindu-se bine au părăsit maternitatea, revenind acasă spre fericirea tuturor.

Medicii apreciază că întîmplarea s-a derulat foarte bine pentru că părinții n-au intrat în panică și s-au priceput să facă exact ceea ce trebuia.

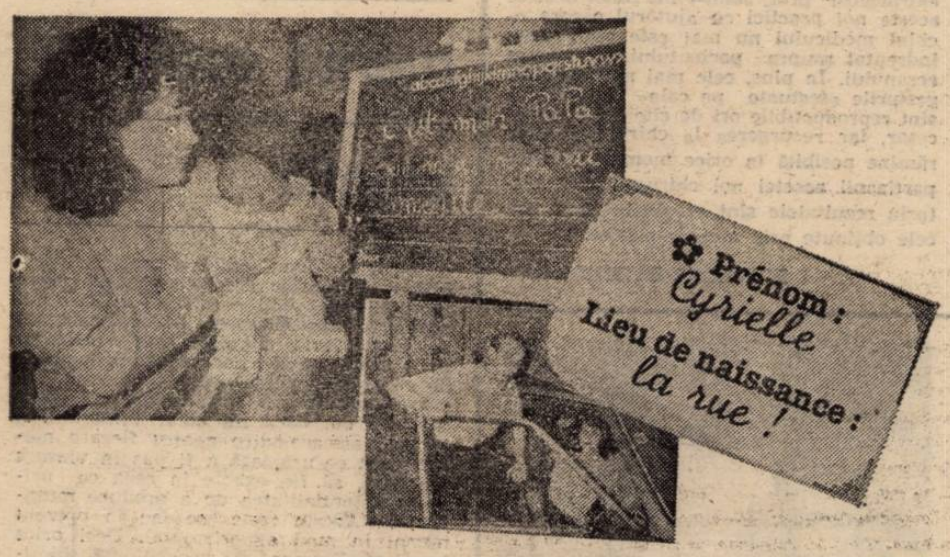

Cînd limitele cruzimii sînt depășite

Fiecare gest, chiar și cel mai banal îl solicită lui Jacques Fousse dificultăți inimaginabile. Locuința sa este situată la parterul unui imobil din Haut-du-Lièvre, Nancy, Franța și este echipată cu bare care-i permit deplasarea într-un fotoliu rulant.

Cu toate acestea, Jacques, în vîrsta de 47 de ani, nu-și pierde surîsul și acest om handicapat știe să dea adevărate lecții de curaj.

Cu 15 ani în urmă, Jacques ducea o existență normală și lucra într-o fermă. Într-o zi însă, a acuzat grave probleme de sănătate din cauza circulației. Așa s-a declanșat boala numită arterită. A fost operat de mai multe ori, dar sîngele nu mai cicula prin picioare și starea articulațiilor se agrava, astfel încît i-au fost amputate ambele picioare. Jacques își duce suferința cu demnitate, nu se plînge, deși știe că niciodată nu va mai merge și nici nu i se vor putea pune proteze. Mai mult decît atît, găsește pentru fiecare o vorbă bună!

Poate pare incredibil, dar acest om atît de crunt lovit de soartă a fost nu de mult ținta unor agresiuni repetate. Niște derbedei l-au șicanat, l-au lovit cu pietre, l-au insultat, i-au distrus cutia de scrisori și l-au persecutat cu tot felul de josnicii.

Să ataci un om handicapat e o dovadă de lașitate și o abdicare sigură de la calitatea de om.

CASA DE LICITAȚIE
Cercul Militar National bd.Kogălniceanu 2
730 564 orele 17.00-20.00
Relatii: Cercul Militar National
Luni-Vineri, orele 10.00-18.00
Expertizari-evaluari obiecte de arta, gratuit
Consultatii cu personalitati in domeniu:
miercurea si simbata, 9.00-13.00
Cercul Militar National, intrarea prin
B-dul Kogalniceanu
Expertizari la domiciliu pentru mic mobilier stil
covoare, in vederea vinzarii prin licitatie
OBIECTE DE ARTĂ

magazin publicitate

Societatea comerciala FEPER S.A. ofera noi produse pentru gospodariile agricole:
MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 oua
TOCATOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/ora
MOARA PENTRU UZ CASNIC. Capacitate: 15-25 kg/ora
Informatii la telefon: 87.67.14

O viață dedicată... necuvîntătoarelor

O caravană îi servește drept casă pentru că locuința sa a ars cu cîțiva ani în urmă. Dar pentru Maud, tragedia nu s-a redus numai la atît. În acel dezastru au pierit incendiați și patru cîini la care femeia ținea în mod deosebit. Pierderea a afectat-o atît de mult încît Maud Lacaine a găsit de cuviință să-și consacre viața protecției animalelor. În special a celor bolnave, abandonate, înfometate. Așa că a adunat în preajma ei zeci de cîini, pisici, chiar și un cal salvat de la abator. Aceasta nu a făcut-o în dorința de a se îndepărta de oameni, ci ca o continuare a vocației pe care dintotdeauna a avut-o de a se ocupa de îngrijirea celor suferinzi, fie că a fost vorba de tatăl ei, de-a lungul multor ani, de alte persoane în vîrstă sau chiar de cei din închisoare, cărora le făcea vizite. În ciuda mărinimiei pe care a arătat-o mereu altora, cînd a fost la necaz, nu s-a bucurat de prea mult sprijin. La 56 de ani, venitul său nu depășește 1 450 de franci iar prietenii săi cei mai apropiați sînt animalele. Cînd acestea sînt bolnave și ea face tot posbilul să le salveze, apelează la doi oameni cumsecade care o înțeleg și care iubesc și ei animalele fiind medici veterinari, Alain și Emile. Interesant este că Maud nu se rezumă la a culege de pe drumuri animalele chinuite. Ea încearcă să găsească și familii care să le adopte și, înainte de a le oferi caută să se asigure că „protejații" ei vor încăpea pe mîini bune. Toate aceste lucruri dau un sens vieții sale destul de chinuite.

Papagalul milionar

Trăiește ca un mic prinț într-o luxoasă vilă situată la Ewhurst Green, un mic orășel din comitatul East Sussex (Anglia). Dispune de un patrimoniu de trei milioane de lire sterline. Este celibatar, îi place să zboare și are o adevărată pasiune pentru semințe de floarea soarelui. Numele lui este Chocky, are 20 de ani și duce o viață fericită, fără probleme. Chocky nici nu se gîndește să plece din „colivia" sa luxoasă care îi oferă toate garanțiile unei vieți îmbelșugate, la adăpost de orice pericol. Chocky este un papagal african, prieten nedespărțit cu cel care-l îngrijește, Stanley Hall, un domn simpatic de 64 de ani care se ocupă cu multă dragoste de „orfanul" Chocky. Am scris orfan pentrucă Chocky și-a pierdut adevărata stăpînă. Victoria Brown, care acum cîțiva ani a decedat, nu înainte de a-l angaja pe Stanley Hall să aibă grijă de Chocky după decesul ei. Între Hall și papagal s-a legat, imediat după prima lor întîlnire, o profundă amiciție care este valabilă și astăzi. Înainte de a muri, Victoria Brown a lăsat prin testament moștenire lui Chocky suma de trei milioane de lire sterline, iar pe Hall l-a numit tutore și executor testamentar. Printre alte dorințe exprimate de Victoria Brown a figurat și aceea ca din averea rămasă, o parte din moștenire să fie acordată unor asociații pentru protecția animalelor. Chocky a făcut o adevărată demonstrație de altruism atunci cînd Hall, îndeplinind această prevedere a Victoriei Brown, a emis cîteva cecuri pe care Chocky le-a „semnat" imprimînd pe ele una din ghearele sale. Mai generos nici că se putea...

verificati-vă cunoștințele

TELEFONUL

Printre invențiile care au căpătat pe parcursul timpului o extraordinară extindere în întreaga lume se numără telefonul. Ideea posibilității unei astfel de realizări aparține francezului Charles Burseul, din 1854. În 1861 germanul Reiss inventează microfonul cu cărbune, folosit și azi în telefoane dar, cel care a realizat efectiv telefonul, brevetat în 1876 a fost americanul de origine engleză Alexander Graham Bell. Este interesant de menționat că în anul în care Bell a depus cererea sa de brevet, o cerere pentru aceeași invenție a depus-o și Reiss, în aceeași zi dar la ore diferite, primul fiind Bell, ceea ce a determinat ca să se considere că el a fost inventatorul telefonului. În fond, cele două invenții diferau între ele, în sensul că telefonul lui Bell nu folosea curent electric din exterior, pe cînd cel al lui Reiss, utiliza o alimentare electrică, din baterii.

Bell a primit diverse distincții, printre care, în 1913, medalia Hughes, din partea Societății Regale din Londra. A părăsit această lume la 2 august 1922, la Cape Breton Island, în Noua Scoție, din Canada. În memoria lui Bell, unitatea de măsură pentru intensitatea sunetelor a fost denumită „bel". Cum însă belul este foarte mare se folosește curent a zecea parte din el, adică „decibelul" notat dB. Urechile pot suporta fără probleme intensități sonore pînă la 90 dB.

Acum, cîteva întrebări, legate de telefoane :

1. Cînd s-a construit prima centrală telefonică automată din România ?

2. Cînd s-a instalat primul cablu telefonic din Oceanul Atlantic, între Anglia și SUA ?

3. Cele mai moderne cabluri telefonice subacvatice nu mai folosesc conductoare din fire metalice, ci din mănunchiuri de fibre optice, prin care nu mai circulă curent electric ci lumină. De ce și care au fost primele și ce lungime au ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Din domeniul astrofizicii

1. Cele mai mari telescoape optice din lume sînt cele de la Biurakan, din munții Caucaz, în fosta URSS, cu diametrul oglinzii de 6 m, și cel de pe muntele Palomar, din California, în SUA, cu diametrul oglinzii de 5 m.

2. În insula americană Porto-Rico, din vestul Oceanului Atlantic, se găsește radiotelescopul cu oglindă parabolică cu cel mai mare diametru, de 300 m, de pe glob. Observatorul acesta este plasat la Arecibo, deasupra unei văi dintre doi munți, la mare înălțime.

3. Cele mai importante descoperiri actuale din astrofizică sînt următoarele :
— Sursele cosmice Roentgen (în 1960) ;
— Quasarii (în 1963) ;
— Maserii cosmici moleculari (în 1963) ;
— Radiația termică remanentă, din întregul Univers (în 1965) ;
— Pulsarii (în 1967)

Ing. LIVIU MACOVEANU

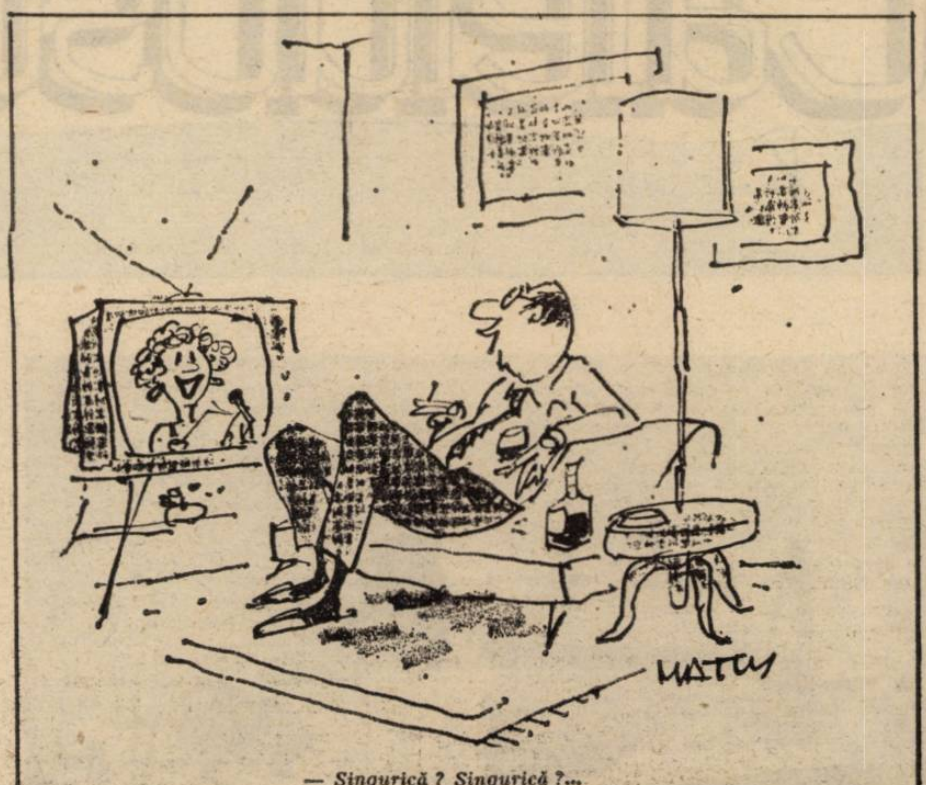

— Singurică ? Singurică ?...

CRISTALE

Sînt ciini de care nu te poți apropia din pricina stăpînilor.

Necesitățile stricte sînt rezolvate prin trudă. Luxul e produsul lenei.

Nu arareori, toți înseamnă mai puțin decît unul.

Trece pe drum femeia cu trei copii și numai două mîini...

Poate că viitorul e o amintire pe care am uitat-o demult.

Unii sînt nebuni. Dar nu-i apucă întotdeauna. Alții sînt normali. Dar nici pe ei nu-i apucă întotdeauna...

TRAIAN FURNEA

SUME TOTALE

Reconstituiți cele trei sume totale înlocuind literele prin numere. (Literele de același fel corespund cu numere egale).

(Soluția în numărul viitor)

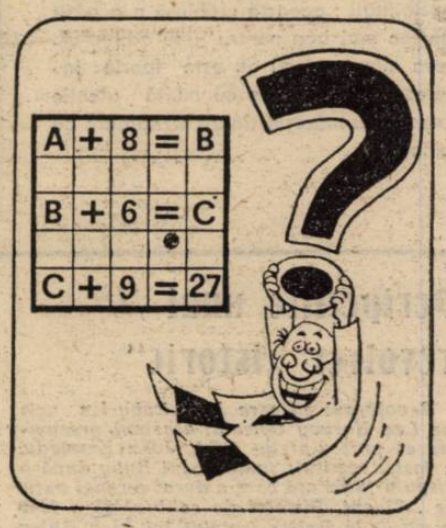

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT
UMBRE CHINEZEȘTI

„Intrușii" sînt : desenul nr. 9 și umbra nr. 12. În rest, perechile sînt : 1—16, 5—18, 3—10, 7—2, 13—6, 15—8, 17—14, 11—4, respectiv desenele și umbrele.

NOI VREM PĂMÎNT!

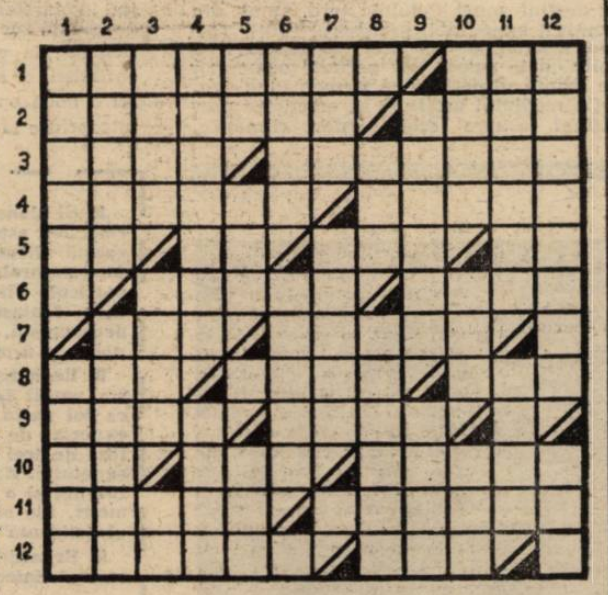

ORIZONTAL : **1) Cunoscut poet basarabean (Ion), autorul volumului „Atît de mult al pămîntului" — Actor de pantomimă 2) Îi aparține poezia „Din jurnalul unui pămîntean" (Constantin) — Semnatarul poeziilor „Pe un pămînt visător" și „Vînt de pămînt" (George) 3) Aspru (pl.) — Autorul poeziei „Punînd Pămîntul între paranteze" (Nicolae) 4) „.... forme și oameni de zăpadă", vol. al poetei Cornelia Maria Savu, de unde amintim acest „Pămînt" — Poet ieșean (Horia), care ne arată „Țărmul înțerzis" 5) Visare ! — Aurel Vlaicu — „Pămîntul...", povestire de Mihai Stoian — Ioan Slavici 6) Constanța Buzea ne oferă „Pămîntul de pe..." și „Nimeni pămîntul" — Insulă antică în Marea Egee 7) Pepene verde (pop.) — Autorul poeziilor „Pămînt" și „Veghea pămîntului" (Petru) 8) Neg (reg.) — Construcție de beton și sticlă în interiorul căreia pămîntul este cultivat atît iarna cît și vara — Publică în 1978 „Duhul pămîntului" (vol. „Numele oglinzii" ; Florea) 9) „...pămîntului", poezie din lirica poetului Marin Lupșanu (neart. pl.) — Tînăr poet (Dionisie), autorul poeziei „Lumină, pămînt și apă" 10) Pele ! — „Foc, ..., aer, pămînt", poezie din lirica lui Mircea Goga — Semnează vol. „Pămîntul oțelului" (Vasile) 11) În cuprinsul vol. „Sabia...", Zaharia Stancu include și poezia „Sub scoarța aspră a pămîntului" (neart. pl.) — „.... din pămînt", altă poezie de Nicolae Tațomir (sg.) 12) În vol. „Intersecții" publică poezia „Pămîni" (Rodica) — Liric ardelean (Aurel), autorul vol. „Unde apele vorbesc cu pămîntul".**

VERTICAL : **1) Acest poet publică în 1980 poezia „Pămînt și zale" (Ion) — „În... cînd nu doarme tot pămîntul" și „Pămîntului acesta aparțin", poezii de George Damian (neart. pl.) 2) „... pămîntului", poezie din lirica lui Darie Novăceanu (neart.) — Semnează poezia „Știam pămîntul" (Dan) 3) „Pămîntul...", poezie din creația lui Mihai Beniuc (nom.) — Poetul Ștefan Dima ne invită „...., pe pămînt" — Mihai Lungu 4) „Pămînt de..." și „Pămînt", două poezii din lirica lui Mircea Florin Șandru — Localitate în Brazilia 5) Maria Ulmu — A se arăta pe neașteptate — Hipocoristic din Olimpia 6) Localitate în Finlanda — În 1966 îi apare vol. „Întîlnirea din pămînturi" (Marin) 7) Localitate în Norvegia — Academician și cunoscut poet basarabean (Grigore), autorul poeziei „Imn globului pămîntesc" 8) Pronume posesiv — Regretat poet (Vasile) semnatarul poeziei „Pămîntul" 9) Publică în revista „Ramuri" poezia „Pămîntul suferinței" (1881—1956) — Localitate în Brazilia 10) Mamă (pop.) — „Asociație pentru muzica contemporană, din U.R.S.S. (siglă) — „Sînt o simplă lampă de sudură, / Dar din coloana mea de foc / Țin cerul și pămîntul la un loc", versuri ce aparțin acestui poet contemporan (Nicolae) 11) Autorul poeziei „Peste pămîntul încărcat de glorii" (Negoiță) — Compozitor contemporan (Sava), autorul muzicii corale „Emblemele lui 1907" 12) Liric român (Teodor), semnatarul poeziei „Greul pămîntului" — „...licornului", vol. de Nicolae Tațomir unde am întîlnit poezia „Loja pămîntului" (neart. sg.).**

DICȚIONAR : CAEA, DIE, NEC, IAPI ATTU, AIVA, ASM

CORNELIU FLORENTA
Bîrlad

O ENIGMĂ pe săptămînă

VÎNĂTOARE TRAGICĂ

Cei trei prieteni privesc înmărmuriți cadavrul lui Robert. Toți patru plecaseră împreună la vînătoare, în zona Golden Forest. Robert murise împușcat și vinovatul nu putea fi decît unul dintre ei. Primele lor declarații au fost următoarele : John — „I-am iubit ca pe un frate, era cumnatul meu !" ; Ben — „n-am tras nici un foc, se poate verifica" ; Sid — „eu am sosit ultimul la locul tragediei". Toate aceste afirmații sînt adevărate. Și totuși, comisarul aKrdin alcătuiește o ierarhie a suspecților. Cine este primul suspect ?

RĂSPUNS LA PROBLEMA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

MINCINOASELE

Dacă Virginia are 22 de ani cum pretinde, Ștefania a spus două minciuni; ea nu poate fi mai tînără decît Virginia și Virginia nu are 23 de ani. Deci Virginia minte că are 22 de ani. Se poate deduce că ea este mai mică decît Anca și că există o diferență de un an între ea și Ștefania. Diferența este în plus sau în minus ? Să presupunem că Ștefania este mai mare decît Virginia ; Virginia ar avea 23 de ani, Ștefania 24, Anca 25 iar Maria 22. În acest caz Ștefania a spus două minciuni : că este mai tînără ca Virginia și că Maria are 25 de ani. Concluzia : Ștefania are cu un an mai puțin decît Virginia și minte fie cînd spune că Virginia are 23 de ani, fie cînd afirmă că Maria are 25 de ani. Să presupunem că e adevărat că Maria are 25 de ani. N-ar mai exista nici o minciună în declarațiile Ancăi. Deci Maria nu are 25 de ani. În consecință e adevărat că Virginia are 23 de ani, deci Ștefania are 22. Dacă Maria nu are 25 de ani, ea are 24, iar Anca este cea care are 25 de ani.

FEL DE FEL

● **Regele** Henric I al Angliei (1068—1135) a decedat după o foarte gravă indigestie determinată de o pantagruelică masă la care a consumat cantități uriașe de diferite mîncăruri.

● **În orașul** german Münster a fost expusă timp de peste 400 de ani o mînă dreaptă mumificată a unui funcționar care a falsificat diverse documente. S-a urmărit astfel : să se atragă atenția asupra consecințelor la care oamenii se expun în cazul cînd vor proceda la fel...

● **Într-un castel** din localitatea Stolberg (Germania) există o bibliotecă unică în lume. Aici sînt conservate peste 20 000 de volume cuprinzînd numai discursuri pronunțate cu ocazia unor funeralii.

● **Într-o închisoare** din Oakland (SUA) deținutul Herman Taylor a fost surprins consumînd un... bec ! Radiografia a relevat că tubul său digestiv este intact, iar cercetările ulterioare au descoperit că Taylor făcea exibiții la circ, figurînd pe afiș drept „mîncător de sticlă".

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ÎN ALB ȘI NEGRU

ORIZONTAL : Albatroșilor — Pasăre — Aramă — Anina — Ilic — R — Ct — Snop — M — L — Aur — Darrieux — Lara — Suedia — D — T — Fo — S — Os — Obeliscul — Ab — Sc — Nel — Arta — Arapi — Orr — Ur — Rnps — Gravură — Escadrila — Nn.

Nr. 16 (1800) din 18 aprilie 1992

Caleidoscop

magazin

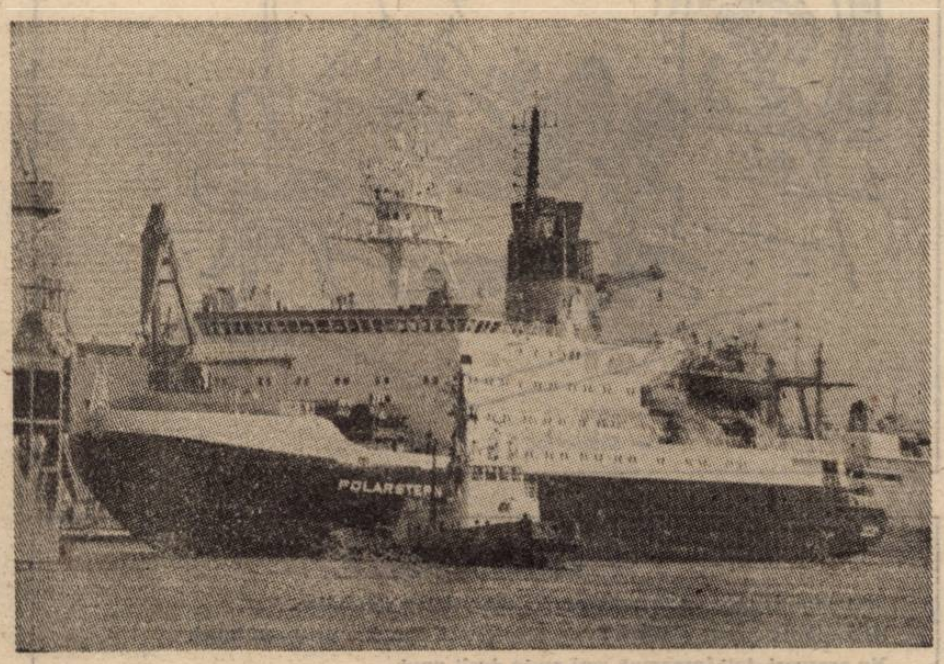

INVESTIGARE COMPLEXĂ A POLULUI NORD

Expediția arctică întreprinsă anul trecut de nava științifică germană „Steaua Polară" s-a soldat cu obținerea de noi și foarte importante cunoștințe privitoare la mediul zonei Polului Nord. Unul din membrii expediției, profesorul Jörn Thiede, a subliniat la Kiel (Germania) că noile date culese vor permite oamenilor de știință să descrie pe termen lung evoluția mediului arctic și să efectueze previziuni asupra schimbărilor climatice.

Prof. Thiede a opinat că o nouă eră glaciară nu este de așteptat în următorii 3000—5000 de ani. La expediție au fost utilizate spărgătorul de gheață reamenajat „Polarsten", precum și spărgătorul de gheață suedez „Oden". Specialiștii participanți la expediția arctică sînt foarte optimiști, ei apreciind că s-a deschis astfel o nouă epocă în cadrul investigațiilor întreprinse la Polul Nord.

DESTINAȚII DIFERITE

Lady Diana și prințul Charles au trimis mesajele lor de felicitare pentru sărbătorile trecute de sfîrșit de an, separat unul de celălalt. Facsimilele reproduse sînt o dovadă că în acest an Diana a semnat singură, spre deosebire de anul trecut cînd apăreau iscăliturile ambilor. Asta înseamnă că nu au prieteni comuni... dar n-are rost să se facă din asta o „afacere de Stat" !

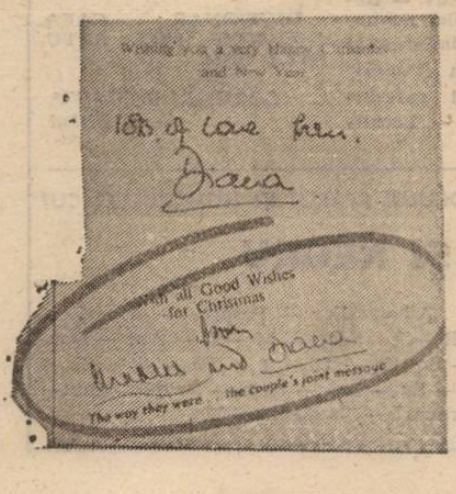

■ **Și planctonul suferă de infecții virale. Nu este nimic neobișnuit în această afirmație dacă ne gîndim că în mod natural, în apă se găsesc 10^6 — 10^9 particule virale pe milimetru, ceea ce este fantastic de mult. Nu se pune, deocamdată, problema tratării planctonului cu produse antivirale.**

■ **Rachetele „Patriot", despre care s-a vorbit în ultima vreme, în sensul ca cel puțin un exemplar ar fi fost exportat de Israel în China, au o viteză de trei ori mai mare decît viteza sunetului. Raza lor de acțiune — peste 100 km și o altitudine utilă de 18 000 metri. Ele sînt dotate cu o electronică „inteligentă".**

■ **Britanicii au fost primii în lume care au introdus tancurile în luptă. De**

TELEGRAME

forma unui romb, cu senilele care trec pe deasupra lui, ele erau prevăzute cu tunuri sau mitraliere pe fiecare parte a carcasei blindate. În primul război mondial, tancul s-a dovedit a fi echivalentul modern al acelei arme de temut din secolul al XIX-lea — cavaleria.

■ **Către sfîrșitul secolului S.U.A. vor fi în măsură, datorită sumelor importante ce se acordă în prezent pentru aeronautică (în cercetare și proiectare), să realizeze avionul aerian-cosmic „NASP". Numai în cursul anului trecut s-au alocat 277 milioane dolari acestui proiect.**

■ **Rachetele „Cruise" și versiunea lor navală „Tomahawk" sînt rachete cu caracteristici care le fac să semene mai mult cu un avion fără pilot.**

■ **Japonezii au realizat deja planurile viitoarelor orașe lunare, care vor fi și centre științifice. În cadrul societății Shimuzu, un grup tehnic format din 25 de ingineri studiază posibilitatea ca roboții, folosind materiale lunare, să poată produce, economic și rapid, un ciment pentru construirea unor module hexagonale standard.**

■ **Specialiștii de la Universitatea din Tartu (Estonia) sînt de părere că practicarea sportului ar permite creșterea rezistenței organismului la radiații ionizante.**

ZÎMBET ȘI MÎINI DE AUR

Serena Carone, în vîrstă de 33 ani, este o artistă pariziană plină de imaginație care fabrică obiecte confecționate în întregime din ambalaje comerciale. Cutiile de carton din supermagazine, platourile pentru prăjituri și dulciuri, ambalajele aparatelor casnice și alte materiale de împachetat sînt transformate de mîinile artistei fanteziste în scutere ceasuri, aparate de fotografiat etc. „Totul este funcțional dar nimic nu merge „precizează Serena Carone. Ceasornicul deșteptător, de exemplu are limbi care se rotesc cu adevărat și sună. El nu indică însă ora. Cea mai „epică" fază, după cum declară insolita artistă, este însă aprovizionarea cu materie primă : să ieși dintr-o băcănie cu 80 de cutii de pateu, 40 de cutii de cremă de ghete și alte asemenea ambalaje este totuși jenant".

Se pare însă că această ciudată formă de exprimare artistică a stîrnit interesul amatorilor de originalitate.

ÎNTÎMPLARE...

Un fotograf perspicace aflat într-un parc din Barcelona a putut surprinde un superb instantaneu pe care vi-l prezentăm alăturat. În acest caz, sînt două posibilități : această vrăbiuță n-a găsit un loc mai bun pentru a se adihni cîteva minute, sau ea este foarte interesată să observe cu multă atenție ceea ce urmărește tînăra vizitatoare cu binoclul.

Peripețiile unui revolver „istoric"

Revolverul cu care Jack Ruby l-a ucis pe Lee Harvey Oswald, asasinul prezumtiv al președintelui USA, John Kennedy, a fost... restituit familiei lui Ruby după o dispută judiciară care a durat nu mai puțin de ...23 ani. Pistolul de calibrul 38 a fost restituit la Dallas fratelui lui Jack Ruby, Earl, împreună cu alte obiecte personale ale celui care a pus capăt vieții lui Harwey. Rudele lui Ruby au dus o luptă disperată pentru a cîștiga dreptul de a moșteni aceste obiecte și în mod particular revolverul care, avînd o mare valoare istorică, va putea fi vîndut cu un preț deosebit în cadrul unei licitații publice. Se spune că cel mai fericit dintre toți cei care au cîștigat procesul se consideră executorul testamentului lui Jack Ruby, avocatul Jules Mayer, care a reușit performanța de a cîștiga disputa judiciară după 23 de ani...

Un morcov gigant

În primul moment, fermierul elvețian Aldo Giorgio din Cantonul Ticino a fost înclinat să creadă că cineva, dintre vecini, dorește să-i facă o farsă.

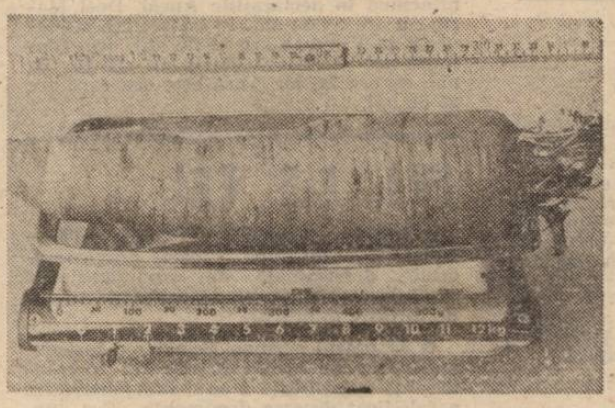

Gîndul acesta s-a născut cînd Giorgio a identificat printre răsadurile grădinii sale un morcov deosebit prin mărimea lui ieșită din comun. După ce l-a recoltat, Giorgio, l-a supus unor măsurători și a ajuns la următoarele date : morcovul cîntărea peste un kilogram și avea o lungime de 30 centimetri, date care îi dădeau „dreptul" de a figura în „Cartea recordurilor". După ce l-a fotografiat (pentru a păstra un document al autenticității recordului respectiv), uriașul morcov și-a terminat existența în mod banal : a devenit materia primă necesară unei salate.

Citiți în numărul viitor:

NOUTĂȚI DE LA HANOVRA, ADEVĂRATĂ MECCA A INFORMATICII

magazin

SERIE NOUĂ – 51

ANUL XXXV • Nr. 17 (1801) • SÎMBĂTĂ 25 APRILIE 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

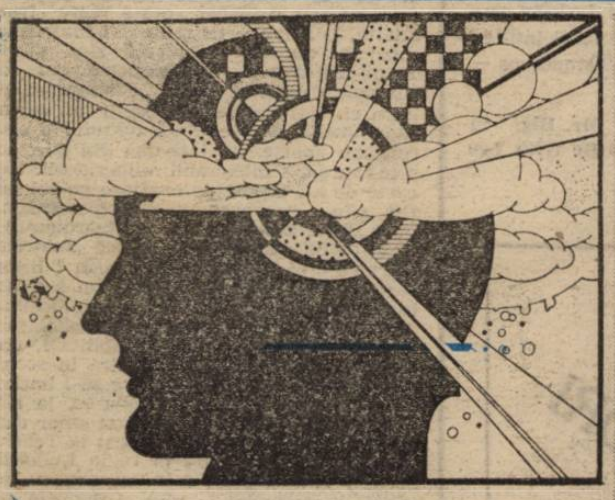

ACCIDENTUL
de Agatha Christie

O.Z.N.-urile n-au părăsit cerul Dîmboviței

HIPNOZĂ, SPIRITISM, VINDECĂRI...

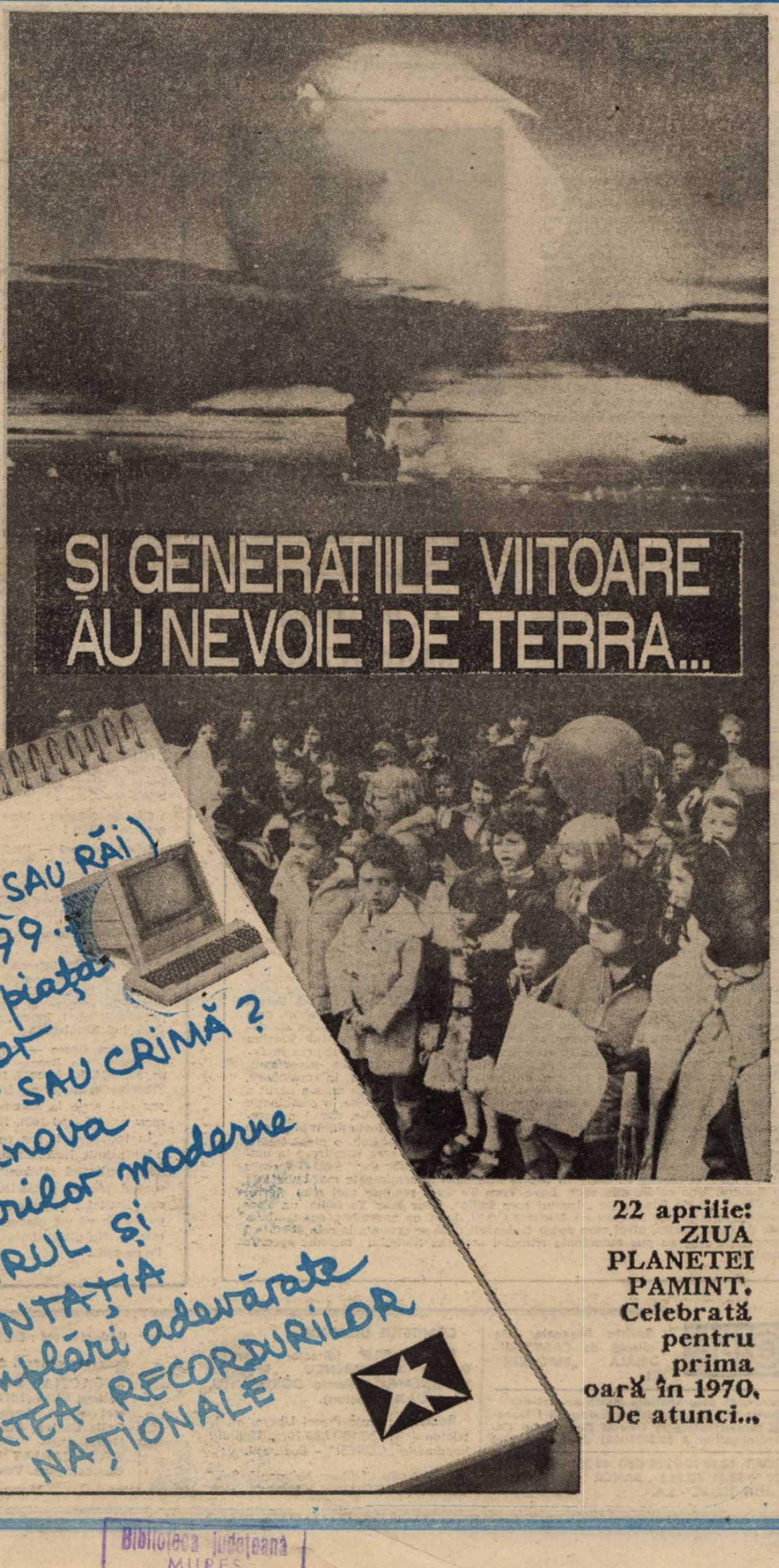

ȘI GENERAȚIILE VIITOARE AU NEVOIE DE TERRA...

22 aprilie: ZIUA PLANETEI PAMINT. Celebrată pentru prima oară în 1970. De atunci...

Biblioteca Județeană MUREȘ

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

PUBLIC ENEMY

„Religia este ca opiul, societatea modernă este o formă a sclaviei în care domnesc exploatarea și desfrîul". Citatul de mai sus nu este extras dintr-o predică ci reprezintă filozofia muzicală a uneia din cele mai bune grupe de rap americane. Public Enemy. Unii îi consideră, într-adevăr, „inamici publici" care „provăduiesc" violența și rasismul. Chiar dacă sînt urîți, amendați, cenzurați (în curînd, un articol despre cenzura din Occident) ei au ajuns în top-ten-ul celor mai bune albume de rap din Billboard cu LP-ul **Apocalypse'91** — The Enemy Strikes Back. Trebuie să vă spun că videoclipul primului lor single, **Can't Trust It** — Nu poți avea încredere în asta, a fost ciopîrțit, din el fiind scoase „idilicele" scene cu bătăi, violuri și strangulări, care nu au fost acceptate de canalele TV americane... Liderul grupului, **Chuck D.**, consideră că actuala muzică „neagră" americană este ialnică și că muzicienii de culoare sînt exploatați de marile companii discografice. Rap-ul este împărțit de Chuck, în trei categorii : prima, cea a boemului Hammer, nici nu merită să se vorbească despre ea, a doua, reprezentată de Ice Cube și NWA, are prospețime și un oarecare spirit de revoltă iar a treia, cea superioară, se luptă pentru schimbări radicale în societatea americană. Evident, Public Enemy se consideră liderii acestei ultime categorii... Pentru ei nu există decît probleme rasiale, apreciind că negrii trebuie să dărîme zidul care, încă, îi mai înconioară. Melodia care reflectă cele de mai sus este **It Takes A Nation of Millions To Stop Us**, îndreptată împotriva celor care încearcă să-i oprească la mijlocul drumului, iar **Fear Of A Black Planet** stigmatizează concepțiile paranoice ale acelor oameni care urăsc rasa neagră. Albumul... Apocalypse, apărut pe 7 noiembrie 1991, demnostrează că, în comparație cu albumul precedent, grupa a evoluat spre un rap mai dur (lui Chuck îi place foarte mult heavymetal-ul) și nu trebuie să vă mirați că trupa colaborează cu Anthrax, iar la această oră ambele formații efectuează un turneu împreună...

În încheiere vă ofer un nou extras dintr-un interviu acordat de Chuck canalului MTV : „Eu iubesc America și n-o voi părăsi niciodată. Vreau ca oamenii să înțeleagă că trebuie s-o schimbăm". Ei, Chuck, și eu iubesc America, chiar dacă nu se va schimba...

Schimbare de decor

După Sean Penn și Warren Beatty, un timp și-a făcut apariția lîngă Madonna Tony Ward, un tînăr de 25 de ani. Gazetarii americani spun că la 32 de ani ai săi, Madonna nu mai suportă alături umbra unei celebrități. Capricii, capricii !

TOP TEN „MAGAZIN"

Încep ediția de azi a topului nostru prin a ura tuturor prietenilor „Magazin"-ului „Sărbători fericite !"

10. Prince — Diamonds And Pearls. Out!

9. „Surorile lui Shakespeare", după ce au cucerit Anglia intră în topul nostru cu hitul **Stay...**

8. ...melodie care a fost detronată în topul britanic de veteranii **Def Leppard** cu **Let's Get Rock.** Come on everybody !

7. **KLF — What Time Is Love ?** Staționează

6. **Atlantic Star — Masterpiece.** Coboară un loc...

5. ...iar **Gary Moore** revine pe locul cinci cu **Cold Day In Hell** afirmînd că această piesă merită mai mult.

4. De voie, de nevoie, pustoaica **Shanice** coboară două locuri. **I Love Your Smile** rămînînd în continuare un mare succes în discoteci.

3. **Right Said Fred** s-a blocat la această poziție. **I'm Too Sexy** nefiind suficient pentru a-i aduce laurii unui Numero Uno...

2. ...cedat astăzi de **Michael Jackson** care a staționat trei săptămîni pe locul întîi cu cel de-al doilea single de pe Dangerous — **Remember The Time**

1. Un celebru necunoscut, **Mr. Big**, cu un slow de prima mînă — **To Be With You** — Să fiu cu tine.

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Close To Seven — Sandra

După cum v-am promis, iată prezentarea noului LP (al saselea) al Sandrei. Profit de ocazie pentru a vă reaminti titlurile discurilor precedente : The Long Play (1985) Mirrors (1986), Ten On One (1987, singles colection), Into A Secret Land (1988), Paintings In Yellow (1990). Revenim la albumul recent apărut, produs de, ați ghicit, Michael Cretu. Încă de la primele note ale melodiei de debut al LP-ului **Don't Be Aggresive**, mi-am dat seama că „experimentul" Enigma continuă și în acest album. Aș reproșa acestui prim single sound-ul prea încărcat, monotonia anumitor pasaje. A doua piesă, de o calitate net superioară, **Mirrored In Your Eyes**, m-a împăcat cu Sandra care mi-a oferit, în continuare, o melodie tipică pentru ea **I Need Love.** Am ajuns la piesa care mi s-a părut a fi cea mai bună din cele zece care compun acest disc, **No Taboo**, o combinație între Enigma și Sandra (veți spune că, oricum, sînt în familie, dar...) o excelentă melodie de dans. S-a făcut liniște, liniștea dinaintea furtunii, **When The Rain Doesn't Come** iar dacă nu vine ploaia, va veni, în schimb, o piesă întăritoare (dar la fel de lentă ca precedenta...) **Steady Me** cu care vom trece în umbra monotonei compoziții Shadows. Începusem să mă supăr dar **Seal It Forever** (cu un început identic cu Lady In Red...) m-a adus la sentimente mai bune față de Sandra. Una caldă, alta rece. **Love Turn To Pain** readuce acel ritm tern ! Ne despărțim de Sandra pe „drumul spre India". **Your Way To India**, un slow deosebit, interpretat în duet cu Michael Cretu. Luat pe ansamblu, acest album este de nivel mediu, nivel care putea fi depășit dacă se renunța la cele două-trei compoziții care au pus monotonia ritmului înaintea filonului melodic specific Sandrei...

Alina Radu — Cluj : nu am adresele solicitate de tine.

Eugen Spălnăcean — Rm. Vîlcea : am scris deja despre Scorpions. Nu am textul melodiei Send Me One Angel. Fii pe față deoarece pregătesc un nou material despre ei...

Cristi Savaniu — București : m-ai prins descoperit la capitolul Mylene Farmer. Să vedem ce pot face...

Ciprian Sofineți — Constanța : Modern Talking au scos șapte albume „The First Album" și „Let's Talk About Love" în 1985 (ce boom a fost pe atunci...) „Ready For Romance" și „In The Middle Of Nowhere" în 1986, „Romantic Warriors" și „In The Garden Of Venus" în 1987 iar în 1988 apărea ultimul LP, „The Best Of Modern Talking". O, tempora !

Gabriela Bunică — Islaz : sincer să fiu, n-am auzit de R. Crowell. Poate te ajută vreun prieten al rubricii noastre...

Cătălin Neacșu : bine ai venit printre topiști !

Irinel Pantazi — Ploiești : Blue System Fan Club Sandra Gehrmann, Rübezahlstrasse 3 2 900 Oldenburg, Germany, Europe. Fugen Wikstrom, P.O. Box 22036 S — 10422 Stockholm, Sverige.

Sebastian Țiplea — Tășnad : corect !

Georgiana Rădulescu — Pucioasa, dorește să corespondeze cu fani ai formației Depeche Mode. Așteaptă scrisorile voastre la adresa : str. Republicii bl. 1 Parc. ap. 20, cod 0275 jud. Dîmbovița

Tiberius Cocea — Rm. Vîlcea : Scorpions, c/o Breeze Music Hunt str. 33, 5024, Purheim 3, Deutschland. Tiberius așteaptă pe fanii Scorpions să-i scrie la adresa : str. Goranu nr. 851, cod 1024, Rm Vîlcea

În încheiere îi rog pe cei care n-au primit încă răspuns, să mai aibă „puțintică răbdare" deoarece spațiul afectat scrisorilor noastre este limitat... În funcție de timpul meu liber vă voi răspunde și la domiciliu. Nu uitați timbrul de 10 lei! Pe curînd...

PUNCTE

Ce ne facem fără Willi

De curînd a avut loc la **Teatrul de Comedie** din Capitală premiera cu spectacolul **„CE NE FACEM FĂRĂ WILLI"** de **George Astalos**, poet eseist și dramaturg român stabilit în urmă cu 20 de ani la Paris. Piesa a fost montată la Metz, Washington și acum... la București. Textul este conceput ca o parabolă a unui etern lagăr peste care trece Istoria. Două deținute („matricole" cum le numește autorul) sînt păzite de un gardian cu un comportament de automat. Totuși o relație „ciudată" există între ei, între păzitor și păziți, un fel de „umanizare" care conferă textului o profunzime aparte. Și, într-una din zile, sosește, aproape inexorabil, eliberatorii. Departe de a-i umple de exaltare pe cei păziți, știrea provoacă un adevărat seism : Ce o să ne facem fără Willi (gardianul) ? se întreabă cuprinse de panică „matricolele", ce o să ne facem fără lagăr ? Întrebări neortodoxe care au însă un sens istoric : eliberatorii au avut întotdeauna, dincolo de aura de eliberatori, încărcătura lor de violență socială, instabilitate, crimă. Și cînd un eliberator intră în scenă, primul lucru pe care îl face e să-l împuște pe gardian. Transformîndu-se, la rîndul lui, în alt gardian. Un text amar care poate nu întîmplător este jucat la Teatrul de Comedie. Montată în regia Ludmilei Szekely Anton, piesa într-un singur act capătă o strălucire în plus și datorită celor trei actori de talent, **Sada Toma, Virginia Mirea,** (matricolele) și **George Mihăiță** în rolul gardianului. Iar despre eliberatori, numai de bine.

În încheiere cîteva cuvinte despre GEORGE ASTALOȘ : născut în 1933, carieră militară pe care o abandonează în 1964, dedicîndu-se literaturii. În 1968, anul invadării Cehoslovaciei, îi se montează la Teatrul Casandra, piesa „Vin soldații". În 1971, Pierre Emmanuel de la Academia Franceză îi oferă o bursă la Paris, prilej cu care se va stabili definitiv în Franța. Din acel moment optează pentru limba franceză în care continuă să scrie. Devine criticul literar al revistelor „Degres" din Bruxelles și Nouvelle Europe din Luxemburg al cărei redactor șef este. Autor a peste două sute de studii critice publicate în Occident.

Adio Freddie Mercury... pe Wembley

Celebrul stadion din Londra a găzduit încă o dată un concert rock acum însă în memoria celui care a fost o adevărată stea a muzicii mondiale, **Freddie Mercury**, fondatorul și solistul vocal al formației Queen, cel care, nu de mult a plătit cu viața tribulațiile lui erotice, în urma contaminării cu virusul HIV al maladiei SIDA. O seamă de mari cîntăreți de rock-pop-metal au suit pe scenă interpretînd melodii cunoscute din discografia Queen. Au fost prezenți, printre alții **Elton John, George Michael, Paul Young, David Bowie, Annie Lennox și...** Liz Taylor care a ținut un mic discurs propagandistic anti-SIDA fluierat copios de cei prezenți pe stadion. Cei trei membri ai formației Queen, fără explozia și forța interpretativă a lui Freddie au părut destul de stersi, un simplu grup de acompaniament, iar invitații, cu mici excepții au dovedit că tot ceea ce părea simplu la Freddie Mercury atunci cînd cînta, devine un lucru destul de complicat în cazul lor, uneori chiar imposibil. În concluzie, un spectacol fără culoare, desi cu multe reflectoare, peste care doar a plutit umbra celui dispărut.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL — Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

NOUTĂŢI DE LA HANOVRA, ADEVĂRATĂ „MECCA“ A INFORMATICII

Viitorul informaticii se va baza pe neuro-ordinatoare — este concluzia la care au ajuns specialiştii în domeniu în ultimul timp. Ea este susţinută şi prin cele mai recente creaţii expuse în cadrul celui mai mare salon din lume de informatică, birotică şi telecomunicaţii de la Hanovra (Germania). Computerele aflate actualmente în exploatare funcţionează de o manieră extrem de centralizatoare, toate informaţiile fiind grupate în CPU (Central Processing Unit), denumite în mod curent microprocesoare sau „purici“ în jargonul ştiinţific. Ar fi mult mai convenabil să se poată dispune de mai multe unităţi de calcul relativ simple şi interconectate, decît de o singură unitate centrală, foarte complicată, aşa cum se utilizează în prezent. O grupă de neuroni (urmînd modelul celulelor nervoase) va urma să lucreze „descentralizat“.

Specialiştii în informatică speră să poată reproduce aceste structuri, numite „reţele de neuroni“, ele avînd posibilitatea de a modifica intensitatea legăturilor dintre diferitele unităţi de calcul, după necesităţi. Toate problemele care se rezolvă astăzi cu ajutorul sistemelor clasice, ar putea fi mai repede şi mai bine duse la capăt mîine, cu ajutorul reţelelor de neuroni. Din păcate, toate experimentele legate de aceste reţele au fost efectuate pînă în prezent doar prin simulări pe ordinatoare „centralizate“.

Expoziţia de la Hanovra pune în lumină tendinţa generală ce se manifestă în prezent în tehnica contemporană : aparatele tind să devină tot mai miniaturizate, mai uşor de mînuit, mai rapide, într-un cuvînt — mai performante. Se practică pe scară tot mai largă integrarea sistemelor şi a echipamentelor. Unul din sectoarele cele mai promiţătoare este cel al ordinatoarelor portative, unde aparatele de tip „laptop“ nu mai dețin capul de afiş, locul lor fiind luat de cele de tip „notebook“, deja dotate cu ecrane în culori şi cu instalaţiile necesare transmiterii datelor. Foarte atractive sînt şi ordinatoarele pe al căror monitor se poate scrie cu creionul electronic, ca şi telefoanele portative, care urmează a fi produse pe scară largă de marile firme, în scopul promovării comunicaţiei mobile. În cadrul salonului internaţional CeBIT se află expus şi primul telefon portativ prin satelit, care va fi lansat pe piaţă la mijlocul anului viitor, el putînd servi şi pe post de telecopiator. Fotografia surprinde un aspect din cadrul impresionantului salon anual al tehnicii CeBIT, de la Hanovra.

ŞERBAN FILIP

RECESIUNE PE PIAŢA COMPUTERELOR

Cel mai mare salon de birotică, informatică şi telecomunicaţii din lume — CeBIT, care şi-a deschis porţile la mijlocul lunii martie, la Hanovra (Germania) trezeşte un deosebit interes. La această manifestare participă peste 5 300 de firme din 43 de ţări, care expun cele mai noi creaţii în domeniu. Succesul salonului sporeşte de la an la an : numărul expozanţilor, al vizitatorilor şi al suprafeţelor închiriate se situează la cote tot mai ridicate.

Birotica, informatica şi telecomunicaţiile reprezintă un segment vital al viitorului tehnologic al Terrei. Din păcate pentru ştiinţă, şi aici acţionează aceleaşi implacabile legi ale economiei de piaţă, aceste sectoare fiind şi ele supuse fluctuaţiilor, datorate diverselor conjuncturi ce se manifestă la un moment dat. Ei bine, conjunctura actuală nu este prea favorabilă firmelor producătoare, în numeroase ţări dezvoltate înregistrîndu-se numeroase probleme. Astfel, în Statele Unite sînt concediaţi mii de lucrători, multe întreprinderi practică o politică economică de austeritate. Germania importă masiv din Japonia dar nu exportă pe măsură, cota destinată „Ţării Soarelui Răsare“ deţinînd o pondere nesemnificativă din totalul exporturilor. Chiar şi Japonia, ale cărei mari grupuri de firme din domeniul electronicii au asistat pînă acum de la distanţă la lupta acerbă dintre producătorii europeni şi cei americani, resimte din plin efectele propriei politici de scădere continuă, chiar în ritm accentuat, a preţurilor pe piaţă. Pentru prima dată, mari concerne nipone se găsesc într-o situaţie deloc roză, altele anunţînd deja că beneficiile au scăzut semnificativ. Cel mai relevant exemplu este oferit de liderul mondial în domeniu, gigantul american IBM, care a dominat autoritar piaţa electronicii vreme de patru decenii : actualul bilanţ este cel mai prost din 1952 încoace.

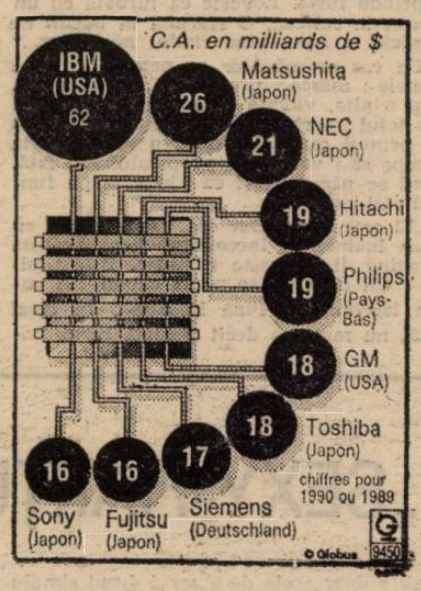

Pe scurt, tendinţa generală constă în practicarea unei politici economice de austeritate şi în frînarea sau reducerea programelor de cercetare-dezvoltare. Iată şi motivul pentru care o manifestare de amploarea şi importanţa salonului internaţional CeBIT devine mai necesară ca oricînd : este cea mai bună ocazie de stabilire a unor contacte între experţi, pentru discutarea problemelor zilei, cum ar fi proiectele pe termen scurt. Marele beneficiar al „războiului preţurilor“ purtat între firme este cumpărătorul. Pe de altă parte, scăderea preţurilor cu 20 la sută şi chiar mai mult favorizează noi dezvoltări ale echipamentului tehnic, exemplul cel mai la îndemînă fiind cel oferit de preţul micro-ordinatoarelor şi al telefoanelor, care s-a prăbuşit literalmente în ultimii cîţiva ani.

Reducerea beneficiilor marilor firme producătoare se reflectă în însăşi configuraţia salonului : datorită costurilor de închiriere ridicate, expozanţii şi-au redus, în general, suprafaţa închiriată sau şi-au subînchiriat spaţiul unor alte firme. Spre exemplu, uriaşul concern american IBM, şi-a redus cu 10 la sută suprafaţa de expunere, o măsură în premieră pentru acesta. Întrucît expoziţia este deschisă pe o perioadă de cinci luni — martie-iulie — cei 12 000 de expozanţi vor fi vizitaţi de circa 15—20 de milioane de persoane, fapt ce face această grandioasă manifestare a tehnicii contemporane să poată fi asemuită Expoziţiei mondiale. Graficul din imagine prezintă poziţiile ocupate de marile concerne producătoare de material informatic în ierarhia mondială.

ŞERBAN FILIP

„Moartea chimică“ de pe fundul Mării Baltice

Savantul rus Piotr Barbolian a tras semnalul de alarmă : pe fundul Mării Baltice se află o cantitate de 400 tone de gaze toxice care într-o zi vor pune în pericol litoralul Suediei, Danemarcei, Germaniei, Poloniei şi Lituaniei. Un prim avertisment l-a lansat descoperirea unei uriaşe... „butelii de gaz“, care se întinde pe o lungime de 400 de metri, situată la o adîncime de 85 m lîngă insula Bornholm...

Experţii apreciază că este vorba de primul caz de acest gen. Niciodată pînă acum nu s-a mai descoperit o cantitate atît de mare de gaz toxic în apele unei mări. Dezvăluirile savantului rus i-au alarmat în primul rînd pe germani şi pe danezi. Mai ales că cercetătorii Institutului pentru protecţia mediului din Hamburg, în colaborare cu organizaţia „Greenpeace“ şi ONU, au confirmat ipoteza privind gazele toxice ce s-ar afla pe fundul Mării Baltice.

Cum s-a întîmplat acest lucru ? Marea Baltică, la fel ca şi Marea Nordului, s-a transformat după cel de-al doilea război mondial într-un gigantic cimitir de arme. S-a aflat, de exemplu, că pînă în 1965, autorităţile din fostul RDG au scufundat aici cantităţi uriaşe de bombe, grenade, muniţii şi gaze toxice, toate rezultate în urma prăbuşirii Wermachtului. Recent publicatele documente secrete ale Ministerului de Interne est-german vorbesc despre scufundarea unor nave întregi cu încărcătură toxică !

Potrivit prof. K.H. Lohs, toxicolog, asemenea substanţe au mai fost găsite şi în anii '50, în apropiere de Meklenburg, iar prof. H. Kruse, din Köln, a afirmat că în apele baltice au fost găsite urme de arsenic de către danezi şi germani. Toate acestea l-au făcut pe O. Henning, secretar de stat la Ministerul de Externe german să lanseze un apel la detectarea tuturor materialelor toxice. Costurile sînt estimate la cîteva milioane de mărci, dar, afirmă el, „O acţiune comună a marinei germane şi ruse ar avea o uriaşă însemnătate simbolică şi politică“. (MD)

Ministerul Tineretului şi Sportului ROMÂNIA

Apa pe care o beau bucureştenii de altădată (III)

Ajunsesem în episodul din numărul trecut la opţiunea pentru anumite filtre în vederea îmbunătăţirii calităţii apei. Mai toate ţările din Europa erau preocupate în a doua jumătate a secolului trecut şi primele decenii ale acestui secol de descoperirea unor modalităţi de-a oferi apă curată mai ales oraşelor în continuă dezvoltare. Se pare că, uneori, nenorocirile nasc cei mai buni inventatori. Dacă despre Bucureştiul de altădată ştim prea puţine în privinţa îmbolnăvirilor din cauza consumului de apă nefiltrată, în schimb avem consemnate cazuri de epidemie de holeră mai ales în Germania. Prima epidemie de proporţii a avut loc în anul 1892, şi a îndoliat Hamburgul, care folosea apă nefiltrată direct din Elba. În schimb, oraşul Alton de lîngă Hamburg, folosea de asemenea apa din Elba, dar filtrată. Astfel specialiştii timpului au făcut comparaţia ce se impunea de altfel, iar ideile noi n-au întîrziat. Începînd cu anul 1894, cînd la Hamburg se instalează filtre de nisip, oraşul n-a mai cunoscut epidemii de holeră.

Revenind la apa Dîmboviţei, ea va fi îmbunătăţită graţie experienţei şi experimentelor germane. Acum nu mai avem de-a face cu improvizaţii, specialiştii sînt aceia care se ocupă de calitatea apei pe care o beau bucureştenii. În locul degustării sau al faptului împlinit — îmbolnăvirile grave — se apelează la laboratoare. Termenii prin care se „discută problema apei“ sînt alţii, ştiinţa îşi spune cuvîntul. Bucureştiul devine un oraş racordat prin calitatea apei de consum la oraşele europene, cunoscînd aceleaşi rigori şi răspunderi. Tradiţia fîntînilor „la domiciliu“ nu va dispărea, însă oraşul ridicîndu-se şi vertical, trebuia asigurată apa de băut noilor condiţii urbanistice. Tabloul datelor analitice privind calitatea apei are acum un limbaj nou ; dacă bucureşteanul nu va fi învăţat acest limbaj sau nu-l va interesa niciodată, în schimb specialiştii primelor decenii ale acestui secol examinează duritatea temporară a apei, duritatea totală, duritatea permanentă, substanţele organice, clorul, acidul sulfuric, oxigenul dizolvat, deficitul de oxigen, oxigenul consumat, rezistenţa electrică, bacteriile pe centimetrul cub, reziduurile, concentraţia ionilor grei de hidrogen şi multe altele...

Toate aceste date de analiză ştiinţifică asigură o calitate bună a apei de băut ; ceva mai mult, după cum ne spun specialiştii vremii „se vede că deşi apa de la Bucureşti după conţinutul în ioni de clor şi acid sulfuric ar fi clasificată ca apă foarte bună, avînd însă o duritate apreciabilă şi substanţe organice relativ puţine, temperatura variind cu aproximativ 20 grade iarna faţă de vară, se spune că e o **apă potabilă bună.**“ Ce mai rămînea de făcut ? După primul război mondial se încearcă îmbunătăţirea în continuare a apei de băut printr-o temperatură uniformă de 15—16 grade. Şi din nou revine ideea căutării de noi izvoare şi folosirea unei cantităţi reduse sau minime de apă din Dîmboviţa — aceasta reproşîndu-i-se temperatura atît de variabilă, caracteristică a apelor de suprafaţă. Iar povestea apei pe care o beau altădată bucureştenii nu se va isprăvi niciodată — în timpul vieţii lor, se înţelege, ea continuînd ca un mesaj ultimativ transmis generaţiilor următoare. Iar noi am povestit, ca nespecialist, despre apa Bucureştiului de altădată atît cît am găsit prin file îngălbenite.

ION ŢUGUI

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

M-am făcut băiat mare

BOGDAN NEACŞIU, Comişani — Dîmboviţa

incursiune în paranormal

Hipnoză, spiritism, vindecări, decorporări

Mai rar se întîmplă ca un om să întrunească singur calităţi adecvate mai multor fenomene paranormale. Dl SAMSON BEJAN, din Mediaş — Sibiu, este un practician al ocultismului, iar anii dăruiţi de destin vieţii domniei sale fac acum o mică enciclopedie a fenomenelor paranormale. Octogenarul relatează cu calmul vîrstei şi al celui ce ştie că fiecare cuvînt trebuie să fie exact, despre fapte şi fenomene remarcate ca atare, de-a lungul anilor, de numeroşi martori. Fac această menţiune pentru a asigura cititorul că dl Samson Bejan şi-a refuzat solitudinea în experienţele sale, şi a dorit tot timpul ca şi alţii să-i cunoască puterile, să-l observe „la lucru" de-aproape, să se convingă că există în om forţe ce nu se pot, încă, explica, dar nici nu se pot nega.

O succintă subliniere a interlocutorului meu ne va conduce spre înţelegerea a ceea ce urmează să relateze: „M-am ocupat numai de hipnotism, spiritism şi grafologie. Am folosit toate „indicaţiile" pentru întărirea voinţei, a nervilor, a privirii şi a modului de aplicare a „paselor" pentru realizarea hipnozei şi a trezirii din somnul hipnotic". Iar acum să urmărim experimentele unui initiat, dar nu înainte de a-l asigura pe cititor că în prealabil am făcut tot ce-mi stă în cunoştinţe şi intuiţie pentru a mă asigura de adevărul celor relatate:

„Într-o zi mă vizitează un prieten de aceeaşi vîrstă cu mine şi observînd pe perete „obiectul pentru întărirea privirii", mă întreabă ce-i asta? I-am explicat totul şi el mi-a propus să-l adorm hipnotic. În timp de un minut şi jumătate l-am adormit, toate sugestiile hipnotice le-a executat. Fiindcă el fuma mult, i-am dat sugestia hipnotică să nu mai fumeze. Sugestia mea a avut efect pozitiv, el nu a mai fumat niciodată. M-a vizitat de mai multe ori. În altă zi i-am dat sugestia post-hipnotică să adoarmă imediat cînd va auzi de la mine cuvîntul „Dormi". Această sugestie post-hipnotică şi-a arătat efectul. În multe alte cazuri asemănătoare, efectul i-a surprins pe martori prin promptitudinea experimentului reuşit. Acest prieten al meu se numea Chiril Grosu, dar noi îi ziceam Chiruşa. Lumea a observat că Chiruşa nu mai fumează şi întrebîndu-l, el a spus cum a fost dezvăţat de acest năravprin hipnoză.

Alt caz, incomparabil mai dificil, am reuşit să-l readuc la normalitate prin puterea hipnozei. Este vorba de o tată. Sora acesteia era disperată din cauza bolii de care suferea cea care îi era atît de apropiată prin naşterea din aceiaşi părinţi. Bolnava suferea de nimfomanie. Am fost rugat să intervin. Aveam deja, din relatările surorii disperate, o întreagă poveste cumplit de dezonorantă şi de tragică. Fata bolnavă începuse să racoleze bărbaţi într-un şopron, dar fără ca prin aceasta să se vindece de boală. Ceva mai mult, bărbaţii care ştiau meteahna ei, începuseră să o batjocorească într-un mod josnic şi grosolan. Mi s-a făcut milă. Sora fetei care ajunsese de rîsul lumii a venit la mine rugîndu-mă disperată să o ajut în vindecarea bolnavei. Mai întîi am sfătuit-o să-şi convingă sora să accepte să se supună încercărilor mele de a o salva. Apoi i-am spus să o aducă la mine să stabilim programul, pentru că ştiam că va fi nevoie de timp şi că trebuiau repetate sugestiile. A adus-o. Am lămurit-o pe sora ei bolnavă că dacă acceptă să o vindec de acea ruşinoasă boală, va trebui să se concentreze şi să-şi însuşească sugestiile primite — totul urmînd să se repete mai multe zile la rînd şi la aceeaşi oră. Dar abia după o săptămînă am reuşit să o adorm hipnotic. I-am dat sugestia post-hipnotică să nu mai aibă dorinţele specifice de altfel maladiei de care suferea. Ceva mai mult — aceasta era foarte necesar —, i-am sugerat să urască bărbaţii şi să nu accepte vreun bărbat care i-ar cere ceea ce ea însăşi le cerea pînă atunci. Efectul sugestiei a fost cel aşteptat. Lumea care cunoştea tristul adevăr, a fost surprinsă de vindecarea fetei. Am dat doar aceste cazuri bine cunoscute la vremea respectivă. Pentru mine, ca practician ele erau cît se poate de firesti."

Cum spuneam la început, cele de mai sus constituie doar o latură a potenţialului paranormal cu care a fost înzestrat interlocutorul meu. Cu acelaşi „mers firesc" să trecem la spiritism:

„Chiruşa, de care am pomenit mai înainte, venea la mine des. Mi-a cerut într-o zi să încercăm să chemăm spirite cunoscute. I-am dat atunci un creion şi o hîrtie şi i-am sugerat să ceară prin gînd concentrat, unui spirit (o rudă care încedase de cîţiva ani) să se manifeste. Şi, spiritul rudei s-a prezentat. L-a întrebat pe Chiruşa ce doreşte de la el (totul se întîmpla în scris). Dar, în acest caz, deşi Chiruşa i-a pus mai multe întrebări, i s-a refuzat răspunsul la unele dintre ele. Eu care urmăream aceste comunicări atunci pentru prima oară am insistat prin Chiruşa să invocăm spiritul lui Eminescu. Iar spiritul s-a prezentat şi a semnat exact aşa cum o făcea cînd era în viaţă: un scris relativ mărunt, cu litere mici şi a răspuns la diferite întrebări cu acelaşi scris mărunt. După aceea am convocat spiritul lui Constantin Stere. În acest caz lucrurile au căpătat mai multă amploare. Autorul celebrului roman „În preajma revoluţiei" i-a cerut pur şi simplu lui Chiruşa să nu ceară de la spirite să dea previziuni de viitor. Spiritul lui Stere a spus: „Viitorul îl ştie numai Dumnezeu, nu spiritele!"

(Va urma)

ION ŢUGUI

Punţi către lumea de dincolo

„Metamorfoza înjunghiaţilor"

„Viaţă, moarte şi tranziţie" — acesta este titlul celebrului seminar al lui Elisabeth Kübler-Ross. Începutul — prima zi, de fapt — i se pare mai curînd convenţional lui Patrice Van Eersel. Cam o sută de participanţi care se prezintă, cu detalii mai mult sau puţin interesante din viaţa lor şi asupra motivelor care i-au determinat să participe. Totul se desfăşoară în faţa lui Elisabeth, care se mulţumeşte să asculte. Curînd însă Van Eersel va începe să înţeleagă — avea să cunoască el însuşi „metamorfoza înjunghiaţilor". Din ce în ce mai des va simţi şi el cum povestirea celui care acceptă să-şi deschidă sufletul în faţa tuturor i se înfige în suflet ca un pumnal...

„La fiecare trei sau patru prezentări un pumnal ţîşnea dintre lacrimi şi mă străpungea. Nu era nevoie de prea multe motive — urechea mi se obişnuise cu accentele „suspinului american". Şi apoi, cuvintele mă loveau în faţă: „I won't die! I won't die!" Nu vroia să moară. Un cancer îi devora picioarele urcînd lent spre stomac. „I won't die!" Nu vroia să moară. Avea SIDA. Chipul devenea cenuşiu. „I won't die!" Urmau să moară şi toţi muşchii îi se încordau ca într-o ultimă zbatere.

Sau: „Give me back my baby!" Implorau să li se dea înapoi copilul. Îl văzuseră căzînd în apă fără a mai putea fi salvat. Sau arzînd de viu. Sau sufocîndu-se. Sau găsit pe un teren viran, mutilat atroce. Îşi văzuseră tovarăşii de arme urlînd în mijlocul flăcărilor care mistuiau un elicopter doborît. Sau pe iubiţii lor stingîndu-se cu faţa treptat desfigurată. Părinţii lor muriseră fără să-i ierte. Sau fără să fie iertaţi de ei. Fără „Good bye!" Fără o ultimă privire, o ultimă vorbă, un ultim sărut. Fără să le fi putut spune: „Te-am iubit dintotdeauna. Te-am admirat toată viaţa, fără să îndrăznesc niciodată să ţi-o spun. Nu te voi uita niciodată."

Ultima persoană s-a prezentat pe la 11 seara. Eram ca toţii extenuaţi. Dar totul se schimbase. Din mulţimea anonimă se desprinseseră figuri extraordinare.

Ritualul propriu-zis nu a început decît a doua zi. La început nu mi-am dat seama ce se întîmpla. O doamnă corpolentă, de vreo 50 de ani, s-a aşezat pe salteaua din mijlocul camerei... O americancă obişnuită, în ţinută de week-end, blugi care plesneau pe ea, bluză de nylon albă, semitransparentă... I s-a cerut să-şi scoată ochelarii. Şi a început să vorbească..."

Vocea este la început calmă şi povestea se deapănă. Este vorba de o fetiţă crescută de bunică, părinţii neputîndu-se ocupa de ea. Însă, inconştient sau nu, bunica o ţine izolată chiar şi pe timpul scurtei vizite de sfîrşit de săptămînă a părinţilor. Neîmplinirile se adună, o marchează. Nu-şi dă seama atunci. Dar acum...

„În genunchi pe saltea... ea redevine fetiţa de odinioară. Şi brusc în ea explodează ura pentru bunică... „Spune-i ce ai de spus", îi şopteşte EKR. Şi atunci o cuprinde furia. Loveşte ca turbată cu un ciocan în saltea... O sfărîmă în bucăţi pe bunică. ... Apoi vine rîndul părinţilor..."

Un caz asemănător se petrece cu altă femeie: mamă prostituată, tată beţiv. Sau o alta, violată de propriul său tată. Cu totul aparte este însă ce se întîmplă în primul caz. Căci dintr-o dată femeia începe să-i vorbească propriului său tată. Cînd se părea că şi ea ajunsese pe fundul văii lacrimilor...

„El este mort. Dar ea îl vede copil, cu mult înainte să înceapă să bea. Această imagine îi sporeşte tristeţea. Este posibil? Cît de mult se poate cobori în valea lacrimilor? Pînă la capăt. În final tatăl nu mai era decît o biată larvă îmbibată de alcool. Dar în ochi răzbătea o implorare incendiară, sfîşiată de ură — sau poate ura era a ei? Nefericita se avîntă din nou în plină furtună. Şi dintr-o dată începe să sufere pentru că a urît această larvă. Nu-şi mai poate vedea tatăl decît cu chipul copilului care era el atunci. Şi pe acest copil îl strînge acum ea la piept. Deşi e vorba doar de un puişor de pernă"...

Patrice Van Eersel este şi el copleşit de atmosfera seminarului. „Efectul de floricele" — ca boabele de porumb care după ce au fost încinse sar în toate părţile, aşa ţîşnesc emoţiile din sufletul tuturor celor care participă. Nimeni nu rezistă. Este o compasiune generală pentru tot ce se întîmplă, pentru tot ce se povesteşte, pentru toţi cei ce ştiu că vor muri, dar la fel de bine ştiu că nu au cum să-i ajute. Pentru cei doi bolnavi de SIDA, care le strigă în faţă cuvinte îngrozitoare: „Aş vrea să mor de un guturai... Dar nu va fi aşa... Şi voi însă veţi muri, cu toţii..."

Şi încep să plîngă. Pe cei care nu se pot controla, o asistentă îi duce într-o cameră destinată special celor ce plîng, şi acolo sînt supravegheaţi pînă-şi revin. Şi se liniştesc.

Toate poveştile seamănă una cu alta, emoţionează ca şi cum ar fi fost spuse pentru prima oară. Cele mai cumplite sînt însă povestirile celor care şi-au pierdut copiii... Cea mai cumplită tragedie. Dar de-abia la acest seminar realizează Van Eersel că este vorba de mult mai mult decît atît...

MIHAELA DOROBANŢU

---

moravuri XX

JAPONEZII ŞI... „SEXY-HĂRŢUIELILE"! (II)

Unii manageri situaţi în partea superioară a topului administrativ din uriaşele societăţi japoneze multinaţionale recunosc azi, ce-i drept, cam cu jumătate de gură, că în ultimul deceniu politica de promovare a personalului de conducere în cadrul filialelor din străinătate — îndeosebi cele din Europa şi America — a suferit o serie de modificări ce se dovedesc mai mult decît păgubitoare prin rezultatele nefaste ce încep a ieşi la iveală. Pînă la începutul anilor '80, societăţile japoneze aflate în plină expansiune mondială „exportau", pentru filialele nou înfiinţate, manageri recrutaţi numai din rîndurile funcţionarilor superiori din vîrful piramidei administrative a societăţilor-mamă. Aceştia erau, fără excepţie, oameni excelent pregătiţi profesional — de cele mai multe ori cu studii efectuate chiar în ţările în care erau trimişi — ce cunoşteau perfect noul mediu social şi cultural în care trebuiau să acţioneze, aşa încît era exclusă orice neconcordanţă comportamentală de natură să prejudicieze adaptarea reciprocă a subalternilor „băştinaşi" la şeful lor japonez şi invers. Între timp, societăţile japoneze şi-au continuat în forţă politica de masive investiţii în străinătate, consolidîndu-şi şi extinzîndu-şi implantările lor din Europa şi S.U.A. Însă acest veritabil „tsunami" investiţional de durată, orientat spre Vest, a condus în scurtă vreme la epuizarea contingentelor de cadre prezentabile, bine crescute aşa încît, în lipsă de personal calificat, societăţile-mamă au fost silite să trimită ce mai găsesc pe... fundul sacului, adică personal din eşaloanele inferioare de decizie, chiar şi şefi ai unor insignifiante servicii şi departamente. Departe de casă, lăsaţi de capul lor, într-un mediu social şi cultural străin, uneori chiar de neînţeles pentru ei, fără experienţă managerială şi pregătire culturală corespunzătoare noului statut ierarhic, aceşti mărunţi funcţionari şi-au pierdut capul cînd s-au văzut investiţi cu nemăsuratele puteri aproape discreţionare oferite de calitatea de a fi reprezentanţi ai unor giganţi mondiali. Şi-au pierdut capul pînă la confundarea birourilor firmei cu haremurile! Glume deşucheate, mîini prea îndrăzneţe, avansuri spuse pe sleau şi... se dezmeticesc abia cînd judecătorii americani pronunţă flegmatici în şedinţă publică sentinţele care le scot din buzunare sume însemnate pe care trebuie să le plătească drept daune-interese...

Este de notorietate faptul că azi jumătate din populaţia activă a Japoniei o formează femeile. Însă imensa majoritate a personalului feminin din absolut toate societăţile japoneze nu face nimic altceva decît să se ocupe de protocol sau să presteze mărunte activităţi de secretariat şi birotică (**office ladies**). Datorită unor tradiţii care se pierd în istoria veche a Japoniei, potrivit cărora rolul femeii e doar acela de a servi drept simplu amuzament pentru bărbaţi, nici azi japonezii nu ştiu, nu pot înţelege ce înseamnă să tratezi o femeie de pe poziţii de deplină egalitate, aşa încît lumea muncii în Japonia se dovedeşte a fi puternic discriminatorie faţă de femei. „Războinici ai întreprinderilor", aceşti **salarymen** au încă mentalităţile samurailor, brutalitatea comportamentală, jovialitatea şi umorul gros demne de pestriţele legiuni ale Imperiului Roman sau de bătrînii satrapi libidinoşi ai antichităţii persane: Este doar o „simplă nepotrivire" de meridiane şi de... vîrste culturale!

Relativ recent, baroul din Tokyo a inaugurat un serviciu de asistenţă juridică gratuită pentru apărarea personalului feminin din întreprinderile japoneze împotriva practicilor de „hărţuială sexuală". Şantaj sexual la angajare, condiţionarea promovării de acceptarea unor avansuri amoroase, ameninţarea cu concedierea în cazul refuzului de a „îmbunătăţi relaţiile şi climatul de muncă" cu şefii, nesfîrşitele umilinţe pe care sînt nevoite femeile să le îndure pentru că sînt... femei, iată tot atîtea reminiscenţe ale **culturii gheişei**, specifică unui ev mediu japonez, care acum, sub presiunea formidabilă a civilizaţiei secolului XXI, tot mai prezent în Japonia, va trebui să dispară. Fiindcă **toate** domeniile de vîrf ale civilizaţiei tehnologice japoneze, **toate** vin să propună o restructurare masivă a valorilor, cu accente pe „dictatura" competenţei şi „democraţia" moralei; şi nicidecum pe „determinarea prin sex" a destinelor! Într-adevăr, şi Japonia e în plină schimbare! Atîta doar că japonezii au mari dificultăţi în a înţelege sensul acestei schimbări, iar guvernul Japoniei pare să aibă unele şi mai mari! De exemplu, baroul din Tokyo a înaintat o propunere legislativă prin care se defineau „hărţuielile sexuale" — noţiune importată recent din S.U.A.! Rezultatul iniţiativei legislative? Proiectul respins fără drept de apel!

Ceea ce nu anulează delictul... Pornind de aici, ne-au venit în minte cîteva texte ale unor „oferte de serviciu" din presa noastră postrevoluţionară, de genul „Angajăm tînără prezentabilă, fără prejudecăţi şi obligaţii, pentru activităţi de protocol"... Bravii noştri patroni şi manageri, cît de repede şi-au însuşit ei, săracii, „moderna" cultură a gheişelor din feudalismul japonez! În orice caz, infracţiunea de „hărţuieli sexuale" începe să se impună, depăşind graniţele justiţiei americane. Recent, s-au desfăşurat şi în Franţa primele procese care au judecat astfel de pricini. Aşa încît — atenţie, manageri!

DANIEL VERBINA

starea de VEGHE

Cei 7 ani buni (sau răi) dinainte de 1999

Pe scurt (orice frază introductivă ar anula stupoarea !), cumplitul Paul Tuvier, „călăul din Lyon" — în pofida unor învederate culpabilităţi morale, imprescriptibile din unghiul criminologiei moderne după cum demonstrează Vasile V. Stanciu — a fost găsit **«nevinovat»**, din punct de vedere juridic. În aprilie 1992 ! În „Oraşul-lumină", al cărui statut de ocupaţie în timpul ultimului război mondial, Paul Tuvier îl salutase ca pe o eliberare, colaboraţionismul său cu sistemul nazist fiind un act de convingere, un ideal şi o opţiune care anticipase capitularea Franţei...

Desigur, procuratura statului francez, cît şi urmaşii celor exterminaţi din ordinul sau cu concursul nemijlocit al nevinovatului-azi Paul Tuvier au declarat recurs, scandalul este monstru, dar extremiştii de absolut pretutindeni, pe drept temei, jubilează, în timp ce acelaşi Paul Tuvier devine spectaculos, la 77 de ani, port-drapelul cohortelor de implicaţi (de incriminabili) în variatele acte de distrucţie umană, din Vest ca şi din Est, «nevinovaţi juridic» (pentru că ar fi aplicat legile existente atunci), dar vinovaţi moral, în măsura în care au încălcat Legea fundamentală. Care nu mai contează, probabil...

Dacă îl veţi condamna, în numele unor alte convingeri, pe care astăzi le consideraţi absolute — au spus apărătorii săi, parafrazîndu-i puţin — veţi repeta delictul de care-l acuzaţi : acela de a fi acţionat în numele convingerilor sale de atunci, pe care Paul Tuvier ca şi dvs-azi, le absolutizase. Intoleranţei sale şi fanatismului său «meritorii» cîndva, le veţi răspunde cu altă intoleranţă.

Şi-atunci ? Să subscriem la crimă ?

Dumnezeule, Doamne ! Dacă-l vom găsi nevinovat pînă şi pe Paul Tuvier, mai există oare vreo crimă şi-un criminal care să nu pretindă disculparea juridică, în pofida culpabilităţii morale ?

■

N-am fi scris despre Paul Tuvier şi despre «genocidul nesancţionabil» juridic — cum îl definise încă în anii '80 regretatul criminolog de care am amintit anterior, V.V. Stanciu — dacă n-am fi aflat că peste numai cîteva săptămîni, la jumătatea lui mai, Bucureştiul va fi gazda unui **colocviu internaţional dedicat acestui novator de substanţă al criminologiei moderne.** Iar colocviul, orice colocviu, prin definiţie — prin însăşi raţiunea sa de a confrunta opinii — se opune climatului şi tendinţelor de absolutizare care preced intoleranţele toate, sfîrşind în fanatism. Şi iată cîteva din trăsăturile specifice, după V.V. Stanciu, ale genocidului practicat în acest sfîrşit de mileniu şi ale climatului spiritual pe care-l enunţă mult înainte de a fi devenit fapt de viaţă: **1) complexul de superioritate a unui grup,** nu numai elitist, dar care se consideră şi deţinător unic al adevărului absolut : 2) **dispreţ flagrant** faţă de toţi cei de altă părere : 3) convingerea că **păcatele (şi defectele) celorlalţi sînt înnăscute, definitorii şi ireductibile ; 4) îndepărtarea** pînă la anularea fizică a grupurilor indezirabile : 5) **cruzimea** (plurifactorială, inclusiv spirituală) considerată în ordinea naturală a lucrurilor ; 6) **punerea sub acuzaţie, la propriu,** a grupului aşa-zis detestabil ; 7) **absenţa raporturilor directe** dintre cei care instaurează genocidul (cultural, demografic, politic, moral etc.) şi victimele lui ; 8) convingerea că, paradoxal, de o astfel de vină, aceea de genocid, sînt în stare şi pot fi vinovaţi **numai ceilalţi,** cu tentaţia implicită a celor dintîi de a se disculpa de genocidul pe care-l practică, învinuindu-şi de acelaşi delict oponenţii.

Dumnezeule, Doamne, oare va putea, cît de cît, lămuri un colocviu, ceea ce n-au orînduit sănătos şi n-au înfierat îndeajuns istoria şi timpul ?

■

Am abordat, timp de 4—5 săptămîni, cîteva dintre problemele acute ale micro şi macro-criminalităţii, inclusiv ale profilaxiei şi etiologiei manifestărilor de violenţă şi agresivitate proprii lumii moderne, cît şi ale noilor explozii de radicalism şi intoleranţă (interetnică, rasială culturală etc.), cu convingerea că numai o permanentă stare de veghe şi o ripostă culturală pe măsură pot transforma următorii 7 ani — în **7 ani buni,** lipsind de orice îndreptăţire funestele previziuni pentru 1999 ale lui Jean-Charles de Fontbrune, cel care a reactualizat după mai bine de patru secole, „centuriile" (previziunile «încifrate») ale lui Nostradamus.

Şi pentru că tot am fost întrebaţi de curînd care ar fi adevărul în privinţa acestor preziceri, să spunem mai întîi că «tălmăcitorii» moderni ai lui Nostradamus, dincolo de o bună cunoaştere a culegerii sale de anticipări (intitulată „Centuries") sînt şi buni cunoscători ai istoriei moderne. Credibilitatea (a se citi : abilitatea lor) porneşte de acolo de unde evenimente deja împlinite sînt considerate a fi confirmări ale acestor «preziceri», traduse de altfel foarte liber. Nostradamus ar fi anticipat, deci, în «catrenele» sale căderea monarhiei franceze, cele două războaie mondiale, sfîrşitul lui Hitler şi chiar victoria lui Mitterand în 1981. Pe acest fundal de pseudo-confirmări, premonitia sa privind iminenţa unui nou război catastrofal, care ar putea fi declanşat în 1999 — pe fundalul actualelor crize mondiale, absolut evidente — este ipotecată nemijlocit de realitatea însăşi, de variatele conflicte locale, şi nu puţine, în plină desfăşurare.

Unde se trişează şi ce se «uită» (ce se denaturează) — e cu totul altă problemă... Vom vedea imediat.

■

Pentru Nostradamus, prezumptivul război din 1999 nu are o fundamentare formală, biblică, şi nu se suprapune cu milenara apocalipsă din anul 1000, 2000 sau 3000. În plus, chiar şi în interpretările pesimiste ale lui Jean-Charles de Fontbrune, acest posibil război nu-i sinonim cu vreun sfîrşit al lumii, dimpotrivă, terminarea războiului — considerînd amintita adaptare a Centuriilor — fiind urmată de o eră de fantastică prosperitate şi începutul de drept al unei lungi perioade de pace şi comprehensiune mondială.

Cartea la care ne referim, cu tiraj până în 1989 de peste 500 000 exeplare (nu avem date privind eventualele reeditări) a speriat multă lume, şi era firesc, cu acest posibil război pustiitor, care aproape ar bate la uşă, izbutind să declanşeze veri-

tabile psiho-pandemii. Autorul, însă, şi-a liniştit cititorii francezi, asigurîndu-i că Parisul nu va fi distrus decît spre sfîrşitul războiului... Şi nu integral ! Arondismentele în care cartea sa s-a vîndut foarte bine ar putea fi exceptate...

■

Într-o ipotetică intervenţie la apropiatul colocviu internaţional privind activitatea lui V.V. Stanciu în domeniul profilaxiei violenţei şi actului criminal, am fi tentaţi să prezentăm şi noi, cu titlu informativ, radiografia stării de agresivitate din însăşi preziua deschiderii acestui colocviu. La scară planetară, desigur. Am consemna astfel, de la sine înţeles, manifestările de macro criminalitate înregistrate de agenţiile de presă, dar şi lunga suită de agresiuni prin cuvînt la care asistăm cotidian, atunci cînd nu sîntem, constient sau nu, implicaţi.

V.V.Stanciu întrezărea o eventuală rezolvare posibilă, în timp, a acestei explozii de agresivitate funestă graţie unei cultivări stăruitoare a solidarităţii sociale şi a unor raporturi interumane non-vindicative, în care dreptul la legitimă apărare ar fi înţeles ca o sumă de măsuri profilactice şi nu doar ca o pre-violenţă pentru a descuraja violenţa. Şi mai scria V.V.Stanciu despre primejdia inegalităţilor sociale care alimentează cu mereu noi divizii de nemulţumiţi extremismele şi facilitează acele organizări, autoritare în intenţie, dar care sfîrşesc prin a deveni dictatoriale.

„Caietele lui Vasile V.Stanciu" însolitele sale «centurii» ni se par infinit mai actuale decît cele comentate (şi maltrate) de bătrînul medic Fontbrune.

DOREL DORIAN

Luna de miere în poligamie

Excesivele şi alarmantele cazuri de încălcare a legilor care pigmentează în culori sumbre mass-media românească au deseori la rădăcină sinăromul lăcomiei (atunci cînd „cherchez la femme" păleşte în faţa înavuţirii de pe o zi pe alta). Există însă un delict care cu siguranţă ar stîrni — în bunul spirit românesc al transformării necazului în haz — mai mult compasiunea decît oprobiul. Acest delict este foarte rar şi, din două rele, l-am prefera crimelor şi jafurilor. Este vorba de poligamie.

A fi poligam în actualele condiţii materiale ar însemna, probabil, curată sinucidere financiară şi s-ar afla, deci, la polul opus furturilor. Iată însă că în Franţa, problema poligamiei se pune cu multă acuitate. Tradiţii şi obiceiuri ale unor imigranţi sînt păstrate în ţara lui Voltaire şi pun pe gînduri autorităţile. Poate că cea mai sugestivă şi suculentă expunere a acestei teme este următoarea întrebare a unui funcţionar public : „Cînd un bărbat se prezintă pentru a declara un nou copil al său după numai trei luni de la precedentul, trebuie să-l înscriu ca pe un copil natural sau ca pe unul legitim ?"

Diverse asociaţii cu titulaturi onorabile şi cu domeniu de activitate în sfera familiei franceze — cum ar fi de pildă cea intitulată „Dreptul femeilor" — contorizează numărul căminelor poligame din Franţa ca situîndu-se între două mii şi patruzeci de mii ! Pe de altă parte, demnitari de vază ai societăţii Hexagonului pun mîna pe calculator şi constată că un bărbat cu trei-patru neveste şi vreo douăzeci de copii primeşte o asistenţă socială de 50.000 de franci francezi fără să lucreze nici o zi. Dacă ne gîndim la faptul că, în buna tradiţie a „poligamiştilor" convinşi că nici un membru al familiei nu trebuie privilegiat faţă de un altul, vom

ajunge la concluzia fermă că ceea ce caracterizează pe adepţii tradiţionali (şi nu ocazionali) ai poligamiei este altruismul...

Chiar aici aş fi dorit să ajung. Generozitatea poligamului faţă de nevestele sale este, se pare, împărtăşită şi în aceea ce priveşte sentimentele. Nu ne interesează aspectul juridic al problemei, ci, conform unor extrem de picante declaraţii ale unor membri de familii poligame, vrem să deplasăm accentul spre latura amoroasă a problemei. Pentru textul de faţă am păstrat numai concluzia personală asupra iubirii şi tandreţii cu care un bărbat se divide în mai multe „laturi". După spusele nevestelor (supuse şi fidele) şi ale bărbatului lor (cam obosit dar foarte mîndru), prima iubire devine cu timpul cea mai importantă. De regulă, pasiunea pentru a doua nevastă se mistuie ca un foc de brichetă care pierde gaz pe undeva. Dragostea pentru a treia este un coup de foudre care plouă torenţial din senin, iar iubirea pentru a patra nevastă (oficială, se înţelege) este mai mult o chestie de mîndrie personală, o dovadă a bărbatului că poate întreţine „un carré de dame". (pentru monogami subliniem că nevestele şi copiii lor trăiesc separat şi că sînt vizitaţi periodic de capul familiei, în scopul schimbului de afectivitate şi nu numai).

Poate că n-aş fi atins această problemă delicată şi uşor străină nouă dacă, paralel cu poligamia, presa franceză n-ar ataca din toate direcţiile şi sub toate aspectele chestiunea tragediilor din dragoste. Cum adică ? Unii nu reuşesc să întemeieze nici măcar un cuplu spiritual, îşi distrug vieţile unii altora chiar înainte de a spune oficial Da ! — ba chiar se mai şi sinucid pentru asta —, iar alţii au atîta disponibilitate sufletească încît împart sentimente semenilor lor ca pe nişte confetii de carnaval ? Unii divorţează cînd nici n-au „lins" încă toată luna de miere, iar alţii merg din stup în stup ? (va urma)

PAUL IOAN

● **SPIONAJ DIN COSMOS.** Deşi vremurile războiului rece au fost depăşite, spionajul radioelectronic, captarea de informaţii telemetrice şi de altă natură, descoperirea instalaţiilor de lansare a rachetelor şi a altor obiective continuă, chiar se şi amplifică. Washingtonul acordă o mare atenţie unor noi sateliţi de spionaj de tipul „DSP" modelul 14. Telescopul unui astfel de satelit are capacitatea de a descoperi urma caldă a unui avion chiar şi după ce acesta a părăsit aeroportul.

● **VECINII „RÎNULUI".** Interogaţi în cursul unui sondaj de opinie despre ţara în care ar dori să trăiască dacă ar ajunge în situaţia unei atari opţiuni, francezii au preferat Germania. Pentru germani, Franţa figurează pe primul loc, înaintea Statelor Unite. Opinia omului de rînd vine să confirme o realitate politică. Actualmente, vecinii „Rinului" sînt mai apropiaţi ca niciodată în cursul istoriei lor. Că este vorba de schimburi economice sau culturale, de consultatii bilaterale sau de înfrăţirea între aşezări, raporturile franco-germane au atins o intensitate şi o normalitate fără precedent. Dar această armonizare progresivă este privită de către unii oameni politici, cu circumspecţie.

● **32 MILIARDE OPERAŢIUNI PE SECUNDĂ.** În cursul acestei primăveri va intra în exploatare, la Institutul californian de tehnologie, cel mai puternic computer din lume. Denumit „Touchstone Delta System", ordinatorul are 528 procesoare care pot lucra simultan. De serviciile acestui uriaş creier artificial vor beneficia 14 centre de cercetări care au finanţat realizarea sa. Va avea de cîştigat şi progresul ştiinţei din diverse domenii de vîrf : studierea secvenţelor patrimoniului genetic uman, analizarea semnalelor emise de pulsori şi reprezentarea grafică a datelor transmise de sondele spaţiale Magellan şi Galileo.

● **SĂ OCROTIM TERRA.** Cu trecerea anilor întreţinerea şi ocrotirea bazelor naturale ale vieţii devin probleme şi mai urgente pentru comunitatea mondială. Nu a venit oare vremea ca naţiunile industrializate să-şi asume această responsabilitate ? Nu sînt ele oare cele care poluează mediul înconjurător în cea mai mare proporţie ? Planeta noastră ar fi complet asfixiată dacă în Asia, Africa şi America Latină ar circula atîtea maşini, pe cap de locuitor, ca în Europa, SUA, Canada sau Japonia. A lăsa ocrotirea mediului ambiant la bunul plac al fiecărei entităţi statale ar fi o greşeală inadmisibilă. Lumea bogată este obligată, financiar şi moral, să subvenţioneze depoluarea Terrei.

● **TREI VIEŢI !** Gustav Just, în vîrstă de 71 de ani, membru al Partidului Social Democrat şi decan al parlamentului din landul Brandemburg, a fost absolvit pentru trecutul său, relevă „Die Zeit". Potrivit informaţiilor furnizate de presă, Gustav Just a făcut parte, în urmă cu 51 de ani, dintr-un pluton de execuţie al Wermacht-ului, care a ucis şase evrei în Ukraina. El a motivat apartenenţa la plutonul de execuţie astfel : „Am fost un soldat disciplinat şi nu am făcut altceva decît să îndeplinesc nişte ordine ! Biografia lui Just, scriitor şi temporar redactor şef adjunct la Sonntag, este de fapt, o succesiune a trei vieţi : infanterist, deţinut, democrat ! Pe această succesiune îşi bazează el explicarea trecutului său mai îndepărtat, păcat de care a vrut să fie „spălat" pentru totdeauna.

magazin
Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

LUMEA STARURILOR ȘI FIDELITATEA CUPLULUI (II)

„Franțuzoaicele sînt, fără nici o îndoială cele mai minunate soții". Și cum această apreciere superlativă aparține lui Kirk Douglas o mai putem privi cu rezerve? Cu atît mai mult cu cît celebrul actor știe ce spune. El este căsătorit de 36 de ani cu o franțuzoaică, Anne. Și încă un argument: alte două staruri mitice, Gregory Peck și Sean Connery și-au găsit iubirile de-o viață în aceeași zonă geografică. Ce calități feminine au cucerit inimile celebrităților invocate? „La fel cu multe europene, Anne, mărturisește Kirk Douglas, este foarte inteligentă". Iată deci, inteligența este calitatea esențială pe care starurile masculine o apreciază la cele cu care își împart viața. Această este explicația pe care o oferă ca justificare a longevității iubirilor lor. Cele mai solide cupluri din această lume a starurilor au ca numitor comun celebritatea bărbatului și inteligența femeii, care trăiește în umbra sa. Cu insistență, cei care au reușit și în viața lor personală simultan cu o carieră prestigioasă, nu pierd nici un prilej pentru a-și consolida și exprima admirația pe care o poartă soțiilor. Kirk Douglas mărturisește că în biografia sa există și cîteva abateri de la „contractul fidelității", pentru că nu a rezistat întotdeauna tentațiilor. Aceasta nu-l împiedică să mărturisească: „Îmi ador soția. Ea este pentru mine cea mai sexy din lume. Astăzi, la 64 de ani este la fel de tumultoasă".

Micheline Connery a decis să fie fericită alături de bărbatul pe care hazardul i l-a „dăruit" într-o duminică a anului 1970, pe un teren de golf. A fost un frumos cadou al destinului gîndește azi soția lui Sean Connery.

Lui Véronique Passani, de la „Paris Presse", în 1956 i-au trebuit mai multe zile pentru a avea curajul să accepte invitația de a lua masa împreună cu Gregory Peck.

Refuzul la invitația lansată, la o săptămînă după acordarea unui interviu, a reprezentat pentru marea vedetă o imensă surpriză. Și, în capul lui Gregory Peck s-a strecurat magistrala întrebare: cine este această femeie care a spus nu? „Am invitat-o de încă trei ori. Și de încă trei ori ea mi-a spus nu. Apoi a acceptat și de atunci nu ne-am mai despărțit", își amintește Gregory Peck.

Paul Newman s-a căsătorit cu Joanne Woodward în 1958, deși iubirea lor s-a născut pe scenă încă din 1954. Sînt 37 de ani de cînd cei mai frumoși ochi din lume nu au avut alt orizont decît Joanne, soția sa. „Nu există un secret pentru reușita unui mariaj, consideră ea. Greutățile trebuie împărțite egal, fiecare să învețe să facă concesii în mod egal și cu egală perseverență"...

Indiscreții...

PASIUNI

După ce a interpretat rolul pictorului Gauguin în „Viața lui Vincent Van Gogh", Anthony Quinn a început, la Paris turnarea unui film despre viața lui Picasso. Pînă aici nimic neobișnuit. Surpriza ar putea s-o reprezinte poate încercarea lui Anthony Quinn de a-și etala talentul în pictură și sculptură. Cea mai fidelă admiratoare a picturilor sale este soția sa.

La rîndul ei, Michèle Morgan aflată în așteptarea turnării unui film, își consacră toate zilele de luni picturii. „Luneа este singura zi a săptămînii cînd nu am timp pentru nimeni. Fără telefon, obligații, ziariști. Mă închid în atelier, mărturisește Michèle Morgan, și mă instalez în fața șevaletului. Celebra actriță este și o pictoriță talentată. S-ar părea că este un talent moștenit, spune Michèle Morgan invocînd numele unuia dintre unchii săi Théodore Roussel ale cărui tablouri sînt expuse într-o galerie din Londra.

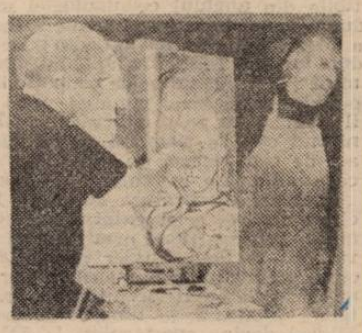

VIRTUȚILE MĂȘTILOR...

Folosite din ce în ce mai frecvent, rapide și ușor de aplicat, cu formulele lor sofisticate măștile au misiunea esențială de a conferi pielii un echilibru perfect. Unele au virtuți regenerative, de a stimula epiderma pe termen lung. Cu trecerea anilor, pielea devine mai uscată, mai sensibilă.

În profunzime, țesuturile de susținere a epidermei se prăbușesc și își fac apariția ridurile. Pentru a lupta împotriva acestor semne de îmbătrînire trebuie restabilit procesul hidric al pielii. Bogate în elemente hidratante, stimulente, măștile, folosite de 3—4 ori pe săptămînă au un efect imediat de întinerire.

Hidratarea este o nevoie primordială a pielii. Suplețea și tinerețea sa depind de o bună hidratare. Agresat de vînt, soare sau frig, tenul se deshidratează și îmbătrînește prematur. Măștile hidratante rezolvă instantaneu această problemă. Ele „aprovizionează" pielea cu substanțe care au proprietatea de a fixa apa în țesuturile cutanate. Prezența lipidelor reprezintă o barieră care împiedică deshidratarea excesivă. Pielea își regăsește astfel echilibrul și prospețimea. Cele mai multe măști hidratante pot fi aplicate și în jurul ochilor. Se pot aplica o dată sau de două ori pe săptămînă.

Măștile calmante reechilibrează epidermele sensibile. Pielea foarte fină, se irită foarte ușor, la frig, la căldură. Măștile calmante sînt puternic concentrate în extracte de plante anti-inflamatorii, calmante decongestive. Ele se aplică atunci cînd pielea manifestă un disconfort, dar și în cure de șase măști aplicate timp de trei săptămîni. Efectul unei astfel de cure presupune restabilirea apărării naturale și ameliorarea rezistenței față de agresiunile externe.

Măștile astringente conțin substanțe care acționează ca un burete aspirator asupra obrazului, adunînd impuritățile și excesul de sebum. După o astfel de mască, pielea respiră mai bine. Își recapătă strălucirea, transparența. Machiajul se menține mai mult timp. Dar, atenție nu aplicați o astfel de mască în jurul ochilor sau gurii și nu o mențineți pe obraz mai mult de 5—10 minute.

Și dacă aveți timp, nu vă lipsiți de ritualul de rigoare ce trebuie să însoțească aplicarea unei măști: întindeți-vă pe o canapea, în semiobscuritate. Pentru a obține efectul maxim, masca trebuie să fie însoțită de un moment de destindere. Și încă un principiu ce trebuie respectat: masca se aplică pe un ten curat și nu se menține niciodată mai mult de 15 minute.

CRONICA modei

Confecțiile din piele rămîn încă în atenția creatorilor de modă, iar tinerii le agreează în mod deosebit. Jacheta ce se oprește ceva mai sus de talie și fusta puțin deasupra genunchilor pune în valoare acrul adolescentin și tendința ușor provocatoare a gesturilor, specifică vîrstei... primelor iubiri. (A.P.).

PENTRU PĂRINȚI

Accidente casnice

În fiecare an cîteva sute de copii, la noi și în lume, își pierd viața în urma unor accidente banale, casnice. Recordul european din acest punct de vedere, un „record negru", evident întristător, îl deține Franța, cu 500 de copii care pier anual în urma unor astfel de accidente.

● Pericolul căzăturilor, se instalează imediat ce copilul începe să se întoarcă de pe o parte pe alta sau să se ridice. Cînd învață să meargă se agață de obiecte ce pot cădea peste el. De la 4—5 ani riscul căzăturilor de la ferestre este foarte mare, iar urmările deosebit de grave: în 20% din situații este vorba de decese, iar în alte 20% despre handicapuri pe viață. Pentru a preveni căzăturile, cînd este foarte mic copilul nu trebuie lăsat nesupravegheat pe suprafețe de pe care se poate rostogoli. Apoi trebuie montate bariere de protecție sau grilaje la ferestre și balcoane. Nu plasați nici o mobilă în fața ferestrei.

● În privința intoxicațiilor, se întîlnesc aproximativ 60 000 de cazuri pe an. Mai mult de jumătate sînt datorate absorbției accidentale de medicamente. Un sfert sînt provocate de produse menajere, în special detergenți.

O posibilă prevenire: păstrarea medicamentelor și produselor chimice menajere în dulapuri plasate la înălțime și închise cu cheie. De asemenea, nu transferați produsele chimice în recipientele în care au fost produse alimentare. Confuziile sînt foarte ușor de făcut.

BACLAVA

O prăjitură gustoasă și ușor de făcut. **Ingrediente**: un pachet foi de plăcintă, un pachet unt sau margarină, o farfurie cu nuci măcinate, 600 g zahăr, arome.

Se așază foile în tavă, una cîte una, stropindu-se fiecare cu unt topit sau margarină. (se pot unge și cu ulei dar este mai puțin gustoasă prăjitura). Între ele se presară nuca măcinată, împărțită egal ca să ne ajungă în toate spațiile goale. La fund se pun trei foi fără nucă (unse numai) pentru a nu se rupe.

Foile se pot stropi de asemenea și cu apă de trandafir — după stropirea cu unt (dacă nu găsim putem dilua puțină dulceață de trandafir în apă). Se taie în tavă în pătrate potrivite și se dă la cuptor. Separat facem un sirop din 600 g zahăr pe care îl aromăm cu lămîie și vanilie.

Îl legăm bine și cînd scoatem prăjitura îl turnăm deasupra ei. Se lasă în tavă cel puțin o zi înainte de a fi servită pentru ca să se însiropeze bine. **(I. S.).**

glob MAGAZIN

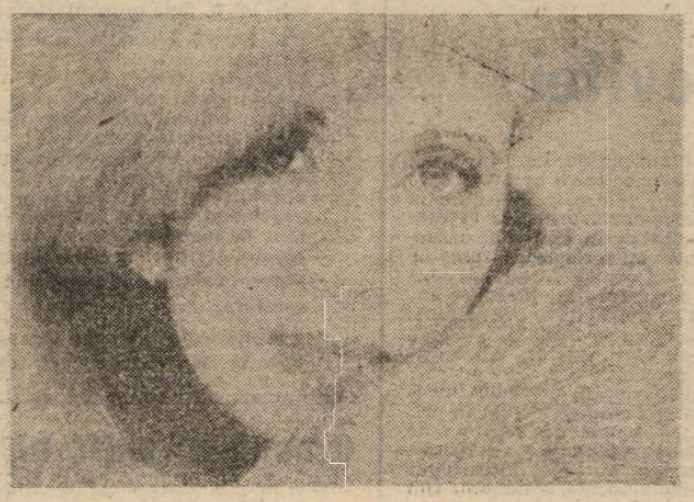

DANIELLE STEEL SE DESTĂINUIE

Indiscutabil Danielle Steel se numără printre cei mai celebrii autori de best sellers din Statele Unite. Dar, din 1979, Danny Zugelder, bărbatul cu care s-a căsătorit în închisoare în 1975, își acuză exsoția de a se fi servit de „istoria" lor pentru romanele sale.

Realitatea vieții lui Danielle Steel a depășit cu mult ficțiunea romanelor celebre și fără îndoială că i-a servit drept inspirație. Traduse în 26 de limbi, iar cinci dintre ele adaptate pentru ecran, scrierile îi aduc romancierei 25 de milioane de dolari pe an.

Danielle Steel aparține unei familii foarte bogate, mai precis se numără printre moștenitorii berii „Löwenbrau". În 1973, vizitînd închisoarea Vacaville din California, Danielle îl cunoaște pe Danny Zugelder, acuzat de spargerea unei bănci. Îndrăgostindu-se de el, îl eliberează pe cauțiune, îl ajută să-și găsească un serviciu și îl prezintă prietenilor ei. Danny spune tuturor că este... bancher ! Din păcate, nu trece mult timp și în februarie 1974 agresionează și violează o fetiță. Este din nou arestat, dar, orbită de dragostea ei, Danielle îl crede nevinovat și se căsătorește cu Danny... în închisoare, la 13 septembrie 1975. Danielle mai fusese căsătorită cu un bancher francez Claude-Eric Lazard, cu care avea o fiică și divorțase în 1974. Odată căsătoriți, cuplul avea dreptul să se vadă în particular de două ori pe săptămînă, suficient pentru a-și da seama că totul era un fiasco. Ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis urît, Danielle realizează că omul pe care-l iubește este un criminal și în 1977 obține divorțul, consolîndu-se prin căsătoria cu Bill Toth. O nouă încercare nereușită și soldată cu separarea celor doi. Un an mai tîrziu, Danielle Steel se căsătorește cu actualul soț, John Traina, armator, găsindu-și, în sfîrșit liniștea.

Ambițioasă și gîndind că e păcat să nu așternă pe hîrtie tulburătoarele întîmplări din viața sa, Danielle publică „Passion's Promise". Succes imediat. Cartea îi consacră cariera. Romanul prezintă o insolită poveste de dragoste între o femeie și un deținut, care după eliberarea condiționată se întoarce la închisoare. Succesul neașteptat îi aduce firește averea, așa încît devine bogată și celebră datorită romanelor și a milioanelor de fani, printre care și Lady Di.

Danielle Steel este mama a nouă copii, dintre care unul din prima căsătorie, dar nici unul cu Zugelder.

Deși scriitoarea a ținut secret acest episod tulburător al vieții sale, Zugelder s-a recunoscut imediat în personajul Luke Johns, eroul cărții și pretinde o parte din cîștigul fostei sale soții, sub pretext că i-a servit de model. Din nou eliberat condiționat, Danny încearcă să ajungă la Danielle în speranța obținerii unei părți din banii cîștigați pentru publicarea cărții. Danielle refuză să-l revadă, iar el comite o nouă crimă. De această dată lui Danny Zugelder nu i s-a mai acordat nici o clemență, trebuind să rămînă în spatele ușilor ferecate... 67 de ani ! Destul de bine, ca să aibă timp să scrie o autobiografie !

MANUELA SPĂTARU

undeva, cîndva, în lume

ACCIDENT SAU CRIMĂ?

Timp de 25 de ani împrejurările catastrofei în care avea să piară cosmonautul sovietic Vladimir Komarov au fost păstrate în secret. De abia acum a ieșit la iveală că moartea cosmonautului s-a datorat în mare măsură exagerării, infatuării și superficialității cu care conducerea sovietică a anului 1967, în frunte cu Leonard Brejnev a impus succesul cu orice preț.

Dar să coborîm puțin pe firul istoriei pînă spre anul 1957 cînd URSS lansa primul sputnic. În 1961 Iuri Gagarin devenise primul om care avea să facă înconjurul Pămîntului. Și deși americanii au repetat experimentul cu o foarte mică întîrziere, propaganda sovietică a făcut vîlvă în întreaga lume, folosindu-se și de acest prilej pentru a saluta succesul... sistemului socialist și al superiorității URSS asupra SUA în cucerirea spațiului cosmic.

Și totuși, în 1963, dezvoltarea cosmonauticii sovietice a fost frînată. Zborurile unor nave de tip „Vostok" (cum a fost cea în care a zburat Gagarin) s-au încheiat și construirea unora noi, de tip „Soiuz" — cu manevrare automată în spațiul cosmic — urma să dureze pînă în 1966. Cu toate acestea, conducerea superioară — pe atunci avîndu-l în frunte pe Hrușciov — cerea în continuare raportarea unor noi succese. Iar principalul constructor de nave cosmice al URSS, Serghei Korolev, se afla sub povara unor puternice presiuni.

Și atunci a venit ideea renunțării la construirea unui „Vostok" cu o singură persoană în favoarea unui „Voshod" cu mai multe persoane la bord. În 1964 a avut loc primul zbor al acestei nave, prilej cu care cosmonautul Leonov a fost primul om din lume care „s-a plimbat" în spațiul cosmic, în afara navei. Și a reușit, lucru-o cu trei luni înaintea americanilor. Dar operațiunea fusese pregătită într-o mare grabă.

Nici acest succes nu a potolit setea nemăsurată a virfurilor din partid. Noua conducere — avîndu-l acum în frunte pe Brejnev — pretindea mai mult și mai mult. Lăudăroșenia și înfumfarea nu mai aveau margini.

Și tocmai atunci s-a întîmplat să moară Korolev. Noul constructor șef, Vasili Mișin a reușit să cunoască Kremlinul în momentul renunțării la programul „Voshod". Problema s-a pus tranșant : nu se va merge mai departe cu ceea ce a fost.

Drept urmare, întregul an 1966 s-a scurs fără realizări cosmice. În schimb, pentru americani a fost un an norocos : s-a încheiat cu succes programul „Gemini" și s-au pus la punct metodele de cuplare manuală a navelor în spațiul cosmic. Succesele americanilor au reprezentat o reală înfrîngere a conducerii de partid. În 1966, șefii partidului i-au împins pe constructori să accelereze probele pentru o nouă generație de nave — stația cosmică „Soiuz". S-au efectuat trei zboruri fără echipaj — toate trei nereușite. În cazul primului s-a dovedit că stația nu este capabilă nici să fie manevrată, nici să aterizeze. În cadrul testelor de dirijare spre Pămînt s-a observat că... nava ar fi aterizat în China ! Și atunci s-a recurs la distrugerea ei. Cea de-a doua probă a eșuat încă din start. Nava nu a reușit să se desprindă de Pămînt, iar cînd probele de start începeseră și membrii comisiei de stat tocmai se apropiaseră de rampa de lansare, s-a produs o explozie puternică. Din fericire, nimeni nu a murit. Pe parcursul celui de-al treilea zbor a luat foc scutul de apărare al navei. Ea a aterizat pe suprafața înghețată a Mării Aral (era iarnă), a ciocnit stratul de gheață, pentru un moment a reușit să se înalțe pe apă, iar apoi s-a scufundat.

Stupoare ! După toate aceste zboruri de încercare fără echipaj s-a adoptat o decizie de-a dreptul surprinzătoare : „Soiuz" va lua startul cu un om la bord ! La ședința acelei competente (?!) comisii nimeni nu s-a opus în vreun fel, nimeni nu și-a pus întrebarea „Ce facem noi ? Cum putem ca după toate acestea să trimitem un om în cosmos ?" Dar era anul 1967 — se apropia cea de-a 50-a aniversare a Revoluției din Octombrie. Și „de sus" se cerea „o aniversare fastuoasă" a evenimentului. Și acest lucru era suficient pentru a înnăbuși eventualele procese de conștiință. Frica a împins la crimă !

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

Un Casanova al timpurilor moderne

Doctorul Cecil B. Jacobson, patronul unei clinici ginecologice din orășelul Alexandria (statul Virginia, Statele Unite), poate fi numit pe bună dreptate un Casanova al timpurilor moderne. În afară de cei opt copii pe care îi are cu propria sa soție, el a mai făcut un număr de copii neprecizat încă (în jur de 70) soțiilor altora.

De fapt, nu atît performanța numerică este aceea care l-a adus în fața justiției, ci modul în care a devenit tată al unui număr atît de mare de progenituri care poartă alte nume decît al său. Acest mod a devenit posibil numai datorită progreselor biologice moderne, în speță apariției metodei inseminării artificiale.

Doctorul Jacobson s-a afirmat mai întîi ca specialist în amniocenteză, un examen care permite depistarea unor anomalii genetice din primele săptămîni ale sarcinii. Apoi s-a specializat în tratamentele care combat sterilitatea. Una din soluțiile în extremis ale sterilității este tocmai inseminarea artificială. Ea constă în fecundarea în afara corpului (în vitro, cum spun biologii) a unui ovul preluat de la o femeie, și implantarea sa ulterioară în uter unde sarcina se dezvoltă normal. Pentru inseminare se folosește lichidul seminal al soțului pacientei, sau provenit de la donatori voluntari, care trebuie să rămînă anonimi, după cum stipulează legea în Statele Unite.

Astfel de operații practica doctorului Cecil B. Jacobson în clinica sa din orașul Alexandria, pe care o botezase „Centrul de reproducție genetică". Activitatea sa îi aducea substanțialul venit de 2 500 000 franci pe an. Doctorul Jacobson își cîștigase o reputație de respectabilitate și numărul clienților săi era în continuă creștere. Printre promisiunile pe care le făcea perechilor care sunau la poarta clinicii sale era și aceea că va alege pentru inseminare lichid seminal provenit de la genitori care seamănă cu soțul pacientei.

Iată însă că toată această afacere înfloritoare a degenerat într-un scandal tocmai datorită unei probleme de asemănare. Una din primele familii care căpătaseră un moștenitor după ce apelaseră la serviciile „Centrului de reproducție genetică" a observat că băiatul lor nu numai că nu semăna cu părintele său legal, dar, pe măsură ce creștea, trăsăturile lui aduceau tot mai mult cu acelea ale doctorului Jacobson. Aceeași constatare surprinzătoare au făcut-o și alți clienți ai doctorului Jacobson referitor la copiii lor zămisliți „în eprubetă".

Pe scurt, după o anchetă minuțioasă s-a stabilit că între 1976 și 1985, doctorul

inseminase cu propria sa sperma peste 70 dintre clientele sale dornice să aibă copii.

În cadrul procesului, Jacobson a recunoscut fapta care i se imputa, afirmînd însă că este lipsită de gravitate. „Totul s-a întîmplat cît se poate de firesc" — a spus el la proces. „Prima dată cînd am utilizat propriul meu lichid seminal am fost silit de împrejurări. Donatorul cu care vorbisem a uitat să vină și pacienta aștepta cu nerăbdare. Așa că a trebuit să mă descurc singur."

Avocatul lui Jacobson a pledat cu elocvență, subliniind că nu există nici o lege care să interzică unui medic să doneze propriul său lichid seminal unei paciente. „La urma urmei pentru ce se face, atîta caz ? Reclamanții doreau un copil. Ei bine, acum îl au !"

Se pare însă că juriul, compus din opt femei și patru bărbați, nu s-a lăsat convins. El l-a declarat pe Jacobson vinovat de înșelătorie, duplicitate, mărturie falsă, utilizarea abuzivă a serviciului poștei... Astfel, pe 8 mai, cînd se va da verdictul, Jacobson riscă să încaseze 260 ani de închisoare plus 500 000 dolari amendă.

Aplicarea unei pedepse exemplare este necesară deoarece fapta acuzatului poate avea consecințe grave asupra copiilor născuți „în eprubetă" dar avînd un genitor comun fără să știe. Locuind în același oraș, unii dintre acești copii, ajunși adulți, ar fi putut să se căsătorească, comițînd fără voia lor un incest.

Și apoi, dacă nu s-ar menține sub controlul legii posibilitățile oferite de biologia modernă s-ar putea ajunge la situații aberante, cum ar fi crearea unei mafii, sau chiar a unui stat totalitar compus exclusiv din fii zămisliți „în eprubetă" ai unui unic Frankenstein modern.

ADRIAN MINTULESCU

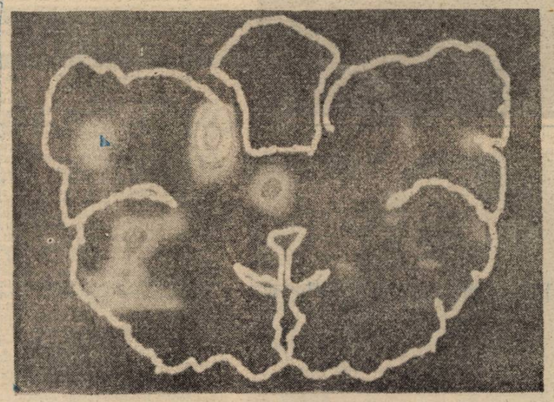

MEMORIA
sub lupa cercetătorilor

Cum se explică „gravarea" pe creierul nostru a mii de fapte și evenimente pe ca e le ținem minte mai multă sau mai puțin timp ? Este o întrebare pe care specialiștii și-au pus-o de-a lungul anilor și la care neîncetat au căutat răspunsuri. Două echipe americane, formate din Mort Mishkin din Bethesda și Larry Squire și Stuart Morgan din San Diego, studiază de peste zece ani circuitele pe baza cărora se fundamentează memoria. Coborînd rezultatele experienților pe animale cu observațiile clinice asupra omului, cercetătorii consideră că au un cuvînt de spus în privința mecanismului memoriei. Ei afirmă că memoria nu este o facultate unică, ci dimpotrivă, este compusă din mai multe sisteme care pot fi în mod individual afectate, cînd e vorba de amnezie. Cercetătorii americani se preocupă în special de „memoria explicită", adică a amintirilor pe care le poți regăsi cu ușurință conștientă. Ea se opune „memoriei implicite", constituită de elementele de care noi nu se dăm seama : obiceiuri, mod de viață etc. În cazul amneziei, cea care este afectată este „memoria explicită", adică „memoria explicită" se folosește de mai multe căi anatomice care permit lerarhizarea de-o manieră foarte strictă a informațiilor stocate în creier. În timpul stadiului, cel al percepțiilor, se formează o urmă a cărei viață este foarte scurtă. Este memoria „instantanee", cu sediul în neo-cortex. Pentru ca urma să se inscrie de-o manieră mai durabilă, e nevoie de o altă regiune a creierului, hipocampul, care intră în acțiune. În acest caz, memoria „instantanee" încetează să mai funcționeze și un fel de liane situate la nivelul hipocampului capturează informația introducînd-o într-un sistem de stocaj pe termen mediu. Dar, pentru ca amintirea să rămînă definitiv gravată pe creier, ea trebuie transferată în lobul temporal, trecînd prin numeroase alte structuri ale cortexului. Altfel, memoria pune în joc o serie întreagă de circuite cerebrale, conform unei configurații proprii fiecărui individ.

Specialiștii consideră că este vorba despre o teoreză interesantă, demnă de luat în seamă.

AURORA POPESCU

Colecții și colecționari

DIN AUR ȘI TINICHEA

„Pentru mine e limpede, colecția este o patologie iar colecționarul — un mare bolnav imfenitiv !" Autorul acestei opinii atit de radicale este Gilles Bertoni, dar realitatea demonstrează că nici măcar el nu crede în propriile-i spuse, pentru că, dacă ar fi crezut, n-ar fi posedat acum cea mai frumoasă colecție de insigne din Franța ! Director cu probleme de marketing la Roland-Garros, el este doar inițiatorul actualei epidemii de **pin'sofilie** (colecția de insigne !) care bîntuie printre copiii între 7 și 77 de ani. Cum a fost atras spre acest gen de colecție pe cînd prea puțini se ocupau de așa ceva ? Simplu ! Din pricina unui accident de muncă ! În 1986, ziariști de la NBC Sports i-au oferit o foarte frumoasă insignă ce reprezinta simbolul postului respectiv: o coadă de păun, în culorile curcubeului. Din prietenie, si-a prins-o în piept. Dar în timpul turneului de la Roland-Garros din acel an, spre marea lui surpriză, și-a dat seama că această mică insignă îl prefăcuse într-un... panou de afișaj și reclamă pentru NBC ! Și-a reamintit de aceasta înainte de debutul ediției din 1987 a celebrului turneu de tenis și a editat o insignă specială pentru orice cumpărător de binoclari. Și, spre uimirea lui, cererile au depășit cu mult oferta ! Asta a fost scînteia ! Roland-Garros va avea de atunci înainte o „politică" a insignelor ! În același an, la Openul de la Bercy, Bertoni va reproduce afișul turneului pe o serie de șapte insigne, o culoare pentru fiecare zi de întrecere. O veritabilă provocare pentru colecționari ! Actualmente, el însuși posedă peste 4 000 de insigne, aranjate pe teme : tenis, design, mijloace de comunicare, jocuri olimpice, dar și simboluri prestigioase ale unor societăți și firme mai mult decît respectabile. Rarisime sau ordinare, bijuterii din aur masiv scoase de Arthus-Bertrand (celebrul bijutier) sau tinichea de două parale... Dar colecția nu-l „devoră" cu totul ! Bertoni își păstrează cumpătul și se declară „scandalizat" cînd vede cum „patroni de mari întreprinderi, hiper-rigoroși, se dezlănțuie cînd vorbesc despre insigne, se arată gata să facă schimb de insigne chiar dacă au un consiliu de administrație peste cîteva minute". Și declară ritos : „Ceea ce ar trebui să devină insigna este nu atît un semn distinctiv, cît un semn de distincție !" Ceea ce-și dorește acum este să-și informatizeze colecția sa pentru a nu uita dată, locul și persoana de care este legată fiecare insignă din colecție. Cînd a împlinit 40 de ani, o sută cincizeci de prieteni veniți din toate colțurile Franței i-au organizat o sărbătoare neobișnuită. Cînd Bertoni a intrat în sala pregătită pentru festivitate, fiecare participant avea arborată în piept o insignă cu efigia lui Bertoni...

DANIEL VERBINA

O. Z. N. -urile n-au părăsit cerul Dîmboviței

Am semnalat cu puține luni în urmă recitalul de obiecte cosmice neidentificate pe cerul localității Pietroaia, din Județul Dîmbovița. Ne arătam surprinși, la vremea respectivă, că în cel puțin unul din cazuri „comportamentul" misterioaselor obiecte față de un martor ocular fusese apropae agresiv — un tînăr care își pierduse cunoștința pentru ca după cîteva ore să nu-și mai aducă aminte ce se întîmplase cu el. Și iată că ne-au sosit relatări despre aparitii ciudate pe acelasi cer.

Ipotezele cercetărilor în domeniu întrunesc azi un consens apropae deplin în privința faptului că zonele des vizitate de farfurii zburătoare (denumire „clasică", impropriе, deoarece au fost identificate și alte forme de vehicule cosmice) sînt puternic magnetizate. Nu știm dacă în zona Pietroaiei fenomenul poate fi certificat. Este treaba specialiștilor. Însă tînărul Florin Stan nu face decît să povestească ce-a văzut în noaptea din 5 spre 6 aprilie.

„Ne întoream, cu Gigi și Mihti (prietenii corespondentului nostru), din localitatea Cobia în satul nostru, Bumbuta. Amîndouă localitățile fiind situate pe două văi, aveam de trecut un deal. Eu mă uitam ca de obicei pe cer, fiing după ora unu noaptea. Și am zărit în direcția nord două raze de lumină paralele, suspendate, în mărime de aproape două ori și jumătate diametrul lunii. Cerul era pe flocuri inorat, dar se zăreau cîteva stele. Ulterior am aflat că aceleași „raze" stranii le-au văzut mai multe persoane din altă localitate. Pe deal, în direcția razelor, se vedea vag lumina roșietică. Urcăm noi trei dealul cu ochii mirați la cele două lumini și cînd ajungem sus, am văzut o lumină și mai puternică apropiată de cîțiva copăcei de deasupra satului. Am stat nemișcați vreo două minute. Parcă luase foc aerul în acel loc. Dar și de la pămînt se ridica o lumină puternică de culoare portocalie bătînd ușor în roșu. Era o lumină ireală, într-o care ochiul putea pătrunde ; era o lumină „vie". Din cînd în cînd îi vedeam pîlpîirea, ca de foc, deși nu era foc și de pe pămînt nu se proiecta nici o lumină din acel loc pustiu. Deasupra acestei lumini se zărea o alta, de culoare roșie, dar împrăștiată ca o ceață — probabil din cauza norilor care o reflectau. În fine, deasupra acestei lumini roșii era un spațiu întunecat, normal, pentru ca mai sus să urmeze cele două raze pe care le zărisem la început.

Toate acestea le-am văzut cît am stat nemișcați pe muchea dealului, uimiți de spectacolul de necrezut la care ne uitam în plină noapte. Apoi ne-am continuat drumul, trebuind să trecem la un moment dat printr-o pădure. Ni se părea că va trebui să mergem doar 200 — 250 de metri pînă la locul cu lumini stranii. Dar ieșind din pădure și ajungînd în locul unde ar fi trebuit să întîlnim obiectele luminoase, n-am mai zărit nimic, sau nu ca înainte, ci foarte vag cele două raze ce păreau șperiate de noi, evitîndu-ne. Trebuie să adaug că o astfel de lumină nu am văzut niciodată, este de nedescris. Mi s-a întîpărît în minte pentru totdeauna".

Cum o iluzie indusă simultan în trei martori nu este cu putință — măcar unul din trei ar trebui să fie „trădătorul" iluziei —, continuam să credem că zona respectivă este preferată de OZN-uri, iar gacă totuși fenomenul n-a fost decît o reflectare pe cer a luminilor dintr-o sursă terestră și foarte omenească, avem multe alte dovezi că acolo se întîmplă ceva fără nici o legătură cu noi, oamenii...

ION TUGUI

■ **Asteroizii rătăcește printre planetele gigant ale sistemului solar, sînt de părere mulți astronomi. Se apreciază că majoritatea asteroizilor din sistemul solar sînt situați pe orbite aproximativ circulare între Marte și Jupiter. Noul asteroid, descoperit de astronomul australian Duncan Steel, a-nul trecut, are „virsta" între 10 000 — 100 000 ani. Acest asteroid are o orbită excentrică, eliptică, pe care o descrie în 41 ani, între Marte și Uranus.**

■ **Există o legătură între procentul de cupru, pe care alimentația îl conține și creșterea copiilor ? Acei copii a căror înălțime se situează deasupra celei medii au consumat (prin alimente) cupru într-o cantitate suficientă, în timp ce aceia a căror înălțime se situează sub cea medie nu au primit o cantitate insuficientă din acest oligoelement. Cuprul joacă un rol important în metabolismul ce intervine la nivelul țesuturilor cartilaginoase și osoase, încetînd sau accelerînd creșterea acestora.**

■ **Pericolul ciocnirii cu păsările aflate în zbor continuă să existe, iar avioanele, în special cele militare, se deplasează cu viteze tot mai mari și la altitudini joase. Era firească deci preocuparea de realizare a unor parbrize mai rezistente pentru avioane. Ele au și fost puse la dispoziție industriei aeronautice, de către „Lucas**

TELEX • TELEX

Aerospace" din Marea Britanie. Noul parbriz contribuie la creșterea gradului de protecție a pilotului prin deformarea sa elastică cu pînă la 12,7 cm în momentul impactului și revenirea apoi la forma normală. Parbrizul este format dintr-un strat de mijloc obținut dintr-un material plastic policarbonat transparent, inclus în două straturi exterioare acrilice care sporesc cu 20 la sută rezistența la impact.

■ **Prin amendamentele Clean Air Act adoptate în S.U.A., Agenției pentru protecția mediului înconjurător îi revine sarcina de a indica tehnologiile pe care companiile trebuie să le folosească pentru a limita poluarea produsă de 189 substanțe toxice. Avîndu-se în vedere toxicitatea și puterea de contaminare, agenția menționată indică următorii compuși chimici drept principalii inamici toxici : benzenul, cadmiul și compușii săi, cianurile, diclormetanul, plumbul și compușii săi, nichelul și compușii săi, xilenul.**

■ **În SUA au început să se facă suturi de argint, deoarece ele ajută la vindecarea mai rapidă a rănilor decît tratamentul medicamentos. Rănile care se pot infecta sau la care se prevede o durată lungă de vindecare ar putea fi cusute cu fire de argint sau nailon argintat, prin care trece curentul electric. Astfel de suturi, susțin cercetătorii de la Universitatea din Cornell, pot distruge anumite genuri de bacterii care, de obicei, duc la infectarea rănilor. Acțiunea antimicrobiană este sporită cînd electricitatea trece prin argint în primele zile după operație.**

O nouă invenție niponă

O nouă invenție se bucură de mare succes în localurile japoneze : karaoké (în japoneză, kara = gol, oké = orchestră). Despre ce este vorba ? Un aparat ultraperfecționat redă melodia preînregistrată a unui șlagăr la modă, iar pe ecranul său apare textul compoziției, fapt ce permite oricărui consumator — contra cost, fireste — să cînte acea melodie în semi-playback. Aparatul este, de obicei, amplasat într-un loc special amenajat care să-i ofere clientului maximum de satisfacție în interpretarea melodiei preferate. La Tokio s-au vîndut peste 200 000 de astfel de aparate în primele săptămîni de la lansarea modelului pe piață. Ele au echipat diverse trenuri, taxiuri, cafenele și chiar avioane. O stu-

dentă franțuzoaică a sintetizat bine principala virtute a aparatului : „Este bine că-ți permite să te distrezi fără a fi obligat să o faci la cel mai serios mod cu putință".

Aflat în vînzare în Franța din toamna anului trecut, aparatul se vinde la un preț de circa 35 000 de franci. Singurul „neajuns" al său manifestat în Franța — absența titlurilor în această limbă — a fost remediat de firma Pioneer, care a lansat o colecție de 28 de melodii, de la Charles Trenet la Vanessa Paradis. A urmat Sony. Și „reduta franceză" s-a prăbușit. (S.F.)

Nu ocoliți zeița Fortuna!

Cum se poate combina ecologia cu... norocul ? Așa cum s-a întîmplat (în mod experimental în Italia), cînd o întreprindere care se ocupa de stringerea cutiilor de tablă (aflate și în această țară în cantități considerabile datorită folosirii lor la vînzarea a mii și mii de diferite produse), a decis să încerce să stimuleze pe acei cetățeni care pot colecta asemenea cutii. Cum ? Să le introducă, după adunarea lor, într-o deschizătură a unui aparat automat care oferă diferite premii : obiecte de valoare, cutii cu înghețată, ceasuri cu cuart etc. Este, indiscutabil o acțiune bine gîndită și efectuată ce se desfășoară la Milano. Se intenționează extinderea acestei acțiuni ecologice și de reciclare a resturilor menajere și în alte localități italiene.

Săritura scroafei...

Cea mai mare atracție a bazinului cu apă din Springs (o localitate din statul Pennsilvania, S.U.A.) este fără îndoială Ralph, din lume care știe să plonjeze în apă cea mai perfectă înotătoare. După cum se poate observa și din fotografie, Ralph posedă un stil impecabil admirat de toți vizitatorii. Kenneth este foarte mîndru de elevul său și recunoaște faptul că Ralph de cînd era mică a fost atras de apă și că în cîteva luni a devenit o înotătoare perfectă.

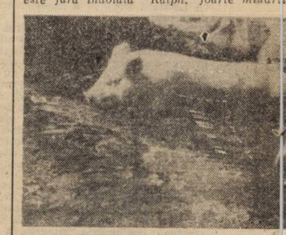

Motivul pentru care atrage zilnic mii de curioși ? După afirmațiile proprietarului său, Kenneth Emerson, Ralph este singura scroafă

Cele mai inalte clădiri din Europa

Cea mai înaltă clădire din Europa este cea a Universității din Moscova (în fotografie). Ea măsoară 240 metri în înălțime. Urmează în ordine „Tour Maine" din Montparnasse (Paris) cu 210 metri. În această clasificare, Italia apare abia pe locul cinci, cu clădirea întreprinderii „Pirelli" din Milano, care are o înălțime de 126 metri.

Practic și igienic

Pentru a lipi un timbru de plic, americanii nu vor mai fi nevoiți să apeleze la... limbă. Administrația poștelor din S.U.A. a emis, deocamdată cu titlu experimental, un timbru de 25 de cenți care posedă pe verso un autoadeziv. Se dezlipește o foiță și se aplică timbrul. Practic și igienic. Este foarte probabil ca vechiul sistem de lipire a timbrelor, la nevoie și cu ajutorul limbii, să rămînă doar o amintire.

Un vin vechi de 5 500 de ani!

*Un grup de cercetători americani susțin că au descoperit cel mai vechi vin din lume, consumat pe vremuri de strămoșii americani. Urmele acestui vin au fost descoperite într-o carafă individualizată scoasă la lumină cu ocazia unor săpături executate printre ruinele orașului sumerian Godin Tepe, în munții Zagros (Iran). Urmele roșii găsite în cadrul acestor săpături au fost analizate de către specialiștii de la Universitatea din Pennsylvania, care au ajuns la concluzia că este vorba de vin. Cercetătorii nu dispun de apă, lumină electrică, canalizare, trăiesc într-un nor permanent de praf, înconjurați de foluri de carcase metalice într-un miros insuportabil de excremente. Aici trăiesc marocani care au sosit în Italia de mulți ani și după ce au locuit în aceleași condițiuni în fosta așezare denumită Pantanella, desființată de autorități au găsit un refugiu în această zonă. Acești oameni își cîștigă existența cum pot, fie vînzînd pe străzi sau pe plajă diferite mărunțișuri, fie ștergînd parbrizele unor mașini oprite la semafoare, fie (mai rar) ca angajați ziileri în diferite locuri de muncă. În acest infernal ghetou, căsuțele improvizate din te miri ce, adăpostesc chiar cîte opt persoane într-o cosmelie. În condițiuni de igienă deplorabile, la lumina unor candele și în vecinătatea a sute sau mii de șobolani mari cît pisicile. Toți trăiesc cu vesnica spaimă că autoritățile vor interveni din nou pentru a-i evacua pentru asanarea zonei respective care afectează în mod inevitabil și viața celor care locuiesc în împrejurimi. Poate că din cau a că autoritățile nu găsesc o soluție cît de cît acceptabilă, această stare de lucruri rămîne ignorată cu bună știință, ca și cum n-ar exista.**

GH. RUSSU

Telefonul anului 2000 sau telefonul pietonului

Ambițiile Franței în materie de telecomunicații sînt binecunoscute deja. De asemenea, realizările ei în acest domeniu. Cel mai recent, ca anunță că are în pregătire telefoane pentru pietoni, care se vor înscrie în generația „bi-bop". Deci, în curînd Franța vrea să renunțe la cabinele telefonice pentru că orice pieton va avea posibilitatea să poarte asupra lui un aparat minuscul, care nu va cîntări mai mult de 200 g și cu care va putea telefona în lumea întreagă, chiar dacă se află pe stradă, pe terasa unei cafenele, într-un parc, în holul unui local public...

Proiecte privind folosirea acestui tip de telefon fără fir, dar atît de miraculos prin distanța la care „bate" își fac însă și alte țări din Europa și chiar din Asia.

În Franța, la Strasbourg, sînt date în folosință începînd de la 1 decembrie anul trecut 2000 de telefoane de acest tip, care par să-și mulțumească beneficiarii prin aspectul lor practic și calitățile sonore. Micile imperfecțiuni care se mai constată se speră să fie corectate pentru ca, începînd din septembrie a.c., însăși capitala țării (de fapt 20 de arondismente din Paris) să beneficieze de această realizare a sistemului de telecomunicații.

Sistemul „bi-bop", inventat de inginerii britanici și-a dăsit desigur utilizarea în primul rînd în țara de dincolo de Marea Minecii. Dar Franța consideră că pînă în 1995 va avea peste 500 000 de abonați, o-depți ai acestui sistem, iar pînă în 2000 peste 1,5 milioane de abonați asa încît France-Telecom să se poată lăuda că a întrecut Telepaoint-ul britanic.

NU INIMA L-A DOBORÎT PE ELVIS...

Mama vitregă al legendarului rege al rockului, Dee Presley, susține că Elvis s-a sinucis. Această ipoteză figurează în cartea „Viața particulară și moartea lui Elvis" care tocmai s-a lansat în librăriile newyorkeze.

După cum se știe, la 16 august 1977, una dintre amantele lui Elvis, Ginger Alden a descoperit cadavrul acestuia în camera de baie situată în minunata vilă din Graceland. Potrivit versiunii oficiale, Presley a murit în urmă unui atac de cord. Dar adevărata cauză a decesului a fost excesul de droguri.

Mama vitregă a lui Elvis a dezvăluit că, înainte cu 6 zile de a muri, cîntărețul i-a trimis o scrisoare tatălui-tău, Vernon. Aici el dezvăluia motivele pentru care dorea să-și pună capăt zilelor. Presley știa că suferă de un cancer osos și hotărîse să se sinucidă. La început, raportul asupra autopsiei menționa că acesta data de un an, dar Verner a reușit să înlăture această precizare, cumpărîndu-l pe medicul legist.

Tatăl lui Elvis a șters orice urmă privind sinuciderea, considerînd că aceasta va contribui pozitiv la reputația lui Elvis și a fiicei acestuia, Lisa-Mary. Cîteva luni mai tîrziu, Vernon a informat-o despre împrejurările morții lui Elvis pe soția sa. Dee. „Am tăcut ani de zile pentru a nu întina imaginea lui Elvis. Acum consider că a venit vremea ca fanii săi să cunoască adevărul" — declară mama vitregă a Regelui rockului, **(MD)**

Biblioteca magazin de proză scurtă

SCURTĂ POVESTIRE CU REMBRANT (III)

— Nu, nu, nu, nu la voi. Voi sînteţi 3297. Ai înţeles cum devine cazul, doar eşti băiat deştept. „Totul este relativ", nu mai ştiu cine a spus asta dar în orice caz, cineva.

Ochii lui Rembrant, de obicei mici şi obosiţi, se transformaseră în două becuri de 400 W (mă refer la mărime). Gura îi înlemnise.

Respectabilul continuă :

— Da. Află că în acelaşi timp şi loc se pot afla două obiecte. Chiar 4732.

Doamna se juca mişcînd butoanele, schimbînd civilizaţiile. Era jocul ei preferat. Stăpînul o lovi peste mînă :

— Voi toţi, nu numai pămînteni, aţi fost „programaţi" ca să mă exprim pe înţelesul tău, să nu vă vedeţi, vă stînjeniţi unii pe alţii. Mă refer la civilizaţii. Na, că am început să vorbesc în versuri.

(„Ce rimă uşchită — „alţii — civilizaţii" — cugetă adînc Rembrant). Lumea se consumă, ca un indigo de unică folosinţă, cu micile ei drame, alerte false, năpaste, precum, dacă nu mă înşel, se întîmplă

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

în rapsodiile lui Topîrceanu. Îl ţin minte şi acum : melancolic, gînditor. Se apucase aici să scrie „Rapsodii de iarnă". L-am oprit. Aici este interzisă creaţia sau orice derivă din ea.

La noi, pe Rondeea, viaţa are alt curs. Noi avem nişte fiinţe specializate care ne furnizează, în fiecare secundă, mii de descoperiri ştiinţifice. Noi vă transmitem atît cît puteţi înţelege. Vă trimitem, prin nişte procedee complicate, unele invenţii. Se înţelege, nu pe cele mai noi. Vă expediem doar strictul necesar, ca să supravieţuiţi.

Oamenii voştri de ştiinţă calculează, asudă, se chinuiesc. Niciodată nu vor descoperi miezul problemei. Tot ce descoperă este un fals. Ei, m-am molipsit de la timpitul ăla care a trecut pe aici acum vreo doi ani. „E o minciună în fals", spunea. Şi avea dreptate.

Trecînd la altceva îţi aduc la cunoştinţă că toate civilizaţiile modelate de noi sălăşluiesc numai pe Pămînt. Nicăieri nu mai există viaţă. „Uniunea" este cel mai bun exemplu de simbioză, deasupra căreia tronăm noi doi, un super-exemplu de simbioză.

— Noi am creat viaţa. Noi mişcăm pionii. Noi sacrificăm regina. Noi îi punem pe bulgari să transmită „Michelangelo". A, nu, nu sculptorul. Virusul ăla nenorocit. Pe ordinea zilei este SIDA. Ar trebui să transmitem antidotul. Cui ? Ne mai gîndim. Preferăm necunoscuţii, micii oameni de ştiinţă, pasionaţi. Zici că ar fi bine în România. Da, cu asta ar intra în Europa. Am reţinut doleanţa. Eşti un adevărat patriot. Cu plăcere. N-ai pentru ce. Să intre următorul ! Acum vei viziona filmul vieţii tale, necenzurat. Apoi mai vorbim.

În faţă apăru un ecran ; ceilalţi dispărură. Rembrant se afundă în scaunul de lemn, care, încet-încet, se transformă într-o cameră neîncăpătoare. Simţea cum se împarte în două. O parte pe scaun, în faţa ecranului, cealaltă într-un loc strîmt, în care stătea cu genunchii la gură. O forţă necunoscută îl împingea afară. Se agăţa cu mîinile de cioturi, de buruieni. Tindea către acel petic albastru ce se zărea în faţa ochilor. Şi el aluneca. Fierbea. Întîi a răzbătut, ca un prim vestitor, capul.

Vedea feţele încordate ale doctorilor. Muşchii se contractau. Apoi, a alunecat uşor afară şi a început să plîngă. Se simţea legat de mama sa. După un scurt interval de timp legătura a fost întreruptă, printr-o simplă tăiere. „De ce ? De ce ?", striga copilul, dar cine-l înţelegea ? Cine avea timp să asculte o bucată de carne roşie, neuniformă, încreţită ?

Cine avea timp să asculte gemetele sale ? Nimeni. Cui îi dădea prin cap că el, Rembrant, ar fi dorit să se întoarcă de unde a venit ? În Universul matern.

Nimănui.

VADIM GEORGE CUŞNARENCU

(Va urma)

Grafica de MARIAN DEACONU

POLIŢIER

ACCIDENTUL

de AGATHA CHRISTIE

— Ascultaţi ce vă spun, este aceeaşi femeie, nu mă îndoiesc cîtuşi de puţin ! Căpitanul Haydock se uită fix în ochii curioşi ai prietenului său şi oftă. Ar fi vrut ca Evans să nu fie atît de categoric şi exultant. În decursul unei cariere petrecute pe mare, bătrînul căpitan învăţase să nu discute despre lucruri care nu-l privesc în mod special. Prietenul său Evans, fost inspector al Departamentului de Cercetări Penale, acea o altă filosofie a vieţii. „Acţiunea pe baza informaţiilor primite" era crezul lui în primii ani de carieră, crez pe care l-a îmbunătăţit pe măsura acumulării propriei sale experienţe. Inspectorul Evans a fost un ofiţer isteţ, destupat la minte care absolvise şcoala ca şef de promoţie. Chiar şi acum după ce s-a retras din poliţie şi s-a stabilit la ţară în casa visurilor sale, instinctul său profesional continua să rămînă activ.

— Nu prea uit figurile, spuse el încă o dată. Doamna Anthony, da, a fost cu siguranţă doamna Anthony. Cînd aţi spus doamna Merrowdene, mi-am amintit-o imediat.

Căpitanul Haydock se mişca tulburat. Doamnul şi doamna Merrowdene erau vecinii săi cei mai apropiaţi cu excepţia lui Evans şi această identificare a doamnei Merrowdene ca fostă eroină a unei cause célèbre îl întristă.

— S-a întîmplat cu mult timp în urmă, spuse el cu vocea destul de slabă.

— Acum nouă ani, replică Evans cu siguranţă ca de obicei. Acum nouă ani şi trei luni. Vă mai amintiţi cazul ?

— Destul de vag.

— S-a dovedit că Anthony luase arsenic, aşa că ea a fost achitată.

— Păi, de ce să nu fie ?

— N-au existat nici un fel de probe. Aşa că verdictul s-a pronunţat pe baza mărturiilor. Absolut corect.

— Atunci totul este în regulă, spuse Haydock. Şi nu văd de ce vă mai gîndiţi la toate acestea.

— Cine se gîndeşte ?

— Am crezut că dumneavoastră.

— Nu, Doamne fereşte.

— Chestiunea este terminată şi înmormîntată, conchise căpitanul.

— Dacă într-o anumită etapă a vieţii sale doamna Merrowdene a avut ghinionul să fie judecată pentru crimă şi achitată...

— De regulă, achitarea nu poate fi considerată o nenorocire, puse lucrurile la punct Evans.

— Ştiţi ce am în vedere, spuse căpitanul Haydock iritat. Dacă sărmana doamnă a trecut prin această experienţă îngrozitoare nu este treaba noastră să o răscolim din nou, nu-i aşa ?

Evans nu răspunse.

— Haideţi, Evans. Doamna a fost nevinovată, abia aţi spus-o.

— Nu am spus că a fost nevinovată. Am spus că a fost achitată.

— Este acelaş lucru.

— Nu întotdeauna.

Căpitanul Haydock, care începuse să-şi scuture pipa de marginea scaunului, se opri şi îl privi foarte atent.

— Uu-uu-uu, spuse el. Chiar aşa gîndiţi ? Chiar credeţi că n-a fost nevinovată ?

— Nu pot spune aşa ceva. Pur şi simplu nu ştiu. Anthony obişnuia să la arsenic. Soţia lui a declarat că făcea aceasta. Într-o zi, din greşeală, a luat o doză mult prea mare. A fost oare greşeala lui sau a soţiei sale ? nimeni nu poate spune, iar juraţii au achitat-o pentru lipsă de dovezi. Totul pare destul de corect şi nu găsesc nici o vină în aceasta. Totuşi, aş dori să ştiu...

Căpitanul Haydock începu să se ocupe din nou de pipa sa.

— Bine, spuse el mulţumit, nu este treaba noastră.

— Nu prea cred.

— Dar, desigur...

— Ascultaţi-mă cîteva clipe. Acest om, Merrowdene, se învîrtea seara trecută de colo-colo prin laborator, ocupîndu-se de experienţele sale... amintiţi-vă...

— Da, a vorbit chiar despre un test privind depistarea arsenicului. A spus chiar că dumneavoastră puteţi cunoaşte totul în această privinţă, doar era specialitatea dumneavoastră, şi a chicotit. N-ar fi spus aşa ceva dacă s-ar fi gîndit puţin...

Evans îl întrerupse.

— Vreţi să spuneţi că n-ar fi spus nici dacă ar fi reuşit. Sînt căsătoriţi demult, parcă dumneavoastră mi-aţi spus că de şase ani. Fac prinsoare pe orice că el habar nu are că soţia sa este fosta doamnă Anthony atît de renumită odinioară.

— Şi, desigur, nu o va afla de la mine, spuse căpitanul Haydock bătos.

Evans nu-i dădu nici o atenţie şi continuă.

— M-aţi întrerupt tocmai acum. După testul privind arsenicul Merrowdene a introdus o substanţă în recipientul de experienţă, reziduul metalic l-a introdus în apă şi apoi l-a precipitat prin adăugarea de nitrat de argint. Era un test pentru cloraţi. Un test simplu, fără pretenţii. Dar am încercat să citesc aceste cuvinte în cartea pe care o avea deschisă pe masă. H_2SO_4 descompune cloraţii cu evoluţia lui CL_{20}. Încălziţi, aceştia provoacă o explozie violentă, prin urmare amestecul trebuie păstrat la rece şi folosit numai în cantităţi mici.

Haydock se uită fix la prietenul său.

— Bine, şi ce vreţi să spuneţi prin asta ?

În româneşte de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

DUPĂ INDIANAPOLIS, PARIS. Au luat sfîrşit Campionatele mondiale de gimnastică individual care, în acest an s-au desfăşurat la Paris. Un bilanţ onorabil pentru gimnastele române care promiteau înainte de startul competiţiei mai mult şi care au intrat în posesia doar a unei medalii de aur, prin **Lavinia Miloşovici**, la paralele inegale. La acelaşi aparat, **Mirela Paşca** a obţinut medalia de bronz. Cea de-a treia medalie, de argint, a fost obţinută de **Maria Neculiţă** (la bîrnă). Specialiştii o vedeau pe Lavinia, cîştigătoare sigură şi la sărituri, mai ales după ce la Indianapolis devenise campioană mondială la acest aparat, dar n-a fost să fie, ea a pierdut şi locul pe ultima treaptă a podiumului de premiere în favoarea Oksanei Suşovitina. La băieţi, Marius Gherman s-a clasat al 4-lea la sol şi al 5-lea la sărituri. Se constată o „cădere" în gimnastica românească în comparaţie cu ediţia de anul trecut de la Indianapolis. E adevărat, a mai trecut un an şi la gimnastică acest lucru se vede, dar, între timp, alte concurente au ajuns într-o formă bună. **Kim Zmeskal** din SUA, de pildă a cîştigat probele de sol şi bîrnă, dovedindu-se revelaţia acestei ediţii.

TENISUL DE MASĂ ÎN PLIN AVÎNT. Dacă la gimnastică se poate observa o uşoară cădere, în schimb, tenisul de masă este în plin avînt. Asta după o oarecare eclipsă în care acest sport intrase, de ce să n-o spunem, împreună cu atîtea alte sporturi. Iată că acum, la Stuttgart, la Campionatele Europene, România s-a aflat pe prima treaptă. Şi marea stea a tenisului european se numeşte **Otilia Bădescu**, o jucătoare ambiţioasă, de mare talent care a reuşit împreună cu echipa să cucerească, în premieră, titlul de campioană europeană. Este considerată vedeta incontestabilă a acestei a 18-a ediţii. Ea a intrat în posesia medaliei de aur şi în proba de dublu-mixt, unde l-a avut ca partener pe **Călin Creangă**, fostul tenismen român, actualmente component al echipei Greciei. Să nu uităm că şi Otilia joacă în străinătate de mai bine de un an, în cadrul echipei celei mai mari bănci din Japonia. De la ea par să vină cele mai mari speranţe în perspectiva apropiatelor Jocuri Olimpice de la Barcelona, unde jucătoarea noastră este calificată. Cunoscînd-o, îi doresc din inimă această consacrare.

UNII JOACĂ ŞI FOTBAL. Recunosc că n-am mai vorbit de mult despre fotbal, de aceea, acum în cîteva rînduri, o să încerc un mic comentariu după disputarea etapei 24. Se pare că Dinamo, după egalul cu Steaua, este cîştigătoarea sigură a acestei ediţii. 17 victorii, 7 partide egale şi nici o înfrîngere, este o situaţie, să recunoaştem, de invidiat. Aflată cu 7 puncte înaintea celei de-a doua clasate, Steaua, Dinamo se poate gîndi şi, pregăti meciurile pentru viitoarea ediţie a Cupei Campionilor Europeni. În campionatul intern s-au cam încheiat conturile. Universitatea Craiova, în ciuda unor complicate situaţii interne se menţine în plutonul fruntaş, locul 3, urmată de F.C. Ploieşti, o revelaţie. Poli Timişoara şi... Rapid, pe un neaşteptat loc 6. Sportul Studenţesc a căzut în zona retrogradării, de unde, aproape sigur Corvinul nu mai are cum să iasă. Altceva, nimic interesant, din fotbal.

CAZUL KATRIN KRABBE. Este vorba despre afacerea celor trei atlete din fosta RDG, care au fost suspendate din activitatea competiţională pe o perioadă de 4 ani, în urma rezultatelor pozitive la testul anti-doping. Acum, juristul lor, dl. **Reinhardt Rauball**, oferă unele explicaţii : dosarul a ajuns în faţa Comisiei juridice a Federaţiei germane de atletism. Deocamdată se vorbeşte despre o suspendare, nu despre interzicere. **Le aşteaptă pentru că sînteţi convins de sinceritatea lor ?** „N-am nici un motiv să nu le cred pe cuvînt. Ele au contestat acuzaţia în public şi sînt dispuse să confirme afirmaţiile lor sub jurămînt în tribunal". **Totuşi, aceeaşi urină provenind de la trei persoane ?...** „Clientele mele n-au cum să dovedească că au comis o manipulare. Dar cea care trebuie să dovedească că fetele au trucat examenul medical este Federaţia germană de Atletism. Simplul fapt că s-a primit aceeaşi urină nu dovedeşte nimic în sensul că atletele respective sînt la originea faptului. Flacoanele au călătorit 4 zile înainte de a ajunge la laborator. Şi apoi flacoanele au călătorit fără a fi sigilate. În patru zile se putea umbla la conţinut..." **Ce credeţi despre munca dr. Donicke, responsabilul analizelor ?** Ştiu că el condamnă dopajul şi eu fac parte din aceeaşi categorie. Dar doctorul Donicke s-a agăţat de cazul Katrin Krabbe ca de o problemă personală. Problema cum prezintă el opiniei publice această afacere nu este demnă de un expert... (Urmarea acestui interviu realizat de Jean-Paul Picaper, în numărul viitor).

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 27.04 — 03.05

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Monotonie, incertitudini.
Marți: O veste bună vă remontează.
Miercuri: Succes financiar neașteptat.
Joi: Întrevedere sentimentală.
Vineri: O mică depresiune nervoasă.
Simbătă: Încă un compromis sentimental vă deprimă.
Duminică: Singurătatea e cel mai bun leac.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Frămîntări, planuri de viitor.
Marți: Un cadou prețios din partea unui bun amic.
Miercuri: Primiți bani.
Joi: Creativitate, suprasolicitări intelectuale.
Vineri: Farmecul amorului regăsit.
Simbătă: Exil în propriile gînduri.
Duminică: Nu vă vedeți capul de treburi.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Un incident minor vă alarmează prea mult.
Marți: Toate vă merg din plin.
Miercuri: Vă obsedează un vis inexplicabil.
Joi: Noi responsabilități vă induc o stare incertă.
Vineri: O confruntare colegială vă dă cîștig de cauză.
Simbătă: Un eveniment deosebit vă găsește nepregătit.
Duminică: Zi stearsă, opacă.

RAC (22.06—22.07)

Luni: Neînțelegeri trecătoare în familie.
Marți: Zi norocoasă pe toate planurile.
Miercuri: Eleganță și suplețe intelectuală, vă remarcați.
Joi: Fantezie și inspirație profesională.
Vineri: Succes profesional deosebit.
Simbătă: Două vești contradictorii.
Duminică: Un oaspete incomod.

LEU (23.07—22.08)

Luni: O nouă afacere se pune pe roate.
Marți: Capcana farmecelor sexului opus, inevitabilă.
Miercuri: Stare de neliniște, vă simțiți dominat.
Joi: Suprasolicitări nervoase.
Vineri: Succes financiar așteptat.
Simbătă: Drumuri lungi, obositoare dar profitabile.
Duminică: Schimb scăpărător de replici în familie.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Evaziv, confuz, agresiv, necomunicativ.
Marți: Oscilațiile psihice continuă, stare de deprimare.
Miercuri: O mînă salvatoare din partea unei Balanțe.
Joi: Polemici aprinse, profesionale.
Vineri: Cerul dv. se însenînează, apetit pentru dragoste.
Simbătă: Rezolvați cu brio o problemă sentimentală.
Duminică: Amor și atît...

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Satisfacții profesionale deosebite.
Marți: Controverse familiale cu rădăcini mai vechi.
Miercuri: Întrevedere foarte agreabilă.
Joi: Scadența unei datorii importante.
Vineri: Criză de orgoliu, polemici colegiale.
Simbătă: Călătorie de afaceri profitabilă.
Duminică: Sensibilitatea rănită de un cuvînt nepotrivit.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Nervozitate excesivă, conflicte de principii.
Marți: Reușită profesională.
Miercuri: Un Capricorn nu vă rezistă farmecelor.
Joi: Aventura sentimentală devine foarte serioasă.
Vineri: Luciditate, ambiție, prospetime.
Simbătă: Revanșa într-o polemică familială.
Duminică: Sănătatea vă dă de furcă.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Se împlinește un vis mai vechi.
Marți: Sfială, timiditate, conflicte.
Miercuri: Zi cu două bucurii deosebite.
Joi: Un amic vă dezamăgește cumplit și faptul vă deprimă.
Vineri: Suprasolicitări profesionale, surmenaj nervos.
Simbătă: O întîlnire foarte agreabilă și profitabilă.
Duminică: Relaxare nervoasă.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: Se confirmă o presimțire mai veche.
Marți: Toate vă merg din plin.
Miercuri: Digresiuni sentimentale fără implicații majore.
Joi: Creativitate, inspirație, productivitate.
Vineri: Stare de oboseală, iritare, agresivitate.
Simbătă: Cheltuieli costisitoare, obligatorii.
Duminică: Petrecerea mult așteptată vă lasă un gust amar.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Mahmureală după cheful din ajun.
Marți: Recuperați cîteva restanțe profesionale, suprasolicitare.
Miercuri: O veste bună vă redă optimismul.
Joi: Confortul refugiului în amorul frenetic.
Vineri: Erotism, pasiune, intimitate absolută.
Simbătă: Realitatea își arată colții... financiari.
Duminică: Puneți la cale o nouă afacere rentabilă.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni: Zi aburită de petrecerea prelungită.
Marți: Gustul amar al unui refuz sentimental.
Miercuri: Două vești bune vă redau dispoziția sufletească.
Joi: Risipă de entuziasm într-o întîlnire amicală.
Vineri: Nu vă vedeți capul de treburi.
Simbătă: Luciditate și creativitate, zi foarte productivă.
Duminică: Vizită foarte profitabilă, planuri de viitor.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Superlativ artistic

Desigur că sintagma „albastru de Voroneț" este cunoscută de mulți iubitori ai artei din toată lumea ! Ctitorie a domnului Moldovei, Ștefan cel Mare, biserica sfîntul Gheorghe a mănăstirii Voroneț este ridicată în anul 1488 ; această capodoperă a arhitecturii creștin-ortodoxe este apreciată a fi una din cele mai frumoase

din România și, implicit, una din cele mai renumite. Se remarcă în primul rînd frescele exterioare, realizate prin grija mitropolitului Grigore Roșca de către inegalabilii meșteri moldoveni, în anul 1547. Culoarea predominantă este o splendidă nuanță de albastru, vestitul „albastru de Voroneț". Specialiștii străini au făcut o apreciere sugestivă a acestui monument de artă românească, numind biserica Voroneț „Capela Sixtină a României".

Ingeniozitate

Una din cele mai ingenioase construcții de casă în mediul rural o reprezintă cea cu fîntînă în casă. Neobositul nostru corespondent, ing. N. Bogluț, ne relatează faptul că în statul biborean Ucuriș (unde trăiesc peste 400 de familii de gospodari) se poate remarca un adevărat record național (raportat la numărul de locuitori) în ceea ce privește casele cu fîntîni în interior. Sînt amintiți cinci capi de familie, printre care Bogle Lică, Pater Ioan, Popa Samuil etc. (reamintim pe această cale că așteptăm în continuare de la cititorii noștri aspecte cu caracter de record din orice domeniu).

Priorități tehnico-științifice mondiale

În anul 1919, doi români s-au remarcat pe plan internațional prin realizări de vîrf în domeniul tehnic și științific. Astfel, chirurgul Thoma Ionescu propune o nouă metodă eficientă de anestezie, dovedită ca viabilă atît în țara noastră, cît și în străinătate. Este vorba de rahianestezia înaltă (cervicală), descrisă de medicul român în lucrarea publicată la Paris sub titlul „La rachianesthésie générale" și utilizată și în SUA. La rîndul său, inginerul Ion (Iancu) Constantinescu (1884—1963) inventează și obține brevetul în Franța pentru aparatul teletipografic, aparat care prefigurează teleimprimatoarele de astăzi.

Cea mai celebră față de masă

În presa vremii de acum peste 15 ani se amintea de o celebră față de masă, poate cea mai celebră și interesantă de la noi. Este vorba de fața de masă aflată în casa profesorului de muzică din Bîrlad, Eugen Bulbuc. Acesta, în timpul primului Război Mondial, a găzduit numeroase personalități culturale și artistice, printre care Alexandru Vlahuță, B. St. Delavrancea, Vasile Pârvan, George Enescu etc. Treptat, mulți dintre aceștia și-au pus semnăturile pe o față de masă a gazdelor (Victor Ion Popa făcîndu-și chiar un autoportret). Soția profesorului Bulbuc a avut apoi ideea de a imortaliza autografele cu ajutorul firului de arnici și borangic. Respectiva față de masă a devenit astfel un document foarte prețios al familiei, păstrat de generațiile următoare (mai amintim și semnăturile lui Vasile Voiculescu și Elvira Popescu).

GUINNESS Book

PLANETA URIAȘILOR

Între ingeniozitatea tehnică și recordul în construcțiile de mașini este o legătură organică reflectînd tendința de autodepășire în performanțele de toate tipurile. O realizare de excepție notată de Guinness este cea mai mare ambulanță. De fapt este vorba de o serie întreagă ce poartă denumirea de Alligator Jumbulances Mark VI, VII și VIII (mașini articulate), aflate la dispoziția organizației caritabile The Across Trust din Marea Britanie. O ambulanță de acest fel măsoară 17,7 metri în lungime și este destinată să transporte bolnavi și handicapați peste Canalul Mînecii, cu ocazia vacanțelor sau a diferitelor prilejuri de pelerinaj. Celebrele ambulanțe au fost construite de firma belgiană Van Hool și sînt dotate cu motoare Fiat. Costul unui vehicul este de circa 316.900 dolari SUA și fiecare poate transporta 11 de pacienți și provizii sau marfă.

Tot legat de gigantismul vehiculelor — pe care nu încetăm să-l admirăm —, Guinness amintește de cele mai mari cauciucuri din lume, care au un diametru de 3,6 metri și o greutate de 5,6 tone — cu un preț de aproximativ 75.00 dolari. Acești colosi sînt produși de compania Goodyear, la filiala din localitatea Topeka, statul Kansas, SUA. Cauciucurile respective sînt utilizate la camioanele gigant din industria de construcții americană. Compania Goodyear apreciază că limita superioară a dimensiunii diametrului — din punct de vedere tehnic și practic — este de 5,1 metri.

Dacă tot a venit vorba de camioane, să remarcăm faptul că cele mai încăpătoare din lume se numesc Terex Titan 33—19 și aparțin lui General Motors Corp. Acestea pot transporta o cantitate de materiale cîntărind 350 de tone. Înălțimea unui Terex Titan este de 16,8 metri și este dotat cu un motor cu 16 cilindri, furnizînd 3.300 CP. Rezervorul lor are capacitatea de 5900 litri.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

În cele ce urmează, voi respecta întocmai dorința acelor corespondenți care doresc mai multe aprecieri dinspre calendarul chinezesc și mai puține dinspre cel european. Acest lucru nu este valabil pentru cei care n-au făcut o astfel de precizare. Deci...

Simona Hahn, Sibiu : (n. 20.05.1972) V-ați născut în anul Șobolanului de Apă, fără Lap Chun (deci ajungeți la prosperitate prin mari eforturi personale și mai puțin cu ajutorul hazardului), în luna Șarpelui, la ora Iepurelui. Ecuația vieții este : Apă + Apă + Foc + Lemn + Foc (un spirit echilibrat, dacă se ține seama de faptul că Apa domină Focul, iar Apa întreține viața Lemnului — care la rîndul său are drept rival Focul : acest ciclu de interconditionări conduce spre echilibru). Sînteți, conform anului nașterii, o personalitate nordică, calculată, analitică. Metamorfoza principală fiind Apa, în acești ani veți avea evenimentele cele mai favorabile. Organul sensibil este cel uro-genital, iar pe cer vă veghează existența planeta Mercur. Afinități : Maimuța, Dragon. Adversități : Cal, Cocoș, Iepure.

Dumitru Farag, Brașov : (n.14.09.1952) V-ați născut în anul Dragonului de Apă, luna Cocoșului, ora Cînelui (doi Lap Chun). Ecuația vieții este : Apă + Lemn + Metal + Metal + Foc. Amprenta Dragonului este inconfundabilă, aveți un spirit agitat, mereu în căutarea afirmării de sine după principii imuabile (Metalul) și sînteți foarte greu influentabil (Lemnul). Dragonul își finalizează întotdeauna dorințele și visele, chiar dacă suferă enorm din cauza aceasta. Sînteți estet, priviți totdeauna răsăritul cu optimism (punctul cardinal, desigur). Primăvara este anotimpul marilor realizări iar organul sensibil este ficatul. Afinități : Maimuța, Șobolan. Adversități : Oaie, Bou, Cîine. Planetă favorabilă Mercur.

Dan V., București : (n.1.01.1956) V-ați născut în anul Oii de Lemn doi Lap Chun, luna Boului, ora Șarpelui. Ecuația vieții este : Lemn + Foc + Apa + Foc + Foc (tendință evidentă de afirmare, temperament deosebit, fluctuații sentimentale extreme). Sînteți un sudic, vara este anotimpul cu cele mai mari împliniri, iarna fiind adversarul firii dv. dinamice. Sănătatea sensibilă în regiunea inimii. Afinități : Iepure, Mistreț. Adversități : Bou, Dragon, Cîine. Lemnul atrage după sine protecția lui Jupiter, care își împarte foarte generos influența Yang (justiție, generozitate, sinceritate) cu Yin (aroganță), ipocrizie).

Veronica Mardare, Bîrlad : (n.18.03.1980) V-ați născut în anul Sobolanului de Metal, doi Lap Chun, luna Iepurelui, ora Boului. Ecuația vieții este: Metal + Apă + Lemn + Apa + Foc. Șobolanul de Metal este un tip foarte practic, nu-l conduce niciodată sentimentele ci inteligiunea și intuiția : nu este prea sociabil, dar știe să se facă apreciat prin voința sa imperturbabilă. Sînteți nordică etc. (vezi mai sus). Șobolanul de Metal este poate cel mai conservator spirit din toate necuvîntătoarele și toate metamorfozele.

Coralia Belu, Galați : (n. 23.03.1957) V-ați născut în anul Cocosului de Foc, doi Lap Chun, luna Cocosului (coincidență fericită), ora Mistrețului. Ecuația vieții este : Foc + Metal + Metal + Apa + Foc (n-as vrea să mă număr printre cei care vă contrazic în față!) Ambiția și orgoliul erup din personalitatea dv. prea des, și asta nu vă avantajează întotdeauna. Nu sînteți dispusă să faceți pe placul oricui, nu știți ce-i aceea compromis. Cocosul este un vestic convins, toamna îi reface mereu puterea de afirmare. Sub masca voluntarismului se ascunde un romantic de netămăduit. Sănătatea sensibilă în zona plămînilor, metamorfoza esențială este Metalul. Afinități: Șarpe, Bou. Adversități : Iepure, Cal, Șobolan. Planeta ce emană Foc este, de bună seamă, Marte.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

CERF '92

COMTEK EXPOSITIONS. INC. din S.U.A. organizează, în perioada 11 – 15 mai 1992 la Sala Polivalentă, expoziţia internaţională profilată pe tehnologii de vîrf din domeniile electronicii, telecomunicaţiilor, tehnicii de calcul şi informaticii

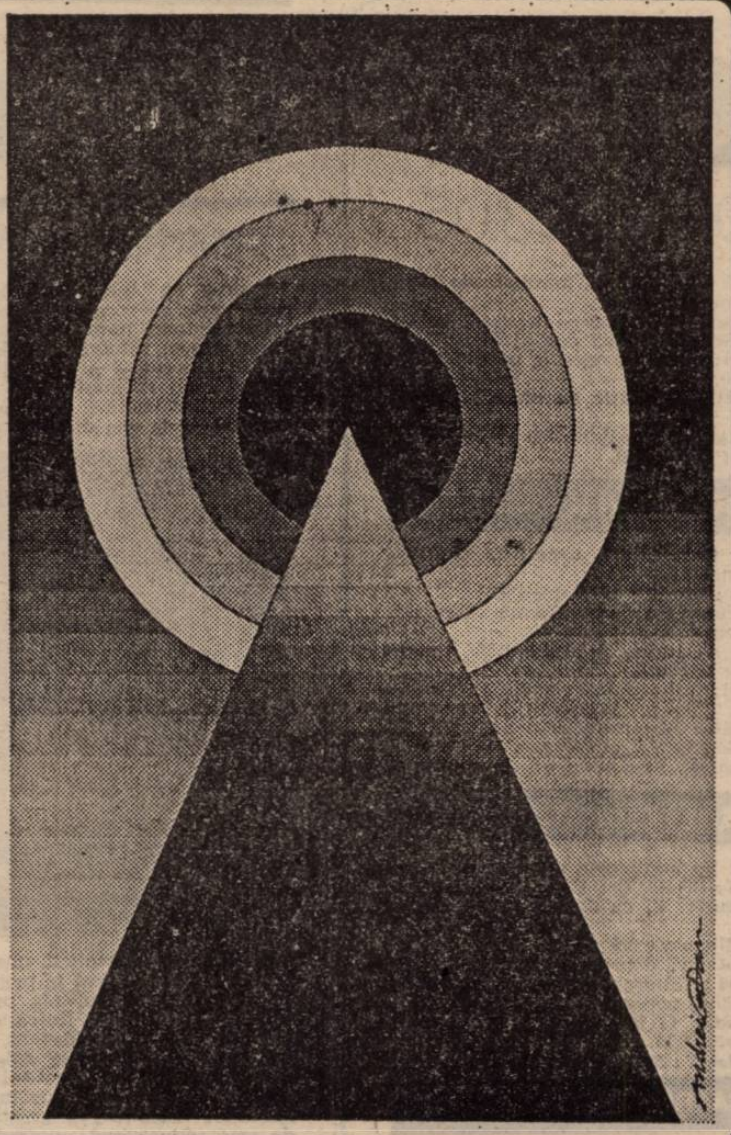

• AGEXIMCO • ALFA BIT • APPLE COMPUTER • AUDIOVOX • BTI • CANON • CITIZEN • COMPUTERLAND • CONTROL DATA • CROWN • DATASYST • DIGITAL EQUIPMENT CORP. • DELTA DESIGN • EUREKA • FELIX TELECOM • FISHER • GEOSYS • HEWLETT PACKARD • HITACHI • ICE FELIX COMPUTERS • I.D.&T.E. • INNOVATOR COMPUTER • KONTRAX • LASER COMPUTER • LECOM • MARCO POLO • MINOLTA • MISACO • MITA • MOTOROLA • NEC • ORACLE • PELIKAN • RECAL REDAC • REAL SOFT • ROM CONTROL DATA • ROMTRUST • ROTRING • SABA • SANTA CRUZ OPERATIONS • SANYO • SMITH CORONA • SONY • SYSCAD • SYSGRAPH • SYSTEMS PLUS • TENSAI • TREND • TULIP • UNISYS • WALTHAM ELECTRONICS • WESTEC • WHIRLPOOL •

Relaţii la: telefon 33.72.82; fax 12.12.03

Grădina de lîngă casă

Protecţia plantelor

În timpul cultivării lor, plantele pot fi atacate de o serie de boli (mana, putrezirea fructelor, viroze etc.) sau dăunători (păduchi, plosnite, coropişniţe, melci, gărgărite, omizi, viermi etc.). Este mai usor si mai indicat să prevenim aceste boli decît să le tratăm. De aceea vom aminti cîteva reguli care trebuie respectate. În primul rînd să se evite cultivarea pe acelasi loc a unor plante, la un interval mai mic de 4—5 ani. Cultivînd mai mulţi ani consecutiv aceeasi plantă pe acelaşi teren, se creează condiţii prielnice pentru dezvoltarea exagerată a bolilor si dăunătorilor plantelor respective. O altă regulă este aceea de a folosi numai sămînţă si material săditor de bună calitate si tratate corespunzător. Dacă nu ni le producem singuri, din plante sănătoase, să preferăm furnizori care prezintă garanţii si anume Unisem (foste Agrosem) sau Statiunile de Cercetare si Producţie agricolă. Gradul de fertilizare (îngrăsare) a solului, poate mări sau diminua rezistenţa plantelor la boli în situaţia cînd se administrează prea puţine sau prea multe îngrăsăminte. Cele mai multe boli si dăunători se transmit prin resturile rămase de la recolta anterioară. De aceea aceste resturi trebuie adunate si îngropate sub brazdă sau arse. Prin respectarea densităţii la semănat si plantat, precum si prin efectuarea lucrărilor necesare, vom reusi să obţinem plante bine dezvoltate, rezistente la boli. O cultură îmburuienată este o pradă uşoară pentru boli. O plantă atacată de boală, trebuie îndepărtată si arsă.

Sîntem nevoiţi să apelăm si la combaterea chimică. Pentru a afla materialele existente, dozele si perioadele cînd se pot folosi, se va lua legătura cu Centrul de Protecţia plantelor cel mai apropiat. Produsele cele mai solicitate în acest sezon sînt : Ridomil Plus — 0,25 la sută (mană la rosii si castraveţi). Dithane M 45 — 0,2 la sută sau Turdacupral 0,3 la sută (mană la vita de vie, rapăn si făinarea la pomi). Decis 2,5 EC — 0,025 la sută (insecticid). Metaldehidă — 30 g la 10 mp (contra melcilor, cu sau fără cochilie). **Plantele sau fructele tratate nu pot fi consumate decît după 3—30 zile de la ultimul tratament, în funcţie de persistenţa produsului folosit.**

IOAN URSU

PROGRAM TV

LUNI, 27 aprilie. Programul 1 : 9,30 Club „Anda" 10,30 Film serial pentru copii. Operaţiunea „Mozart" 11,00 Transmisiunea directă a slujbei religioase de Sf. Gheorghe de la Mănăstirea Cernica 12.00 Din albumul celor mai frumoase melodii populare 13,00 Actualităţi 13.10 Studioul şlagărelor (I) 13,40 Euro-Disneyland 15.35 Lumea sporţului 15.55 Studio dans'92 16.30 Emisiunea în limba maghiară 18.30 Trei din zece pentru un show 19.30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.25 Sport 20.35 "... Această poartă a creştinătăţii". 21,10 Film artistic. Un bunic genial (Franţa, 1987) 22,40 Gala Uniter 0.40 Actualităţi. **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16,10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16.40 Tradiţii 17.10 Film artistic. Viaţa secretă a lui Kathy McCormick (S.U.A., 1988) 18.50 Repriza a treia 20.00 Super Channel 20.30 Magazin auto-moto 21,00 Studioul muzicii de cameră 21.30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service

MARŢI, 28 aprilie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 Desene animate 11,05 TV 5 Europe 12,30 Tradiţii 13.00 Farmecul muzicii 13,30 Sub cupola circului 14.00 Actualităţi 14.20 Muzica pentru părinţi 14.50 Desene animate 15.25 Studioul muzicii uşoare 15.45 Convieţuiri 16.45 Actualităţi 16,50 Repere transilvane 17.20 Euro-Gol 18,00 Salut, prieteni ! 19.00 Jazz-Fan 19.30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca. Omul de pe stradă (S.U.A., 1941) 22.45 Confluenţe 23,15 Actualităţi 23,40 Cultura în lume. **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16 15 Desene animate 16 40 Cercetarea ştiinţifică agricolă 17,10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. Marc şi Sophie 19.10 Baschet 19,40 Tribuna nonconformiştilor 20.00 Video-satelit 21,00 Deale pieţei în Economia Capitalei 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service

MIERCURI, 29 aprilie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10,30 Film serial. Familia Polaniecki 11,20 La Sept 12.20 Ora de muzică 13,10 Virsta a treia 13.40 Divertisment international 14.00 Actualităţi 14.20 Documentar ştiinţific 14.50 Preuniversitaria 15.25 Telescoală 15.55 Actualitatea folclorică 16,10 Tragerea Pronoexpres 16.20 : 15, 16, 17, 18 16.50 Actualităţi 17,00 Reporter 92 17.30 Studioul muzicii uşoare 17.50 Baschet 18.30 Studioul economic 19.00 Desene animate 19,30 Actualităţi 20.05 Sport 20.15 Film serial. Doamnele de la malul mării 21,10 Fotbal Finala Cupei U.E.F.A. (meci tur) : A.C. Torino — Ajax Amsterdam. Transmisiune directă de la Torino 23.05 În faţa naţiunii 23.30 Cronica Parlamentului. Actualităţi. **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16.15 Desene animate 16.40 Emisiunea în limba maghiară 18.10 Teatru TV. Moartea unui comis voiajor de A. Miller 19.55 Worldnet Usia 20.30 Dialog cu edilii Capitalei 21,00 Muzica azi 21.30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service

JOI, 30 aprilie. Programul 1 : 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 Worldnet Usia 11,40 Regatul Tărilor de Jos 12,10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 13.30 Jazz-Magazin 14.00 Actualităţi 14.20 Audio-vizual studio 14.50 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Muzica pentru toţi 16.30 Forum 17.00 Actualităţi 17.05 Repere moldave 17.35 Dosarele istoriei 18.00 Telediscul muzicii populare 18.20 Virstele peliculei 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21.45 Reflecţii rutiere 22.00 În faţa naţiunii 22.25 Memorialul durerii 23 50 Cronica Parlamentului. Actualităţi 0.30 Stadion **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16.10 Desene animate 16.35 Motor ! 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 Concertul Orchestrei Naţionale Radio 20.30 O viaţă pentru o idee 21,00 Muzica populară în concert 21.30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 World Service

VINERI, 1 mai. Programul 1 : 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10,30 Film artistic. Detectiv fără voie (S.U.A., 1941) 12.00 Super Channel 12,30 Desene animate 13.00 Din albumul celor mai frumoase melodii populare 14.00 Actualităţi 14.20 Studioul şlagărelor 14.40 Stefan cel Mare — Putna "92 15.10 Bicentenar Rossini 15.25 Magazin sportiv 16.10 Video-ghid 16.40 Tragerea Loto 16,50 Actualităţi 16,55 Emisiunea în limba germană 17.55 Pro Patria 18,40 Podul cu dor 74 19,30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Film artistic. Aventurile lui Nestor Burma (Franţa, 1990) 22.15 Varietăţi internaţionale 22.45 Film serial. Familia Chisholm 23.35 Actualităţi 24.00 Top 10 0,35 Gong ! **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16.15 Desene animate 16.40 Tradiţii 17.10 Opera în capodopere 19.55 Seară de balet 20,55 Campionatul mondial de hochei

SÎMBĂTĂ, 2 mai. Programul 1 : 9.00 Bună dimineaţa ! 9.50 Şahul de la A la Z 10,00 Actualităţi 10,10 : 1, 2 sau 3 11,10 Descoperirea Planetei 11,30 Alfa şi Omega 12.30 Ora de muzică 13,30 : 7 × 7 14.00 Actualităţi 14.10 Tele-Club 17.20 Baschet 18,00 Itinerarii 18,30 Mapamond 19,00 La fîntîna dorului 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Iubire pentru un bărbat total necunoscut (Anglia, 1989) 22,25 Săptămîna sportivă 22,45 Telecabaret 23.45 Actualităţi 24,00 Film serial Eu spionez 0,55 Rock-Panorama. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16.40 Convieţuiri 17,10 Film artistic. Amintiri din necunoscuta Japonie (Japonia, 1984) 19.05 Vedete în concert 20,35 Sub cupola circului 21.00 Serenada 21,30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

DUMINICĂ, 3 mai. Programul 1 : 8.30 Bună dimineaţa ! 9,30 Abracadabra 10,20 Film serial pentru copii. Operaţiunea „Mozart" 10.50 Actualităţi 11.00 Lumină din lumină 12,00 Viaţa satului 13,30 Festivalul „Maria Tănase" — Craiova 1991 14.00 Actualităţi 14.10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Reuşita (Anglia, 1985) 22,05 Show-ul de duminică 22,40 Actualităţi 22,55 Duminica sportivă 23,20 Maeştrii teatrului românesc 0,20 Campionatul mondial de hochei : Canada — Ceho-Slovacia. **Programul 2 :** 14,50 Automobilism 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16.40 Convieţuiri 17,10 Pop-Club 17,30 Orase si civilizaţii 18,00 Varietăţi internaţionale 18,30 Serată muzicală TV 20,55 Campionatul mondial de hochei

(După PANORAMIC TV)

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îsi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

CANCERUL ŞI ALIMENTAŢIA

Sintem întotdeuana tentaţi de a atribui cancerul unor cauze total necunoscute sau chiar unei fatalităţi biologice cînd, în realitate, majoritatea acestor cauze provin din modul nostru de viaţă. În legătură cu cauzele alimentare ale acestei boli o reputată oncoloagă franceză, şi anume Monique Vigy, afirmă negru pe alb într-o lucrare a sa : **„Spune-mi ce mănînci, şi-ţi voi spune ce fel de cancer eşti susceptibil de a face“.** De altfel, o întreagă geografie a cancerului vine în sprijinul acestei afirmaţii. Astfel, un epidemiolog sovietic, A.V. Ceaklin, susţine că incidenţa crescută a cancerului esofagian la o serie de populaţii băştinaşe din Asia Centrală nu este străină de faptul că acestea consumă de 3 ori pe zi ceai foarte fierbinte cu turte uscate, iar la cină, în plus, un pilaf foarte gras sau mîncarea tradiţională denumită „surpa“, constînd din carne şi dintr-un fel de sos, şi această mîncare consumîndu-se foarte fierbinte.

Temperatura ridicată a alimentelor consumate ca şi felul lor sînt implicate în incidenţa mai crescută a aceluiaşi cancer esofagian la bureaţi şi kazahi, populaţii limitrofe lacului Baical, unde alimentaţia tradiţională este dominată de ingestia de ceaiuri fierbinţi, de băuturi alcoolice tari, de grăsimi animale ca şi de condimente nu numai în exces ci şi tari, ca şi de peşti cu oase mici. Se consideră că acest fapt nu este străin de microtraumatismele cronice ale mucoasei esofagiene prin oasele în cauză, prin condimentele tari. Reţineţi apoi detaliul pe care îl semnalează acelaşi epidemiolog, că dintre bureaţii afectaţi de cancer esofagian, 70% consumă aşa-numitul „spirt de masă“, o băutură alcoolică tradiţională deosebit de tare. Cum se ştie că alcoolul nu este cancerigen prin el însuşi, acţiunea sa totuşi cît se poate de evidentă pe această linie se explică prin faptul că acest produs dizolvă diverse substanţe cancerigene conţinute de tutun sau de diversele alimente, în acelaşi timp potenţîndu-le pe acestea. Aceasta este şi raţiunea pentru care mortalitatea prin cancer esofagian este mai mare la bărbaţi decît la femei, primii fiind prin definiţie mai mari consumatori de alcool. Tot aceasta este raţiunea prin care morbiditatea şi mortalitatea prin acelaşi cancer esofagian, este mai ridicată în cadrul personalului lucrînd în hoteluri şi restaurante, personal căruia alcoolul îi este mult mai accesibil decît la restul populaţiei. Şi, în sfîrşit, tot aceasta este raţiunea pentru care o seamă de băuturi alcoolice tari, cum sînt acelea extrase din curmale (cum este situaţia în Sudan şi în unele regiuni din China), cum este apoi situaţia şi cu acea băutură de mare popularitate din Franţa şi Spania denumită Calvados, extrasă din mere, şi cum este de asemenea situaţia cu acel rom produs în casă, rom de mare tradiţie mai ales în Porto Rico etc. Ei bine, toate aceste băuturi ne explică incidenţa incomparabil mai crescută a cancerului esofagian în perimetrul colectivităţilor menţionate.

Strangulări ale esofagului datorate cancerului

Referindu-ne la frecvenţa crescută a altei localizări canceroase, şi anume a cancerului hepatic, frecvenţa constatată într-o serie de ţări africane, în unele colectivităţi populaţionale din sud-estul Asiei, ca şi din China, vom preciza că această situaţie nu este străină de contaminarea alimentelor folosite în cadrul acestor colectivităţi cu o serie de mucegaiuri denumite aflatoxine, produse care în condiţiunile de căldură şi de umiditate excesivă de pe meleagurile semnalate se dezvoltă din abundenţă şi cu rapiditate poluînd cerealele, legumele, fructele, brînzeturile şi chiar băuturile. Trecînd la o serie de ţări europene, vom preciza faptul că frecvenţa net mai crescută a cancerului gastric în Germania şi Austria faţă de Italia nu este străină de situaţia că în primele două ţări se consumă în mod tradiţional mulţi cîrnaţi, de regulă mult condimentaţi, săraţi şi grasi, ca şi scrumbii de asemenea sărate, în vreme ce Italia excelează prin punerea accentului în alimentaţie pe macaroane, pe brînzeturi, pe peşte proaspăt şi fructe.

(Va urma)

ARCADIE PERCEK

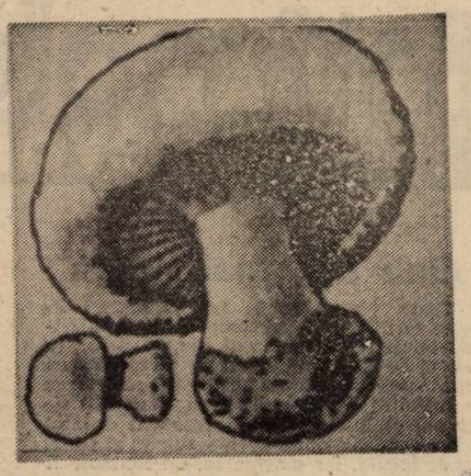

VIRTUŢILE CIUPERCILOR

Ciupercile comestibile constituie un aliment complet, cu o mare valoare nutritivă. Se recomandă ca ciupercile să fie consumate în stadiul tînăr, imediat după recoltare, deoarece conţin substanţe uşor alterabile, care în cursul descompunerii pot da naştere la compuşii toxici. Înainte de pregătire, ele trebuie să fie bine curăţate de pămînt, nisip şi spălate în multe ape. La multe specii de ciuperci piciorul este dur sau coriaceu. În consecinţă, el va trebui să fie îndepărtat. În general, pălăria are o valoare nutritivă mai mare decît piciorul. Sînt unele specii — zbirciogul gras (Gyromitra esculenta), iuţarii sau bureţii iuţi (Lactarius piperatus Fr.), ghebe (Armillariella mellea Fr.), păstrăvul roşu de stejar (Fistulina hepatica Fr.) — dar care trebuiesc fierte în apă. După aruncarea primei ape se fierb din nou ciupercile, înainte de a fi consumate.

Ciupercile se pot consuma proaspete sau conservate: murate, marinate şi uscate.

● Fragmente din carpozori de Trametes odorate (o iască) sînt purtate de laponi în veşminte ca parfum.

● Din corpurile fructifere de la Polyporus officinalis din familia Polyporaceae — o iască — se extrag substanţe active cu utilizări în farmacie.

● Pulberea de spori de la diferite specii de Lycoperdon, are proprietăţi anti-hemoragice.

● Dintr-o iască din Fam. Polyporaceae se extrag substanţe colorante pentru piei şi stofe (culoarea brună — roşcată) iar din Laetiporus sulplureus Bull — o iască galbenă — se obţin substanţe colorante galbene.

● Din specia Russula se extrag substanţe colorante roşii.

● Multe specii de iască au fost mult timp folosite la aprinderea focului.

Din trama de la Fomes fomentarius — iasca fagului — preparată în mod special se pot confecţiona diferite obiecte: pălării, şepci, genţi, broşe, iar din iasca mesteacănului (din taina sa) se confecţionează curele de ascuţit brice. Bureţii de iască, de dimensiuni mari, sînt folosiţi din ce în ce mai mult drept console în cabanele turistice. Din corpurile fructifere ale ciupercilor mari au fost extrase substanţe cu proprietăţi antibiotice.

Mai amintim că ustoroiaşii se folosesc pentru aromatizarea mîncărurilor, că, rora le dau gust de usturoi, iar iasca Inonotus obliquus-Pera are proprietăţi anticanceroase şi este folosită sub formă de ceaiuri la vindecarea neoplasmului gastric şi a umflăturilor maligne.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

Transplantul de rinichi şi copiii

Grefele de rinichi au devenit un gen de intervenţie obişnuită în ultimii ani. Ceea ce se cunoaşte mai puţin este că ele se pot efectua şi la copii de numai cinci luni. Şi mai surprinzător este că acei copii care au fost supuşi unor grefe de rinichi sau de ficat, cu organe prelevate de la adulţi, au şanse mai mari de reuşită decît dacă organul ar proveni de la un subiect de aceeaşi vîrstă. Reuşitele obţinute în domeniul transplanturilor renale sînt remarcabile : procentajul a depăşit cota de 95 la sută în Germania.

În pofida acestor reuşite, problemele sînt departe de a fi rezolvate în totalitate : un mare număr de copii trebuie supuşi unei a doua, a treia sau chiar a patra operaţii, iar la unii dintre ei este absolut necesară efectuarea unei dialize peritoneale regulate. Numai la 40 la sută din rinichii transplantaţi mai funcţionează încă la 10 ani după efectuarea transplantului. Acest rezultat poate fi ameliorat în cazul copiilor de vîrstă mică dacă donatorul are sub 10 ani. Cei care primesc organe de la subiecţi de peste 25 de ani prezintă cele mai mari şanse de supravieţuire — peste 90 la sută.

Circa o treime din numărul total de rinichi transplantaţi la Hanovra provin de la părinţii subiecţilor. De vreme ce tatăl, mama, fratele sau sora sînt donatorii, şansele de supravieţuire sînt cu 10—15 la sută mai mari decît ale celor ce poartă un rinichi prelevat de la o persoană decedată de curînd. În mod paradoxal donatorii de organe sînt deseori mai capabili de a depăşi dificultăţile psihologice provocate de intervenţie decît tinerii beneficiari. Astfel experţii au constatat că un mare număr de copii manifestă un sentiment de culpabilitate vis-à-vis de donatori, fapt cu atît mai evident cu cît copilul ţine să-şi asigure independenţa faţă de părinţi. Este o atitudine normală la această vîrstă dificilă

a pubertăţii, dar ea riscă să aibă consecinţe fatale : copiii nu suportă ideea că poartă un organ al unuia dintre părinţi şi refuză să-şi ia medicamentele în mod regulat. Aceste medicamente sînt, însă, absolut necesare, întrucît ele controlează evoluţia normală a reacţiilor sistemului imunitar, în caz contrar înregistrîndu-se fenomenul de respingere. Organul transplantat poate fi respins chiar după cîteva decenii de la efectuarea grefei. Fenomenul respingerii este, din fericire, combătut cu succes graţie utilizării masive a medicamentelor imunodepresive.

Totuşi, medicamentele zilelor noastre sînt dăunătoare sănătăţii pacienţilor, pe termen lung, fapt relevat şi prin aceea că, la 80 la sută din subiecţii care au fost supuşi unei grefe de organe s-a constatat instalarea hipertensiunii. Se apreciază că produsul imunodeficitar cel mai curent folosit — cyclosporina A, ar provoca aceste leziuni vasculare, datorită efectului exercitat asupra metabolismului, grăsimilor şi a creşterii nivelului de colesterol în sînge. Cyclosporina a început să fie administrată şi copiilor din 1982, motiv pentru care specialiştii nu au avut timp să adune un număr suficient de observaţii, comparativ cu cele despre cortizon sau azathioprină, spre exemplu. Cu toate acestea s-a constatat deja apariţia unor cazuri de infarct miocardic la copiii care au luat acest medicament după intervenţia chirurgicală. Acest produs nu are nici o altă alternativă. Nivelul respingerilor sporeşte la peste 20 la sută, dacă se administrează azathioprină, medicii preferînd să renunţe total la cortizon. Primele experienţe au fost dramatice : grefele au provocat fracturi osoase (datorate osteoporozei sau necrozelor osoase aseptice) şi o încetinire a procesului de creştere. Acest stadiu a fost de mult depăşit.

Specialiştii sînt optimişti în privinţa rezultatelor viitoare. Ştiinţa şi tehnica progresează într-un ritm uluitor...

ŞERBAN FILIP

DIALOGURILE LAUREI

● Uite, îţi mărturisesc, draga mea **DANA (Bîrlad)**, aveam anii tăi cînd am citit prima oară „Adolescentul“ lui Dostoievski şi atunci zău că n-am priceput de ce. Doamne, iartă-mă !, Dostoievski ăsta e socotit „mare“. Ei, şi pe la vreo douăzeci şi ceva de ani am priceput „de ce“. Cam acelaşi lucru ţi se întîmplă şi ţie, citindu-l acum, la numai 16 ani pe Cioran. Nu cred că-l înţelegi **filosofic** (chiar dacă ai impresia că-l înţelegi **literar**) fiindcă nu ai încă vîrsta înţelesurilor filosofice... dar o vei avea în curînd ! Chiar citatele pe care mi le-ai selectat din scrierile lui Cioran mă fac să cred că tu iei „ad litteram“ idei de mare altitudine filosofică, idei care, rupte din context, în loc să limpezească, mai mult tulbură delicatul şi fragilul tău echilibru sufletesc : „Ca întotdeauna — îmi scrii — după ce am citit o carte a lui Cioran mă simt paralizată : sufletul mi se întunecă şi se luminează în acelaşi timp, sentimente contradictorii mă fac să mă simt incapabilă să acţionez“. Ar fi, desigur, multe de zis despre „non-acţiune“, însă nu crezi că, la cei 16 ani ai tăi, raţiunea ta de a fi este tocmai... **acţiunea ?** Află că multora, la orice vîrste, le plac visarea, natura, vremea ce se „evaporă“ într-un amurg de primăvară, dar asta nu-i împiedică deloc să rîdă, să iubească, să trăiască ! Mai scrie-mi !

LAURA

Întîmplări adevărate

Ziua cea mai lungă

Toată viața, Paula își va aminti de acea teribilă zi de decembrie, de la sfîrșitul anului trecut... Soțul său, Maurice, în vîrstă de 45 de ani, urma să plece în acea dimineață la Orléans (Franța), unde avea o întîlnire de afaceri. Erau căsătoriți de 11 ani și Maurice făcea frecvent drumul între Orléans unde avea serviciul și Lille, unde locuia, iar mașina sa, un Renault 21 diesel, era aproape nouă.

Imediat după plecarea soțului său, Paula a început să se ocupe de treburile gospodărești, cînd deodată auzi la radio o știre care a îngrozit-o : pe autostrada A1, în dreptul localității Péronne avusese loc un carambolaj, numeroase mașini erau arse și se înregistrase un mare număr de victime. Apreciind că soțul său se afla în acel moment la locul catastrofei, Paula simți că o părăsesc puterile. În minutele care urmară, Paula luă legătura cu poliția, spitalele și întreprinderea unde lucra Maurice, încercînd să afle ceva, dar din păcate nu i se putea spune nimic precis. Repetă apelurile telefonice, dar peste tot i se spunea să aștepte. Disperarea o cuprindea din ce în ce mai mult, gîndind că soțul său fusese prins în acel infern și așteptarea i se părea tot mai insuportabilă. Jurnalul televizat prezenta imagini teribile : zeci de mașini carbonizate, șarjmate, camioane răsturnate, răniți evacuați cu ajutorul elicopterelor...

În cele din urmă, către seară telefonul sună și un jandarm o anunță pe Paula că mașina a fost identificată și era arsă în întregime, însă proprietarul era numai ușor rănit și fusese transportat la spitalul din Roye...

Paula, fericită că miracolul a făcut ca soțul său să fie salvat, se îndreptă în grabă către spital, unde lacrimile celor doi se împreunară.

Peste cîteva luni ei vor fi mamă și tată !

„Trădarea" telecamerei

Telecamera l-a trădat pe unul din cei doi bandiți care în timpul zilei au atacat o bancă mică din localitatea Laives. În timpul atacului, unul dintre bandiți purta o mască, dar colegul lui avea fața descoperită, ceea ce, pînă la sfîrșit, a însemnat o gravă și ireparabilă greșeală. În timp ce adunau sub amenințarea revolverelor banii de la casieri, una din telecamerele băncii, care în mod obișnuit funcționează în permanență, l-a „înregistrat" pe bandițul cu fața descoperită (vezi imaginea prezentată). După fuga hoților, secvențele înregistrate de telecameră au fost puse la dispoziția poliției, ceea ce le-a permis acestora ca, în numai cîteva zile, să-l prindă pe făptașul lucrător de la bancă (cel cu fața descoperită). În scurt timp a fost prins și complicele său.

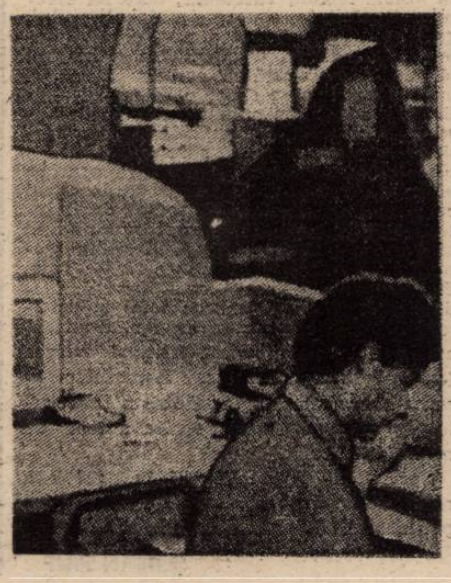

CASA DE LICITAȚIE Cercul Militar National, bd. Kogălniceanu 2
730 564 orele 17.00-20.00
Relatii: Cercul Militar National
Luni-Vineri, orele 10.00-18.00
Expertizari-evaluari obiecte de arta, gratuit
Consultatii cu personalitati in domeniu:
miercurea si simbata, 9.00-13.00
Cercul Militar National, intrarea prin
B-dul Kogalniceanu
Expertizari la domiciliu pentru mic mobilier stil
covoare, in vederea vinzarii prin licitatie
OBIECTE DE ARTĂ

magazin publicitate

Societatea comerciala FEPER S.A. ofera noi produse pentru gospodariile agricole:

MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 oua

TOCATOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/ora

MOARA PENTRU UZ CASNIC. Capacitate: 15-25 kg/ora

Informatii la telefon: 87.67.14

De ce fiica mea și nu eu?

De peste un an, Hermine încearcă să supraviețuiască tragediei prin care a trecut, muncind de dimineață pînă seara. Speră ca epuizarea fizică să-i aline durerea din suflet. Dar în afara șuvițelor albe de păr ce se înmulțesc îmbătrînind-o înainte de vreme, nimic nu se mai poate schimba. În mod obsesiv, întrebarea îi revine în minte : „De ce fiica mea și nu eu ?".

Își amintește cum îi promisese fiicei sale că dacă termină bacalaureatul cu bine vor face o croazieră în Grecia. Nu era ușor pentru Hermine care, divorțată fiind, trebuia să ducă o viață chibzuită, mai ales că dorea ca fiica sa să nu simtă lipsurile. La rîndul său, Carole era conștientă de sacrificiile mamei sale și prin tot ce făcea încerca să nu o dezamăgească. A venit în sfîrșit ziua plecării, totul era pregătit. Au ajuns cu bine în Grecia, totul era minunat : oamenii, peisajele, mîncarea... Au vizitat localități încîntătoare, au dansat sirtaki. Așteptau să vină și momentul vizitei cu vaporul a Insulei Corfu. S-a întîmplat să fie pe o mare agitată, menită parcă să sporească frumusețea. Carole nu se putea opri din admirație : „Mamă, uite ce frumos e !". Dar deodată panica a pus stăpînire pe excursioniștii de pe vas. Un fum gros, înecăcios ieșea din corpul vasului, o sirenă a pornit să urle acoperind strigătele de groază ale pasagerilor, echipajul a început, precipitat, să organizeze evacuarea, părăsirea vasului cuprins de flăcări. Din nefericire, nu toți pasagerii aveau loc în barca de salvare, unii chiar refuzau să coboare, alții au preferat să se arunce în apă. Hermine și Carole trebuiau să adopte și ele această ultimă soluție, în barca de salvare nemaifiind loc. Dar, din nefericire, Hermine nu știa să înoate. S-a trezit brusc în apa rece, trasă de alți oameni. Și n-a mai știut nimic pînă a deschis ochii într-un pat de spital. Primele cuvinte rostite au fost : „Și Carole ?". În locul fiicei sale, în fața sa s-a prezentat consulul Franței care, cu părere de rău, i-a spus că nu știe nimic despre Carole, dar că mai sînt unele speranțe să fie găsită. De atunci pentru Hermine totul a devenit un coșmar : întoarcerea în patrie, în stare de soc, spitalizări repetate. Vedea în fața ochilor momentul de panică de pe vapor și clipa în care Carole i-a oferit singurul colac de salvare care mai exista. Era convinsă că fiica sa îi salvase viața, jertfindu-se.

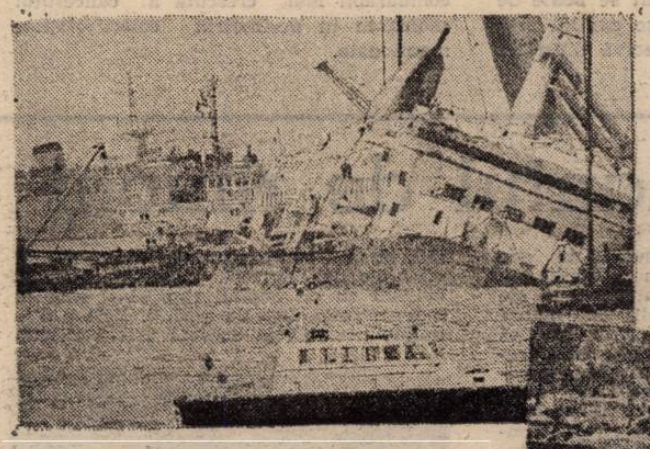

Și de atunci așa-i trec zilele : Hermine mănîncă și repetă continuu : „A murit ca să mă salveze pe mine. De ce trebuia să trăiesc eu și nu fiica mea ?".

verificati-vă cunostintele

JAMES WATT

In 1765, James Watt, (născut la 16.01. 1736) a imaginat un nou tip de mașină cu abur (perfecționînd mașina lui Newcomen), unde aburul acționa asupra ambelor fețe ale pistonului, asigurînd o funcționare continuă. De abia în 1879 i s-a acordat un brevet pentru această invenție, după ce, în 1775, împreună cu un prieten și colaborator, Murdock, Watt realizase prima mașină cu abur, fabricată în serie. Watt are la activul său și alte invenții, precum regulatorul centrifugal, care făcea ca viteza de rotație a volantului mașinii să rămînă practic constantă, apoi a mai realizat o presă de copiat și altele. Datorită perfecționării mașinii cu abur, Watt a pus bazele revoluției industriale de mai tîrziu, apariția locomotivelor etc. Este interesant de menționat că Watt nu s-a ocupat niciodată de electricitate. În memoria sa, totuși, unitatea de putere electrică a fost ulterior denumită „Watt". A murit în 19.08.1819 la Heatfield.

Și acum cîteva întrebări:

1. Ce a determinat ca numele lui Watt să apară în domeniul electricității?

2. Ce legătură există între alte unități de măsură electrice, precum voltul, amperul și wattul?

3. Ce legătură există între watt și alte mărimi mecanice, precum kilogramul-forță, kilogramul-forță-metru, calul putere etc?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Telefonul

1. Prima centrală telefonică automată din București a fost realizată în anii 1928—1929. Era centrala Dacia, de pe bulevardul cu același nume, care există și azi dar, bineînțeles, modernizată și electronizată. Timp de circa cinci decenii a funcționat foarte bine, folosind instalații cu relee și selectoare de proveniență americană, cunoscute sub denumirea de „Sistem Rotary."

2. Primul cablu telefonic submarin dintre SUA și Anglia, din Oceanul Atlantic a fost realizat în 1956. Cabluri telegrafice între SUA și Europa, submarine, existau însă cu mult mai înainte.

3. Utilizarea transmiterii informațiilor prin fibre optice a permis mărirea enormă a posibilităților de convorbiri telefonice. Primul cablu telefonic cu fibre optice, dintre SUA și Europa, cu o lungime de 6400 km, scufundat în Oceanul Atlantic, a fost instalat în 1988. Ulterior, în 1989 s-a realizat un cablu analog, scufundat în Oceanul Pacific cu o lungime de 13.235 km între SUA și Japonia. De mai mulți ani, se realizează însă convorbiri telefonice continentale și intercontinentale, paralel cu cablurile subacvatice, prin intermediul sateliților artificiali de telecomunicații.

Ce va mai fi însă în viitor? Poate telecomunicații prin biounde, sau alte mijloace?

Ing. LIVIU MACOVEANU

FEL DE FEL

● **La 25 aprilie 1968**, pe un cîmp de curse rezervat cîinilor (la Richmond), un ogar cu numele „The Shoe" a cîștigat o cursă în care a atins viteza-record de 73,2 kilometri pe oră.

● **În anul 1956** a compărut în fața unui tribunal din Minneapolis (SUA) un oarecare Davis Stern (68 ani) acuzat de practicare ilegală a profesiunii de medic, pînă atunci efectuase peste 7 000 de intervenții chirurgicale. Interesantă a fost sentința: ținînd seama de excelentele rezultate pe care le-a obținut în activitatea sa, falsul medic a fost condamnat la un an închisoare cu suspendarea pedepsei...

● **La Reggio Emilia** (Italia) s-a dat în folosință prima farmacie ... automată, solicitatorii putînd să rămînă (în cazul în care doresc) în automobil. Farmacia, sub forma unui chioșc, este instalată pe marginea trotuarului avînd în interior un farmacist care, primind rețetele, eliberează un bon care reprezintă contravaloarea produsului, primește banii și eliberează printr-un automat medicamentul solicitat (inclusiv restul de bani).

Test

IN PATRU PĂRȚI EGALE

Împărțiți acest desen în patru părți egale cu condiția ca fiecare să cuprindă cîte un punct negru și o steluță.

(Soluția în numărul viitor)

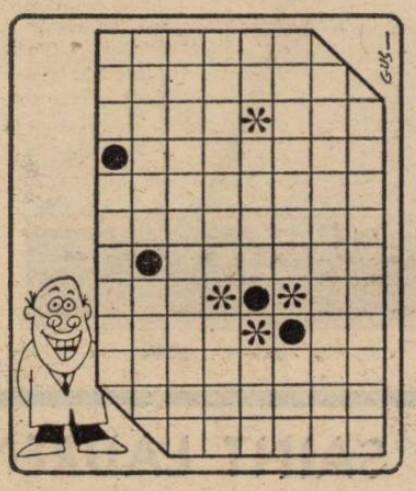

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SUME TOTALE:

A egal cu 4. B cu 12. C cu 18.

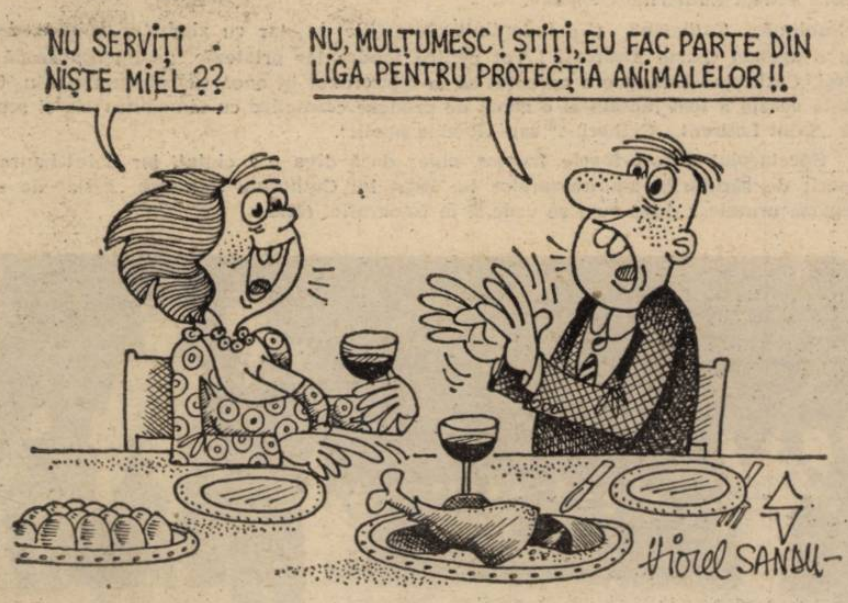

— După ce termini cu Orientul Mijlociu, poț să-ți spun cît am dat pe o legătură de păstîrnac?

AVEȚI ÎNCREDERE ÎN OAMENI?

PSIHOTEST

Răspundeți prin DA sau NU la următoarele întrebări:

1. Cînd împrumutați pe cineva cu bani, cereți chitanță?
2. Vă aflați la râu și vreți să vă scăldați, vă lăsați hainele pe mal fără pază?
3. Dacă ați fi bolnav și doctorul v-ar recomanda însănătoșirea prin hipnoză, ați accepta acest tratament?
4. Partenerul dv se întoarce noaptea tîrziu acasă și invocă obligații de serviciu. Îl credeți?
5. Iarna la munte poposiți la o cabană să beți ceva cald. Vă lăsați schiurile afară la intrare?
6. Un străin vă oprește pe stradă și vă cere 100 de lei împrumut. Îi dați?
7. Sînteți de părere că unuia care tocmai a ieșit din pușcărie trebuie să i se dea o șansă pentru o viață onestă?
8. Refuzați să mîncați un fel de mîncare despre care nu știți din ce este preparat?
9. Dacă jucați cu un partener care cîștigă mereu, credeți că trebuie să-l înșelați?
10. Reușiți să aveți încredere în cineva care v-a înșelat?
11. Numărați restul primit la casă?
12. Închideți ușa cu cheia cînd vă duceți la cumpărături sau ieșiți în vecini?
13. Credeți în prognoza vremii?
14. Aflat într-o sală de așteptare în gară, vă lăsați liniștit bagajul pe bancă și mergeți să vă plimbați fără să vă gîndiți că o să-l fure cineva?
15. V-ați preocupat în copilărie să dezlegați secretul ședințelor de tluzionism?
16) Aveți încredere în teste de acest gen?

(Răspunsul în numărul viitor)

O ENIGMĂ PE SĂPTĂMÎNĂ

RĂSPUNS LA PROBLEMA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Vînătoare tragică

Dintre toate răspunsurile, cel al lui John este cel mai „Fragil". Faptul că victima era căsătorită cu sora lui îi dă prilejul să intre în posesia moștenirii prin intermediul ei. În consecință, primul pe lista suspecților este John, avînd în vedere că toate declarațiile sînt adevărate.

PESCĂREASCĂ

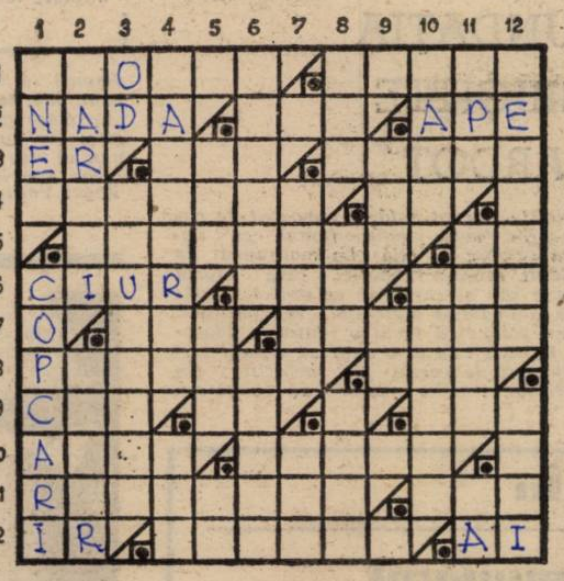

ORIZONTAL: 1) Pește de apă dulce de culoare verde măslinie pe spate și argintie pe laturi — Loc amenajat pentru prinderea peștelui (reg.) 2) Momeală pentru pește — Locul unde peștele se simte ca la el acasă (pl.) — Început de inundație! 3) 23 mere — Apă stătătoare — Pește... model 4) Pește cu carnea foarte gustoasă din apele de munte — Coadă de crapi 5) Pește cu numeroși dinți (pl.) — Cap de calcan! 6) Sită — Piron fără capete! — Locul pescarului la baltă 7) Cap de felină! — Pești răpitori din mările nordice 8) Pește de apă dulce cu corpul turtit lateral — Automobil românesc de teren 9) Cap de caracudă! — Nicolae Oancea — Produs lactat 10) Sarcastic (fig.) — Locuitor nordic 11) Pește de baltă din familia crapului — Abreviere comercială 12) Noroi (reg.) — Gripată — Usturoi (pop.).

VERTICAL: 1) Pasăre de baltă — Pescari ce pescuiesc pe gheață 2) Un alt pește de baltă din familia crapului (pl.) — Un pește avid 3) Cod fără cap! — Raiul păsărilor de baltă 4) Trăiește pe baltă — Dîră fără sfîrșit 5) Riu în Elveția — Un pește care se deplasează ușor... — Olga Anton 6) Unul care prinde raci (pl.) — Te salvează cîteodată de la înec 7) Cos din nuiele folosit la prinderea peștelui — Măsuri agricole 8) „z" — Prefix din lumea animalelor — Sfîrșit de adăpat! 9) Lipit la mijloc! — Cap de macrou 10) Indivizi — Pești de mare fără solzi 11) Orășel în Norvegia — Regulă formalistă (fig.) — Cal fără coadă! 12) Mamifere din mările arctice asemănătoare cu delfinii — Scrumbii mici.

DICTIONAR: ICR. ARV

CONSTANTIN CITIREAG
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

NOI VREM PĂMÎNT!

ORIZONTAL: Vătămanu — Mim — Abăluță — Suru — Duri — Tatomir — Uraniu — Aramă — Vi — AV — Vii — IS — A — Aripi — Caea — Die — Rezus — N — Nec — Seră — Miu — Osii — Duma — L — Pl — Apa — Filip — Timpi — Jivina — Iulian — Rau — S.

Nr. 17 (1801) din 25 aprilie 1992

Caleidoscop

magazin

Povești și legende brodate

Surorile Trotereau din Franța au înlocuit pensula cu acul și guașa cu stofă, creînd astfel scene feerice, asemănătoare picturilor naive.

Cu 15 ani în urmă, Julie, sora cea mare a avut ideea să realizeze o primă piesă pentru un concurs de tapiserie lansat de un magazin feminin. Anne a urmat-o imediat și împreună au cîștigat un premiu. Deși locuiesc în orașe diferite, au aceeași răbdare și minuțiozitate în executarea operelor lor, care uneori măsoară chiar doi metri pătrați. Materialele de bază sînt catifeaua, dantela, mătasea, fire de aur și argint și fire colorate, pe care aidoma pictorilor le selectează din paletele lor într-o gamă largă de nuanțe. Universul favorit al acestor magiciene sînt poveștile : „Frumoasa din pădurea adormită", „Pielea măgarului" etc, precum și vechile legende și cîntece populare franceze.

Fidele amintirilor din copilărie, Anne și Julie sînt capabile să lucreze timp de patru ani la același tablou !

■ Instalarea a patru cutii emițătoare în jurul unui teren produce o secvență de sunete care sperie rozătoarele. Semnalele sînt emise la intervale variabile pentru a se evita familiarizarea cu ele. Sistemul a fost pus la punct de cercetătorii britanici.

■ Arderea gazelor naturale generează de două ori mai puțin bioxid de carbon pe unitate de energie decît arderea cărbunelui.

■ Singurul mod de eliminare completă a efectului de seră ar fi o întoarcere a lumii la stadiul epocii preindustriale. Sînt de părere unii ecologiști prea înfocați. O atare soluție nu poate exista. Dar că se poate face mai mult, pentru industria procesului de încălzire a climei terestre, la această soluție subscriu foarte mulți oameni de știință.

■ „Dacă pădurile nu se vor putea extinde suficient de repede (la noi se decimează în această primăvară „aurul verde" de către cine poftește, iar legea rămîne prinsă în „cui") va trebui să le venim în ajutor și să plantăm noi arbori, pentru că altfel întregul sistem s-ar ruina", este de părere Michael McElroy, expert în studii planetare la Universitatea Harvard.

■ La Tokio s-a făcut cunoscut că în „Țara Soarelui Răsare" se va construi prima navă din lume dotată cu propulsie magnetică. Denumită „Yamoto-1", inedita navă va fi dotată cu magneți" supraconductori.

■ Deși știința a făcut progrese considerabile în ultimele decenii, există o lipsă de informații de bază privind fluxul și refluxul bioxidului de carbon și altor „gaze de seră" la nivelul atmosferei și biosferei.

■ „Circa 75 la sută din totalul despăduririlor efectuate în lume în prezent constituie rezultatul eforturilor disperate ale unor oameni lipsiți de pămînt agricol de a obține hrana cea de toate zilele", apreciază o influentă organizație braziliană cu preocupări ecologice.

■ În apele oceanelor se găsesc mici cantități din toate elementele cunoscute, inclusiv aur. Pentru că și fluviile planetei transportă în mări și oceane o mare diversitate de elemente.

TELEGRAME

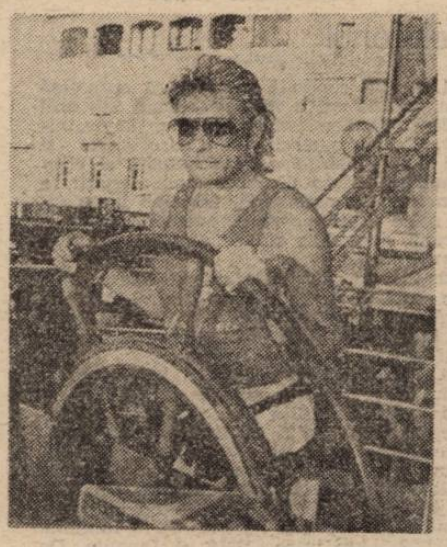

„Karentina" și Johnny la bord

O epavă transformată în bijuterie. Datorită lui Patrick Khayat, creatorul liniei vestimentare „Blanc Bleu" și pasionat al mării, „Karentina", celebra corabie a lui Errol Flynn, abandonată în insulele Viergres în 1980, și-a recăpătat în vara trecută întreaga sa splendoare. Johnny Hallyday aflat în vacanță la Saint-Tropez, a avut prilejul de a fi la cîrma vaporului... fără Adeline. Cam tîrziu cu informația, dar venită după spectacolul lui Johnny văzut de curînd la televiziune.

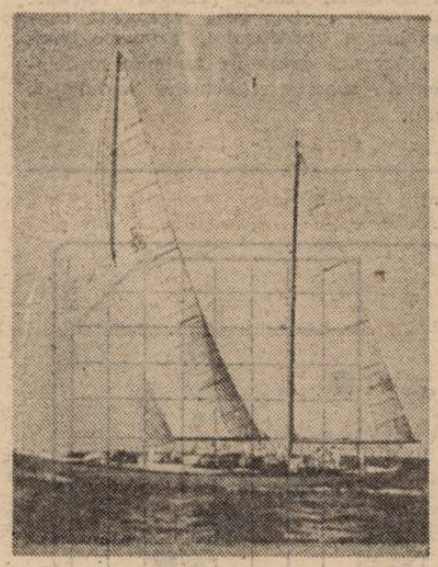

„Două piese" la Barcelona

Pentru prima dată în istoria Jocurilor Olimpice, înotătoarele vor purta bikini, sau mai bine zis, un costum din două piese, care lasă să se vadă o porțiune în plus a corpului lor demn de invidiat.

Înotătoarea italiană Ilaria Tocchini a îndrăznit să se prezinte într-o astfel de ținută la ultimile campionate ale Italiei și... seducă, întreaga echipă italiană a decis să adopte modelul pentru viitoarele J.O. care vor avea loc vara aceasta la Barcelona. Fetele mărturisesc că „apa le gîdilă pîntecele" și că speră să obțină la Olimpiadă o medalie de aur, ceea ce ar însemna tot o premieră (MS)

Ceașca de ceai a japonezilor stresați

Japonezii nici vorbă să se plîngă de stres, sau de o supraîncărcare cu dosare. Deci, ce fac japonezi surmenați pentru a se destinde ? Au terminat-o cu gheișele, cu golful de cameră, cu lecțiile de engleză sau de informatică. Oamenii de afaceri japonezi se inițiază acum în cultura tradițională : arta ceaiului și ikebana (decorațiuni florale). Două activități clasice în Japonia pentru... tinerele fete sau pentru femeile măritate.

La centrul cultural MITSUKOSHI din TOKYO a fost creat un curs de ceremonie a ceaiului pentru bărbați relevă publicația „Elle". „Toți acești bărbați doresc să învețe arta ceaiului, dar nu prea îndrăznesc să o facă deoarece, la celelalte cursuri majoritatea elevilor sînt femei" explică doamna profesoară TOMIKO MITA. Majoritatea bărbaților nu frecventează asiduu cursul din cauza conferințelor sau a călătoriilor de afaceri. Și în general ei preferă anonimatul. Fără frica de a deveni ridicoli putem spune că japonezii nu sînt invidioși pe cei care se odihnesc, însușindu-și „arta ceaiului".

Arta florală este de asemenea foarte căutată de acești businessmen-i surmenați. M.F., informatician urmează cursurile de ikebana de 5 ani la școala ADACHI din Tokyo. „Petrec toată ziua în fața unui ecran. Nu mă pot relaxa decît în momentul în care mă dedic florilor". Și adaugă : „Mă gîndesc deja la pensionarea mea : munca nu este totul în viață". Dar nu sînt prea numeroși japonezii care să-i împărtășească această filozofie. (D.P.)

FUNDAȚIA „BRIGITTE BARDOT"

Brigitte Bardot a făcut cunoscut de curînd prin mass-media faptul că donează celebra sa vilă „La madrague" de la Saint Tropez fundației care poartă numele său și care are ca obiectiv apărarea animalelor maltratate sau părăsite. Gestul actriței a făcut o impresie deosebită întrucît vila ei a avut un număr impresionant de cereri de achiziție din partea unui mare număr de bogătași, dispuși să ofere sume foarte mari de bani. Merită de amintit faptul că vila „La madrague" a fost cumpărată de Brigitte Bardot cu banii cîștigați după primul ei mare succes, filmul „Dumnezeu a creat femeia", în regia fostului ei soț, Roger Vadim.

SAINT LAURENT... CATHERINE

Cînd Yves Saint Laurent a sărbătorit, anul acesta 30 de ani de existență a prestigioasei sale case de modă, nu putea să aleagă o altă ambasadoare mai bună decît celebra actriță Catherine Deneuve.

Sublimă, Catherine și-a îndeplinit obligațiile de star cu zîmbetul pe buze, deși avea o agendă foarte încărcată ! Tot pentru tandra lor prietenie, pe imensa scenă a Operei, Catherine Deneuve a acceptat să ia microfonul în onoarea prietenului său. Cu această ocazie a fost lansată și o gamă de produse cosmetice cu „imaginea" sa-și semnată „Saint Laurent... Catherine" sau „Regina nopții".

Spectacolul a fost foarte frumos, chiar dacă diva n-a cîntat, iar Saint-Laurent acoperit de sărutările admiratoarelor i-a lăsat lui Catherine Deneuve „grija" de a-i îndepărta urmele..., după cum se vede și în fotografie. **(M.S.)**

În numărul viitor :

ICARII SFÎRȘITULUI DE SECOL

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 52 ANUL XXXV • Nr. 18 (1802) • SÎMBĂTĂ 2 MAI 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

ICARII SFÎRȘITULUI DE SECOL

STRESUL ÎN VARIANTE MODERNE

O altă zi în "Țara Minunilor"

DE LA BOX LA BOXA ACUZAȚILOR

Experiență de comunicare prin scris cu spiritele

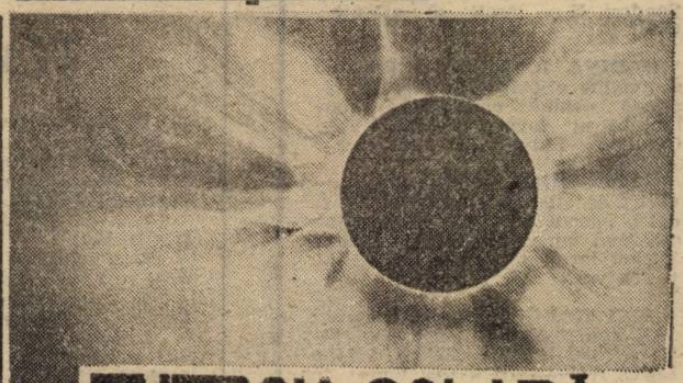

ENERGIA SOLARĂ - O ALTERNATIVĂ PENTRU MILENIUL TREI?

Biblioteca Județeană MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

CENZURA ÎN VEST

Procesul intentat grupului Judas Priest a „băgat" frica în membrii celebrei formații, ieșind la iveală faptul că cenzura americană atentează la libertatea de exprimare a interpreților de rock. Chiar dacă totul a fost mușamalizat apoi, răul n-a fost îndepărtat... Tragic este că nimeni nu poate nega problemele sociale prezentate în cîntecele unor grupuri, dar dezvăluirea acestora nu este dorită nici în SUA ! „Un disc este un simbol — spune Veron Reed de la Living Colours — și este mai ușor să se urmărească creatorul acestui simbol decît problemele pe care el le reprezintă". Sînt multe mijloace și moduri prin care se poate cenzura o melodie sau un disc. Istoria cenzurii (care a atins, acum, punctul culminant în SUA) este extraordinar de încurcată și de ciudată. După „descoperirea" chitarei electrice muzica rock a fost declarată ca fiind un „element al diavolului", cenzura apărînd încă de pe atunci ca o fantomă a scenei de rock, mișcîndu-se prin culisele acesteia... Una din organizațiile care propovăduiesc cenzura este „Din nou sub control" care încearcă să întoarcă spre „standardul normal" pe copiii „atinși" de stilurile metal sau punk. Bineînțeles, cenzura nu putea scăpa din vedere nici copertele discurilor, multe din acestea fiind refuzate de casele producătoare (un exemplu edificator îl reprezintă unul din albumele grupului Van Halen, respins din cauză că unul din îngerii de pe copertă avea o țigară în mînă...), lista păcatelor fiind lungă și cunoscută de toată lumea, celebre fiind etichetele cu „texte periculoase" care fac un mare serviciu grupelor, urcîndu-le simțitor vînzarea discurilor ! Iată deci cum cenzura ajută mai mult firmelor să realizeze cîștiguri mari decît să păstreze moralitatea tineretului...

În Europa lucrurile nu stau atît de rău ca în SUA, aceasta fiind părerea mai multor interpreți, printre ei același Vernon Reed : „În Europa nu se speculează cu arta muzicienilor de rock, aceasta nefiind tratată ca o sursă de păcate". Voi încheia cu un citat aparținînd lui Dave Mooma de la Heads Up : „multe formații se străduiesc să intre în conflict cu cenzura, făcînd asta pentru a-și mări vînzarea discurilor. Consider acest fapt ca fiind umilitor, la fel ca, însăși, cenzura".

TOLBA CU SCRISORI

CARMEN GHINTUIALĂ — Galați, str. Gheorghe Doja, bl. C2 ap. 20, Tiglina II, cod 8200 dorește să corespondeze cu fani ai lui Michael Jackson.

GEORGIANA ILIE — Mangalia: 8 august 1958.

OVIDIU FAITAȘ — Cîmpia Turzii : NKOTB, c/o International Fan Club, PO Box 79, Ashford, Kent, TN 23 3 AG, England.

EMANUEL MANEA — Tîrgoviște : Îți mulțumesc pentru frumoasa scrisoare trimisă (aștept un „replay..."). Prieteni, Ema așteaptă scrisorile fanilor lui Toto Cutugno și Michael Jackson la adresa : str. Zefirului, bl. 47, sc. B, ap. 30, Tîrgoviște, Dîmbovița.

DOINA BĂNUȚOIU — București, str. Fabrica de gheață nr. 6, bl 89, sc. A, ap. 23, sector 2, dorește să corespondeze cu admiratorii Sandrei. N-o lăsați să aștepte... OK ?

MARINA IONESCU — Brașov : săptămîna viitoare vei găsi în această pagină prezentarea noului LP al favoritului tău Toto Cutugno. Putină răbdare da ?

GABI SIMION — Ploiești : este vorba de albumul „Images". Discul a apărut în 1991 și conține cele mai bune piese ale lui Jean Michel Jarre, de la Echinoxe pînă la Calypso.

JENI MARINESCU — Focșani : „All You Need Is Love" este hitul Beatles-ilor iar „When A Man Loves A Woman" a fost lansat în urmă cu zeci de ani de Percy Sledge fiind preluată de-a lungul anilor de mulți interpreți...

CORNEL ADAM — București : Gipsy Kings au editat trei albume — Allegria (1989), Mosaique (1990) și Este Mundo (1991).

NEWS, NEWS

Luni, 20 aprilie, a avut loc la Londra, pe Wembley, concertul dedicat lui Freddie Mercury. Cele 70 000 de bilete s-au vîndut în șase ore... Au participat Brian May, Roger Taylor, John Deacon, Extreme, Guns 'N'Roses, Def Leppard, Bob Geldoff, Zucchero, Paul Young, David Bowie, Lisa Stansfield, Liz Taylor, George Michael, Seal, Elton John, Annie Lennox și Liza Minelli. Pot spune, fără a greși, că a fost un spectacol extraordinar, un show pe care cei ce l-au văzut îl vor ține minte toată viața ! Noi, cei din sudul țării, am avut norocul de a-l putea urmări la TV Sofia care a transmis în direct, pe programul 1 (!), cele patru ore ale acestui spectacol istoric. Jalnica TVR difuza în jurul orei 23,30 muzică religioasă... Iartă-i Doamne, că nu știu ce fac !

Iubitorilor muzicii electronice le semnalez apariția noului disc al trio-ului german **Tangerine Dream** (care a primit anul trecut un premiu Grammy pentru cariera lor de 20 ani pe tărîmul muzicii electronice). Noua producție poartă titlul **Grafitti Street.**

JON BON JOVI lucrează, de zor, cu trupa sa la un nou album, a cărui apariție va fi spre toamnă.

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

„Discography" — 1992

Best of Pet Shop Boys

Astăzi avem program de dans, **Neil Tennant** și **Chris Lowe** oferindu-ne această colecție a marilor lor succese de discotecă, melodii care oricînd se (re)ascultă cu plăcere. Să-i dăm drumul : **West End Girls** (1985) și **Love Comes Quickly** (1986) deschid „balul" două piese asemănătoare între ele și puțin monotone, totuși. Am ajuns la **Opportunities** (1986), o bucată care aduce prospețime, ce lipsea precedentelor ,urmată de **Suburbia** (1986), melodia ce continuă ascensiunea spre marile hituri ale duetului, nefiind cu nimic inferioară acestora. Ce ziceți de refrenul ei ? Grozav, nu-i așa ? Rămînem la aceeași cotă deoarece vine **It's A Sin** (1987), cel mai mare succes (este părerea mea) al celor doi cantautori, melodia a fost Number One.

A șasea compoziție este **What Have I Done To Deserve This ?** (1987), o piesă mai lentă față de precedenta, cu un refren destul de apropiat de disco. Ne mai relaxăm puțin cu **Rent** (1987) înainte de a „ataca" următorul mare hit, **Always In My Mind** (1987), excelentă piesă de dans... Dancingul continuă în același ritm, cu **Heart** (1987), pulsul depășind 150 de bătăi pe minut ! Ce ziceți de un **Domino Dancing ?** Bună, nu ? Melodia a fost N.O. în 1988 ,an în care a apărut și următorul hit, **Left On My Own Devices**, două piese foarte dansabile. Totul este în ordine deoarece vine **It's Alright** (1989), cu un început lent, înșelător, dar, după aceea, revenim la ritmul ce a consacrat duetul ritm care ne va însoți și în ultimele două melodii de pe acest LP compilație, hitul **'90 So Hard** și **Being Boring.**

Sînt sigur că aceste hituri, adunate într-un singur LP, vor aduce noi admiratori duetului deoarece, trebuie să recunoaștem, cei doi Pet Shop Boys fac muzică de calitate...

TOP TEN „MAGAZIN"

10. Masterpiece — Atlantic Star. Iese din top....

9. KLF mai coboară două locuri cu **What Time Is Love ?** întrebarea lor rămînînd, în continuare, fără răspuns.

8 Hammer intră în topul nostru cu melodia ce dă titlul ultimului său LP **Too Legit To Quit...**

7. ... iar, un alt american, **Gary Moore** cedează două poziții cu slow-ul **Cold Day In Hell.**

6. „Pustoaica" noastră, **Shanice**, prezentă în topul nostru de zece (!) săptămîni cu **I Love Your Smile**, pierde două locuri...

5. ... în timp ce un alt fost N.O. **Michael Jackson** coboară trei trepte cu **Remember The Time.** Fiți liniștiți, pe Dangerous mai sînt multe hituri...

4. După atîtea căderi am ajuns și la o piesă în urcare: **Stay — Shakespear's Sisters.** Membrele duetului au fost „acuzate" că n-ar cunoaște prea bine limba engleză (uitați-vă la ortografierea numelui marelui Will...)

3. Salt spectaculos, de cinci locuri, făcut de **Def Leppard** cu **Let's Get Rocked.** Go on, boys !

2. Right Said Fred continuă să creadă că „este prea sexy", hitul său **(I'm Too Sexy** urcînd, de săptămîna trecut, un loc, apropiindu-se de prima poziție ocupată și azi de....

1... Mr. Big care nu are decît un singur gînd : Să fiu cu tine — **To Be With You**

PUNCTE

11—14 iunie 1992, București, Capitala Mondială a Cărții

MINISTERUL CULTURII organizează, în colaborare cu firma AVENCOURT EXIBITIONS Ltd. din Londra Primul Tîrg Internațional de Carte, București, 11—14 iunie 1992, în sălile de expoziție ale Teatrului Național de la etajele III și IV.

La acest eveniment cultural, fără îndoială unul dintre cele mai importante ale anului 1992, vor fi prezente cele mai de seamă edituri de stat și particulare din țară, întreprinderi de difuzare, tipografii etc. Tîrgul se va bucura de o bogată și prestigioasă participare internațională : peste 500 de edituri din 20 de state, Consiliul Europei, Consiliul Britanic, BBC World Service, Amnesty International s.a. Tîrgul va fi deschis publicului larg, specialiștilor și oamenilor de afaceri din domeniul cărții. Spațiul de expunere este limitat. Înscriere și informații : Secretariatul Tîrgului din cadrul Societății ARTEXPO — Teatrul Național, tel. 13.09.33.

Festivalul internațional București '92

Boy George, Latoya Jackson și Bonnie Tyler în România

Între 6 și 10 mai, în București la Sala Palatului se va desfășura **Festivalul internațional de muzică ușoară** „BUCUREȘTI '92, în regia și principala sponsorizare a maestrului **CONSTANTIN DUȚU**, care se găsește astfel la a doua „încercare" de acest gen, și sperăm că nu și ultima. Iată-l, deci pe dl. **Constantin Duțu**, că, la puțin timp după ce s-a întors de la Singapore, de la campionatele mondiale de dans unde a participat ca președinte al Federației române de dans sportiv recent înființate, găsește resursele financiare și de energie pentru a pune „pe picioare", pentru a face să existe și să fie prezentat publicului românesc, iubitorilor „de muzică ușoară, o nouă ediție a Festivalului. Într-o scurtă discuție, dl **Constantin Duțu** ne spunea că tot efortul său pare a se lovi de un zid al indiferenței și că, deși a investit o mare sumă de bani, continuă să se lovească de numeroase greutăți. Organizează și susține acest Festival internațional pentru tineri în mod special și parcă pe nimeni nu interesează acest lucru. „Un ajutor efectiv am primit doar din partea domnilor Mihai Constantinescu, director al ARTEXIM și Radu Clodescu, director adjunct la aceeași instituție."

— Televiziunea ne va prezenta ceva de la Sala Palatului ?

— Trebuie să spun că Televiziunea va prezenta în prima seară doar o înregistrare pe care o va transmite la o oră tîrzie. Sper însă că aceia care vor dori să vadă Festivalul nostru vor avea de ce să se bucure, deși pe mine, această retransmisie la o oră tîrzie mă nemulțumește foarte tare.

— Vedeți aici o încercare de descurajare ?

— Nu vreau să spun chiar așa. Dar de ce factorii de decizie luînd în considerare cîte spectacole am făcut în țara mea sau în alte țări nu se arată cu nimic interesați în promovarea, pentru tineretul acestei țări măcar, a acestui gen de spectacole ? De parcă cineva ar avea interesul să le facă să sucombe, nu să le facă să existe.

— Nimeni mai bine ca dumneavoastră nu ne poate spune cine sînt invitații acestui Festival.

— E foarte ușor să vă spun, am editat deja și programul celor 7 zile, dar să nu mă întrebați cu cîte eforturi am reușit toate acestea. Haideți să facem o rapidă trecere în revistă : vor fi prezenți la Festivalul București '92, printre alții : **Boy George, Maria de Jesus, Latoya Jackson, Giorgio Pretti, Jefrey C., Johnny Caldwell, Bonnie Tyler, Sirney Youngblood, Jeff Harrison Technotronic, Beatrice Dali.** Cum vedeți cîntăreți foarte cunoscuți și bine cotați în lume. Toți aceștia vor prezenta recitaluri. Nu mai este loc să-i mai amintesc și pe cei care vor intra în concurs, pot doar să mai adaug că vor fi interpreți din **Austria, Elveția, Irlanda, Olanda, Germania, Chile, Italia, SUA, Turcia, Brazilia, Grecia, Trinidad & Tobago, Cuba** și, bineînțeles din **România.** Eu sper să fie o reușită, dar voi fi foarte mulțumit dacă publicul va fi mulțumit.

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALA „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ICARII sfîrşitului de secol

Misiunea spaţială germano-rusă a debutat la 17 martie a.c., o dată cu lansarea unei rachete „Soiuz", la bordul căreia s-au aflat ruşii Aleksandr Viktorenko, Aleksandr Kaleri, precum şi germanul Klaus-Dietrich Flade. Odată ajunşi la bordul staţiei orbitale „Mir", aceştia au efectuat experienţe în condiţii de imponderabilitate.

Decizia organizării acestei misiuni comune a fost luată de Mihail Gorbaciov şi Helmut Kohl cu doi ani în urmă. În toamna anului 1990 au fost desemnaţi doi candidaţi pentru un singur loc oferit în cadrul misiunii : Karl-Dietrich Flade şi Reinhold Ewald. Ei s-au deplasat ulterior în U.R.S.S. pentru a se alătura cosmonauţilor sovietici, la antrenamentul pe care aceştia îl efectuau pentru misiunea Soiuz T 14. Însuşindu-şi, pe simulator, sistemele de funcţionare ale cabinei Soiuz inclusiv manevrele de zbor de bază, printre care s-a numărat şi întîlnirea pe orbită cu staţia „Mir", amararea şi faza critică a aterizării.

În „complexul orbital" de antrenament s-au adaptat modului de viaţă în condiţiile spaţiului cosmic (hrană, somn, igienă personală), executînd exerciţii fizice, salturi cu parașuta şi „parabole" pentru a le permite să se obişnuiască cu imponderabilitatea şi cu cazurile de urgenţă. Astfel, Flade şi Ewald au învăţat să aterizeze pe teren accidentat şi în mare, şi să trăiască la temperaturi extreme. Foarte importante sînt experienţele biomedicale, în care cosmonauţii îşi studiază propriile reacţii conştiente şi inconştiente, reacţia sistemului cardiac şi circulator în cazul plasării pe orbita finală, repartiţia lichidelor în organism, efectul hormonilor şi al proteinelor, reacţia sistemului de echilibru în stare de imponderabilitate (fapt studiat şi în misiunile Spacelab), efectele particulelor cosmice şi ale radiaţiilor asupra organismului, al sîngelui şi al cromozomilor, precum şi analiza reacţiilor anumitor materiale la răcirea rapidă.

Aceste experienţe şi instrumentele necesare au fost puse la punct de 30 de savanţi germani, relevă „Rheinischer Merkur". Conducerea programului pentru acest zbor şi controlul experienţelor au fost asumate de către Agenţia Spaţială Germană (Dara), în timp ce selecţia şi o parte din pregătirea celor doi cosmonauţi au fost încredinţate Centrului german de cercetări aerospaţiale (DLR). Organizaţia rusă „NPO-Energhia" s-a ocupat de lansarea rachetei Soiuz şi de funcţionarea staţiei orbitale „Mir". În program au mai fost implicate centrala de ghidaj ZUP şi centrul de antrenament pentru cosmonauţi „Iuri Gagarin", situate în apropiere de Moscova. Costurile proiectului au fost evaluate la circa 45 de milioane de mărci, dintre care pentru zborul propriu-zis şi formarea cosmonauţilor aproape 20 de milioane de mărci, iar pentru dezvoltare şi transport circa 25 de milioane de mărci. Aceste sume sînt absolut insignifiante în raport cu cheltuielile ce le va efectua partea germană în cadrul viitoarei misiuni Spacelab, cheltuieli ce vor depăşi 800 de milioane de mărci. În cadrul acesteia, în primăvara lui 1993, doi astronauţi germani — Hans Schlegel şi Ulrich Walter — vor efectua circa 90 de experienţe în Cosmos, pe parcursul a 10 zile.

În cazul în care actuala Misiune spaţială germano-rusă a fost un succes, colaborarea în acest domeniu va cunoaşte indiscutabil o intensificare în anii viitori. În orice caz, se consideră că o nouă misiune similară cu cea din martie a.c. este absolut necesară, pentru că staţia „Mir" oferă posibilitatea efectuării unor misiuni de cîteva săptămîni sau chiar luni. Astfel de misiuni de durată, în care se beneficiază de o observaţie biomedicală complexă, vor completa în mod fericit misiunile Spacelab, a căror durată este de circa 10 zile. Către sfîrşitul secolului, Germania va putea utiliza în mod eficient staţia spaţială Columbus pentru efectuarea de experienţe medicale şi pentru testarea unor materiale. Este absolut necesară o colaborare cît mai strînsă între ţările cu tradiţie în domeniu, pentru a se putea exploata toate cunoştinţele dobîndite cu maximum de eficienţă. Astfel, ruşii înregistrează o fiabilitate şi performanţe remarcabile în privinţa lansărilor spaţiale, precum şi o mare experienţă în domeniul misiunilor de lungă durată. În schimb, americanii şi europenii cunosc mai bine problemele ştiinţifice din punct de vedere teoretic şi tehnologic, ei realizînd instrumente de măsură mai sofisticate pentru misiunile spaţiale. Motivele pentru care o cooperare strînsă între statele „spaţiale" este absolut necesară sînt multiple : tehnice, ştiinţifice, politice şi financiare.

În fotografie, cosmonautul german Klaus-Dietrich Flade, la bordul staţiei orbitale „Mir".

ŞERBAN FILIP

Chinionistul „13" al lui Cristofor Columb

Vom sărbători la 12 octombrie anul acesta o jumătate de mileniu de la descoperirea Americii ! Interesul pe care această aniversare îl stîrneşte în întreaga lume este pe măsura evenimentului. Dar iată că apar şi îndoieli, se formulează noi ipoteze, se dezvăluie vechi enigme. De ce ? Pînă acum toată lumea părea a fi de acord : Columb a descoperit America la 12 octombrie şi prima fişie de pămînt observată a fost insula San Salvador, din arhipelagul Bahamas.

Ce s-a schimbat între timp ? Unanimitatea specialiştilor pare să fi fost spulberată de ultimele rezultate ale cercetătorilor americani care au reanalizat recent copii din sec. XVI ale jurnalelor de bord ale lui Columb. Ei au introdus în calculator toate aceste date, împreună însă şi cu cele privind vîntul şi curenţii marini din Atlanticul central şi i-au cerut să... analizeze întregul parcurs de 330 de zile al expediţiei lui Columb. Se ştie că aceasta a debutat în Insulele Canare, pentru a se încheia în momentul în care a fost zărit pentru prima oară pămîntul Lumii Noi. Rezultatul ? Uscatul în faţa căruia Juan de Triana a strigat din postul său de observaţie „Tierra, tierra", a aparţinut insulei Saman, situată la 100 km sud de San Salvador, iar noaptea a fost cea a datei de 13, şi nu de 12 octombrie ! Deci cu o zi mai tîrziu de data afirmată oficial.

De unde ar putea proveni aceste divergenţe ? Majoritatea se datoresc faptului că expediţia lui Columb a avut de la bun început o covîrşitoare însemnătate politică şi de propagandă. Marele navigator avea cu siguranţă încă dinainte unele informaţii despre America şi, mai ales, ştia la ce se poate aştepta şi... pe ce ape pluteşte. El avea se pare nevoie de o anume stare de neliniştе în rîndurile echipajului ,motiv pentru care a falsificat într-o anume măsură jurnalul de bord. Aceasta a complicat stabilirea de către cercetătorii de mai tîrziu a traseului exact. Apoi, interpretările de pînă acum nu au ţinut seama de influenţa curenţilor marini şi a vînturilor, care au schimbat direcţia navelor spaniole. În plus, s-au transformat greşit milele spaniole în mile maritime contemporane. Recent, s-au descoperit documente spaniole din sec. XVI care dovedesc clar că mila spaniolă este ceva mai mică decît se credea (2,82 şi nu 3,18 din mila marină), o diferenţă aparent nesemnificativă, dar care la un traseu de o asemenea lungime a putut duce la abateri evidente. De aceea prima insulă descoperită, pur şi simplu **nu putea** să fie San Salvador ! Faptul că era vorba de fapt de insula Saman este confirmat şi de însăşi descrierea făcută chiar de Columb şi care nu se „potriveşte" deloc cu insula San Salvador.

Cum s-ar explica schimbarea datei ? Potrivit unui cercetător italian prof. Enrico Branchi, este vorba mai întîi de superstiţie : considerat şi astăzi ca nefast, numărul 13 trecea acum cîteva secole drept un adevărat simbol magic diabolic, recurgîndu-se frecvent la schimbarea unor date. Mai mult încă, 12 octombrie era anul acela într-o Vineri — ziua norocoasă a lui Columb. Ca să nu mai vorbim de faptul că aceeaşi zi era şi ziua în care se sărbătorea patronul reginei Isabela... Şi apoi, ce înseamnă o singură zi ?

MIHAELA DOROBANŢU

În avanpremieră, despre un eveniment expoziţional de marcă

PROFESIONIŞTI LA... 14 ANI

● Invitaţie la Complexul expoziţional ● Un stand insolit ● Copiii forţează intrarea pe piaţa de software ● Firmele de software în pericol ?

Între 5 şi 8 mai Complexul expoziţional din Bucureşti va găzdui o expoziţie specializată reunind realizări la zi, în lume, în domeniul aparaturii medicale, preparatelor farmaceutice, alături de noutăţile informaticii. Vor fi prezenţi specialişti, cercetători, oameni de afaceri din Europa, dar şi de pe alte continente. Alături de firme de prestigiu ce şi-au anunţat participarea, vizitatorii vor fi surprinşi cu siguranţă de un stand cu totul insolit într-o expoziţie de o asemenea anvergură. Este vorba despre prezenţa grupului de copii superdotaţi pregătiţi în cadrul Diviziei de informatică de la Palatul Copiilor, de altfel singurul sistem organizat existent la ora actuală la noi în ţară, preocupat de pregătirea dar şi de urmărirea performanţelor acestor „copii minune".

Pornind de la o definiţie a inteligenţei, considerată „capacitatea de a te descurca în situaţii noi, pe baza unei experienţe anterioare şi a unei dotări ereditare preexistente", un distins profesor implicat în acest domeniu, referindu-se la activitatea de informatică organizată cu grupele de copii superdotaţi, arăta că, „cultivarea calităţilor preexistente ale copiilor nu face decît să sporească gradul de inteligenţă, de deşteptăciune".

Cu ce rezultate ale inteligenţei lor se prezintă aceşti copii la expoziţia despre care vorbim ? Unul dintre profesorii de informatică de la Palatul Copiilor, domnul ing. de sistem **ANDREI NĂDEJDE** (inginer certificat Novell, cu specializări în S.U.A., şi Germania) ne-a oferit o succintă prezentare a standului. „Mai întîi să vă spun că Divizia de informatică a Palatului Copiilor lucrează cu 1 500 de copii, în diverse stadii de pregătire : BASIC începători, BASIC avansaţi şi C, reţele de calculatoare, baze de date. Am ezitat la început gîndindu-ne că poate va fi prea greu pentru copii să înţeleagă un limbaj atît de evoluat cum este C-ul sau mecanismele atît de complexe ale unui sistem de operare de reţea. A reieşit pe parcurs că orice copil care vine la noi pentru a-şi satisface o pasiune este tentat mereu să se autodepăşească, iar dacă sînt ajutaţi şi stimulaţi pot obţine performanţe extraordinare. Cea mai recentă performanţă o reprezintă participarea noastră alături de firmele profesionale la ROMORGADATA, manifestare expoziţională specializată în echipamente de calcul şi produse program („hardware" şi „software"). Iată pe scurt cîteva informaţii privind temele prezentate de standul copiilor. Este vorba de mai multe pachete de programe cu aplicaţii în sfera reţelelor locale de calculatoare bazate pe sisteme de operare MS-DOS şi Novell NetWare. PACOmail este un pachet de poştă electronică. Detalii despre tema dată şi specificaţii, cît şi despre avantajele pe care le prezintă acestea, din lipsă de spaţiu, nu putem oferi aici. Prezentăm şi un pachet de utilizare duală (profesor/elev) — PACOprof, destinat procesului de învăţămînt. Pentru cunoscătorii domeniului voi spune că tema dată a cuprins printre altele următoarele semnificaţii : imaginea de pe ecranul calculatorului profesorului să fie transmisă şi afişată pe ecranele calculatoarelor elevilor în timpul unei sesiuni de „expunere" şi imaginea de pe ecranul calculatorului oricărui elev să poată fi selectată şi afişată pe ecranul calculatorului profesorului în timpul unei sesiuni de „inspecţie".

Pe durata expoziţiei programele noastre vor fi distribuite gratuit celor care ne vor vizita, avînd asupra lor o dischetă de 5,25 sau 3,5 inch. Cei care nu vor putea vizita expoziţia le vor putea obţine, tot gratuit, de la una din firmele care ne sponsorizează : SCOP, MEGALAN, LOGIC".

Încă un amănunt, vîrsta micilor specialişti din standul despre care vorbim, **CIPRIAN ŞERBU, MIHNEA GÎLCĂ, DĂNUŢ FULGER, SABIN POPA, ALEXANDRU BURST, LIVIU BĂLOIU** sau **COSTIN EŞANU** este mai mică de 14 ani!

Prezenţa micilor specialişti alături de parteneri cu cărţi de vizită remarcabile a fost facilitată, din punct de vedere financiar, de Ministerul Tineretului şi Sportului — Departamentul Tineret. Este încă un prilej ce demonstrează în acelaşi timp consecvenţa cu care domnişoara **RIANA CALOTĂ**, director de programe, susţine ideea pregătirii speciale a copiilor superdotaţi.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

„Ce serioasă eram la 4 ani !"

VASILE MARIA CARMEN, Călăraşi

incursiune în paranormal

EXPERIENȚE DE COMUNICARE CU SPIRITELE PRIN SCRIS

În numărul anterior, încheiam episodul din relatările d-lui SAMSON BEJAN cu avertismentul dat de spiritul lui Constantin Stere de a nu i se cere să spună despre viitor, întrucît „viitorul îl știe Dumnezeu , nu spiritele". Din cazuistica fenomenelor paranormale cunoaștem faptul că spiritele pot emite mesaje pentru viitor, însă acest lucru le este interzis. Interlocutorul nostru își continuă relatările :

„Spiritul lui Stere i-a propus lui Chirusa să accepte ca în anumite ore din noapte, pe care i le va anunța, să-l ajute să-și scrie prin mîna lui Chirusa cel de-al optulea volum al romanului „În preajma revoluției" (volum rămas neîncheiat), spunîndu-i că eu am citit cele șapte volume. Chirusa nu a promis, îi era frică să stea singur, cu atît mai mult să fie dominat de spirite. După spiritul lui Stere, am convocat spiritul Iuliei Hasdeu, fiica marelui cărturar. Iulia s-a prezentat într-adevăr, și a început să scrie cu mîna lui Chirusa versuri în limba franceză, limbă pe care Chirusa nu o cunoștea. După ce a dictat mai multe versuri, Iulia și-a semnat numele în franceză Julie Hasteu. Ceea ce l-a surprins pe Chirusa.

Dar spiritul lui Stere îl chinuia pe Chirusa, îl sicîia să accepte totuși să-și termine volumul al optulea. Această prezență a spiritului se transformase într-o permanență. Cînd Chirusa venea seara acasă, în locuința lui — la o văduvă de preot ce avea o fată, și intra în camera lui, pînă să aprindă lampa de petrol, el vedea chipul lui Stere vorbindu-i. La aceste vederi Chirusa rămînea înspăimîntat. El mi-a destăinuit acest lucru. Fără să-i spun ceva lui Chirusa, găsind o fotografie într-un ziar, a lui Stere, cînd am revenit la el, negăsindu-l însă în cameră, i-am pus fotografia respectivă pe masă și am ieșit și eu afară. Cînd a intrat Chirusa și a văzut fotografia, a recunoscut în ea chipul lui Stere pe care nu-l văzuse niciodată în realitate sau într-o fotografie, ci numai în spiritul ce i se arătase. I-am spus lui Chirusa că am dorit să verific adevărul, dacă el îl va recunoaște pe Stere. Și așa s-a întîmplat.

În continuare, spiritul lui Stere s-a dovedit salvator. Iată despre ce este vorba. Într-o zi, cînd Chirusa a venit acasă, la prînz, să mănînce, a simțit mîna dreaptă apucată, înțepată, curentată. Trebuie să spun că Chirusa mînca la gazda sa, aceasta îi pregătea zilnic mîncarea. După ce a simțit în mîna dreaptă acele șocuri inexplicabile, spiritul lui Stere l-a îndemnat să ia un creion și o hîrtie, determinîndu-l să scrie următoarele : „Nu mînca. Mîncarea este otrăvită !" și a semnat Stere. Chirusa nu a mîncat, deși se îndoise de avertisment. Curînd a apărut în cameră fiica gazdei lui Chirusa, să vadă dacă el mănîncă din mîncarea pe care i-o adusese. Dar Chirusa nu stătea la masă cu bucatele, ci întins pe canapea. Fata l-a întrebat de ce nu mănîncă acum ci; mîncarea este caldă. El i-a răspuns — avînd în memorie mesajul spiritului lui Stere —, „mănîncă mai întîi tu, după aceea voi mînca și eu". Fata s-a albit la față, a început să dea semne de nervozitate și neliniște și a ieșit izbucnind în plîns ! După cîteva minute a revenit și i-a adus două ouă fierte și i-a spus să le mănînce pentru că ouăle nu au otravă. Chirusa nu a mîncat nimic. Pînă în seara zilei și-a căutat altă locuință, în altă parte, părăsind fostul domiciliu unde trăise o vreme cu fata, care devenise între timp foarte geloasă aflînd că el se întîlnea și cu alte fete. Într-adevăr, Chirusa avea să constate că fata îi otrăvise mîncarea din gelozie.

Mai tîrziu, într-o duminică i-am propus lui Chirusa să-l mai cheme pe Stere pentru a ne da noi lămuriri în legătură cu deportarea lui în Nordul Siberiei, printre niponi. Stere s-a prezentat și, în loc să primească întrebările mele, i-a scris lui Chirusa să nu se mai împotrivească, să nu se teamă de nimic, pentru că el, spiritul lui Stere, îl protejează și îl păzește, așa cum l-a ferit de mîncarea otrăvită. Chirusa gîndea : Dacă spiritul lui Stere l-ar forța, atunci el ar fi obligat să scrie. În acel moment însă, spiritul lui Stere i-a răspuns în scris : „Dacă noi, spiritele, am avea forța la care tu te gîndești, am face din tine regele Pămîntului. Nu avem asemenea forțe. Avem un simț în plus, pe lîngă simțurile pe care le-am avut în viață. Cu acest simț eu am recepțat gîndurile tale. Noi spiritele ne folosim de mediumni care au o energie deosebită, o bioenergie. Tu, Chirusa, ai această energie deosebită. Prietenul tău Samson, care ar dori să fie receptor de spirite, nu are această energie și regretă." Iată deci dovezi sigure despre modul în care unele spirite, nu toate, comunică cu oamenii care le solicită."

Un alt capitol al experimentelor d-lui Samson Bejan îl constituie „detașarea spiritelor din ființele umane în viață, prin hipnoză profundă." Într-o zi, continuă interlocutorul meu, l-am adormit prin hipnoză pe Chirusa și am făcut-o mai profund ca de obicei. Acest fapt a facilitat detașarea spiritului prietenului meu, de corp, și deplasarea lui Chirusa, unde frecventase școala de contabilitate. S-a dus acolo să vadă o fată, fostă colegă de clasă, care îi fusese prietenă. Hipnotizîndu-l profund, îi cerusem spiritului lui Chirusa să se deplaseze. Cînd a ajuns la Chișinău, Chirusa a văzut-o pe colega lui împreună cu un prieten, stăteau amîndoi într-o livadă, pe o bancă. Băiatul îi cînta fetei la chitară. După ce-a terminat de cîntat, tinerii s-au îmbrățișat și s-au sărutat. Chirusa, gelos și supărat, și crezînd în sine că poate interveni, s-a repezit să-l oprească pe prietenul fetei să o mai sărute, și m-a prins pe mine de gît, gata să mă sugrume. Cu greutate l-am forțat să se trezească din hipnoză. I-am spus apoi tot ce a văzut și ce a făcut. Dar Chirusa nu-și amintea nimic din ce văzuse și îmi povestise în starea de hipnoză. El fusese la Chișinău cu spiritul, în fapt însă trupul său rămăsese alături de mine...

ION TUGUI

NUMĂRUL ȘI LITERA CA SEMN

Alfabet sau Număr, **semnul** a fost una dintre genialele invenții ale spiritului uman ,atît literele, cît și numerele, creații umane „artificiale", neexistînd în afara existenței culturale (spirituale) a omului. Așa se și explică, în bună măsură, cum și de ce Alfabetului și Numărului, **ca prezențe relevate omului,** le-au fost de foarte timpuriu atribuite puteri oculte, semnificații metafizice și corespondențe simbolice. Bunăoară, numerele 3, 7, 9 și 13 — pentru a nu le aminti decît pe cele mai importante — au devenit embleme oculte, cu proprietăți ades neliniștitoare, embleme ce au străbătut veacurile și chiar mileniile pînă în zilele noastre... Secreta corespondență între litere și numere este întărită și prin faptul binecunoscut că la multe populații vechi orientale cifrele erau simbolizate grafic prin litere. Așa a fost și cazul grecilor, și cazul romanilor, de la ultimii parvenindu-ne pînă azi sistemul latin — „cifrele latine" sau „romane" — în care I, V, X, L, C, D și M erau deopotrivă „litere" și „cifre". În general, ocultiștii susțin că, din punct de vedere material, **Unu** este „neterminat", „incomplet, malefic însă **Doi** e „sigur" prin simetrie. Din punct de vedere metafizic, aceiași ocultiști susțin că lucrurile stau exact pe dos : **Unu** este benefic (unitate, spirit, unicitate, indivizibil etc.), **Doi** este „neterminatul", diabolic (spre exemplu, **faptul** în opoziție cu **focul**) iar **Trei** reprezintă echilibrul stabil (trinitatea, trepiedul, triunghiul). Astfel încît de la numerologie (sau aritmomanție) și pînă la aritmosofie (filosofia numerelor) nu a mai fost decît un pas, pe care au îndrăznit să-l facă pythagoreicii, care explicau totul prin „armonia numerelor", și kabbaliștii...

Lumea magiei și a ocultismului

În numerologie, valoarea secretă a unui număr este reprezentată de suma cifrelor componente, cifre socotite drept „unități elementare, fundamentale", indiferent de ordinea lor în numărul dat. Suma este efectuată pentru relevarea proprietăților misterioase ale numărului, proprietăți ce pot fi, cum am văzut mai sus, benefice sau malefice. Spre exemplu, numărul **36** are drept valoare secretă 9 (= 3 + 6), iar 9 este un renumit semn benefic ! Mulți kabbaliști au dezvoltat această metodă relativ rudimentară de obținere a „veștilor" despre viitor. Ei au stabilit astfel raporturi neașteptate între două numere precum și între numere și litere. Atribuind un număr pentru fiecare literă a alfabetului ebraic, ei au obținut o serie de la 1 la 22, al cărui total este de 253 (1+2+3+.. +22). Iar valoarea secretă a lui 253, adică a lui 2+5+3 este **10**, care este deopotrivă și baza numărării ebraice.

Însă numerologia va fi fost o simplă copilărie — chiar dacă a străbătut vîrstele virtuozității matematice la pythagoreici și ale delirului imaginativ la kabbaliștii ebraici — față de extraordinara întrebuințare a numerelor „proiectate" pe cer de astrologi...

De la bun început, chiar și strămoșii noștri cei mai depărtați întru civilizație n-au întîrziat să observe raporturi existente între astre și om. Nimănui nu-i poate trece prin minte, spre exemplu, să nege vreodată influența Lunii asupra mareelor, asupra ciclului biologic al femeilor sau asupra crizelor suferite de bolnavii de anumite maladii psihice. Cu atît mai puțin, nimeni, după Hipparc, nu poate contesta un **sincronism** între precesia echinocțiilor (un grad de arc parcurs în 72 de ani iar toate cele 360 de grade ale eclipticii în 25 920 de ani !), un anumit ritm cosmic, și ritmul nostru vital, 72 de pulsații, în medie, pe minut și 25 920 de respirații pe zi ! Însă pînă unde pot merge, în mod rezonabil, aceste corespondențe ?...

ADRIAN HOAJĂ

Punți către lumea de dincolo

CU CANDOARE DESPRE VALEA LACRIMILOR...

Nici o carte întreagă nu ar ajunge probabil pentru a descrie toate metamorfozele care s-au petrecut la seminarul lui Elisabeth Kübler-Ross. Cele ale unor tineri care știau că mai au doar cîțiva ani de viață, sau ale unor bătrîni care descopereau doar acum răul care le devorase în bună parte anii trăiți. Dar mai cumplită decît orice este tragedia părinților...

„Ei sînt în cea mai mare parte obiectul atenției lui Elisabeth. Veriga slabă a lanțului suferințelor în fața morții la „accidentalii moderni... Și lor li se adresează în principal expunerile 'teoretice' pe care Elisabeth le organizează de obicei dimineața, înainte de a se scufunda din nou în valea lacrimilor.

Stranii expuneri. Prima a fost precedată de un test. Cu creioane colorate, timp de un sfert de oră trebuia să desenăm pe o foaie de hîrtie tot ce ne trecea prin cap. Seara, înainte de a ne despărți, EKR ne oferea cîteva chei pentru a înțelege ce desenasem. Soluții simple, pornind de la culorile alese, așezarea lor pe foaie, și evident scenele evocate. N-aș menționa acest test, dacă moartea nu ar juca aici un rol important și dacă EKR nu ne-ar fi spus un lucru : copiii care vor muri o știu dinainte... Cunosc împrejurările exacte ale agoniei lor și le exprimă, inconștient desigur, în ultimele lor desene. Ne arată cîteva exemple izbitoare. Un puști prevăzuse că va muri căzînd dintr-un copac, altul că se va îneca, sau va avea un accident de automobil...

Există însă un aspect și mai straniu. Într-un anumit **punct al desenului lor, după cum crede Elisabeth, acești copii, tot inconștient, exprimă etapa următoare. Cea care ar urma după** căderea din copac, **după** înec, sau **după** accidentul de automobil. Marele salt în lumină. Despre aceasta EKR ne vorbește mai întîi în termeni voalați, spunînd doar că cei mai buni profesori pe care ea i-a avut au fost copiii muribunzi și că, oricît de absurd ar părea acest lucru, pierderea unui copil putea fi în măsură de a provoca la părinți o veritabilă deschidere spirituală. Ar trebui să știm să ne deschidem inima prezenței micilor dispăruți. Pentru aceasta ar trebui mai întîi să scăpăm de 'superstițiile inverse' de sîrmă ghimpată negativă, de scepticismul masochist care ne împiedică —pretinde ea — să simțim prezența invizibilă a celor care au făcut saltul în împărăția compasiunii totale...

Cînd Elisabeth începea să vorbească despre sufletele copiilor morți sau despre aparițiile pe care ea însăși le avusese de mai multe ori pe parcursul vieții sale, o făcea mereu pe un soi de ton de glumă sinceră. Împrumuta stilul lui Woody Allen pentru a relata experiențele sale mistice cele mai speciale. Nu că încerca să scape în felul acesta — faptele cele mai scandaloase rămîneau fapte, indiferent de aplombul său — dar ea atinsese un stadiu în care a convinge nu mai era treaba ei. Îi ajuta pe nenorociții urmăriți de moarte să-și recapete gustul pentru viață — și aceasta făcîndu-i să se arunce cu capul înainte în emoțiile cele mai negre ! După care povestea, cu un ton de bunicuță ironică, **ce o învățase viața despre ce se află dincolo.** Sau, despre ce s-ar putea afla.

Entuziasmul meu îmi ascundea însă cu greu propria mizerie .Căci exista un domeniu în care suferința mă bloca imediat : atunci cînd ea îi atingea pe copii... Oare în sir Elisabeth ne-a vorbit despre moartea copiilor. Căci Linda, tînăra leucemică din Denver a cărei poveste a „deschis" de fapt „teatrul" lui Elisabeth, nu era și ea tot un copil ? Sau, pentru marea doamnă a acestor întîmplări, nu s-a deschis oare „Cartea pămînteană a morților" în lumea copiilor lagărului de la Maidanek ?

Cele mai dure lecții, ne explică ea, le a primit de la cei mai mici de zece ani. Sute de ore a petrecut împreună cu ei vorbind despre viață și moarte. Despre ei a scris o carte — „On Chidren and Death". Aici se regăsește toată mistica ei, dar cartea devine uneori un veritabil manual de înțelepciune practică pentru părinți : ruperea dialogului cu muribunzii ne-a transformat în niște adevărați naivi atunci cînd este vorba despre copii. Și totuși, dacă interlocutorul lor se dovedește a fi la înălțime, adică deschis și liniștit, copiii care mor pot deveni adevărați înțelepți, evocînd „apropiata lor plecare" cu o luciditate de care majoritatea adulților sînt inacceptabili. Esențialul activității lui Elisabeth, am mai spus-o, constă mult mai mult în a-i ajuta pe părinți, decît pe copii.

Ce inversiune dureroasă ! Moartea copiilor este o enigmă inacceptabilă. Nu doar un Voltaire a devenit ateu din cauza ei.

Ce se întîmplă, este că umorul cosmic ne depășește.

Umor ? Ce caută un asemenea cuvînt aici ?

Va fi ultimul capitol, ultima enigmă pe drumul nostru. Deschizînd încă un sertar în dulapul său secret, incredibila NDE m-a făcut să întrevăd în ce mod straniu ar putea înțelege oamenii în momentul morții acest misterios umor care îi depășește — sau să nu-l înțeleagă. Încă o inversare. Arătîndu-ne că a ne juca de-a adulții se poate dovedi a fi periculos de copilăresc."

MIHAELA DOROBANȚU

starea de VECHE

SINERGIA, INFARCTUL ŞI... A FI SAU A NU FI

Constituirea unei echipe — a unui grup unitar cu o bună structurare funcțională și o intercoordonare consecvent sinergică — nu-i o problemă simplă. N-a fost niciodată, probabil, după cum nu există domeniu de activitate — sport, știință, politică, economie — care să fi fost exceptat de multiplele dificultăți care preced și succed formarea unei adevărate echipe. Preocupat de ideea, atît de solicitantă în contextul lumii moderne, a unei cooperări interumane de tip sinergic, fizicianul german, Hermann Hacken, ajungea prin anii '70 la o veritabilă **«matematizare»** (cuantificare) a procesului și la o **redefinire** depășind psihologicul, a acestui alt mod de manifestare și acțiune al unui grup uman. Și nu numai uman...

„V-ați gîndit vreodată — își întreba Hacken auditoriul, vorbind de sinergie — **de ce într-un laser, atomii emit o lumină ordonată, coerentă, monocromă, în timp ce într-o lampă obișnuită, lumina se produce cu maximă dezordine? Dacă am presupune că putem «auzi» lumina, atunci am constata că lampa ar emite un zgomot confuz, neomogen asemenea celui al valurilor mării, în timp ce laserul ne-ar da o singură notă, de o perfectă claritate și puritate. (...) Dar de ce se întîmplă așa? Cine dirijează procesul? Cine și ce determină această sincronie?".** Încercînd să răspundă, Hacken incită auditoriul să nu se înverșuneze în a indica o forță responsabilă, și cu atît mai puțin una străină organizării materiei. Ci să intuiască **„un proces, o interacțiune complexă, ceva asemănător, prin dramatism și selecție, cu lupta pentru supraviețuire imaginată de Darwin sau cu descoperirea prin dispută și interacțiune a adevărului. Cu intuirea frumosului...**

Metaforic, atomii care ajung să emită o lumină coerentă — într-o perfectă sincronie — constituie, în cel mai înalt sens, **expresia celei mai ireproșabile sinergii.**

■

Teoriile lui Hacken privind cooperările de tip sinergic nu erau străine desigur de accepția medicală a termenului, sinergia definind inițial, în medicină, **acțiunea concomitentă, coordonată, a mai multor grupuri de mușchi,** iar în psihologie, printr-o legitimă extensiune, **modul de îndeplinire corelată și concomitentă a unor acte sau procese care se potențează reciproc.** Sau se diminuează, pînă la anulare, în absența sinergiei, sau în condiții de anti-sinergie. Moment, prin excelență dramatic, încărcat de tensiuni și reciproce distrucții, care condiționează, de regulă, crizele convulsive ale oricărei etape de restructurare. În sport, în știință, în politică, ori în economie...

Echipa de cercetători de la Princenton cuprinzîndu-i pe Einstein, Szilard, Fermi Niels Bohr, Oppenheimer și alte zeci de nume din cele mai diferite domenii a acționat, fără să știe poate, întrutotul sinergic. Cineva sugera că și secolul lui Pericle ar indica o exemplară interacțiune sinergică. O orchestrare uluitoare a unor personalități de excepție, sugerind prin operă polifonia simfonică: ca și interacțiunea elementelor care — în planul tehnicii — conferă otelului aliat performanțe pe care nu le deține nici unul din componentele sale...

■

În plan uman, interacțiunea, cooperarea, abordarea sinergică comportă, de la sine înțeles, **un climat** și sugerează **o nouă mentalitate, Un nou mod de gîndire,** cum spune Edgar Morin. Și abia pe urmă **o metodologie precisă,** cea a lui Hermann Hacken.

Dar poate n-am fi înscris în spațiul „stării de veghe" toate aceste considerații privind sensul solicitant al oricărei acțiuni sinergice, dacă n-am fi fost incitați de o tulburătoare manifestare a sinergiei și, respectiv anti-sinergiei, într-un domeniu în care adecvarea sau inadecvarea umană poate să devină o **șansă de viață,** sau dimpotrivă, **o antiterapie,** la propriu, și **o condamnare la moarte.**

■

Într-un spital din Viena s-a întreprins de curînd un studiu riguros, sistematic pe mai mult de o sută de pacienți internați **cu infarct cardiac** („Austria Today", D 1/92), delimitîndu-se — în urma unor observări prelungite — trei tipuri de bolnavi.

Primul tip, primul grup cuprinde **subiecții extrovertiți,** cu o organizare a personalității precumpănitor înspre lume, atașați spontan celor din jurul lor, deschiși pentru o cît mai activă comunicare și o mai facilă adaptare la mediu. Pacienți — care au încredere în medici, în tratamente, în propria lor vindecare, optimiști în absolut toate situațiile, cu rapide ameliorări, dar tocmai de aceea în stare și de periculoase imprudențe.

Al doilea grup, mai puțin numeros (circa 10 la sută din cazuri) are în vedere **tipul dominator, hiperactiv,** tentat să cerceteze, să cenzureze și să se implice decizional — managerial — în tot ceea ce se dovedește tangent la internarea și tratamentul care i se aplică. Pacienți, deci, care se interesează continuu — mai mult decît obositor și stresant pentru personalul medical — de rațiunea fiecărui moment terapeutic, de manifestările posibil adverse ale fiecărui medicament, supervizînd, la propriu, întreaga perioadă de internare în spital. Cu toate riscurile care se întrevăd și cu evoluții satisfăcătoare **mult întîrziate, dacă nu chiar, dimpotrivă, fatale. Al treilea grup,** majoritar dealtfel înscrie în perimetrul **comportamental, pacienții cu o manifestă labilitate afectivă,** înclinați spre depresiuni psihice, spre pesimism, acceptînd pasivi tratamentul, convinși cel mai frecvent că totul e pierdut.

Ajunși la acest punct al cercetării întreprinse de specialiștii din Viena în afecțiuni cardiace — dar și de excepționali psihologi — am putea fi întrebați, ce legătură sau ce raport interactiv ar putea să existe între șansele unui tratament post-infarctic și valențele unei bune cooperări interumane, sinergice? Mai multe decît s-ar putea bănui...

■

Ar fi vorba, întîi, **de o adecvare a atitudinii personalului med.cal, spitalicesc, față de fiecare tip uman,** de particularitățile sale ca personalitate. Dar asta se știe, poate. Ar mai fi vorba de **o anticipare a riscurilor pe care le comportă fiecare d.n cele trei categorii,** cu corolarul unor corecții prompte, în funcție de evoluțiile îngrijorătoare. Ceea ce, desigur, se practică. Rămîne însă aspectul nou, esențial, privind **modul optim în care pot fi grupați în saloanele spitalului cei afectați de un infarct cardiac.** A-i plasa împreună în grupe omogene, pe cei extorvertiți, pe cei depresivi sau pe cei dominatori și stresanți ar însemna o reciprocă și definitivă condamnare la un tratament mult prelungit, cu un efect îndoielnic. Soluția? **O dispunere «strategică», armonizînd particularitățile temperamentale ale pacienților,** temperînd, prin binevenite complementarități, acțiunile unui extrovertit cu stările de spirit depresive ale unui tip mai labil, cu excesele «manageriale» ale unui dominator, convertit la rîndul său continuu spre normalitate prin **comportamentul participativ, compensator, sinergic al companionilor săi de salon și infarct.** În toate cazurile unei dispuneri sinergice a pacientilor, timpul de recuperare a fost simțitor diminuat, iar ameliorările s-au dovedit decisive. Să fi funcționat între ei și cîmpuri bioenergetice compensatoare sinergic?

Mult stimate domnule Hacken, dacă sinergia a pătruns și în spitale, iar medicii cardiologi v-au înțeles mesajul, este cît se poate de bine. Cum să-i grupăm, însă, **sinergic** pe toți cei care încă n-au înțeles, indiferent de domeniu și țară, specializîndu-se parcă înadins, în cultivarea anti-sinergiei, în deteriorarea intercomunicării umane, în cultivarea învrăjbirilor, în anularea disponibilităților naturale de comprehensiune, nu numai făcîndu-și și făcîndu-ne rău dar scurtîndu-ne, poate, și viața?

DOREL DORIAN

POLIGAMIE ŞI INCEST

Pentru europeni (și nu numai), poligamia e o Fata Morgana atît de mult rîvnită, dar care e mai simpatică atunci cînd nu își face simțită prezența. Pentru alte popoare, a avea mai multe neveste este ca și cum o doamnă tinde să aibă cît mai multe degete sugrumate de inele. Ce se întîmplă atunci cînd reprezentanți ai acestor popoare își continuă obiceiurile în țările europene (e vorba aici de Franța și de ancheta hebdomaderului „L'Evenement du Jeudi")? Printre alte situații delicate (eufemistic vorbind) se petrece și faimosul „incest juridic".

Lăsînd la o parte incestul întîmplător, cu rezonanțe din drama lui Oedip la scara triburilor africane din fostele colonii franceze, funcționarii publici serviabili și avînd personalitatea nației care a clădit în conștiința lumii Drepturile Universale ale Omului sînt puși în fața unor situații bizare. Cererea de înregistrare a unei căsătorii pune de obicei în evidență la emigranții respectivi o vîrstă medie a viitoarei soții între 13 și 17 ani. Vîrsta soțului, pe perioada cînd acesta dorește să se căsătorească, se poate întinde și peste 50 de ani. În aceste circumstanțe, se întîmplă ca — la o familie cu 15—20 de copii — bărbatul să ceară în căsătorie propria fiică! Faptul este autentic și explicabil prin aceea că descendenții migrează, se despart de familie și dorește să-și întemeieze propria linie genealogică. Un mit al populației Soninke din Mali, spune că sperma personală nu mai există și că se menține perpetuu sămînța inițiatorului respectivei genealogii. Pentru a scăpa de această dependență, membrii familiei se îndepărtează de rude și întemeiază propria linie. Dar femeile își mențin și ele la rîndul lor apartenența la o linie genealogică, chiar și după căsătorie. Astfel, este posibilă căsătoria fratelui cu sora, tatălui cu fiica etc. Este oare justiția franceză nevoită să se adapteze acestor obiceiuri sau invers, imigranții trebuie să devină europeni?

Între poligamie și incest pare să fie, pentru unele popoare, o legătură destul de transparentă. Dar nu la fel se pune problema pentru majoritatea Codurilor Penale ale lumii. Un caz foarte ciudat îl reprezintă un australian de 52 de ani, plecat în America de Sud și lăsînd în urma lui o soție cu trei copii. Recăsătorit în Argentina (cu acte false, evident), acest bărbat bigam a fost pus în situația de a comite un incest involuntar. Plecat în Statele Unite, el întreține o relație amoroasă cu o tînără fată, pe timpul sejurului său la Miami. Felul său aventuros de a fi (într-o exprimare îngăduitoare, desigur), îl determină să nu se mai întoarcă la a doua nevastă oficială și să trăiască în concubinaj cu „americanca". Dar nu trec nici zece luni de la această legătură neoficială cînd, pe neașteptate, tînăra concubină primește vizita fratelui ei din Australia, plecat „în bejenie" din lipsă de perspectivă în propria țară. Tînărul de 18 ani nu este surprins de aventura surorii sale, dar fatalitate! Printre puținele lucruri aduse cu sine este și o fotografie de familie, care surprinde pe părinții lui și pe cei trei copii mici (cel mai mare avînd doar patru ani). Asemănarea izbitoare a concubinului surorii sale cu tatăl lor este declanșatoarea dramei. Fără să mai aștepte vreo confirmare sau să verifice el însuși adevărul, îl ucide pe „iubitul" argentinian.

Tragedia acestei familii cuprinde atît bigamia, cît și incestul și paricidul. Reacția tînărului (condamnat la 12 ani închisoare, fiind găsit cu circumstanțe atenuante foarte solide) este dificil de analizat din punct de vedere moral. Dar dacă aceste situații ar fi avut alți protagoniști, lucrurile n-ar fi avut același deznodămînt. Accentul se pune pe obiceiul de a tolera incestul (fapt foarte rar în lume), pentru a evita reacții necontrolate, sau de a-l blama în spiritul legii. Întotdeauna însă, daunele morale sînt irecuperabile.

PAUL IOAN

● **LA 65 DE ANI.** Ministrul de externe al Germaniei, Hans-Dietrich Genscher, a împlinit, la 21 martie a.c., 65 de ani. Pentru germani, acest om politic de orientare liberală, născut la Halle, a reprezentat garanția unei diplomații caracterizată prin soliditate și continuitate. Este, indiscutabil, cel mai de preț omagiu pe care germanii îl aduc vicecancelarului și ministrului de externe, omagiu adus competenței în arta diplomației. Social-democratul Oscar Lafontaine l-a denumit pe Genscher „Metternich de la Halle". Despre Genscher se spunea, în mediile politice internaționale, că este „cavaler fără frică", capabil să soluționeze situațiile cele mai dificile...

● **MALNUTRIȚIE.** Evaluarea efectuată de o nutriționistă a Comitetului Internațional al Crucii Roșii în trei lagăre de refugiați din apropierea orașelor somaleze Merca și Corioley este extrem de alarmantă. 59% dintre copii sub 5 ani suferă de malnutriție gravă, 35% de malnutriție severă și numai 6% se află într-o situație acceptabilă. În lagărul cel mai afectat, malnutriția gravă a atins un procent de pînă la 70% în rîndul copiilor. CICR-ul a adus în Somalia peste 7 000 tone alimente.

● **TRENURI CU LEVITAȚIE MAGNETICĂ.** Densitatea traficului aerian interurban a atins pragul de saturație în unele zone ale Statelor Unite sau Europa de Vest. Centrul de studii în domeniul transporturilor al celebrului laborator american Argoune a emis opinia că trenurile cu levitație magnetică, tehnică folosită deja de două prototipuri de trenuri, în Germania și Japonia — denumite trenuri Maglev vor înlocui cu succes avioanele în transportul continental. Atuurile lor sînt convingătoare: călătoriile cu Maglev-urile sînt de patru ori mai economice din punct de vedere financiar; nu poluează aerul și sînt mai silențioase; circulația lor nu este condiționată de capriciile vremii.

● **PREVIZIUNI.** Stressul va rămîne o problemă de actualitate în întreaga lume în acest domeniu și la începutul mileniului următor. Cum ar putea combate patronii surmenajul salariaților? Acordîndu-le zile de concediu mai multe, chiar și plătite, pentru a-și reface sănătatea mentală, sînt de părere futurologii americani, care au creat „Societatea asupra viitorului lumii", o asociație care numără 30 000 de membri. Pensionarea ar putea cădea în desuetudine. Mulți semeni ai noștri își vor relua activitatea după una sau mai multe perioade de odihnă, pentru a-și începe a doua sau chiar a treia carieră.

● **STRATEGII ENERGETICE.** Norvegia pune accentul în mod exclusiv pe exploatarea resurselor hidrologice, Danemarca utilizează și ea diverse tipuri de combustibili minerali, Islanda beneficiază de resursele geotermale, Suedia și Finlanda au o balanță energetică structurată pe energia termică, atomică și hidrologică.

● **PROTOTIP.** Specialiștii de la Laboratoarele Bell ale Societății ATT („American Telegraph and Telephone") au reușit să realizeze prototipul unui ordinator fotonic. Este o realizare extraordinară. Utilizînd lumina ca vector al informației, componentele fotonice sînt de 1000 de ori mai rapide decît cele care se bazează pe tehnologiile electronice uzuale. Tehnicile de fabricare a noilor componente sînt însă dificil de pus la punct. Prototipul ordinatorului fotonic, compus din 32 comutatoare și 8 diode cu laser, este un produs de laborator. Pînă cînd această tehnologie superperformantă va fi utilizată la sisteme informatice complete vor mai trece 8—10 ani.

LECȚIE DESPRE SEDUCȚIE

Prima lecție despre seducție argumenta cît de importantă este aparența. O ținută impecabilă, o eleganță a comportării, un control desăvîrșit al cuvîntului rostit ne-ar asigura succesul. Oricum, ne comunică imediat cei preocupați de comportamentul uman, portretul marilor seducători a suferit mutații. La sfîrșit de secol, seducția a devenit, ca tenisul, un sport de masă. Regulile aristocratice privind „arta de a trăi" s-au nuanțat. Jocul seducției se joacă astăzi în domenii noi care depășesc nivelul prietenilor sau iubiților și cuprinde zona profesională sau pe cea politică. S-au născut și instituții noi pentru a transmite arta de a te face agreat, plăcut. „Saloanele de frumusețe" se ocupă de corpul dv., din cap pînă la picioare, oferindu-vă și lecții de machiaj. Totul într-o ambianță luxoasă, capabilă să tonifice nu numai mușchii, ci și moralul. Bineînțeles, presa pentru femei, în obișnuitele pagini de modă, articole, teste, oferă sfaturi ce permit fiecăreia să-și conserve puterea de seducție pentru păstrarea cercului prietenilor. Toate aceste „rețete" au însă un inconvenient : nu sînt individualizate. Și astfel s-au născut birouri speciale ce se ocupă de exemplu de impactul psihologic al îmbrăcămintii. Persoane foarte calificate, preocupate de efectul pe care-l produce înfățișarea noastră asupra celor din jur, spun cu certitudine fiecăreia ce îmbrăcăminte i se potrivește, ce culori, ce lungime a fustei...

Ce este de reținut din această „lecție despre seducție", este că astăzi, spun cunoscătorii domeniului, pentru a reuși în viață și profesie trebuie să te bazezi pe puterea de seducție. Nu vi se pare totuși puțin exagerat acest precept ?

STUFAT DE MIEL

Ingrediente : *1 kg carne de miel, 20—30 fire de ceapă verde, 5—10 fire usturoi verde, ulei, pătrunjel verde, un pahar de bors, o lingură bulion, după gust un praf de făină.*

Se taie carnea și se prăjește în ulei, se adaugă ceapa și usturoiul tăiate în bucăți lungi de 4—5 cm. Cine vrea, are timp și îndeminare poate înnoda capetele verzi în opturi. Se lasă să se înmoaie bine pe foc adăugîndu-se puțină apă.

Se adaugă un pahar de bors și se dă la cuptor. Cînd este aproape gata se pune bulionul și cine vrea, un praf de făină dizolvat în apă. Se mai lasă puțin la cuptor și se servește cu pătrunjel verde deasupra.

Stufatul poate fi pregătit de asemenea cu carne de pasăre sau de vită. (I.S.).

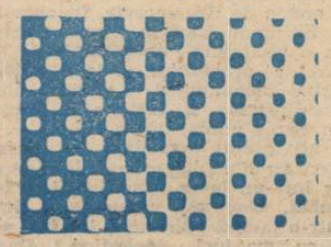

magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRINEANU

ABC-ul vitaminelor

În adolescență, în timpul sarcinii, al alăptării sau după 50 de ani femeile prezintă mai frecvente carențe în vitamine.

● Numeroase anchete au relevat carența în vitamina D, în special la persoanele în vîrstă. Cauzele sînt datorate atît reducerii timpului de expunere la soare cît și diminuării posibilităților de sinteză ale unei epiderme îmbătrînite. În general reechilibrarea procentului din organism de vitamină D se face vara, dar la persoanele în vîrstă oscilațiile sezoniere sînt foarte slabe. În schimb cresc riscurile la fracturi, anemii, infecții datorită scăderii puterii de apărare imunitară a organismului.

● Mult timp considerată vitamină a fertilității vitamina E este recunoscută azi drept un excelent factor antioxidant natural. Vitamina E ar avea un rol preventiv al bolilor cardiovasculare. Alte cercetări au demonstrat că o carență în vitamina E ar fi corelată cu tabagismul, hipertensiunea, hipercolesterolemia, alți factori de risc recunoscuți ai bolilor cardiovasculare. „Toate aceste piste trebuie să fie urgent confirmate" concluziona dr. Olivier Hurstel la simpozionul „Vitamina E și bolile cardiovasculare".

● Descoperirea retinoizilor, derivate ale vitaminei A și posibilitatea tratării acneelor grave a reprezentat o veritabilă revoluție terapeutică în dermatologie. Dar nu poate fi ignorat reversul medaliei. Efectele secundare ale acestor medicamente extrem de active se traduc în uscăciunea pielii și mucoaselor.

● Cercetări recente au precizat rolul rubidiumului în organism. Un deficit în acest oligoelement întreține angoasa, stresul, nevroza. Rubidiumul este cel care stimulează acțiunea esențialilor neuromediatori. Foarte interesant, s-a demonstrat că cele mai bogate în rubidium sînt algele marine care au devenit o materie primă excelentă pentru medicamente dar și pentru numeroase măști de înfrumusețare.

Topul miliardarelor

Într-un comentariu ce însoțea acest insolit top, Jean Françoise Chaigneau în „Paris Match", ne informează că în țările în care dolarul este „rege", căsătoria cu o femeie bogată este „un sport" de mare actualitate, dar ale cărui reguli trebuie deprinse. Există chiar și cursuri particulare, special organizate în acest scop. Costul... 125 de dolari ora. Dar pînă vă decideți iată cum arată topul miliardarelor, alcătuit la sfîrșitul anului trecut :

1). **Regina Elizabeth (65 ani)** cu o avere apreciată la 62.06 miliarde franci.

2). **Estée Lauder (83 ani** din New York) cu o avere de 30.16 miliarde franci.

3). **Anne Cox Chambers (71 ani,** din Atlanta — SUA) și **Barbara Cox Anthony (68 ani,** Honolulu) cu 27.84 miliarde franci.

4). **Johanna Quandt (64 ani)** și **Susanne Quandt (28 ani)** din Hamburg, cu 23.2 miliarde franci.

5). **Mary Alice Dorrance (41 ani,** statul Pennsylvania, SUA) cu 18 miliarde franci.

Despre alte miliardare, în săptămînile viitoare.

CRONICA modei

Prospețime și romantism

Bluzele cu broderie, învăluite într-un aer romantic, sînt concurente asidue ale cămășilor sport care, oricum, și-au asigurat un spațiu deloc neglijabil în garderoba femeii moderne. Și totuși, prospețimea unei bluze albe cu pieptul lucrat într-o broderie delicată, este deosebit de atrăgătoare. La reverul hainei ce se poartă peste bluză, o batistă repetînd aceeași broderie poate decora ansamblul fără a mai fi nevoie de vreun alt accesoriu.

LA CONCURENȚĂ CU FRUMUSEȚEA FLORILOR...

O crenguță de flori de cais, sau o orhidee. Un aranjament floral sofisticat ce poate pune la încercare imaginația dar și gustul dv. estetic au nevoie de un vas adecvat. Sînt apreciate cele din cristal sau porțelan, în forme ce pun în valoare fantezia creatorilor...

O nouă „pilulă" anticoncepțională

După lungi cercetări și verificări minuțioase, autoritățile sanitare din S.U.A., au dat aviz favorabil pentru punerea în vînzare a unui nou tip de „pilulă" anticoncepțională. Produsul se numește „Norplant", este realizat pe bază de hormoni și are mari avantaje în raport cu alte produse de acest gen. Produsul este compus din șase mici „bastonașe" menținute într-un învelis de material plastic special care sînt aplicate (indiferent unde) pe pielea persoanei feminine. În mod lent, substanța antifecundativă se eliberează și pătrunde în sînge. Din acel moment nu mai este necesară nici o altă intervenție !

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT ...

Se cheltuieşte cît trebuie pentru sănătatea Terrei?

Problemele ecologice si climatice se înscriu cu regularitate printre temele esentiale ale conferintelor internationale consacrate mediului. Bugetul ministerului german de resort a atins în acest an suma de 633 de milioane de mărci, fată de 550 de milioane cît ar reprezenta în 1989. În privinta fondurilor alocate cercetării si dezvoltării, Germania ocupă unul din locurile fruntase în ierarhia mondială, după Statele Unite.

Pînă nu demult, încălzirea progresivă a atmosferei terestre si mărirea dimensiunilor găurii în stratul de ozon de deasupra Antarcticii erau puse în mod destul de simplist numai pe seama mutatiilor produse de marile accidente chimice, care afectau structurile si functiile ecosistemelor. Una din concluziile recente la care au ajuns oamenii de stiintă este că aceste nedorite modificări climatice trebuie judecate si evaluate numai în strînsă interdependentă cu alte fenomene analoage, si nu separat, în sine, cum obisnuia să se procedeze în mod curent. S-a subliniat, spre exemplu, cu prilejul Conferintei asupra mediului de la Noordwijk aan Zee (Olanda), că nu este necesar să fie cheltuite alte miliarde pentru a ridica si mai mult digurile în „Tara lalelelor" ci ar fi mai bine să se caute solutii pentru stoparea cresterii nivelului apei mării. Dar nu numai această tară, împreună cu Bangladesh-ul si multe altele se află în pericol, ci si ghetarii polare. O altă prioritate importantă o constituie purificarea Mării Nordului, pentru a se evita poluarea sa iremediabilă cu omniprezentele produse chimice metale grele, gaze, deseuri de tot felul, si, mai ales, petrol si combustibili grei.

În privinta deseurilor si a apei, devine tot mai acută necesitatea opririi sau, cel puţin, limitării, degajărilor de substante nocive si toxice, precum oxizii de azot, carburile de hidrogen si anhidridele carbonice. Nu trebuie uitati nici clorofluorcarbonatii (CFC), răspunzători în mare măsură de subtierea stratului de ozon deasupra Antarcticii si a realizării de „ferestre" în acest strat protector al vietii pe Terra.

S.F.

Organizatia Natiunilor Unite (ONU) a atras din nou atentia lumii că starea de sănătate a planetei noastre se agravează pe zi ce trece. De la bugetul statului se alocă, anual diferite sume pentru conservarea mediului, în functie de performantele economice ale fiecărui stat. Astfel, pe primul loc se situează Austria, Germania si Olanda care au alocat, în 1990, între 1.88 si 1.47 la sută din PNB (produsul national brut, urmate de Statele Unite si Japonia, care au „pompat" fonduri ce reprezintă 1.37 la sută si, respectiv 1.33 la sută din PNB pentru protejarea mediului ambiant.

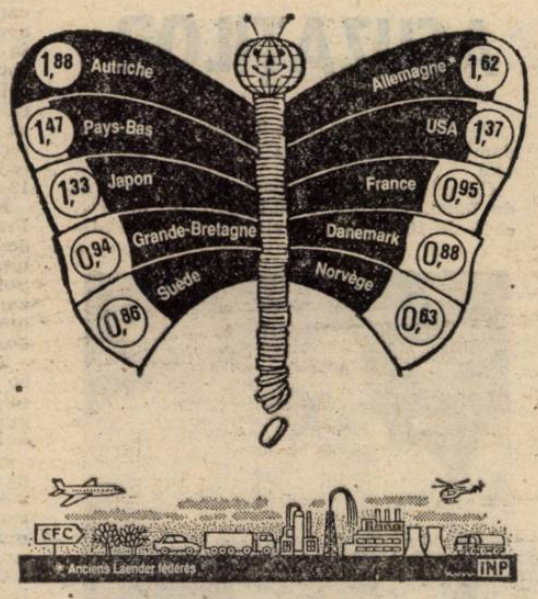

Energia solară — o alternativă pentru mileniul al III-lea

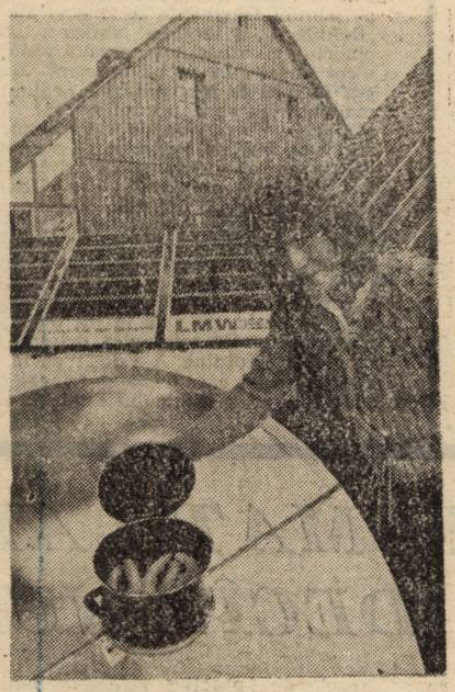

Peste 100 de cetăteni au beneficiat până acum, la Hamburg (Germania), de subventii din partea statului pentru introducerea de instalatii actionate pe bază de energie heliotermică. Altii îi urmează, solicitînd fonduri de promovare a unei astfel de actiuni. Specialistii au reusit să demonstreze chiar în conditiile climatice specifice nordului Germaniei, o regiune puţin răsfătată de razele Soarelui, că este posibilă producerea de curent electric si, în plus, în conditii de lumină difuză.

Majoritatea instalatiilor sînt racordate la reteaua de distributie electrică a casei prin intermediul unui ondulator-redresor, care transformă curentul continuu de origine fotovoltaică în curent alternativ. Curentul de origine solară astfel produs este utilizat pentru menajul casei, iar în cazul existentei unui surplus, curentul este livrat — contra cost — societătii ce se ocupă cu aprovizionarea locală de energie electrică. Si totusi, în pofida subventiei acordate de stat pentru promovarea acestui gen de energie, ce poate atinge 70 la sută din costul instalării echipamentului la domiciliu, energia fotovoltaică nu este încă o afacere rentabilă, întrucît producerea unui kilowat pe această cale costă de două ori mai mult decît producerea aceluiasi kilowat pe cale convențională. Pretul unei instalatii casnice se ridică la circa 2 600 de mărci, ea acoperind circa o treime din necesităti.

Obiectivul cel mai important rămîne, însă, protectia mediului, problema fiind analizată pe termen lung de factorii decizionali. Astfel, s-a decis ca, începînd din 1994, să se treacă la o accelerare a ritmului aplicării experientelor pentru a se demonstra, printre altele, că folosirea suprafetei acoperisurilor pentru producerea de curent electric este în perfectă concordantă cu imperativele arhitectonice ale clădirii. Se mai urmăreste si sporirea adaptabilitătii consumului de energie în gospodării la ritmul producerii de curent electric solar si de utilizare a aparatelor casnice fără consumarea de prea multă energie precum si răspîndirea unui know-how în ceea ce priveste tehnicile de instalare a aparatelor si a experientelor efectuate cu acestea în viata de zi cu zi.

În fotografia furnizată de IN-Press se află o instalatie solară a familiei Kraus, din Merkendorf, o localitate situată în sudul Germaniei, instalatie ce poate fi racordată la reteaua publică de curent electric. După cum se poate observa, dna Kraus încălzeste cîrnati într-o oglindă parabolică. Această casă, alimentată cu energie alternativă, si a cărei instalatie fotovoltaică a fost livrată de marele concern Siemens, a primit Premiul European pentru Mediu din partea CEE. **(S.F.)**

VEDETELE IUBESC NATURA?

La Hollywood este de bon-ton să te declari iubitor si apărător împătimit al naturii. Mari sau mici, vedetelor le place să declare în cercuri mai restrînse ori mai largi că sînt îngrijorati de soarta mediului înconjurător si că sînt hotăriti să se alăture celor angajati în lupta pentru apărarea planetei. Jane Fonda si Robert Redford s-au lansat încă din anii '70 în această cursă si azi se poate spune că fac figură de veterani în acest domeniu. Cunoscutul cîntăret Sting ca si comedianul Ted Danson se zbat să conserve ceea ce a mai rămas din jungla amazoniană. Meryl Streep a combătut în fata parlamentarilor obiceiul de a se folosi în agricultură un pesticid foarte dăunător mediului înconjurător. Cu ocazia Zilei Pămîntului, Tom Cruise a prezidat festivitatea, apoi a pornit într-un turneu în marile orase pentru a milita în favoarea sănătătii planetei. Kevin Kosner, Barbra Streisand, Robin Williams si Bette Midler au acceptat să apară (gratuit) într-un show televizat în sustinerea aceleiasi cauze. Olivia Newton-John este recunoscută drept apărătoarea delfinilor si militantă a reciclării ambalajelor : în mod sistematic refuză să folosească pungile de plastic pentru cumpărături, preferînd un cos destul de vechi oferit de mama sa.

Si cu toate acestea, zelul vedetelor în apărarea mediului înconjurător e privit cu mare circumspectie de ecologisti. Ei invocă în primul rînd stilul de viată al celebrităților care sînt de obicei foarte bogate si obisnuite să trăiască în risipă. „Este foarte interesant să participi la întîlniri si colecte în favoarea mediului înconjurător, mai ales că pare a fi un subiect la modă, destul de profitabil pentru imaginea creată opiniei publice si chiar a politicienilor, declară unul dintre acestia. Dar să nu uităm că marea majoritate a vedetelor neliniştite de viitorul planetei vin la întrunirile amintite în limuzine ce consumă mult prea multă benzină pentru deplasarea unei singure persoane si apoi se întorc la resedintele lor cu 20—30 sau 40 de camere unde folosesc energie electrică cît pentru un sat din lumea a treia."

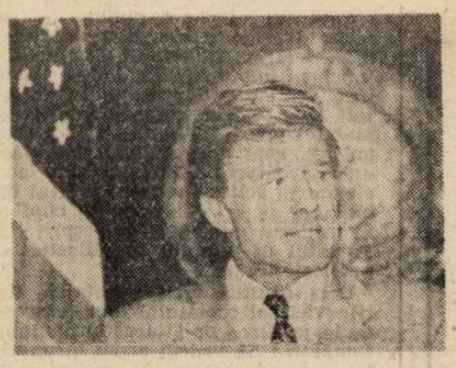

Asadar, nimeni nu-i perfect..... chiar dacă intentiile sînt lăudabile.

AURORA POPESCU

MOR STEJARII!

Ultimele investigatii efectuate au arătat că stejarii se află într-o stare gravă în Germania. Cel mai afectati sînt arborii bătrîni, înregistrîndu-se cazuri în care mor hectare întregi. Alte situatii frecvente sînt cele în care frunzele sînt abundente pe unele ramuri, în timp ce de pe alte ramuri lipsesc cu desăvîrsire. Oamenii de stiintă caută încă cauzele acestei rapide progresii a bolii pădurilor de stejari. Stadiul actual al cunostintelor pe care le avem în domeniu indică drept principali responsabili pentru această gravă stare de fapt înghetările si seceta. Acestea provoacă fisuri în coaja arborilor fapt care facilitează penetratia ciupercilor parazite în lemn.

Distrugerile provocate de ger sau de secetă nu se manifestă de obicei decît la capătul a cîtorva ani. Motivul pentru care arborii sînt în zilele noastre atît de vulnerabili nu a fost încă elucidat. Unii specialisti apreciază că este posibil ca rădăcinile să fie afectate de acidizarea solului, relevă „Allgemeine Zeitung". În prezent, se întreprind investigatii la Universitatea din Göttingen si la Centrul experimental de cercetări forestiere, în vederea determinării cauzelor esentiale ce provoacă maladia. **(S.F.)**

Amplă actiune ecologică

Cîteva asociatii ecologice printre care s-au aflat si membrii ai partidelor „verzilor" din trei tări — Italia, Germania si Franta — au initiat un marş de protest împotriva degradării mediului înconjurător. Plecînd din Milano pentru a ajunge la Strasbourg, sediul Parlamentului European, ei au avut de parcurs 1 214 kilometri traversînd cele trei tări amintite mai sus. Marsul s-a desfăsurat în 29 etape, parcurgîndu-se cîte 42 de kilometri într-o etapă. Caravana a fost însotită de un car uriaş tras de doi cai în care s-au depus mesajele oraselor străbătute, purtînd semnăturile locuitorilor, în semn de solidaritate cu initiatorii marşului de protest. Si încă un amănunt demn de semnalat : unul dintre participanti la marş nu a vrut să se despartă de cîinele său, Bimba. Si cum acest patruped nu a rezistat eforturilor pretinse de lungimea traseului, el si-a găsit repede un mijloc de a se odihni. Si unde credeti? Pe capra trăsurii care transporta mesajele.

DE LA BOX LA BOXA ACUZAȚILOR

Verdictul a fost dat : Tyson a fost condamnat la șase ani de închisoare pentru viol.

Cu cîteva luni în urmă, într-o cameră de hotel, Desirée Washington, o americană de 18 ani a fost violată de cunoscutul boxer Mike Tyson, chiar în seara în care fusese aleasă Miss America. Cu toate presiunile și banii pe care i s-au oferit pentru a păstra tăcere, Desirée nu a renunțat la dorința sa de a-și aduce agresorul în fața justiției, unde l-a făcut K.O.

Înaintea sa, și alți campioni de același calibru au alimentat cronica faptului divers...

Carlos Monzon a primit în Argentina o pedeapsă de 11 ani pentru că la 14 februarie 1988, și-a ucis soția, Alice Muniz, mama fiului său. De altfel, boxerul, fost campion al lumii la categoria mijlocie, avea antecedente la activul său, fiind deja condamnat pentru vătămarea celor două soții avute anterior !

Unul dintre foștii săi adversari, Français Gratien Tonna, a picat și el în plasa justiției, făcîndu-se vinovat de comiterea mai multor delicte și fiind condamnat la 18 luni de închisoare, dintre care 12 luni cu suspendare.

În 1970, Vincent Parra, fost campion al Franței a fost executat cu nouă gloanțe de 11,43 într-un shack din cartierele fierbinți ale Marsiliei și în aceeași epocă, Sonny Liston, campion al lumii la categoria grea în 1962 a fost găsit asasinat în orașul Saint-Sylvestre. Se presupune că boxerul avea legături cu Mafia.

Tony Ayala a avut prima confruntare cu justiția la 15 ani, vîrstă la care a comis primul viol. Recidivînd cîțiva ani mai tîrziu, el a fost condamnat la 30 de ani de închisoare.

Și Philippin Rolando Navarette face parte din rîndul boxerilor violatori care pentru un timp au trebuit să-și întrerupă cariera pentru a executa pedeapsa. Repus în libertate, Rolando Navarette va urca din nou pe ring.

Cu toate că acești oameni au și glorie și bani, ei fac, deseori prea îngustă frontiera dintre ring și stradă, nerespectînd normele conduitei în lumea civilizată. Ei sînt, totuși, o minoritate. Dar, din păcate, reprezentativă pentru lumea sportului.

MANUELA SPĂTARU

Tony Ayala înconjurat nu de suporteri, ci de... polițiști

Carlos Monzon împreună cu soția sa, Alice Muniz și fiul lor

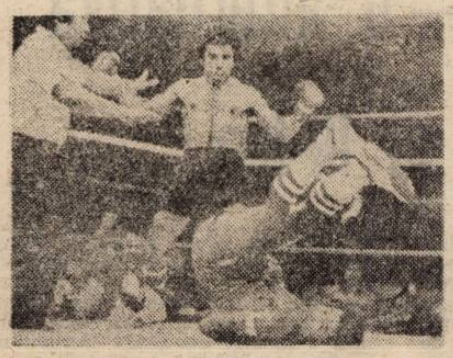

Philippin Rolando Navarette a înlocuit pentru o vreme ringul cu celula !

■ Considerată drept cel mai puțin poluantă dintre energiile fosile, energia gazului natural nu este totuși o energie curată. Fumul degajat prin arderea gazului natural conține trei elemente poluante : dioxidul de carbon (CO_2), monoxidul de carbon (CO) și oxizii de azot (NO). Oxizii de azot sînt foarte agresivi.

■ Seamănă cu piatra albă sau grafitul și este oferită în cinci culori beneficiarilor. Este vorba, bineînțeles, de un nou tip de material de construcție, mult căutat pe piața occidentală, o piatră sintetică compusă din materiale plastice și hidrat de alumină. Materialul, denumit „Antium" în Franța și „Fountainhead" în SUA, rezistă la temperatura maximă de 190° C și se vinde sub formă de panouri sub blocuri. „Antium" este un material destinat exclusiv aplicațiilor interioare, el temîndu-se serios, și are de ce, de intemperii și de excesul de soare.

TELEX • TELEX

■ Purtarea prelungită a lentilelor de contact suple prezintă un risc important de infecții bacteriene, răspunzătoare de apariția unor ulcerații ale corneei. Acestea, susțin specialiști americani, pot provoca o scădere a acuității vizuale sau chiar pierderea vederii în formele mai grave. Incidența keratitei este multiplicată de nenu-

ACCIDENT SAU CRIMĂ? (III)

„Soiuz" avîndu-l la bord pe Vladimir Komarov a decolat la 23 aprilie 1967. Imediat după ce și-a luat startul s-a dovedit că funcționarea bateriilor solare și alimentarea enegetică a navei se află sub nivel. Au apărut și alte defecțiuni mai mici. In acel moment, comisia condusă de secretarul C.C. Dimitri Ustinov a luat decizia de întrerupere a zborului. Dimineața devreme, la 24 aprilie, afectuînd operațiuni de conducere manuală a navei, Komorov a început aterizarea. Acționa fără greș. Nava și-a corectat traiectoria indicată și urma să aterizeze în districtul Orenburg din Siberia. Dar la un moment dat legătura cu nava s-a întrerupt și cu toții așteptau rapoartele elicopterelor de căutare. Comunicarea între piloții elicopterelor și centru se realiza prin radio, în clar. Ulterior, piloții au primit ordin să înceteze descrierea situației în relatare proprie, trebuind să apeleze la un limbaj cifrat asupra căruia se convenise. De aceea, cînd pilotul unuia dintre elicoptere a observat pe pămînt fragmente ce zburau ale navei „Soiuz", a descris ce vedea : „Observ obiectul, cosmonautul necesită ajutor medical la sol". În acest moment legătura s-a întrerupt, probabil din ordinul comandantului aeroportului militar Vierșinin (care răspundea de elicoptere). Centrului de dirijare a zborului i s-a tăiat legătura cu orice informație privind soarta lui „Soiuz" și a pilotului său. Ulterior a încercat să comunice prin rețeaua guvernamentală cu secretarii de partid din Orenburg și Orsk, dar n-a mai găsit pe nimeni : plecaseră cu toții la locul accidentului. Nava cosmică se dezintegrase la ora 7 dimineața, iar Ustinov nici la ora 10,00 nu știa nimic. De abia în jur de 11,00 s-a transmis o notă telefonică privind moartea cosmonautului. A reieșit că la aterizare parașuta care urma să frîneze cabina nu s-a deschis. Vehiculul s-a izbit cu toa-

Tinerii și televiziunea

Agenția de presă iraniană INA, împreună cu societățile franceze „Mediametrie" și „Diapason" au publicat un studiu efectuat de curînd, destinat explorării universului tinerilor francezi în vîrstă de 8 pînă la 16 ani, bazat pe o anchetă efectuată pe un eșantion de circa 3000 de subiecți. Aproape toți au acces la televiziune, în proporție de 96,6%. Circa 23,7% dispun de un receptor personal, iar 45,1 urmăresc programele TV în cămine și așezăminte culturale : 27,1% au acces la un magnetoscop, copiii fiind principali utilizatori ai acestui gen de aparat de la vîrsta de 11 ani.

69% privesc zilnic la televizor, durata medie de recepție fiind de două ore și jumătate pe zi. „Marii consumatori" de televiziune au și tendința de a consuma mai multă presă scrisă decît media. TF 1 este canalul preferat al fetelor, precum și al copiilor de agricultori, urmat în topul preferințelor de canalul Cinq, urmărit de cei mai tineri și de copiii funcționarilor.

Cele mai preferate sînt filmele artistice (în proporție de 66,8%), urmate de emisiunile despre animale (63,1%), video-clipuri (62,8%) și... desenele animate (57,1 %). Filmele și video-clipurile interesează în special grupa de vîrstă de la 14 la16 ani. 63,5% dintre tineri iubesc publicitatea pentru că „le provoacă dorința de a cumpăra diverse lucruri și le permite să fie la modă", dar jumătate dintre ei consideră influența acesteia ca fiind prea puternică, iar circa 14% declară că nu servește la nimic...

Ion Vlasiu nu este doar unul din „greii" sculpturii românești ci și un maestru al literaturii memorialistice. Am descoperit acum cîteva zile printre notele mele de lectură cîteva din reflecțiile prozatorului, spicuite din volumul „Monolog asimetric" publicat de Editura Eminescu în 1988. Sînt gînduri simple, dar cuceritoare prin sinceritatea lor funciară și nu mai puțin printr-un soi de dramatism cu față surîzătoare. Peste cîteva zile (6 mai) Ion Vlasiu va împlini 84 de ani. Multă sănătate, maestre și la mulți ani ! (Dorin Măran)

ION VLASIU

- *Obsesia artistului a fost de a se exprima simplu și nu e vina lui dacă unii teoreticieni lansează teorii sofisticate.*
- *Poți trăi pe-o buturugă fericit dar să nu știi că lumea e mai largă.*
- *Negația existenței ridicată la rang estetic și filosofic justifică un popor care nu știe să injure.*
- *Călătoriile nu au altă rațiune decît aceea de a putea să te vezi de la distanță.*
- *În prietenie jucăm cu cărțile pe față, de aceea pierdem întotdeauna.*
- *După miezul nopții, adevărul e mai dur.*
- *Arta nu dă lecții de viață, este viață !*
- *Un om prea preocupat de sine devine ridicol în societate.*
- *Singurătatea are formele ei de a se salva prin minciună.*
- *Femeile... să fim îngăduitori. Să le batem numai ca să simtă drama că nu le putem domina.*

DESPRE FUMAT... ALT DECÎT NUM

Toate viciile au o evoluție, în care regula pare să respecte canoanele ordonării formei : început, dezvoltare și deznodămînt. Conținutul viciilor îl cunoaștem. In privința fumatului însă există și curiozități din faza de început a deprinderii. Una din curiozități o întîlnim în Japonia. Un savant japonez publica în urmă cu o jumătate de secol un istoric al fumatului. Motivația fumatului este explicată prin izbucnirea extraordinară de patimi, iar în anul 1609, de pildă, cinci fumători aparținînd unui club japonez au fost condamnați la moarte și executați.

Savantul japonez publica la vremea respectivă un extras dintr-o carte japoneză dedicată fumatului. Lucrurile pe atunci se împărțeau în două : avantaje și inconveniente. Dar să le luăm pe rînd. Iată cum erau descrise avantajele : 1. Fumatul ușurează digestia și fortifică corpul ; 2. Este bine să fumezi la începutul unei sărbători ; 3. Fumatul ține loc de societate în solitudine ; 4. Fumatul dă posibilitatea să te odihnești din cînd în cînd în mijlocul muncii și să respiri (!!!) ; 5. Fumatul îți permite să reflectezi și să-ți potolești mînia...

Deci acestea erau avantajele descoperite viciului fumatului după cîteva secole de la jertfirea pe altarul tutunului a cîtor fumători ! Să vedem acum inconvenientele : 1. Cînd oamenii din popor se supără, au tendință de a se lovi peste cap unii pe alții cu lulele ; 2. Unii fumează pentru a întreține cu pipa focul din lampa de încălzit ; 3. S-a văzut un fumător pătimaș plimbîndu-se la o sărbătoare între mese cu luleaua în dinții (!!!) ; 4. Ei (fumătorii) uită să golească scrumierele și le lasă să se umple peste margine ; 5. Ei își suflă nasul în scrumiere (!!!) etc. etc.
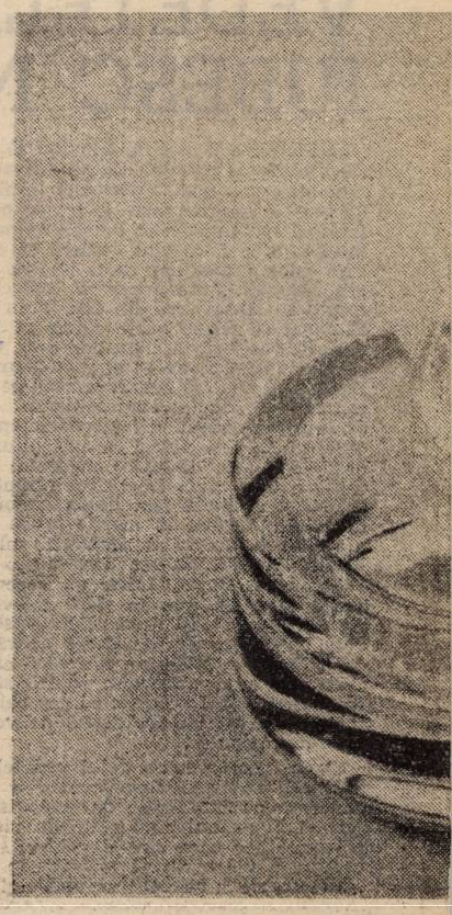
Stimați confrați de „iarba dracului", ce vremuri minunate erau atunci, la început ! Dacă uităm inconvenientele, obiceiul fumatului am văzut că aducea mai mult foloase, atît pentru rațiune, pentru gîndire, cît și pentru societate. Acele vremuri s-au dus. Azi fumatul, după cîteva secole de „practică asiduă și pătimașă", este sursa sigură a multor îmbolnăviri grave și implicit cauza principală într-un procent important din rata mortalității... de unde și adevărul unei reflecții rostite